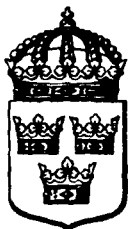

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
ARBETSMARKNAD SAMT ARBETS OCH LÖNEFÖRHÅLLANDEN

LÖNER
1953

DEL II
LANTARBETARE, INDUSTRIARBETARE M. FL.

SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1955

INLEDNING

TILL

Löner. Del. 2, Arbetare inom privat sektor / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1954-1986. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1952-1985.

1952-1960 utgiven av Socialstyrelsen.

1952 med titel: Löner : Lantarbetare, industriarbetare m fl.

1953-1981 med undertitel: Lantarbetare, industriarbetare m fl.

1982-1983 med undertitel: Lantarbetare, industriarbetare, butiks- och lagerpersonal inom varuhandel, restauranganställda m. fl.

Med innehållsförteckning, sammanfattning och parallelltitel på engelska: Wages. Part 2.

Utgavs parallellt med Löner. Del 1, Tjänstemän inom privat sektor.

Föregångare:

Lönestatistisk årsbok för Sverige / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1931-1953. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1929-1951.

Efterföljare:

Löner och sysselsättning inom privat sektor / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1987-1991. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1986-1990.

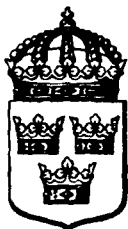
Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.

Löner. Del 2, Lantarbetare, industriarbetare m.fl. 1953. – (Sveriges officiella statistik).

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
ARBETSMARKNAD SAMT ARBETS OCH LÖNEFÖRHÅLLANDEN

LÖNER
1953

DEL II
LANTARBETARE, INDUSTRIARBETARE M. FL.

SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1955

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
LABOUR MARKET AND CONDITIONS OF WORK AND WAGES

WAGES

1953

PART II

AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL WORKERS, ETC.

SOCIAL WELFARE BOARD

STOCKHOLM 1955

ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

Förord

Föreliggande publikation omfattar de definitiva resultaten av undersökningarna rörande löneförhållandena år 1953 för lantarbetare, trädgårdsarbetare, skogsarbetare, industriarbetare m. fl. I motsvarande publikation tidigare år har även löneförhållandena för arbetare i kommunal tjänst behandlats. Vid den tidpunkt då publikationen i år skulle tryckas var emellertid materialet för arbetare i kommunal tjänst, vilket sammanställs av Svenska stadsförbundet, ännu ej färdigbearbetat. Av denna anledning ingår här ej någon redogörelse för kommunalarbetarnas löneförhållanden. En sådan kommer i stället att lämnas i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå och eventuellt även i Sociala Meddelanden.

Redogörelserna i kapitlen I—III har utarbetats av t. f. förste aktuarien *Carl Y:son Hermelin*. Vid utarbetandet av redogörelserna i kapitlen IV—VIII har extra amanuensen *Lars Johan Waldén* medverkat.

Stockholm i januari 1955.

ERNST BEXELIUS

Sven Moberg

Innehållsförteckning

Text

I. <i>Arbetare inom jordbruk</i>	
Primärmaterialalets omfattning och bearbetning	1
Löneutvecklingen åren 1946—1953	9
Lönerna år 1953	13
Förändringar 1952—1953 i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek	19
II. <i>Trädgårdsarbetare</i>	22
III. <i>Skogsarbetare</i>	30
IV. <i>Arbetare inom industri</i>	
Primärmaterialalets omfattning och beskaffenhet	32
Löneutvecklingen åren 1939—1953	35
Lönerna år 1953	39
Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar och i lönesummornas storlek (vid »identiska» företag) ...	52
Lönerna år 1954 samt löneutvecklingen 1953—1954	53
V. <i>Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet</i>	54
VI. <i>Arbetare inom statlig tjänst</i>	56
VII. <i>Arbetare inom samfärdsel (endast stuvverirörelse)</i>	58
VIII. <i>Arbetare vid det statliga vägpäsendet</i>	58

Texttabeller

I. <i>Arbetare inom jordbruk</i>	
Tab. A. Antalet redovisade brukningsenheter och arbetare i 1953 års lönestatistik för lantarbetare	3
Tab. B. I 1953 års lönestatistik individuellt redovisade lantarbetare fördelade på olika löneformer	4
Tab. C. Sättet för lönenas beräkning och förekomsten av ackordsarbete för lantarbetare år 1953	6
Tab. D. Kollektivavtalens minimitimlöner, kr, åren 1946—1954 för fullt arbetsföra dugliga och yrkesvana manliga lantarbetare, som fyllt 20 år, (inga naturaförmåner) vid jordbruket i hela riket utom Västerbottens och Norrbottens län	8

Tab. E. Timförtjänster åren 1946—1953 för lantarbetare över 18 år. . . .	10
Tab. F. Årsförtjänster åren 1946—1953 för lantarbetare över 18 år	10
Tab. G. De individuella genomsnittstidförtjänsternas spridning åren 1946—1953 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)	11
Tab. H. Årsförtjänsternas spridning åren 1946—1953 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)	11
Tab. I. Jämförelse mellan löneutvecklingen för lantarbetare och för andra arbetare på landsbygden	12
Tab. J. Timförtjänsternas och årsförtjänsternas förändringar från år 1952 till år 1953 för manliga egentliga lantarbetare och djurskötare i åldern 18—64 år	14
Tab. K. Indextal över antal arbetare år 1953 (år 1952 = 100) vid 2 568 gårdar med uppgifter för båda åren	19
Tab. L. Indextal över antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1953 (år 1952 = 100) vid 2 568 gårdar med uppgifter för båda åren . . .	20
Tab. M. Enligt kedjemetoden beräknade indextal över antal arbetare, antal fullgjorda arbetsdagar och utbetald lönesumma på gårdar, för vilka uppgifter lämnats till lönestatistiken för lantarbetare åren 1941—1953	21

II. *Trädgårdsarbetare*

Tab. N. Genomsnittliga timförtjänster åren 1948—1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år samt indextal (år 1948 = 100) utvisande förändringarna i dessa timförtjänster	25
Tab. O. Timlöner vid arbete på ordinarie arbetstid för arbetare inom trädgårdsodlingen enligt kollektivavtalet för år 1953	26
Tab. P. Naturaförmånernas förekomst och värde år 1953 för trädgårdsarbe-	

	tare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år	27
Tab. Q.	Genomsnittliga timförtjänster, kr, år 1953 för yrkesarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 22 år och däröver med olika lång praktik, vid olika stora företag inom olika yrkesgrupper	28
Tab. R.	Indextal över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1953 (år 1952=100) vid 692 trädgårdsföretag med uppgifter för båda åren	29
Tab. S.	Enligt kedjemetoden beräknade indextal för åren 1940—1953 över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma vid trädgårdsföretag, som lämnat uppgifter till lönestatistiken	30
<i>III. Skogsarbetare</i>		
Tab. T.	Skogsarbetarnas dagsförtjänster vintersäsongerna 1939/40—1953/54	31
Tab. U.	Skogsarbetarnas dagsförtjänster i olika län vintersäsongerna 1952/53 och 1953/54	31
<i>IV. Arbetare inom industri</i>		
Tab. V.	Antal redovisade företag och antal arbetare inom olika industrigrupper år 1953	33
Tab. X.	Antal redovisade arbetstimmar 1952 i industristatistiken och i lönestatistiken	34
Tab. Y.	Förekomsten av ackordsarbete och övertidsarbete i företag av olika storlek	43
Tab. Z.	Genomsnittliga timförtjänster för arbetare inom olika industrigrupper	44
Tab. Å.	Genomsnittliga timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper	44
Tab. Ä.	Genomsnittliga timförtjänstens (begrepp c) sammansättning	45
Tab. Ö.	Kvinnornas timförtjänst i procent av männens	46
Tab. AA.	Indextal för timförtjänsten (begrepp c) inom olika yrkesgrupper	48

V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

Tab. AB.	Genomsnittliga timförtjänster 1939 samt 1947—1953 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	55
----------	---	----

VI. Arbetare inom stallig tjänst

Tab. AC.	Genomsnittliga timförtjänster för olika grupper av banarbetare sysselsatta vid drift- och underhålls- samt förändrings- och nybyggnadsarbeten	57
----------	---	----

VII. Arbetare inom samfärdsl (endast stuverirörelse)

Tab. AD.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom stuverirörelse	58
----------	--	----

Diagram

Diagr. I.	Den genomsnittliga timförtjänstens förändringar åren 1946—1953 för manliga lantarbetare i åldern 18 år och däröver; indextal, år 1946 = 100	12
Diagr. II.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vissa grupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år	16
Diagr. III.	Penning- och reallöneutvecklingen 1939—1953 för vuxna manliga arbetare inom industrin	37
Diagr. IV.	Ackordsvolym år 1953 för vuxna manliga arbetare inom vissa industrigrupper	41
Diagr. V.	Övertidsarbetets omfattning år 1953 för vuxna manliga arbetare inom vissa industrigrupper	42
Diagr. VI.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika yrkesgrupper	47
Diagr. VII.	Timförtjänsten 1953 i skilda åldersgrupper inom textilindustrin	49
Diagr. VIII.	Den totala timförtjänsten 1953 i skilda åldersgrupper inom ylle-, bomulls- och triå-industrin, yrkesgrupp III	50

Tabellavdelning

Arbetare inom jordbruk

Tab. 1.	Lantarbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar år 1953 hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren. Förekomsten av övertidsarbete	61
Tab. 2.	Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1953	62
Tab. 3.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1953 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år	64
Tab. 4.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas (oavsett löneform) spridning år 1953 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år	65
Tab. 5.	Årsförtjänsternas (oavsett löneform) spridning år 1953 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	65
Tab. 6.	Årsförtjänsternas spridning år 1953 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	66
Tab. 7.	Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön (månadslön etc.) vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och av timlön på övertid år 1953 samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år	67
Tab. 8.	Sammansättningen av de genomsnittliga årsförtjänsterna år 1953 för lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året samt genomsnittliga årsförtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år med anställning hela året	68
Tab. 9.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare	69
Tab. 10.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vissa yrkesgrupper av	

manliga lantarbetare i åldern 18—64 år, i olika jordbruksområden och på gårdar med olika åkerareal

Tab. 11.	Av brukarna själva, deras familjemedlemmar och anställda arbetare år 1953 gjorda arbetsdagar per 100 ha åker inom olika jordbruksområden	70
<i>Trädgårdsarbetare</i>		
Tab. 12.	Trädgårdsarbetarnas arbetstid år 1953	72
Tab. 13.	Trädgårdsarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1953	73
Tab. 14.	De individuella genomsnittsförtjänsternas spridning år 1953 för trädgårdsarbetare	74
Tab. 15.	Årsförtjänsternas spridning år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) med minst 250 arbetsdagar (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren	75
Tab. 16.	Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön (månadslön etc.) vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och på övertid samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år, år 1953	76
Tab. 17.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i olika åldersgrupper	77
Tab. 18.	Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år vid företag i olika dyrortsgrupper och vid olika stora företag	78
<i>Arbetare inom industri</i>		
Tab. 19.	Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1953 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrortsgrupper	79
Tab. 20.	Löneutvecklingen 1939—1953 för arbetare inom industri, byggnadsverksamhet, samfärdsl m. m.	83

VIII

Tab. 21. Löneutvecklingen 1939—1953 för vuxna manliga arbetare inom olika närings- och industrigrupper	84	Tab. 31. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet fördelade på dyrorter	106
Tab. 22. Löneutvecklingen 1939—1953 för vuxna kvinnliga arbetare inom olika närings- och industrigrupper	85	Tab. 32. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet i vissa större städer	107
Tab. 23. Antal utförda arbetstimmar år 1953 för vuxna arbetare inom olika närings- och industrigrupper	86	<i>Arbetare inom stallig tjänst</i>	
Tab. 24. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper	88	Tab. 33. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten	107
Tab. 25. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrortsgrupper	92	Tab. 34. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten fördelade på dyrortsgrupper	108
Tab. 26. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna industriarbetare i vissa större städer	96	Tab. 35. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för arbetare vid Vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar	109
Tab. 27. Löneläget inom olika industrigrupper år 1953 dels med, dels utan hänsyn tagen till företagens lokalisering i dyrortshänseende .	98	<i>Arbetare vid det stalliga vägväsendet</i>	
Tab. 28. Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin	100	Tab. 36. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet	110
Tab. 29. Index (motsvarande månad 1953 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för vuxna män och vuxna kvinnor i februari, maj, augusti och november 1954 samt den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna män i februari, maj, augusti och november 1954 inom industrin	104	Tab. 37. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet inom olika dyrortsgrupper	110

Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

Tab. 30. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet	106
--	-----

Bilagor

- 1 o. 2. Blankett och anvisningar för undersökningen rörande arbetare inom jordbruk.
- 3 o. 4. Blankett och anvisningar för undersökningen rörande trädgårdsarbetare.
5. Blankett för undersökningen rörande arbetare inom industri m. m.
6. Blankett för undersökningen rörande arbetare vid husbyggnadsföretag.
7. Anvisningar för undersökningen rörande arbetare inom industri m. m. samt för undersökningen rörande arbetare vid husbyggnadsföretag.

Contents

Text

I. Workers in Agriculture	
Scope of survey and methods of compilation, classification and computation	1
Wage developments 1946—1953	9
Wages in 1953	13
Changes in the number of workers, in the number of working days and in the size of payrolls in 1952—1953	19
II. Garden Workers	22
III. Forestry Workers	30
IV. Workers in Mining and Manufacturing	
Scope and nature of the primary data	32
Wage developments 1939—1953	35
Wages in 1953	39
Changes in the number of working hours and in the size of payrolls during the period 1952—1953	52
Wages in 1954 and wage developments 1953—1954	53
V. Workers in the Building and Construction Industry	54
VI. Workers in Public Service	56
VII. Workers in Transport Service (loading and unloading only)	58
VIII. Workers in the Public Works Department (road and waterway construction)	58

Tables in text

I. Workers in Agriculture

Tab. A. Number of reported holdings and number of workers in the statistics on wages in agriculture in 1953	3
Tab. B. Number of farm workers on whom individual data have been received in 1953, distributed according to wage systems	4
Tab. C. Wage systems and extent of piece-work in agriculture in 1953	6

Tab. D. Minimum hourly wages in kronor, fixed by collective agreements for the years 1946—1954, of completely fit, capable and skilled male farm workers over 20 years old, (no payment in kind) employed in agriculture in the whole country except the counties of Västerbotten and Norrbotten	8
Tab. E. Hourly earnings of farm workers over 18 years old during the period 1946—1953	10
Tab. F. Yearly earnings of farm workers over 18 years old during the period 1946—1953	10
Tab. G. Distribution of the individual hourly earnings 1946—1953 of male farm workers over 18 years old (irrespective of wage system)	11
Tab. H. Distribution of yearly wages in the years 1946—1953 of male farm workers over 18 years old (irrespective of wage system)	11
Tab. I. Comparison between wage developments of farm workers and of other rural workers	12
Tab. J. Changes in hourly and yearly earnings from 1952 to 1953 of male farm workers proper and cattlemen, 18—64 years of age	14
Tab. K. Number of workers in 1953 (index 1952 = 100) at 2 568 farms having supplied data for both years	19
Tab. L. Number of working days and total payrolls in 1953 (index 1952 = 100) at 2 568 farms having supplied data for both years	20
Tab. M. Indices computed according to the chain method concerning the number of workers, the number of completed working days, and payrolls at farms having supplied data on farm workers to the wage statistics for the period 1941—1953	21

II. Garden Workers

Tab. N. Average hourly earnings, in kronor, in the years 1948—1953 of garden workers (excluding construction workers) 18—64 years of age, and index numbers (1948 = 100) indicating the changes in these hourly earnings 25

Tab. O. Hourly wages on normal working hours in horticulture according to the collective agreements of 1953 26

Tab. P. Occurrence and value of payments in kind in 1953 for garden workers 18—64 years of age (excluding construction workers) 27

Tab. Q. Average hourly earnings, in kronor, of skilled workers (excluding construction workers) 22 years of age and over, by amount of experience, size of establishment, and cost-of-living zones in 1953 28

Tab. R. Number of workers, number of working days, and payrolls in 1953 (1952 = 100) at 692 garden establishments having supplied data for both years 29

Tab. S. Indices computed according to the chain method concerning the number of workers, the number of completed working days, and payrolls at garden establishments having supplied data to the wage statistics for the period 1940—1953 30

III. Forestry Workers

Tab. T. Forestry workers' daily earnings during the winter seasons 1939/40—1953/54 31

Tab. U. Forestry workers' daily earnings in different counties during the winter seasons 1952/53 and 1953/54 31

IV. Workers in Mining and Manufacturing

Tab. V. Number of reported establishments and number of workers in different industry groups . 33

Tab. X. Number of reported working hours in 1952 according to the industrial statistics and the wage statistics 34

Tab. Y. Occurrence of piece-work and overtime in establishments of different sizes 43

Tab. Z. Average hourly earnings of workers in different industry groups 44

Tab. Å. Average hourly earnings of adult workers in different industry groups 44

Tab. Ä. Composition of average hourly earnings (average c) 45

Tab. Ö. Hourly earnings of female workers as a percentage of those of male workers in certain industry groups 46

Tab. AA. Index numbers of hourly earnings (average c) in various cost-of-living zones 48

V. Workers in the Building and Construction Industry

Tab. AB. Average hourly earnings of workers in the building and construction industry in 1939 and during the period 1947—1953 55

VI. Workers in Public Service

Tab. AC. Average hourly earnings for different groups of road workers engaged in traffic and maintenance and new building work 57

VII. Workers in Transport Service (loading and unloading only)

Tab. AD. Average hourly earnings in 1953 for workers in «Loading and unloading» 58

Charts

Chart I. Changes in hourly earnings from 1946 to 1953 of male farm workers over 18 years old (index 1946 = 100) 12

Chart II. Average hourly earnings of certain groups of male farm workers 18—64 years of age in 1953 16

Chart III. Movement of nominal and real earnings during the period 1939—1953 of adult male workers in mining and manufacturing 37

Chart IV. Quantity of piece-work of

	adult male workers in certain industry groups in 1953	41
Chart V.	Quantity of overtime work of adult male workers in certain industry groups	42
Chart VI.	Average hourly earnings of adult workers in different cost-of-living zones in 1953 . .	47
Chart VII.	Hourly earnings in 1953 of various age groups in the textile industry	49
Chart VIII.	Total hourly earnings in 1953 of various age groups in the wool and cotton industry and the manufacture of knitted goods	50

Tables

Workers in Agriculture

Tab. 1.	Distribution of farm workers according to the number of working days in 1953 reported by the respective employers. Occurrence of overtime work	61
Tab. 2.	Average earnings of farm workers in 1953	62
Tab. 3.	Distribution of the individual average hourly earnings of male farm workers 18—64 years of age in 1953	64
Tab. 4.	Distribution of the individual average hourly earnings (irrespective of wage system) in 1953 of female workers 18—64 years of age	65
Tab. 5.	Distribution of the earnings in 1953 (irrespective of wage system) of female farm workers 18—64 years of age with a minimum of 250 working days in the year reported by the respective employers	65
Tab. 6.	Distribution of the earnings of male farm workers 18—64 years of age with a minimum of 250 working days in the year reported by the respective employers	66
Tab. 7.	Average hourly cash wages from time-work on normal working hours and on overtime in 1953 and the composition of the total average hourly earnings of farm workers 18—64 years of age . .	67

Tab. 8.	The composition of the average yearly earnings in 1953 of farm workers 18—64 years of age with a minimum of 250 working days in the year and the average yearly earnings of workers who were employed the whole year .	68
Tab. 9.	Average hourly earnings, irrespective of wage system, in 1953 of different age groups of farm workers	69
Tab. 10.	Average hourly earnings in 1953 of certain occupational groups of male farm workers, 18—64 years of age, on farms in different agricultural districts and on farms with different acreages of arable land	70
Tab. 11.	Number of days worked by the farmers themselves, members of their families and employed workers in 1953 per 100 hectares ¹ of arable land by agricultural districts	71

Garden Workers

Tab. 12.	Working hours of garden workers in 1953	72
Tab. 13.	Average earnings of garden workers in 1953	73
Tab. 14.	Distribution of the individual average hourly earnings in 1953 of garden workers	74
Tab. 15.	Distribution of the yearly earnings in 1953 of garden workers (excluding construction workers) with a minimum of 250 working days in the year reported by the respective employers	75
Tab. 16.	Average hourly cash wages from time-work on normal working hours and on overtime and the composition of the total average hourly earnings of garden workers (excluding construction workers) 18—64 years of age, in 1953	76
Tab. 17.	Average hourly earnings in 1953 of garden workers (excluding construction workers) in different age groups	77
Tab. 18.	Average hourly earnings in 1953 of garden workers (excluding	

¹ One hectare = 2,471 acres.

construction workers) 18—64 years of age by size of establishment and cost-of-living zones .	78	1954 and average hourly earnings of adult males in February, May, August, and November 1954 in mining and manufacturing	104
<i>Workers in Mining and Manufacturing</i>			
Tab. 19. Number of establishments and number of adult workers in 1953 by industry groups and cost-of-living zones	79	<i>Workers in the Building and Construction Industry</i>	
Tab. 20. Movement of earnings during the period 1939—1953 for workers in mining and manufacturing, building activities, transport service etc.	83	Tab. 30. Average hourly earnings in 1953 of adult male workers in the building industry	106
Tab. 21. Movement of earnings during the period 1939—1953 for adult male workers in different industry groups	84	Tab. 31. Average hourly earnings in 1953 of adult male workers in the building industry distributed according to cost-of-living zones .	106
Tab. 22. Wage developments 1939—1953 of adult female workers in different industry groups	85	Tab. 32. Average hourly earnings in 1953 of adult male workers in the building industry in certain large towns	107
Tab. 23. Number of hours worked in 1953 by adult workers in different industry groups	86	<i>Workers in Public Service</i>	
Tab. 24. Average hourly earnings in 1953 of adult workers in different industry groups	88	Tab. 33. Average hourly earnings in 1953 of adult workers in public enterprises	107
Tab. 25. Average hourly earnings in 1953 of adult workers in different industry groups and cost-of-living zones	92	Tab. 34. Average hourly earnings in 1953 of adult workers in public enterprises in different cost-of-living zones	108
Tab. 26. Average hourly earnings in 1953 of adult industrial workers in certain large towns	96	Tab. 35. Average hourly earnings in 1953 of workers at the Swedish State Power Board's plants and lake control establishments	109
Tab. 27. Wage situation in different industry groups in 1953 with and without consideration taken to the establishments' localization with respect to cost-of-living zones	98	<i>Workers in the Public Works Department (road and waterway construction)</i>	
Tab. 28. Movements in the number of hours worked in 1952—1953, in the total wages, and in the average hourly earnings (in identical establishments)	100	Tab. 36. Average hourly earnings in 1953 of male workers in the public works department	110
Tab. 29. Index numbers (the corresponding month of 1953 = 100) of average hourly earnings of adult males and females in February, May, August, and November		Tab. 37. Average earnings in 1953 of male workers in the public works department in different cost-of-living zones	110
		Appendices	
		1. and 2. Questionnaires (farm-workers).	
		3. and 4. Questionnaires (garden-workers).	
		5., 6. and 7. Questionnaires (workers in mining and manufacturing and workers in the house-building industry).	

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Intet finns att redovisa	—	<i>Magnitude nil</i>
Mindre än $\left\{ \begin{array}{l} 0,5 \\ 0,05 \end{array} \right\}$ av enheten	$\left\{ \begin{array}{l} 0 \\ 0,0 \end{array} \right\}$	<i>Magnitude less than half of unit employed</i>
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	<i>Data not available or too uncertain to be published</i>

Summary

I. Workers in Agriculture

Scope and representativeness of the survey. Since 1937 the Rural Economy Associations have been obliged to collect information for the annual statistics on the wages in agriculture from about one-twentieth of all the holdings with at least ten hectares of arable land. For the year 1953 the Rural Economy Associations have sent to the Social Welfare Board data from 3 431 farms, which is probably equivalent to just below 4 % of the total number of holdings with at least ten hectares of arable land. From these farms individual data on wages paid out and hours worked during one year were reported for 14 673 workers, i. e. about 17 % of the total number of hired farm workers according to the 1950 population census. It should be pointed out that the selection of farms is not based on any random sampling procedure.¹ In order to check the results of the regular survey a special so-called control survey on wages in agriculture was carried out in 1952. A random sample of farms were requested to supply data on wages and hours. The results of the control survey were published in »Löner 1952», page XIV.

Classifications and definitions. In Swedish agriculture it is still not unusual that the workers receive part of their wages in kind.

¹ For the statistics on farm workers' wages in 1954 a random sample of farms have been requested to supply information.

In the wage statistics the farm workers have been classified into four groups by system of wages:

- 1) Workers without payment in kind,
- 2) Workers with free board,
- 3) Workers with board and lodging,
- 4) Workers with the necessaries of life and/or lodging.

The *occupational classification* used is shown by table 2.

By *average hourly earnings* (table 2, col. 1—6 and tables 7, 9 and 10) of a certain group of agricultural workers is meant the quotient of the sum of wages paid to the group (excluding payments on a piece-rate basis) and the corresponding sum of hours worked (excluding piece-work). The sum of wages comprises cash wages on a time-rate basis (including overtime), the value of payments in kind, vacation payments, commissions and such like. The *medians and quartiles of the hourly earnings* (tables 3 and 4) are determined on the basis of individual averages of the hourly earnings. The *average yearly earnings* (table 2, col. 7—12 and table 8) for a certain group of workers is calculated by dividing the sum of wages paid to the workers for the year (including payments on a piece-rate basis) by the number of workers. In these calculations only such workers have been considered, for whom the respective employer has reported at least 250 working days during the year. The *medians and quartiles of the yearly earnings* also refer to these workers only.

Wage developments 1946—1953. Developments of wages during the period 1946—1953 for some of the most important groups of farm workers are shown in tables E and F. The tables indicate that the earnings of farm workers have approximately doubled since the year 1946. The rise was especially great in the years 1950—1952. If allowance is made for the reduction in the value of money it can be estimated on the basis of the Social Welfare Board's cost-of-living index and the index numbers in tables E and F that the rise of farm workers' real wages from 1946 to 1953 was about 40 %.

Wages in 1953. Table 2 indicates the average hourly and yearly earnings of different occupational groups of agricultural workers with various systems of wages, covered and not covered by collective agreements.

Wages vary considerably with the occupation, the system of wages, and the presence or absence of collective agreements. Great differences were found between the regular survey and the above-mentioned control survey with regard to the distribution of the workers in these respects. The general averages calculated on the basis of the regular surveys should therefore not be regarded as accurate measures of the absolute wage level. Male »farm workers proper» in the ages 18—64 earned on the average 2,69 kr per hour and 6 418 kr per year on farms covered by collective agreements and 2,48 kr per hour and 5 789 kr per year on farms not covered by collective agreements. For cattlemen without payments in kind the average hourly earnings were 2,94 kr and the yearly earnings 7 476 kr on farms covered by collective agreements, and 2,84

and 7 182 kr, respectively, on other farms. The average hourly earnings of male »farm workers proper», not covered by collective agreements with board and lodging amounted to 2,29 kr. Female »farm workers proper» (in the ages 18—64), covered by collective agreements, earned 2,19 kr per hour and workers not covered by collective agreements 2,09 kr. — The average yearly earnings of domestic servants were 3 970 kr.

II. Garden Workers

The statistics on the wages of garden workers are based on data for 1953, submitted by 971 employers employing 4 727 workers, i. e. 40 % of the number of workers employed in horticulture according to the 1950 population census.

The employers of whom data were requested did not represent a random sample, and of these about 43 % sent in responses.¹

The classification used is shown in table 13. The *average hourly earnings* of garden workers are calculated as the quotient of the sum of wages (including earnings from piece-work) and the total number of hours worked (including hours on piece-work). Yearly earnings of garden workers are computed on the same principles as those of agricultural workers. The wage developments of garden workers can be studied in table N. According to table 13 the average hourly earnings of skilled male workers in the ages 18—64, covered by collective agreements, were 3,01 kr and the average yearly earnings of those workers 7 088 kr. The average hourly earnings of skilled male workers in the ages 18—64, not covered by collective

¹ For the statistics on garden workers' wages in 1954 a random sample of employers in horticulture have been requested to supply information.

agreements, were 2,78 kr and the average yearly earnings of those workers 6 328 kr.

III. Forestry Workers

The regional forestry inspectors have reported to the Social Welfare Board estimates of the normal day's earnings of 1) fellers and 2) haulers (man and horse) in forestry work during the winter season 1953/54. On the basis of these estimates the Social Welfare Board has calculated the average daily earnings of fellers at 32 kr (35 kr in Northern Sweden) and those of haulers (man and horse) at 53 kr (62 kr in Northern Sweden). In comparison with the survey of 1952/53 the earnings of fellers as well as of haulers had risen by 6 % (in Northern Sweden by 3 % and 5 % respectively).

IV. Workers in Mining and Manufacturing

Primary data and scope of the survey. The survey on conditions in mining and manufacturing in 1953 is based on data from about 9 000 establishments with a total of 529 403 workers (wage-earners). This amounted to about 85 % of the total number of workers included in the Board of Trade's Special survey on industrial production and employment in 1953. Large establishments are better represented than small establishments.

On the questionnaires which were used information was requested concerning: average number of workers during the year, total man-hours and total wages (payrolls) with breakdown by time-work and piece-work, overtime hours and overtime supplements, shift compensations, vacation and sick pay-

ments, and payments in kind. Separate figures were requested in respect of adults (by sex) and minors (by sex) and adult males working 42 hours a week in »continuous industry».

Wage developments 1939—1953. Between 1939 and 1953 the average hourly earnings of workers in mining and manufacturing rose by about 220 %. Somewhat more than a fifth of this rise occurred during the war years 1939—1945. Between 1950 and 1952 the wage level rose considerably, while only moderate increases occurred between 1952 and 1953 (5 % for men and 4 % for women).

The wage developments 1939—1953 have resulted in a reduction of the gap between urban and rural wages and thus between various cost-of-living zones. There has also been a levelling-out between various groups in the manufacturing industries. Thus, such industry groups as the wood, the textile and the clothing industries as well as the earth and stone industries have received greater wage increases than for example mining and metal engineering industries.

During the last five years there has been a slight increase in the wage gap between male and female workers. It should however be taken into consideration that the relative number of male workers in high-wage industries has risen in comparison with the relative number of female workers. Averages weighted by the numbers of male and female workers reported in 1953 to the wage statistics in various groups of manufacturing industry show a slight reduction of the wage gap between 1949 and 1953.

Average hourly earnings in 1953. Three different averages of »hourly earnings»

Average Hourly Earnings, in kronor

	Males			Females		
	a	b	c	a	b	c
Mining Industry	4,74	4,88	5,22	2,35	2,41	2,59
Metal and Engineering Industries	4,01	4,08	4,37	2,88	2,89	3,11
Earth and Stone Industry.....	3,40	3,51	3,76	2,38	2,39	2,59
Wood Industry	3,31	3,37	3,59	2,53	2,55	2,72
Pulp and Paper Industry	3,40	3,70	3,94	2,72	2,77	2,95
Paper Products and Printing	3,87	4,23	4,47	2,84	2,88	3,07
Food Products	3,37	3,48	3,75	2,59	2,62	2,83
Beverages and Tobacco.....	3,30	3,41	3,73	2,63	2,65	2,94
Textiles and Clothing Industry.....	3,16	3,26	3,54	2,55	2,58	2,76
Leather, Fur, and Rubber Industry	3,61	3,66	3,90	2,61	2,62	2,80
Chemical Industry	3,62	3,77	4,08	2,62	2,64	2,87
All Industry Groups	3,72	3,84	4,11	2,62	2,65	2,84
Private Electric Plants.....	3,85	3,99	4,28	—	—	—

are presented. Hourly earnings (a) refer to earnings from timework and piece-work exclusive of all wage supplements, hourly earnings (b) include overtime supplements and shift compensations, and hourly earnings (c) include, in addition, vacation and sick payments and certain types of payments in kind.

The table above shows the three various averages of hourly earnings (a, b and c) of adult workers in various groups of manufacturing industry. The table on page 88 shows the same averages (a, b and c) for various branches of manufacturing industry.

The average hourly earning c (including all supplements) of male workers amounted to 4,11 kr. Disregarding workers who worked 40 and 42 hours a week (underground workers in mines and shift workers in continuous industry) the average hourly earnings amounted to 4,07 kr. Almost half the number of male workers are employed in the mining and the metal engineering industries. The average earnings in these industry groups are relatively high as compared with other industry groups.

The average hourly earnings c (including all supplements) of female workers amounted to 2,84 kr, i. e. 31 % lower than the corresponding figure for male workers.

The wage level is influenced by the frequency of piece-work, which as a rule gives higher earnings per man-hour than time-work. In mining and manufacturing industry as a whole about 59 % of the man-hours of male workers consisted of piece-work. Piece-work is of relatively small importance in certain branches of the food industry and in the printing industry, while it is of great importance in other industry groups, e.g. shipyards, pulp factories, and paper mills. For all industry groups the earnings from piece-work were about 17 % higher than the earnings from time-work.

When comparing the wage situation in different industry groups consideration ought to be taken to the localization of the establishments with regard to cost-of-living zones. Table 25 (page 92) shows the average hourly earnings in different industry groups and cost-of-living zones. The difference in hourly earnings between various cost-of-living zones are considerable. Between cost-of-living zone 5 (in which Stockholm amongst others is included) and zone 3 (where the majority of middle sized towns lie) the difference in the average hourly earnings of male workers was 17 % and of female workers 15 %.

In 1953 a special survey was carried out which showed the wage-level in

various age groups of workers in the textile industry. Some of the results are presented in chart VII and chart VIII. The charts indicate that the average hourly earnings of male workers were highest at the age of about 30 years. The wage differences between various age groups of female workers were rather slight.

In order to find out what kinds of benefits the employers report as »sick payment and other benefits» on the questionnaire for the yearly statistics of wages in mining and manufacturing, a special survey was made in 1953. It was then shown that 23 % of all the expenditures, reported on the regular questionnaire, referred to other things than those intended; of these expenditures 18 % were of such kind that they should be reported in other columns than that of »sick payment and other benefits» on the questionnaire, whereas 5 % were expenditures that should not be reported at all in the wage statistics. On the other hand 45 % of the large establishments and 30 % of the small establishments in a sample of such establishments that had reported no expenditures for sick payment and benefits on the regular questionnaire, stated that they *had* some expenditures of the types intended.

V. Workers in the Building and Construction Industry

The statistics on wages in building and construction industry in 1953 are based on information concerning altogether 62 758 adult workers of which 38 397 were employed in house-building firms. Data were requested on the total man-hours worked during the year, and on the total wages with breakdown by time-

work and piece-work, on overtime hours and overtime supplements, shift compensations, holiday and sick payment, and payments in kind. In the house-building firms data were requested for the occupational groups: — bricklayers, carpenters, unskilled labourers, and other workers.

The average hourly earnings (average c) in 1953 for all workers in house construction were 5,62 kr. For bricklayers the earnings were 6,69 kr, for carpenters 6,11 kr, for unskilled workers 5,25 kr, and for other workers 4,99 kr. The hourly earnings of road and hydraulic plant construction workers were 5,77 kr, of electricians 4,84 kr, of plumbers 4,82 kr and of painters 6,04 kr.

Compared with other workers, bricklayers and carpenters had relatively higher hourly earnings in cost-of-living zones 4 and 5 than in the other cost-of-living zones. In Stockholm the earnings of bricklayers were 25 %, and those of carpenters 19 % higher than the average earnings of all building workers.

Between 1952 and 1953 the earnings of building workers had risen by about 7 %.

VI. Workers in Public Service

For workers in public service primary data on wages etc. have been compiled in the same way as for the privately owned industries. The number of workers registered in 1953 was about 43 000, of which the majority were employed in the State railways, postal establishments, and the workshops and construction works of the telegraph company.

The average hourly earnings (average c) of all adult workers were 4,35 kr or 6 % higher than in mining and

manufacturing. Holiday payments, sick payments and payments in kind were of relatively greater importance for workers in public service than for other industrial workers.

Between 1952 and 1953 the wages of workers in public service had risen by 8 %.

VII. Workers in Transport Service

In 1953 the statistics on the wages of workers in omnibus and cartage enterprises were limited to the third quarter of the year, whereas in the previous years these statistics had referred to the whole year. The results of the survey were published in *Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå* (Communication from the Research Section of the Social Welfare Board in Sweden) 1954:7 and in *Sociala Meddelanden* 1954:5. For workers in the industry branch »loading and unloading» the wage statistics of 1953 refer, however, to

the whole year. For these workers the average hourly earnings amounted to 5,07 kr.

VIII. Workers in the Public Works Department. (Road and waterway construction)

Wage statistics for workers in the public works department are compiled by the Royal Board of Roads and Waterways.

The average hourly earnings of all workers (average c) were 4,11 kr. The average hourly earnings of maintenance workers were 3,98 kr, of workers at work-shops, garages, and stores 3,96 kr and of road and bridge construction workers 4,45 kr.¹

¹ In the previous years statistics on the wages of workers in municipal service have been included in this publication. For the year 1953 these statistics will be published in *Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå* and (eventually) in *Sociala Meddelanden* later on in 1955.

I. Arbetare inom jordbruk

Primärmaterialets omfattning och bearbetning

Urvalsmetod. Från början (år 1911) baserades socialstyrelsens årliga undersökningar av lantarbetarnas löner på summariska uppskattningar av lantarbetarlöner i varje landskommun. Sedan år 1937 utgöres primärmaterialet av uppgifter om varje anställd arbetares arbetstid och arbetslön, som hushållningssällskapen enligt kungl. kungörelse den 8 oktober 1937 skall insamla från omkring en tjugondel av samtliga brukningsdelar¹ med en åkerareal överstigande 10 hektar. I fråga om metoden för utväljandet av gårdar har socialstyrelsen ej ansett sig kunna ge hushållningssällskapen några bestämda direktiv utan blott framhållit vikten av att uppgifter om möjligt lämnas för samma brukningsdelar år från år samt angivit vissa allmänna riktlinjer för ev. utbyte av gårdar. Eftersom avlämnandet av uppgifterna är helt frivilligt, kan man förutsätta, att hushållningssällskapen tillskriver lantarbetgivare, som de vet är villiga lämna uppgifter. Något slumpmässigt urval av gårdar är det sålunda inte fråga om. För att undersöka det ej fullt tillfredsställande urvalsförfarandets inverkan på resultatet erhöill socialstyrelsen Kungl. Maj:ts uppdrag att för år 1952, utom den ordinarie undersökningen, göra en särskild undersökning av lantarbetarnas löner. Till denna undersökning inhämtades uppgifter från gårdar som utvalts genom ett slumpmässigt urvalsförfarande. För

brukarna av de gårdar, för vilka socialstyrelsen begärde uppgifter till denna särskilda undersökning, hade Kungl. Maj:t föreskrivit skyldighet att lämna uppgifter om de anställda arbetarnas arbetstid och arbetslön under år 1952. För undersökningens resultat hänvisas till en artikel i Sociala Meddelanden årg. 1954, häfte 7, s. 424. Det kan nämnas, att ett slumpmässigt urvalsförfarande för den årliga statistiken tillämpas fr. o. m. år 1954 (jfr k. k. nr 668 år 1954).

Blanketten. Efter år 1937 har statistikens sakinnehåll i huvudsak bibehållits oförändrat. — Uppgifterna på 1953 års blankett var desamma som på blanketten för år 1952. För varje arbetare skulle uppgivas födelseår, yrke, antal under året utgjorda arbetstimmar och arbetsdagar, den kontanta lönen och värdet av ev. naturaförmåner. Den kontanta lönen skulle fördelas på tidlön av olika slag (tidlön på ordinarie arbetstid, tidlön på övertid, tidlön för ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar, tidlön för rykt och förberedelsearbeten), på ackordslön och på övriga kontanta ersättningar (t. ex. semesterlön, sjuklön, provision). Naturaförmånerna fri bostad, fritt bränsle, fri kost, fritt logi och fri tvätt skulle, liksom vid 1952 års undersökning, värderas med användande av de värden, som meddelades i anvisningarna för blankettens ifyllande. Dessa värden, som var lika för hela riket, överensstämde med kollektivavtalets nyttjanderättsavgifter. De hade inte ändrats sedan föregående undersökning. Naturaprodukter (mjölk, spannmål m. m.) skulle värderas

¹ Enligt nu använd terminologi »brukningsenheter».

enligt gällande marknadspriser. De enda nyheterna på 1953 års blankett var uppgift om antal anställningsmånader under året för timavlönad arbetare och uppgift om anställningsperiod(-er) under året för månadsavlönad arbetare. För brukarna själva och deras familjemedlemmar, som deltagit i jordbruksarbetet, efterfrågades familjeställning, födelseår, antal arbetsdagar och antal arbetstimmar. I övrigt innehöll blanketten bl. a. uppgifter om gårdens areal och om förekomsten av kollektivavtal. Blankettens och anvisningarnas utseende framgår av bilaga 1 och 2.¹

Uppgifternas granskning och bearbetning. Blanketterna skickades till hushållningssällskapen i december 1953. Från hushållningssällskapen mottog socialstyrelsen sedermera 3 482 ifyllda blanketter. Vid granskningsarbetet inom styrelsen utslöts dock 51 blanketter, varför statistikens primärmaterial består av uppgifter från 3 431 gårdar. Granskningen av blanketterna har haft till syfte att rätta uppenbara missuppfattningar och felräkningar och att kontrollera att nödiga uppgifter lämnats. I princip har uppgifter endast ändrats på grundval av upplysningar, lämnade av uppgiftslämnarna själva. Angående mycket extrema (låga eller höga) individuella genomsnittliga timförtjänster har i regel uppgiftslämnarna tillfrågats. Det kontrollerades vid granskningen att naturaförmånerna värderats med användande av anvisningarnas värden. Sedan blanketterna granskats och uppgifterna i erforderlig utsträckning kodifierats, stansades för varje arbetare ett hålkort. Dessutom

¹ I »Löner 1952» hade av misstag »Anvisningarna» till den förut omtalade kontrollundersökningen avtryckts i stället för »Anvisningarna» till den ordinarie undersökningen. De båda anvisningarna skiljer sig dock endast ifråga om ingressen.

stansades ett särskilt hålkort för varje gård. Detta hålkort innehöll, förutom identifieringsuppgifter, uppgifter om antal arbetare och antal utgjorda arbetsdagar, summa kontant lön och summan av naturaförmånernas värde.

En preliminär redogörelse för undersökningens viktigaste resultat beträffande lantarbetarnas löner har offentliggjorts i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå nr 14, årg. 1954 och i Sociala Meddelanden häfte 9, årg. 1954 (s. 575). Resultatet av beräkningarna rörande förändringarna mellan år 1952 och 1953 i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek har däremot ej publicerats tidigare.

Gruppering efter yrke, löneform m. m. Av tidigare statistik vet man, att lantarbetarnas förtjänster i första hand beror på arbetarnas kön, ålder och yrke. I detta sammanhang är vidare löneformen (efter naturaförmånernas omfattning och karaktär räknas lönerna till olika löneformer) och förekomsten av kollektivavtal av betydelse. I statistiken beräknas därför genomsnittsförtjänster för grupper av arbetare som avgränsats med hänsyn till kön, ålder, yrke, löneform och förekomsten av kollektivavtal. Det finns naturligtvis andra omständigheter som kan ha betydelse för förtjänsternas storlek, t. ex. gårdarnas areal, belägenhet och produktionsinriktning. Det har dock visat sig svårt att mäta dessa faktorer självständiga betydelse i sammanhanget. Ofta kan påvisade skillnader i förtjänsternas storlek här återföras på någon eller några av de förut nämnda faktorerna.

Efter *ålder* har arbetarna indelats i tre grupper, nämligen arbetare under 18 år, arbetare i åldern 18—64 år och arbetare i åldern 65 år och däröver. Åldersgrup-

Tab. A. Antalet redovisade brukningsenheter och arbetare i 1953 års lönestatistik för lantarbetare

Brukningsenheternas åkerareal	Brukningsenheter			Arbetare				
	Antal	%	% med koll.-av-tal av hela antalet	Män	Kvinnor	Båda könen		% med koll.-av-tal av hela antalet
				antal	antal	antal	%	
10,1— 20,0 ha	956	27,9	2,9	1 935	539	2 474	16,9	3,9
20,1— 30,0 »	629	18,3	9,7	1 422	263	1 685	11,5	16,1
30,1— 50,0 »	847	24,7	29,3	2 702	532	3 234	22,0	39,7
50,1—100,0 »	655	19,1	66,4	2 915	419	3 334	22,7	75,1
100,1 ha och däröver	544	10,0	90,7	3 608	338	3 946	26,9	93,7
Hela materialet	3 431	100,0	31,6	12 582	2 091	14 673	100,0	53,5

peringen grundar sig på uppgifter om arbetarnas födelseår och är därför inte exakt.

Den använda yrkesgrupperingen framgår av tab. 2. Endast arbetare redovisas, således ej befallningsmän, inspektorer m. fl. (»lantbrukstjänstemän»). Arbetare som betecknats som skogsarbetare eller trädgårdsarbetare har ej heller medtagits. Yrkesbenämningarna överensstämmer med kollektivavtalets yrkesbenämningar. Arbetare som av uppgiftslämnaren kallats fördrängar, körkarlar och dagsverkare har räknats till gruppen »egentliga lantarbetare» och djurskötare, fodermarskar och stalldrängar till gruppen »djurskötare».

Inom jordbruket är det fortfarande ej ovanligt, att arbetarna delvis får sin lön in natura. Efter en överenskommelse år 1944 mellan Svenska lantarbetarsgivarförbundet och Svenska lantarbetareförbundet, att naturalönesystemet successivt skulle avvecklas, finns dock numera ej några s. k. statavlönade arbetare på gårdar, där både arbetsgivare och arbetare är anslutna till resp. organisationer.

I statistiken har arbetarna med avseende på löneformen uppdelats i fyra huvudgrupper nämligen:

- 1) arbetare utan naturaförmåner,
- 2) arbetare med fri kost,
- 3) arbetare med kost och logi,
- 4) arbetare med livsförnödenheter och/eller bostad.

De statavlönade arbetare, som fortfarande finns, räknas till den sistnämnda gruppen. Mellan löneformerna statavlönning och enbart kontant lön finns flera övergångsformer, som alla inräknas i gruppen livsförnödenheter och/eller bostad. Gruppen är därför mycket heterogen. Arbetare med fri kost och arbetare med kost och logi redovisas däremot alltid var för sig. Hur naturaförmånerna värderats har förut omtalats.

Materialets storlek och sammansättning. Antalet redovisade brukningsenheter inom olika storleksklasser (efter åkerarealen) och antalet arbetare på dessa gårdar framgår av tab. A. Av antalet gårdar hade 46 % högst 30 ha åker men endast 28 % av arbetarna hade arbetat på dessa gårdar. Tablån på nästa sida visar dels antalet redovisade brukningsenheter i % av antalet brukningsenheter med över 10 ha åker i tre större riksområden och dels antalet redovisade brukningsenheter i % av hela antalet bruk-

Södra o. mellersta Sveriges slättb.	Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalb.	Norra Sverige	Hela riket	Gårdar med en åkerareal av hektar				
				10,1—20,0	20,1—30,0	30,1—50,0	50,1—100,0	100,1—
3,5	3,5	4,3	3,9	1,6	3,6	7,5	12,1	14,8

ningsenheter i olika storleksklasser¹ (efter åkerarealen).

I 1953 års statistik över lantarbetarnas löner redovisades 3,6 % av hela antalet brukningsenheter med minst 10 ha åker. Antalet är således mindre än det enligt planen för undersökningen skulle vara (5 % av hela antalet).

Sammanlagt redovisas 15 707 arbetare — individualuppgifter för 14 673 arbetare, dvs. omkring 17 % av hela antalet

lantarbetare enligt 1950 års folkräkning,¹ och summariska uppgifter (dvs. lönesummor och arbetstid för grupper av arbetare) för 1 034 arbetare.

Statistiken över lantarbetarnas löner grundar sig på uppgifterna för de 14 673 individuellt redovisade arbetarna. De summariska uppgifterna samt uppgifterna om brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsdagar har endast använts vid beräkningarna rörande ar-

¹ Enl. Jordbruksräkn. 1951, prel. uppg. (se Stat. Tidskr., hft 10 årg. 1954, s. 457).

¹ Folkräkningen den 31/12 50 II, Urvalsunders. tab. 5 o. tab. 9.

Tab. B. I 1953 års lönestatistik individuellt redovisade lantarbetare fördelade på olika löneformer

Kön Ålder Yrke	Antal arbetare				Summa arbetare
	utan naturaförmåner	med fri kost	med kost och logi	med livsf. och/el. bostad	
<i>Manliga arb. 18—64 år</i>	7 302	1 924	1 019	639	10 884
rättare	189	—	20	121	330
egentliga lantarbetare	4 215	1 652	656	175	6 738
traktorskötare	933	39	35	50	1 057
arbetare med blandat arbete	236	58	167	37	498
ladugårdsförmän	232	1	5	78	316
djurskötare	1 090	13	130	159	1 392
specialarbetare	345	71	5	13	434
övriga arbetare	62	50	1	3	116
<i>Manliga arb. 65 år och däröver</i>	580	215	37	59	891
<i>Manliga arb. under 18 år</i>	459	231	113	4	807
<i>Kvinnliga arb. 18—64 år</i>	1 252	324	233	44	1 853
egentliga lantarbetare	993	241	27	3	1 267
arbetare med blandat arbete	66	10	21	19	116
mjölkerskor	139	8	5	18	170
hembiträden	—	60	180	—	240
specialarbetare	5	—	—	4	9
diskerskor	49	2	—	—	51
<i>Kvinnliga arb. 65 år och däröver</i>	15	10	2	3	30
<i>Kvinnliga arb. under 18 år</i>	100	43	65	—	208
<i>Summa redovisade arbetare</i>	9 708	2 747	1 469	749	14 673
därav:					
arbetare med kollektivavtal	7 037	158	205	452	7 852
» utan »	2 671	2 589	1 264	297	6 821

betskraftsätgången (se s. 19). För 3 355 gårdar avser uppgifterna kalenderåret 1953. För de övriga 76 gårdarna sammanföll ej bokföringsåret med kalenderåret och uppgifterna gäller därför olika perioder (för 23 gårdar 1/7 1952—30/6 1953).

Av redovisningssättet följer, att en arbetare som under året varit anställd på t. ex. 3 av de gårdar, för vilka uppgifter erhållits, i uppgifterna om antalet redovisade arbetare blivit räknad som 3 arbetare. De individuellt redovisade arbetarnas fördelning efter yrke och löneform kan studeras i tab. B. För att kunna följa förändringarna i lantarbetarnas yrkesfördelning har socialstyrelsen till de lantarbetsgivare som lämnade uppgifter till den förut nämnda särskilda undersökningen av lantarbetarnas löner år 1952 (den s. k. kontrollundersökningen år 1952) skickat en blankett, på vilken begärdes uppgifter om arbetarnas yrke år 1953. Av de tillfrågade 1 773 arbetsgivarna lämnade 1 566 de begärda uppgifterna. Den relativa yrkesfördelningen (%) bland de i den ordinarie löneundersökningen för år 1953 i Svealand och Götaland (= O) redovisade manliga lantarbetarna i åldern 18—64 år och motsvarande fördelning enligt socialstyrelsens nyssnämnda enkät angående lantarbetarnas yrke år 1953 (= Y) var följande:

	O	Y
rättare.....	3	2
egentliga lantarbetare.....	60	71
traktorskötare.....	10	8
arb. med blandat arbete.....	5	4
ladugårdsförmän.....	3	1
djurskötare.....	14	6
specialarbetare.....	4	7
övriga arbetare.....	1	1
	100	100

Den »allmänna» yrkesgruppen egentliga lantarbetare, som består av lantarbetare utan särskild specialitet, är re-

lativt mindre men flera av specialistgrupperna, t. ex. traktorskötare, ladugårdsförmän och djurskötare, relativt större i den ordinarie undersökningen än i yrkesenkäten år 1953. Det bör emellertid nämnas, att för löneundersökningen och för yrkesenkäten 1953 användes ej blanketter av samma utseende. De båda undersökningarnas yrkesfördelningar är därför ej exakt jämförbara, vilket ej hindrar att »jämförbarheten räcker» för att påvisa arbetarnas felaktiga yrkessammansättning i löneundersökningens material. — Kontrollundersökningen år 1952 visade (se Sociala Meddelanden, årg. 1954, häfte 7, s. 424—433), att 57 % av de manliga arbetarna i åldern 18—64 år saknade naturaförmåner och att 27 % hade fri kost och 12 % fri kost och fritt logi. Återstående 4 % tillhörde löneformsgruppen »livsförnödenheter och/eller bostad». Eftersom samma löneformsgruppers relativa andelar i 1953 års löneundersökning (hela riket) utgjorde resp. 67, 18, 9 och 6 %, finns i den ordinarie löneundersökningen förhållandevis många arbetare utan naturaförmåner men få arbetare med fri kost och med kost och logi. Det relativa antalet arbetare med kollektivavtal var i den ordinarie undersökningen 55 % mot 33 % i kontrollundersökningen.

Eftersom man vet, att förtjänsterna varierar med yrke, löneform och förekomsten av kollektivavtal, blir slutsatsen av skillnaderna mellan materialets sammansättning i den ordinarie undersökningen och i kontrollundersökningen (yrkesenkäten), att av den ordinarie undersökningens genomsnittsförtjänster bör främst användas de som beräknats för grupper homogena i yrkes-, löneforms- och avtalshänseende. Såsom ovan (s. 1) omtalats användes fr. o. m. 1954 års undersökning av lantarbetarlönerna ett

Tab. C. Sättet för lörens beräkning och förekomsten av ackordsarbete för lantarbetare år 1953

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Löneform	Antal arb. med uppg. om lönebe- räkn.- sättet	Därav, %, arb. med			Hela antalet redov. arb.	Därav, %, arb. med ackord	Ackords- arb.- dagar, %, av samtl. arb.- dagar	
		timlön	månads- lön	enbart ackords- lön, daglön				
Manl. arb. 18—64 år	{ m. k. u. k. sa	5 746	87,4	9,3	3,3	6 016	29,1	2,3
		3 813	74,5	19,6	5,9	4 868	9,0	1,7
	9 559	82,3	13,4	4,3	10 884	20,1	2,1	
	rättare.....	300	57,7	42,0	0,3	333	14,1	0,7
	egentliga lantarbetare.....	5 810	83,9	10,0	6,1	6 738	20,4	3,0
	traktorskötare	995	92,3	7,1	0,6	1 057	28,9	1,4
	arb. med blandat arbete ..	420	73,6	26,2	0,2	498	16,1	1,0
	ladugårdsförmän	305	71,1	26,9	2,0	316	22,2	2,1
	djurskötare	1 267	76,6	22,5	0,9	1 392	16,7	1,2
	specialarbetare	372	90,1	5,6	4,3	434	13,4	1,4
	övriga arbetare.....	90	116	16,4	7,8
	arb. utan naturaförmåner..	6 785	87,8	7,1	5,1	7 302	27,0	2,5
	» med fri kost	1 384	93,6	3,7	2,7	1 924	3,6	1,1
	» » kost och logi ...	828	38,2	60,4	1,4	1 019	3,0	0,5
» » livsförn. och/eller bostad.....	562	52,8	44,0	3,2	639	17,8	1,4	
Kvinnliga arb. 18—64 år	1 551	70,0	10,4	19,6	1 853	30,9	17,9	
därav:								
egentliga lantarbetare.....	1 084	76,2	1,4	22,4	1 267	37,6	30,8	
mjölkerskor	144	51,4	12,5	36,1	171	37,4	37,4	
hembiträden	164	41,5	58,5	—	240	0,8	0,1	

fullt slumpmässigt urval av gårdar. Detta urval bör i fortsättningen möjliggöra beräkningen av »förväntningsrättas»¹ genomsnittsförtjänster för t. ex. »samtliga manliga arbetare i åldern 18—64 år oavsett yrke, löneform och förekomsten av kollektivavtal».

Lantarbetet utföres nästan alltid mot tidlön — vanligen timlön eller månadslön. Av antalet i 1953 års löneundersökning redovisade manliga lantarbetare i åldern 18—64 år (med uppgift om hur lönen beräknas) hade enligt tab. C 82 % timlön och 13 % månadslön. Ej långt från hälften av antalet rättare var anställda mot månadslön. Arbetare till-

hörande löneformsgrupperna »kost och logi» och »livsförn. och/eller bostad», hade oftare månadslön än arbetare med fri kost och arbetare utan naturaförmåner. Ackordsarbete förekommer sällan, trots arbetar- och arbetsgivarorganisationernas strävan under senare år att öka användningen av ackord. För manliga lantarbetare i åldern 18—64 år var sålunda år 1953 enligt tab. C andelen ackordsarbetsdagar av hela antalet arbetsdagar endast 2 %. För kvinnliga arbetare uppgick andelen till 18 % (mjölkning och betarbete). Arbetsdagar, då både tidlöns- och ackordsarbete utförts, skulle enligt anvisningarna redovisas som arbetsdagar mot tidlön. Ackordsarbetets betydelse undervärderas därför av procenttalen över det relativa antalet

¹ Termen enligt »Nordisk Statistisk Nomenklatur» (utg. av Statistiska Föreningen, Stockholm) Köpenhamn 1954.

ackordsarbetsdagar. Mäter man ackordsarbetets betydelse med ackordsförtjänstens andel av den totala förtjänsten, får man högre procenttal än om man som måttstock använder ackordsarbetsdagarnas andel av hela antalet arbetsdagar. Av den genomsnittliga årsförtjänsten för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år utgjorde sålunda 3 % kontant ackordsförtjänst (se tab. 8).

Lönebegreppen. Följande mått på lantarbetarnas löner har använts:

- 1) den genomsnittliga timförtjänsten,
- 2) de individuella genomsnittliga timförtjänsternas median,
- 3) den genomsnittliga årsförtjänsten,
- 4) årsförtjänsternas median.

Med den *genomsnittliga timförtjänsten* (tab. 2, 7, 9 och 10) för en viss grupp av lantarbetare, eller »timförtjänsten» som den för korhetens skull ibland kallas, menas kvoten mellan gruppens lönesumma och summa arbetstimmar vid tidlönsarbete. I lönesumman inräknas kontant lön vid tidlönsarbete (på ordinarie arbetstid och övertid), värdet av ev. naturaförmåner samt semesterlön, provision o. dyl. Däremot medräknas ej ackordslön. Lönebelopp, för vilka uppgifter om motsvarande arbetstid saknas, har inte medtagits vid beräkningen av den genomsnittliga timförtjänsten. Den genomsnittliga timförtjänsten för en viss grupp av lantarbetare mäter ersättningen för arbete utfört av arbetare inom gruppen och kan därför sägas vara ett approximativt uttryck för ersättningen per timme för visst slags lantarbete. Dessutom är den *genomsnittliga timförtjänsten*, vilket lätt kan visas, ett med antalet timmar vägt medeltal av individernas genomsnittliga timförtjänster. Ett ovägt genomsnitt av individernas genom-

snittliga timförtjänster är *mediantimförtjänsten* (tab. 3 och 4) som anger vilken timförtjänst halva antalet arbetare i gruppen ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Utom den »totala» genomsnittliga timförtjänsten beräknas (tab. 7) dels en genomsnittlig kontant timförtjänst av timlön (månadslön etc.) vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och dels en genomsnittlig kontant timförtjänst av timlön vid tidlönsarbete på övertid. Härvid medtas ej lön för ersätbartjänstgöring på sön- och helgdagar, lön för rykt- och förberedelsearbeten, semesterlön, provision etc. och ej heller naturaförmånernas värde. Den *genomsnittliga årsförtjänsten* eller kortare »årsförtjänsten» (tab. 2 och 8) för en viss grupp arbetare beräknas genom att summan av arbetarnas förtjänster under året divideras med antalet arbetare. Härvid medräknas i lönesumman endast uppgifter för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. Antalet arbetare avser också endast dessa arbetare. Det bör observeras, att ackordsförtjänster inräknas i årsförtjänsterna samt även förtjänster av tidlön utan uppgift om antal arbetstimmar. I tab. 8 (sista kolumnen) har även beräknats en genomsnittlig årsförtjänst på så sätt, att lönesumman till arbetare, som varit anställda hela året hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren, dividerats med antalet sådana arbetare. Dessa *genomsnittsförtjänster* mäter de årsanställda arbetarnas faktiska årsförtjänster, således med full hänsyn till frånvaro från arbetet. Om de *individuella årsförtjänsterna* för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den rapporterande arbetsgivaren ordnas efter storlek, är *årsförtjänsternas median* (tab. 5 och 6) eller *medianårsförtjänsten* den

årsförtjänst som halva antalet arbetare ej når upp till och halva antalet över-skrider.

Spridningsmått. De olika slags genomsnittsförtjänster som beräknats för en viss grupp av arbetare utgör sammanfattande mått på förtjänsternas storlek inom gruppen. De säger däremot ingenting om förtjänsternas variationer inom gruppen och behöver därför kompletteras i detta avseende. För att belysa förtjänsternas variationer inom en viss grupp redovisas de individuella genomsnittliga timförtjänsternas och årsförtjänsternas spridning på olika storleksklasser (tab. 3, 4, 5 och 6) samt dessa timförtjänsters och årsförtjänsters övre och nedre kvartiler (de s. k. normala variationsgränserna). Om arbetarna ordnas efter de individuella genomsnittli-

ga timförtjänsternas (årsförtjänsternas) storlek, kan den nedre och den övre kvartilförtjänsten sägas vara de två förtjänster, mellan vilka de individuella timförtjänsterna (årsförtjänsterna) varierar, om man bortser från den fjärdedel av arbetarna, som har de lägsta individuella timförtjänsterna (årsförtjänsterna) och från den fjärdedel, som har de högsta individuella timförtjänsterna (årsförtjänsterna).

Timförtjänsternas spridning kring den genomsnittliga timförtjänsten i dess egen-skap av mätare av ersättningen per timme för lantarbetet kan ej exakt beräknas, eftersom man ej helt känner timmar-nas fördelning på olika timförtjänster för varje arbetare. Om den genomsnittliga timförtjänsten betraktas som ett med antalet timmar vägt medeltal av individer-nas genomsnittliga timförtjänster, visas

Tab. D. Kollektivavtalens minimitimlöner, kr, åren 1946—1954 för fullt arbetsföra dugliga och yrkesvana manliga lantarbetare, som fyllt 20 år, (inga naturaförmåner) vid jordbruket i hela riket¹ utom Västerbottens och Norrbottens län

År	Anställningsgrupper ²							
	Rät-tare, ej skolad	Rät-tare, skolad	Egent-lig lant-arb. (kör-karl o. dags-ver-kare)	Motorkunnig traktorförare samt lastbils-förare (mo-torkunnig traktorförare anställd som sådan)	Arb. med blandat arbete (arb. anst. för både djursköt-sel o. annat arbete, även »stallare»)	Djur-skötare i för-mans-ställ-ning, ej skolad	Djur-skötare i för-mans-ställ-ning, skolad	Djurskötare även foder-marsk (djursköt-tare, maskin-mjolkare och fodermarsk som ej utför skoning)
1946 ³	1,395		1,235	1,285	1,255	1,385		1,325
1947 ⁴	1,47		1,31	1,36	1,33	1,48		1,42
1948 ⁵	1,81	1,91	1,62	1,67	1,64	1,79	1,89	1,75
1949 ⁶	1,83	1,93	1,64	1,69	1,67	1,84	1,94	1,80
1950 ⁷	1,89	1,99	1,70	1,75	1,73	1,90	2,00	1,86
1951	2,14	2,24	1,95	2,00	1,98	2,15	2,25	2,11
1952	2,70	2,80	2,45	2,52	2,48	2,70	2,80	2,60
1953	2,70	2,80	2,45	2,52	2,48	2,70	2,80	2,60
1954	2,83	2,93	2,58	2,65	2,61	2,83	2,93	2,73

¹ För Västernorrlands och Jämtlands län gäller särskilda lönesatser.

² Om timlönerna för åren 1946—1951 ej avser samma grupper som för senare år har de äldre grupperna angivits inom parentes.

³ Lönesatserna gällde $\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{9}$ 1946.

⁴ Lönesatserna gällde $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$ 1947.

⁵ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1947— $\frac{31}{10}$ 1948.

⁶ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1948— $\frac{31}{12}$ 1949.

⁷ Lönesatserna gällde $\frac{1}{8}$ — $\frac{31}{12}$ 1950.

timförtjänsternas spridning av timmar-
nas fördelning på olika klasser av indi-
viduella genomsnittsförtjänster per tim-
me. I tab. 3 och 4 redovisas dock ej dessa
fördelningar utan i stället arbetarantalets
relativa fördelning på olika storleksklas-
ser av individuella genomsnittliga tim-
förtjänster. Tabellerna avser sålunda
egentligen spridningen kring det ovägda
genomsnittet av de individuella genom-
snittstimförtjänsterna. Fördelningarna i
tab. 5 och 6 är av liknande slag som
fördelningarna i tab. 3 och 4 och visar
den relativa fördelningen av antalet ar-
betare med minst 250 arbetsdagar under
året på olika storleksklasser av årsfört-
jänster. I motsats till fördelningarna i
tab. 3 och 4, som ej fullt korrekt visar
spridningen kring de beräknade genom-
snittstimförtjänsterna, svarar fördelning-
arna i tab. 5 och 6 exakt mot de be-
räknade genomsnittliga årsförtjänsterna.

Löneutvecklingen åren 1946—1953

Kollektivavtalens lönesatser. På gårdar
där arbetsgivaren tillhör Svenska lant-
arbetsgivareföreningen och arbetarna
Svenska lantarbetareförbundet regleras
löner och arbetsförhållanden i dessa or-
ganisationers »Kollektivavtal vid jord-
bruket». Men dessutom följs kollektivav-
talets bestämmelser för ett stort antal ej
organiserade arbetare.

Numera finns endast ett kollektivavtal,
som gäller för hela riket utom Norrbot-
tens och Västerbottens län. Lönesatser-
na i kollektivavtalet har karaktären av
minimilöner. Fr. o. m. år 1951 är kolle-
ktivavtalens giltighetstid kalenderåret mot
tidigare 1/11—31/10. Avtalen innehåller
sedan år 1948 endast löner för arbetare
utan naturaförmåner. Lönesatserna åren
1946—1954 för vissa s. k. anställnings-
grupper av manliga arbetare framgår

av tab. D. För kvinnliga arbetare var av-
talens minimitimlöner åren 1946—1954:

År	Vid arbete i ladugård, kr	Vid övriga arbeten, kr
1946 ¹	0,944	0,924
1947 ²	1,01	0,99
1948 ³	1,27	1,25
1949 ⁴	1,27	1,25
1950 ⁵	1,33	1,31
1951.....	1,58	1,56
1952.....	1,97	1,97
1953.....	1,97	1,97
1954.....	2,08	2,08

¹ Lönesatserna gällde $\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{8}$ 1946.

² Lönesatserna gällde $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$ 1947.

³ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1947— $\frac{31}{10}$ 1948.

⁴ Lönesatserna gällde $\frac{1}{11}$ 1948— $\frac{31}{12}$ 1949.

⁵ Lönesatserna gällde $\frac{1}{2}$ — $\frac{31}{12}$ 1950.

I kollektivavtalet finns även minimilö-
ner för månadsavlönade arbetare, be-
stämmelser om särskilda ersättningar av
olika slag (t. ex. lön vid ersättartjänst-
göring, övertidsarbete m. m.) samt ac-
kordpriser.

Löneutvecklingen enligt statistiken. I
tab. E och F visas timförtjänsternas
resp. årsförtjänsternas förändringar se-
dan år 1946 för egentliga lantarbetare
och djurskötare. Gruppen egentliga lant-
arbetare har för åren 1946—1951 erhål-
lits genom att de förutvarande grup-
perna fördrängar, körkarlar och dagsver-
kare sammanslagits till en grupp och
gruppen djurskötare genom att de för-
utvarande grupperna djurskötare, foder-
marskar och stalldrängar fått bilda den
nya gruppen djurskötare. Med »samtliga
arbetare oavsett löneform» menas samt-
liga i varje års undersökning redovisade
arbetare, således även de yrkesgrupper
som inte är medtagna i tabellerna. Till
följd av förut nämnda felaktigheter i
materialets sammansättning med avse-
ende på arbetarnas yrkes- och löne-
formsfördelning m. m. är timförtjänsten
för »samtliga arbetare oavsett löneform»
ett osäkert mått på lantarbetarnas ge-

Tab. E. Timförtjänster åren 1946—1953 för lantarbetare över 18 år

Uppgifterna för åren 1952 och 1953 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Manliga arbetare										Kvinnliga arbetare			
	Samtliga arb. oavsett löneform		Eg. lantarb. utan naturaförmåner		Djurskötare utan naturaförmåner		Eg. lantarb. med kost o. logi		Eg. lantarb. med fri kost		Eg. lantarb. oavsett löneform		Hembiträden oavsett löneform	
	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹
1946	1,35	100	1,33	100	1,43	100	1,10	100	1,19	100	0,99	100	0,72	100
1947	1,47	109	1,44	108	1,55	108	1,26	115	1,49	125	1,16	117	0,79	110
1948	1,77	131	1,72	129	1,88	131	1,47	134	1,60	134	1,36	137	0,90	125
1949	1,84	136	1,77	133	1,97	138	1,57	143	1,61	135	1,36	137	0,97	135
1950	1,91	141	1,81	136	2,03	142	1,68	153	1,73	145	1,40	141	1,06	147
1951	2,18	161	2,08	156	2,30	161	1,84	167	2,02	170	1,64	166	1,20	167
1952	2,73	202	2,63	198	2,88	201	2,33	212	2,40	202	2,09	211	1,60	222
1953	2,77	205	2,68	202	2,93	205	2,31	210	2,52	212	2,15	217	1,70	236

¹ År 1946 = 100.**Tab. F. Årsförtjänster åren 1946—1953 för lantarbetare över 18 år**

Uppgifterna för åren 1952 och 1953 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Manliga arbetare								Kvinnliga arbetare	
	Samtliga arb. oavsett löneform		Eg. lantarb. utan naturaförmåner		Djurskötare utan naturaförmåner		Eg. lantarb. med kost o. logi		Hembiträden oavsett löneform	
	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹	Kr	Index ¹
1946.....	3 293	100	3 193	100	3 691	100	2 692	100	1 856	100
1947.....	3 603	109	3 446	108	3 998	108	2 936	110	1 974	106
1948.....	4 301	130	4 142	130	4 802	130	3 413	127	2 304	124
1949.....	4 450	135	4 206	132	4 967	135	3 549	132	2 393	129
1950.....	4 638	141	4 363	137	5 122	139	3 820	142	2 574	139
1951.....	5 322	161	5 026	157	5 926	161	4 126	153	2 851	154
1952.....	6 729	204	6 291	197	7 437	201	5 558	206	3 949	213
1953.....	6 830	207	6 385	200	7 431	201	5 530	205	3 970	214

¹ År 1946 = 100.

nomsnittliga lön de olika åren. Då materialet de olika åren lämnats av i stort sett samma gårdar, torde däremot felaktigheterna betyda mindre, då man önskar studera lönenivåns relativa förändringar år från år. Genomsnittsförtjänsterna för åren 1952 och 1953 avser arbetare i åldern 18—64 år men genomsnittsförtjänsterna för åren 1946—1951 avser arbetare i åldern 18 år och däröver.

Jämförbarheten mellan de för åren 1952 och 1953 och de för tidigare år beräknade genomsnittsförtjänsterna torde dock härigenom störas endast obetydligt. Beräknas timförtjänsten år 1953 för t. ex. samtliga manliga arbetare oavsett löneform i åldern 18 år och däröver, får man nämligen 2,75 kr, alltså 2 öre mindre än den i tab. E angivna timförtjänsten.

Tab. G. De individuella genomsnittstidförtjänsternas spridning åren 1946—1953 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)

Uppgifterna för åren 1952 och 1953 avser arbetare i åldern 18—64 år

År	Arbetare med kollektivavtal: tidförtjänsternas, kr			Arbetare utan kollektivavtal: tidförtjänsternas, kr		
	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil
1946.....	1,28	1,37	1,47	1,08	1,26	1,45
1947.....	1,39	1,48	1,59	1,16	1,38	1,60
1948.....	1,67	1,77	1,91	1,40	1,63	1,87
1949.....	1,73	1,83	1,97	1,50	1,71	1,96
1950.....	1,78	1,88	2,02	1,63	1,83	2,05
1951.....	2,05	2,15	2,31	1,84	2,05	2,35
1952.....	2,61	2,72	2,91	2,38	2,62	3,00
1953.....	2,64	2,76	2,97	2,44	2,70	3,07

Tab. H. Årsförtjänsternas spridning åren 1946—1953 för manliga lantarbetare över 18 år (oavsett löneform)

Uppgifterna för åren 1952 och 1953 avser arbetare i åldern 18—64 år

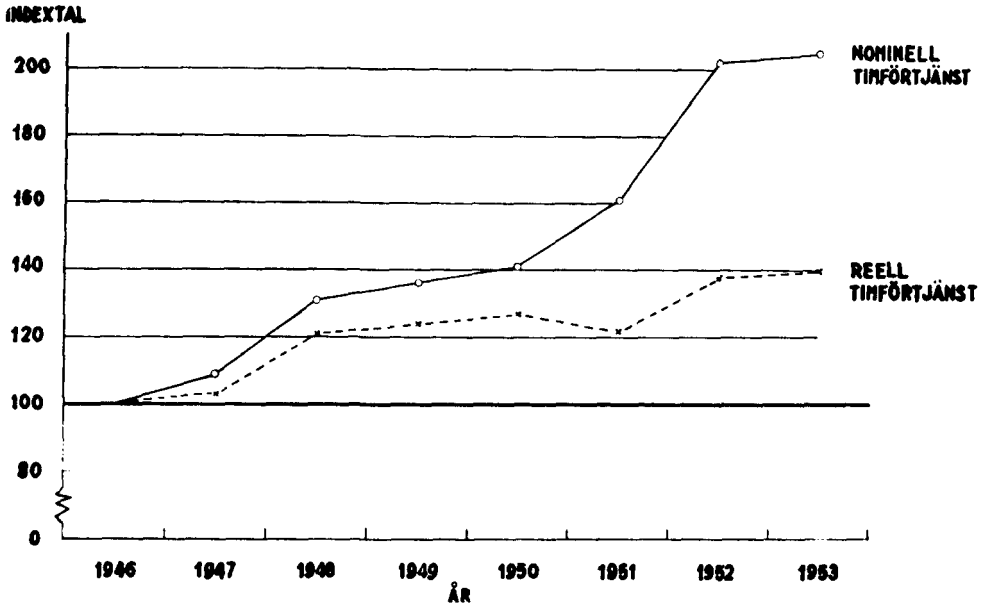
År	Arbetare med kollektivavtal: årsförtjänsternas, kr			Arbetare utan kollektivavtal: årsförtjänsternas, kr			Summa arbetare: årsförtjänsternas, kr		
	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil	nedre kvartil	median	övre kvartil
1946	3 117	3 398	3 716	2 480	2 880	3 300	2 944	3 311	3 649
1947	3 370	3 689	4 048	2 650	3 132	3 660	3 202	3 600	3 995
1948	4 067	4 427	4 867	3 005	3 640	4 245	3 867	4 317	4 780
1949	4 157	4 536	5 016	3 213	3 880	4 441	3 983	4 434	4 925
1950	4 326	4 720	5 218	3 420	4 066	4 680	4 140	4 608	5 108
1951	4 953	5 444	6 022	3 862	4 668	5 419	4 704	5 291	5 908
1952	6 241	6 777	7 493	5 218	6 097	6 949	6 045	6 640	7 370
1953	6 313	6 848	7 603	5 360	6 239	7 035	6 128	6 712	7 480

De individuella genomsnittstidförtjänsternas och årsförtjänsternas medianer och kvartiler för manliga arbetare åren 1946—1953 redovisas i tab. G och H. Tabellerna ger någon föreställning om lönespridningen de olika åren. Mellan nedre och övre kvartilen ligger den »mellersta» hälften av antalet individuella genomsnittstidförtjänster resp. antalet årsförtjänster.

Den allmänna slutsatsen av tab. E—H blir, att lantarbetarlönerna något mer än fördubblats sedan år 1946. Ökningen, som pågått hela perioden, var särskilt stor från år 1950 till år 1952.

Tabellerna E—H visar de »nominella» lönernas förändringar åren 1946—1953. Ingen hänsyn har i dessa tabeller tagits till att penningvärdet sjunkit under perioden. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex, som avser att mäta levnadskostnadernas förändringar för arbetare och lägre tjänstemän i tätorterna, steg med omkring 45 % från år 1946 till år 1953. För lantarbetarna torde ökningen ha varit något större. Tar man hänsyn till penningvärdets fall, skulle därför med ledning av indextalen i tab. E och F den reella ökningen av lantarbetarnas löner från år 1946 till år 1953 kunna

Diagram I. Den genomsnittliga timförtjänstens förändringar åren 1946–1953 för manliga lantarbetare i åldern 18 år och däröver; indextal, år 1946 = 100, utvisande förändringarna i den »nominella» dvs. den observerade timförtjänsten och i den »reella» timförtjänsten dvs. den observerade timförtjänsten omräknad till 1946 års kostnadsnivå enligt levnadskostnadsindex med skatter

uppskattas till ungefär 40 % (se även diagram I). Det är ej möjligt att noggrannare ange reallönens förändringar, eftersom ingen indexserie beräknas, som

speciellt mäter förändringarna i lantarbetarnas levnadskostnader.

I tab. I kan löneutvecklingen för lantarbetare jämföras med löneutvecklingen

Tab. I. Jämförelse mellan löneutvecklingen för lantarbetare och för andra arbetare på landsbygden

Jämförelsen avser vuxna (i allmänhet 18 år och däröver) manliga arbetare

År	Lantarb.		Trädgårdsarb.: yrkesarb.		Arb. i jord- o. stenind., dyr- ortsgr. 1 o. 2		Arb. i träind., dyrorstgr. 1 o. 2		Skogsarb.: huggare	
	Kr per tim.	Index ¹	Kr per tim.	Index ¹	Kr per tim.	Index ¹	Kr per tim.	Index ¹	Kr per dag	Index ¹
1946	1,35	100	1,50	100	1,82	100	1,76	100	13,77	100
1947	1,47	109	1,70	113	2,12	116	2,02	115	15,89	115
1948	1,77	131	1,94	129	2,28	125	2,17	123	17,42	127
1949	1,84	136	1,99	133	2,36	130	2,23	127	18,74	136
1950	1,91	141	2,02	135	2,44	134	2,33	132	17,76	129
1951	2,18	161	2,35	157	2,94	162	2,80	159	22,38	163
1952	2,73	202	2,84	189	3,48	191	3,28	186	31,62	230
1953	2,77	205	2,95	197	3,61	198	3,44	195	30,15	219

¹ År 1946 = 100.

² Avser arb. 18–64 år.

för andra arbetare på landsbygden. Åren 1946—1951 synes lönerna för lantarbetarna ha stigit ungefär på samma sätt som för trädgårdsarbetare, skogsarbetare och landsbygdens jord- och stenindustri- samt träindustriarbetare. Från år 1951 till år 1952 var löneökningen för lantarbetarna starkare men från år 1952 till år 1953 svagare än för de andra arbetargrupperna med undantag av skogsarbetarna.

Lönerna år 1953

Arbetstiden år 1953. Arbetstiden vid jordbruket regleras i lantarbetstidslagen av den 4 juni 1948. Enligt denna lag, som med vissa inskränkningar gäller för jordbruk med i regel minst en arbetare, utgör den ordinarie arbetstiden högst 10 timmar per dygn. Under tiden november—februari får den ordinarie arbetstiden per vecka ej överskrida 45 timmar och under tiden mars—oktober ej 50 timmar. Enligt kollektivavtalet skall för tiden mars—oktober den dagliga arbetstiden måndag—fredag i regel vara 9 timmar och lördag högst 5 timmar (november—februari 8 resp. 5 timmar). Några uppgifter, som belyser dessa variationer i den dagliga arbetstiden, finns ej på lönestatistikens blankett.

Vissa uppgifter om övertidsarbetets förekomst och omfattning lämnas i tab. 1. Som övertidsarbete har räknats egentligt övertidsarbete men ej rykt och annat förberedelse- och avslutningsarbete eller

ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar. Endast betalt övertidsarbete redovisas. Då enligt kollektivavtalet nästan allt övertidsarbete skall betalas, kan redovisningen av övertidstimmar antagas vara ganska fullständig på gårdar med kollektivavtal. För traktorskötare tycks enligt tab. 1 övertidsarbete förekomma i stor utsträckning: tre fjärdedelar av antalet traktorskötare hade haft övertidsarbete med i genomsnitt 88 timmar per person.

De manliga arbetarnas relativa fördelning efter antalet övertidstimmar under året framgår av tabblån nederst på denna sida.

I tab. 1 visas även för olika grupper arbetarnas relativa fördelning efter antalet arbetsdagar under året hos den arbetsgivare, som lämnat uppgifterna. Fördelningarnas utseende bestäms i hög grad av att jordbruket sysselsätter ett stort antal tillfälliga arbetare, som bara arbetar någon kortare tid hos en och samma arbetsgivare. Några bestämda slutsatser om arbetarnas fördelning efter den »personliga» årsarbetstidens längd kan därför inte dras av fördelningarna i tab. 1.

Att nära hälften av de manliga egentliga lantarbetarna arbetat högst 49 arbetsdagar under året är sålunda en följd av det stora antalet tillfälliga arbetare inom gruppen. Detsamma torde gälla gruppen specialarbetare. Av arbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar inom var och en av de fyra löneformsgrup-

	Antal manl. arb. år 1953 ¹ 18—64 år med över- tidsarbete ¹	Därav, i %, med följande antal övertidstimmar under						
		intill 51	51— 100	101— 150	151— 200	201— 250	251— 300	301 o. över
Gårdar med koll.-avtal ...	3 061	58,5	23,9	9,0	5,3	1,5	0,8	1,0
’ utan ’ ...	397	53,6	22,9	11,6	6,0	2,3	1,8	1,8
Samtliga gårdar	3 458	57,9	23,8	9,3	5,3	1,6	1,0	1,1

¹ Se texten.

Tab. J. Timförtjänsternas och årsförtjänsternas förändringar från år 1952 till år 1953 för manliga egentliga lantarbetare och djurskötare i åldern 18—64 år

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Yrke Löneform Kollektivavtal	Timförtjänst			Årsförtjänst		
	år 1952	år 1953	föränd- ring, %	år 1952	år 1953	föränd- ring, %
Egentliga lantarbetare						
utan naturaförmåner	m. k. 2,65	2,69	+ 1,5	6 306	6 414	+ 1,7
	u. k. 2,58	2,62	+ 1,6	6 210	6 242	+ 0,5
med fri kost	u. k. 2,40	2,51	+ 4,6	5 515	5 519	+ 0,1
med kost och logi	u. k. 2,30	2,29	- 0,4			
Djurskötare						
utan naturaförmåner	m. k. 2,89	2,94	+ 1,7	7 486	7 476	- 0,1
	u. k. 2,80	2,84	+ 1,4	7 158	7 182	+ 0,3

perna blir slutsatsen, att flertalet arbetare med fri kost är tillfälligt anställda. Arbetarnas fördelning på olika stora gårdar visar, att kortvariga anställningar är relativt vanligare på mindre än på större gårdar.

Lönenivån år 1953. Det allmänna löneläget för lantarbetare år 1953 framgår av jämförelser mellan lantarbetarnas löner år 1952 och 1953 och av jämförelser mellan lantarbetarnas och andra arbetares löner år 1953.

Det har förut framhållits, att av undersökningens genomsnittsförtjänster bör främst användas de som beräknats för i yrkes-, löneforms- och avtalsavscende homogena grupper. Av de manliga lantarbetarna i åldern 18—64 år tillhörde enligt socialstyrelsens förut omtalade enkät angående lantarbetarnas yrke år 1953 71 % yrkesgruppen egentliga lantarbetare och 6 % yrkesgruppen djurskötare (se tab. J på s. 5). En jämförelse mellan genomsnittsförtjänsterna år 1952 och år 1953 för dessa två yrkesgrupper bör därför ge en god uppfattning om lönenivån år 1953 i jämförelse med år 1952. I tab. J har en sådan jämförelse gjorts. För de flesta

i tabellen redovisade grupperna uppvisades en ökning av timförtjänsterna med ungefär 1 1/2 %. Naturaförmånerna hade i 1952 och 1953 års undersökningar värderats på samma sätt. — Enligt tab. E steg timförtjänsten för samtliga manliga arbetare oavsett löneform från 2,73 kr år 1952 till 2,77 kr år 1953 eller med 1 1/2 %. Timförtjänsten för kvinnliga egentliga lantarbetare visade en ökning med 3 % och för hembiträden med 6 %. I fråga om den allmänna lönenivån för lantarbetare år 1953 blir alltså slutsatsen av tab. E och J att en höjning på något mer än 1 % skett sedan år 1952. Härvid avses de nominella förtjänsternas ökning. Enligt socialstyrelsens levnadskostnadsindex var levnadskostnaderna år 1953 ungefär 1/2 % högre än år 1952. Ökningen av lantarbetarnas reallön från år 1952 till år 1953 skulle därför kunna uppskattas till 1 %.

Lönenivåns förändringar från år 1952 till år 1953 kan sålunda mätas av den ordinarie statistikens genomsnittliga förtjänster för samtliga arbetare. På grund av den felaktiga sammansättningen med avseende på yrke, löneform m. m. av primärmaterialet till den ordinarie statistiken är det svårare att använda dess

resultat vid jämförelser med t. ex. industriarbetarnas timförtjänster år 1953. Timförtjänsterna i tab. J och tab. 2 för arbetargrupper, som avgränsats av faktorerna ålder, yrke, löneform och kollektivavtal, varierar nämligen från grupp till grupp och timförtjänsten för samtliga arbetare tillhoppa bör av antydda orsaker inte användas. Därtill kommer osäkerheten i fråga om naturaförmånernas värdering. De s. k. dolda förmånerna (t. ex. låg hyra för bostad, som arbetsgivaren äger) torde också spela större roll för lantarbetarna än för industriarbetarna. Vidare bor lantarbetarna i allmänhet på billigare orter än industriarbetarna. För att i görligaste mån eliminera de nämnda olikheterna, som försämrar jämförbarheten mellan genomsnittsförtjänsterna för lantarbetare och industriarbetare (samt andra arbetargrupper), har ett vägt medeltal uträknats av 1953 års genomsnittliga timförtjänster för olika yrkesgrupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år utan naturaförmåner, arbetare med och utan kollektivavtal var för sig. Vikterna har därvid utgjorts av antalet arbetstimmar som redovisats för varje sådan grupp i 1952 års kontrollundersökning (se s. 5). Den på så sätt uträknade vägda genomsnittliga timförtjänsten för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år utan naturaförmåner är 3 öre lägre än motsvarande »självvägda» timförtjänst i 1953 års undersökning. Den används i efterföljande tablå som mått på lantarbetarlönen år 1953. För industriarbetare m. fl. arbetargrupper återges de genomsnittliga timförtjänsterna även i var och en av de tre lägsta dyrortsgrupperna.

Timförtjänsten för manliga lantarbetare utan naturaförmåner var således år 1953 19 resp. 27 % lägre än manliga industriarbetares timförtjänst på lägsta och näst lägsta dyrort. Det förtjänar påpe-

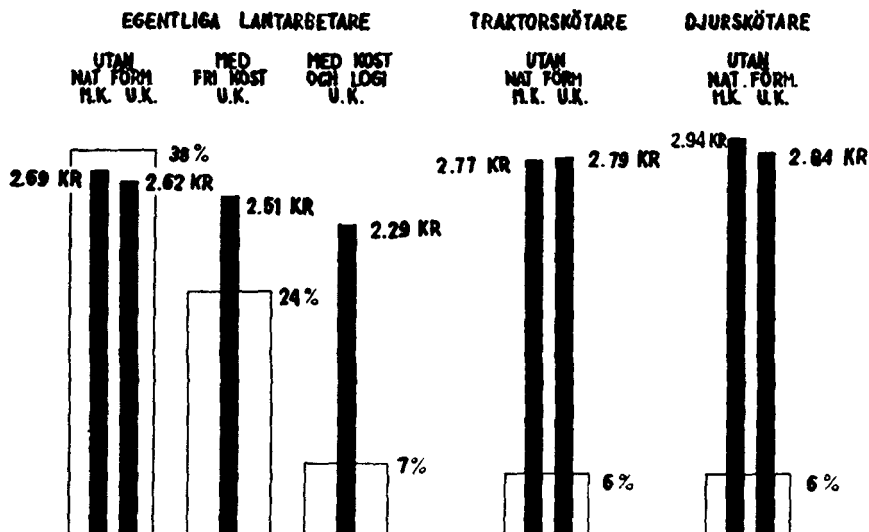
	Genomsnittlig timförtj., kr, för vuxna manl. arb.			
	Hela Dyrortsgruppen			
	1	2	3	
Lantarbetare utan naturaförm. (vägt genomsn.)	2,78
Trädgårdsarb.: yrkesarb.	2,95
Industriarbetare	4,11	3,45	3,79	4,02
Lagerarb. och lagerbiträden vid handelsföretag (september 1953)	3,28	2,83	3,09	3,13
Husbyggnadsarbetare ..	5,62	4,11	4,88	5,17
Vägförvaltningarnas vägunderhållsarb.....	3,98	3,17	3,36	3,45
Banarbetare vid S.J. ..	3,56	3,31	3,47	3,50

¹ Exkl. övertidslön, semesterlön, sjuklön etc.

kas, att motsvarande procenttal för år 1952 var 18 resp. 25. De anförda procenttalen mäter skillnaden mellan lantarbetarnas och industriarbetarnas nominella förtjänster. Skillnaden i reallön kan dock ej ha varit så stor som procenttalen visar. Hur stor den varit kan ej fastställas.

Lön och yrke. Angående lantarbetarnas yrkesfördelning hänvisas till s. 5 och till redogörelsen i Sociala Meddelanden för 1952 års kontrollundersökning av lantarbetarnas löner (Soc. Medd. årg. 1954, häfte 7). Genomsnittsförtjänsterna år 1953 för olika yrkesgrupper av lantarbetare redovisas i tab. 2 (se även diagram II) och deras spridning kan studeras i tab. 3, 4, 5 och 6. Hur tabellerna bör läsas framgår av följande exempel. Antag att man är intresserad av de egentliga lantarbetarnas löner. I tab. 2 kan konstateras, att manliga egentliga lantarbetare utan naturaförmåner på gårdar med kollektivavtal förtjänade 2,69 kr i timmen eller, exaktare uttryckt, arbete utfört av arbetare inom yrkesgruppen kostade i genomsnitt 2,69 kr per timme. Enligt tab. 3 låg mediantimförtjänsten (2,66 kr) nära denna genomsnittliga timförtjänst. Förtjänster på mindre än 2,40 kr eller över 3,19 kr i

Diagram II. Genomsnittliga timförtjänster (svarta staplar) år 1953 för vissa grupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år. Vita staplar anger antalet arbetare i gruppen i % av hela antalet manliga lantarbetare i åldern 18—64 år enligt kontrollundersökningen 1952. M. K. = med kollektivavtal, U. K. = utan kollektivavtal

timmen var ovanliga. Arbetare (med kollektivavtal) som arbetat minst 250 dagar under året uppnådde en genomsnittlig årsförtjänst på 6 414 kr (tab. 2) och deras medianårsförtjänst blev 6 345 kr (tab. 6). Vid anställning med t. ex. kost och logi på gårdar, där kollektivavtal inte följdes, blev de egentliga lantarbetarnas förtjänst 2,29 kr i timmen och 5 519 kr om året (tab. 2). Mediantimförtjänsten var 2,39 kr (tab. 3) och medianårsförtjänsten 5 602 kr (tab. 6). För en fjärdedel av arbetarna var årsförtjänsten mindre än 4 563 kr och för en fjärdedel över 6 381 kr. Årsanställda egentliga lantarbetares genomsnittliga årsförtjänster under hänsynstagande till faktisk frånvaro från arbetet under året framgår av tab. 8, sista kolumnen. För egentliga lantarbetare utan naturaförmåner visar tabellen en genomsnittlig årsförtjänst av 5 926 kr på gårdar med kollektivavtal och 5 941 kr på gårdar utan kollektivavtal.

I tabellerna återgivna medeltal och fördelningar gäller serier av uppgifter för minst 100 arbetare.

De högsta genomsnittliga timförtjänsterna bland arbetare utan naturaförmåner uppvisades för ladugårdsförmän och rättare. Därefter kom i tur och ordning specialarbetare, djurskötare, traktorskötare, arbetare med blandat arbete och egentliga lantarbetare. — Kvinnliga arbetare med minst 250 arbetsdagar under året fanns egentligen bara inom grupperna mjölkerskor och hembiträden. Inom den sistnämnda gruppen skulle enligt anvisningarna endast redovisas de som regelmässigt deltagit i jordbruksarbetet.

Lön och löneform. Hur lantarbetarna fördelar sig på olika löneformer har omtalats på s. 5. Av timförtjänsten för samtliga manliga arbetare i åldern 18—64 år oavsett yrke inom löneformsgruppen fri kost utgjorde naturaförmånernas värde

20 %. För löneformsgruppen kost och logi blev motsvarande procenttal 34 och för löneformsgruppen livsförnödenheter och/eller bostad 9. Procenttalen visar naturaförmånernas betydelse vid olika löneformer.

Om förekomsten av de olika löneformerna inte hade något samband med andra faktorer som bestämmer arbetarens lön än hans ålder, yrke och förekomsten av kollektivavtal, så kunde man vänta sig, förutsatt att naturaförmånernas värdering vore någotsånär riktig, att genomsnittsförtjänsten för en viss yrkesgrupp vore ungefär densamma i olika löneformer. Detta är enligt vad som framgår av tab. 2 inte fallet. För att underlätta ett studium av skillnaderna mellan förtjänsterna i de fyra löneformsgrupperna återges i följande tablå timförtjänsterna för egentliga lantarbetare och djurskötare utan kollektivavtal.

Löneformsgrupp	Timförtjänst, kr, för			
	egentliga lantarbetare utan kollektivavtal		djurskötare utan kollektivavtal	
	totalt	in natura	totalt	in natura
utan naturaförmåner	2,62	0,00	2,84	0,00
fri kost.....	2,51	0,50
kost och logi ..	2,29	0,80	1,40	1,81
livsförnödenheter etc.....	2,57	2,36	2,78	2,40

¹ Medeltal av uppgifter för 93 arbetare.

² „ „ „ „ 77 „

³ „ „ „ „ 68 „

Naturalönen inom löneformsgruppen »livsförnödenheter etc.» skulle behöva höjas med 5 öre för egentliga lantarbetare och 6 öre för djurskötare för att totalförtjänsterna skall bli likå med förtjänsterna för egentliga lantarbetare resp. djurskötare utan naturaförmåner. Vore de »riktiga» timförtjänsterna för egentliga lantarbetare och djurskötare inom de tre löneformsgrupperna med

naturaförmåner lika med timförtjänsterna för egentliga lantarbetare resp. djurskötare utan naturaförmåner, så skulle för löneformsgruppen »livsförnödenheter etc.» de egentliga lantarbetarnas naturaförmåner i statistiken ha undervärderats med 12 % och djurskötarnas med 13 %. Inom löneformsgruppen »kost och logi» blir motsvarande procenttal 29 resp. 35. Naturaförmånerna till egentliga lantarbetare med fri kost skulle ha undervärderats med 18 %. Det har redan nämnts (s. 1), att naturaförmånerna värderats med användande av bestämda värden på förmånerna fri bostad, fri kost och fritt logi. Dessa värden, som meddelades på anvisningarna för blankettens ifyllande, överensstämmer med kollektivavtalets nyttjanderättsavgifter och avgifter för kost och logi. Det synes troligt, att kollektivavtalets avgifter är normerande för de hyror och avgifter som arbetare utan naturaförmåner betalar på gårdar, där kollektivavtalet ej gäller. Hur stort felet skulle vara i naturaförmånernas värdering, om hela skillnaden mellan å ena sidan genomsnittsförtjänsten för arbetare utan naturaförmåner och å andra sidan genomsnittsförtjänsten för arbetare inom var och en av de olika löneformsgrupperna med naturaförmåner antages härröra från detta fel, visas av de beräknade procentalen. Åtminstone för löneformsgrupperna »fri kost» och »kost och logi» är dessa procenttal så höga, att skillnaden mellan de två gruppernas genomsnittsförtjänster och genomsnittsförtjänsten för gruppen arbetare utan naturaförmåner inte kan tänkas elimineras av att avgifterna för kost och logi i genomsnitt kan ha varit högre än enligt kollektivavtalet. Slutsatsen blir därför, att inom en viss yrkesgrupp är genomsnittsförtjänsten för arbetare

med naturaförmåner faktiskt och ej bara skenbart lägre än för arbetare utan naturaförmåner. Det bör i detta sammanhang påpekas, att om man vill jämföra lantarbetarnas löner med lönerna för andra arbetargrupper (jfr s. 15) ger den använda metoden att värdera förmånerna fri bostad, fritt logi och fri kost sannolikt för låga resultat. I kollektivavtalets relativt låga nyttjanderättsavgifter och avgifter för kost och logi ligger nämligen »dolda» förmåner.

Lönens sammansättning. För en viss yrkesgrupp av lantarbetare kan för vissa slags arbeten och vid vissa tillfällen tillämpas andra lönesatser än den lönesats, enligt vilken lönen vanligen beräknas för arbete utfört av arbetare inom gruppen. Den genomsnittliga timförtjänsten, beräknad som kvoten mellan gruppens lönesumma och summa arbetstimmar, mäter de förtjänster, som blivit följden av de tillämpade lönesatserna. Lönesumman består av kontant lön vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid, kontant lön vid tidlönsarbete på övertid, naturaförmånernas värde och flera andra slags förtjänster. Divideras varje sådan förtjänstsumma med den mot den totala lönesumman svarande timsamman, får man varje »förtjänstslags» andel (i kr) av den genomsnittliga timförtjänsten. Sådana beräkningar har utförts i tab. 7, de sex sista kolumnerna. För de genomsnittliga årsförtjänsterna finns liknande uppgifter i tab. 8.

Den kontanta förtjänsten av tidlönsarbete på övertid samt den kontanta förtjänsten av ersättartjänstgöring på söndag och helgdagar och av rykt och förberedelsearbeten betyder enligt tab. 7 mindre för arbetare med naturaförmåner än för arbetare utan naturaförmåner. Likaså har dessa slags förtjänster

större betydelse för arbetare på gårdar, där kollektivavtalet tillämpas än för arbetare på andra gårdar.

I tab. 7 har vidare uträknats genomsnittliga kontanta timförtjänster av enbart timlönen (månadslön etc.) vid tidlönsarbete dels på ordinarie arbetstid och dels på övertid. Dessa genomsnittsförtjänster är närmast jämförbara med kollektivavtalets timlönesatser för arbete på ordinarie arbetstid och timlönesatserna för arbete på övertid.

Lön och ålder. Genomsnittliga timförtjänster för arbetare i olika åldersgrupper redovisas i tab. 9. Före trettioårsåldern steg timförtjänsterna för *manliga* arbetare med arbetarnas ålder. I åldrarna mellan 30 och 55 år höll de sig ungefär oförändrade för att därefter sjunka. Sambandet mellan ålder och timförtjänst var för de *kvinnliga* arbetarna svagare än för de manliga.

Lön och kollektivavtal. Antalet i statistiken redovisade arbetare på gårdar med och på gårdar utan kollektivavtal framgår av tab. B. Skillnaden mellan arbetarnas fördelning på gårdar med och utan kollektivavtal i lönestatistiken för år 1953 och i 1952 års kontrollundersökning har behandlats på s. 5. I tab. 2—10 har genomgående skilts på arbetare med och arbetare utan kollektivavtal. Man finner av tab. 2 att såväl timförtjänsten som årsförtjänsten i regel är högre när kollektivavtalet tillämpas än när så inte är fallet. För t. ex. manliga egentliga lantarbetare utan naturaförmåner var sålunda timförtjänsten 3 % högre på gårdar med kollektivavtal än på gårdar utan kollektivavtal. De individuella genomsnittsförtjänsterna varierar mindre när kollektivavtal finns än annars (tab. 3—6).

Tab. K. Indextal över antal arbetare år 1953 (år 1952 = 100) vid 2 568 gårdar med uppgifter för båda åren

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Gårdarnas åkerareal Jordbruksområde ¹	Antal lejda arb. år 1953	Indextal över antalet lejda arbetare				
		Manl. helårs- arb. ² 18 år o. däröver	Övr. manl. arb. 18 år o. däröver	Kvinnl. o. minder- åriga helårs- arb. ²	Övr. kvinnl. o. minder- åriga arb.	S:a lejda arb.
Gårdarnas åkerareal:						
högst 20,0 ha	2 330	88	112	84	112	111
20,1—30,0 >	2 112	94	123	..	128	121
30,1—50,0 >	3 367	95	110	68	122	110
50,1—100,0 >	3 115	95	99	80	111	101
100,1 ha o. däröver.....	4 214	83	133	119	113	124
Jordbruksområden:						
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	10 119	93	123	85	124	120
Skånes o. Hallands slättb.....	1 826	92	96	86	105	99
Sydsvenska mellanb.	1 494	114	89	..	123	105
Öland o. Gotland.....	825	102	92	..	107	95
Östgötaslätten, Vänerslätten	2 290	91	132	..	153	127
Värmlands läns slättbygder, Mälars- o. Hjälmarb.	3 684	89	158	..	155	148
Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dal- bygder	3 828	88	104	73	106	102
Norra Sverige	1 191	64	102	82	98	99
Hela riket { gårdar m. k.	8 248	90	123	96	108	116
{ , u. k.	6 890	92	107	72	127	110
{ samtliga gårdar	15 138	91	116	81	117	113

¹ Se not 1, s. 70. — ² Med helårsarbetare avses här arbetare som under året arbetat minst 300 dagar på en och samma gård.

Lönens variationer med gårdarnas storlek och läge. I tab. 10 redovisas för de tre största yrkesgrupperna av manliga lantarbetare (egentliga lantarbetare, djurskötare och traktorskötare) timförtjänsten på olika stora gårdar och på gårdar i olika jordbruksområden.

Något samband mellan gårdens storlek och timförtjänstens höjd kan inte utläsas ur tabellen.

I de tre nordligaste av de i tab. 10 redovisade områdena är timförtjänsterna för manliga egentliga lantarbetare med fri kost högre än i övriga jordbruksområden. Skillnaderna mellan timförtjänsterna för andra jordbruksområden torde vara för små för att tillåta några slutsatser om regionala olikheter, vilket na-

turligtvis inte hindrar att sådana olikheter i verkligheten kan finnas. Det måste i detta sammanhang åter erinras om att materialet erhållits enligt en otillfredsställande urvalsmetod. Skillnaderna mellan timförtjänsterna för olika jordbruksområden måste därför vara relativt stora, om de skall kunna läggas till grund för några slutsatser.

Förändringar 1952—1953 i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek

Primärmaterialiet till statistiken över lantarbetarnas löner har även använts för beräkningar rörande arbetskraftsåtgången per ha åker samt rörande arbets-

Tab. L. Indextal över antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1953 (år 1952 = 100) vid 2 568 gårdar med uppgifter för båda åren

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Gårdarnas åkerareal Jordbruksområde ¹	Antal gårdar (antal arb., se tab. K)	Indextal över antalet arbetsdagar av					Indextal över lönesumma till lejda arb.		
		lejda manl. arb. 18 år o. däröver	lejda kvinnl. o. minderår. arb.	manl. fam.-medl. 18 år o. däröver	kvinnl. o. minderår. fam.-medl.	s:a lejda arb. o. fam.-medl.	Kontant lönesumma	Naturaförm. värde	Total lönesa
Gårdarnas åkerareal:									
nögst 20,0 ha	684	100	90	97	101	98	102	97	101
20,1— 30,0 „	479	100	86	94	99	96	101	95	99
30,1— 50,0 „	646	98	96	97	97	97	99	94	98
50,1—100,0 „	495	98	96	105	121	100	99	87	98
100,1 ha o. däröver.....	264	95	119	102	104	97	97	93	97
Jordbruksområden:									
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder.....	1 528	97	103	97	103	98	98	92	98
Skånes o. Hallands slättb... ..	200	97	95	99	94	97	97	85	97
Sydsvenska mellanb.	138	96	130	104	108	101	98	97	98
Öland o. Gotland	146	101	100	99	102	101	102	95	101
Östgötaslätten, Vänerslätten	410	96	98	95	113	97	99	91	98
Värmlands läns slättb., Mäl- lar- o. Hjälmarb.....	634	97	99	97	100	97	97	92	97
Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder	799	98	93	98	100	98	99	95	99
Norra Sverige	241	92	88	103	101	97	94	97	94
Hela riket { gårdar m. k.....	843	97	106	103	108	99	98	90	98
{ „ u. k.....	1 725	97	91	96	101	97	98	94	97
{ samtliga gårdar..	2 568	97	98	98	102	98	98	93	98

¹ Se not 1, s. 70.

kraftsåtgångens förändringar i tiden. Som mått på arbetskraftsåtgången har använts antalet arbetare, antalet arbetsdagar och de utbetalda lönesummorna. Med antalet arbetsdagar för en viss grupp arbetare menas det antal arbetsdagar som erhålles, då alla arbetarnas arbetsdagar summeras. Antalet arbetsdagar är således ungefär detsamma som antalet dagsverken.

I tab. 11 redovisas antalet arbetsdagar per 100 ha åker på gårdar i olika storleksklasser och i olika jordbruksområden. Uppgifterna i tabellen avser arbetsdagar av alla slags lantarbetare och arbetsdagar av brukarna och

deras familjemedlemmar. I viss utsträckning ingår även arbetsdagar för nyanläggningsarbeten m. m. och för icke ackordsatt skogsarbete, som utförts av lantarbetare. Uppgifterna om brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsdagar torde i många fall vara resultatet av ganska grova uppskattningar och är sannolikt ofullständigare än uppgifterna om de lejda arbetarnas arbetsdagar. Enligt tabellen var antalet arbetsdagar per 100 ha åker störst i den minsta storleksgruppen och minst i den största storleksgruppen. För södra och mellersta Sveriges slättbygder var antalet i alla storleksgrupper mindre än för södra och

Tab. M. Enligt kedjemetoden beräknade indextal över antal arbetare, antal fullgjorda arbetsdagar och utbetald lönesumma på gårdar, för vilka uppgifter lämnats till lönestatistiken för lantarbetare åren 1941—1953

År	Indextal (år 1939 = 100) över					
	antal lejda arbetare	antal arbetsdagar av lejda arb., brukare o. fam.-medl. ¹	antal arbetsdagar av lejda arb.	kontant lönesumma till lejda arb.	värdet av lejda arbetares naturaförmåner	total lönesumma till lejda arb.
1941.....	109	99	94	119	120	120
1942.....	117	100	93	138	131	136
1943.....	122	99	90	154	132	147
1944.....	123	98	89	166	128	155
1945.....	119	95	83	183	111	162
1946.....	97	86	75	193	81	162
1947.....	95	81	66	197	73	162
1948.....	100	79	62	221	70	178
1949.....	95	76	60	225	69	181
1950.....	95	75	57	226	66	180
1951.....	96	72	54	252	66	198
1952.....	72	67	49	280	89	227
1953.....	82	65	47	279	84	225

¹ År 1942 = 100.

mellersta Sveriges skogs- och dalbygder och för norra Sverige. — På gårdar med kollektivavtal redovisas inom alla storleksklasser större antal »manliga» arbetsdagar per 100 ha åker än på gårdar utan kollektivavtal. Att förhållandet blir omkastat, om ett genomsnittligt antal arbetsdagar per 100 ha åker beräknas dels för samtliga gårdar med kollektivavtal och dels för samtliga gårdar utan kollektivavtal, beror på den olika storleksfördelningen bland de redovisade gårdarna med och utan kollektivavtal. Andelen »lejda» arbetsdagar av hela antalet arbetsdagar steg med gårdarnas åkerareal. Brukarnas och deras familjemedlemmars manuella arbetsinsats betyder ju av naturliga skäl mest på de minsta gårdarna.

De relativa förändringarna mellan åren 1952 och 1953 i antal arbetare, antal arbetsdagar och den till lejda arbetare betalda lönesumman har uträknats

för gårdar med uppgifter för båda åren (s. k. identiska gårdar). Beräkningarna avser 2 568 gårdar som år 1953 sysselsatte 15 138 lejda arbetare. Resultaten av dessa beräkningar redovisas i tab. K och tab. L.

Antalet lejda arbetare, varmed avses alla lejda arbetare oavsett om de arbetat hos den rapporterende arbetsgivaren endast någon dag eller hela året, var enligt tab. K 13 % större år 1953 än år 1952. Däremot minskade såväl det totala antalet arbetsdagar som lönesumman till lejda arbetare med 2 % från år 1952 till år 1953 (tab. L).

Om och i vad mån statistikens resultat rörande förändringarna i antal arbetare, antal arbetsdagar och den utbetalda lönesumman kan väntas vara giltiga för det svenska jordbruket i dess helhet beror i första hand på den metod som använts för att utvälja de gårdar, från vilka uppgifter infordrats. Såsom

tidigare framhållits är statistiken över lantarbetarnas löner i detta avseende inte tillfredsställande. Ett försök att eliminera fel som beror på materialets oriktiga sammansättning av gårdar i olika storleksklasser har gjorts på följande sätt. Först uträknades för varje storleksklass av gårdar (avseende hela riket) indextal över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1953 med år 1952 som bas. Genom att väga de olika storleksklassernas indextal med den sammanlagda åkerarealen inom var och en av storleksklasserna enligt 1944 års jordbruksräkning erhöles därefter för hela riket vägda indextal. Det totala antalet lejda arbetare skulle enligt dessa beräkningar ha stigit med 13 % från år 1952 till år 1953 medan hela antalet arbetsdagar (brukarnas och deras familjemedlemmars arbetsdagar inräknade) minskat med 2 %. Be-

träffande arbetarantal och antal arbetsdagar blev alltså resultatet detsamma som erhållits utan vägningarna. Däremot var den kontanta lönesumman, som enligt tab. L sjunkit med 2 %, oförändrad enligt det vägda indextalet. För den totala lönesumman visade det vägda indextalet en minskning från år 1952 till år 1953 med 1 %; enligt det »självvägda» indextalet (tab. L) utgjorde minskningen 2 %.

De vägda indextalen har slutligen använts för att enligt den s. k. kedjemetoden beräkna indextal över arbetarantal, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma med år 1939 som basår. Dessa indextal återges i tab. M. Enligt dessa indextal har sedan år 1939 antalet arbetsdagar av lejda arbetare sjunkit till hälften, medan den totala lönesumman mer än fördubblats.

II. Trädgårdsarbetare

Primärmaterialets omfattning och bearbetning. Rörande trädgårdsarbetarnas löner har socialstyrelsen för år 1953 liksom för åren 1938—1952 införskaffat uppgifter från ett antal trädgårdsodlare. I mitten av januari 1954 utsändes blanketter till 2 267 trädgårdsodlare, av vilka sedermera 971 eller 43 % återsänt användbara uppgifter.

Den nämnda s. k. svarsprocenten är i jämförelse med svarsprocenten för liknande andra undersökningar påfallande låg. Socialstyrelsen har därför genom en särskild enkät sökt utröna orsakerna till att styrelsen återfått så få av de utsända löneblanketterna. I början av september 1954 skickades sålunda till var femte dvs. 235 av de trädgårdsföretagare, som ej besvarat blanketten till

1953 års löneundersökning, en särskild blankett, på vilken skulle uppges anledningen till att löneblanketten ej besvarats. Från 195 av de 235 tillfrågade trädgårdsföretagarna erhöles svar. Som orsak till att inga uppgifter lämnats till 1953 års löneundersökning uppgav 16 %, att de inte haft någon tillfällig eller fast anställd arbetare under år 1953, 13 % att de ej innehaft den angivna trädgården år 1953, 6 % att de på grund av sjukdom och 5 % att de på grund av hög ålder, dödsfall eller andra särskilda förhållanden varit förhindrade lämna uppgifter. Av 4 % insändes utan kommentarer lönestatistikens i stället för enkätens blankett. Till sammans bestod dessa grupper av 86 företagare eller 44 % av de 195 företagare,

		Företag med nedanstående antal arbetare						
		0	1—2	3—5	6—10	11—50	51 o. fler	Summa
Antal företag ..	m. k.	12	65	108	63	69	5	322
	u. k.	223	243	131	36	16	—	649
	s:a	235	308	239	99	85	5	971
Antal arbetare ..	m. k.	—	148	537	605	1 450	427	3 167
	u. k.	88	367	497	320	288	—	1 560
	s:a	88	515	1 034	925	1 738	427	4 727

som besvarat enkätens blankett. De övriga 109 (56 %) uppgav ej orsaker, som från socialstyrelsens synpunkt kunde godtas som hinder för att skicka in löneblanketten.

Antar man, att av de 1 296 trädgårdsodlare, som inte insänt uppgifter till 1953 års löneundersökning, en lika stor andel som enligt enkäten hade godtagbart skäl att inte besvara blanketten (40 % om man ej medräknar dem som i stället för att besvara enkätens frågor insänt ifyllt löneblankett), så kan den »verkliga» svarsprocenten i 1953 års löneundersökning beräknas såsom antalet svarande (971) i % av hela antalet trädgårdsodlare, som borde ha svarat (1 749). Detta ger en svarsprocent på 56, således ej obetydligt högre än den förut nämnda (43).

Då det ej är känt i vad mån löneförhållandena för arbetare hos trädgårdsodlare som lämnat uppgifter till statistiken skiljer sig från löneförhållandena för arbetare hos trädgårdsodlare som inte lämnat sådana uppgifter, bör statistikens resultat användas med stor försiktighet. Det kan i detta sammanhang nämnas, att socialstyrelsen vid nästa undersökning av trädgårdsarbetarnas löner, dvs. den för år 1954, ämnar begära uppgifter från ett urval av trädgårdsföretagare, vilket tillfredsställer den statistiska teoriens krav på slumpmässighet.

De i undersökningen redovisade arbetarna utgör 40 % av antalet arbetare (utom medhjälpare familjemedlem-

mar) inom trädgårdsskötsel enligt 1950 års folkräkning.¹ De redovisade trädgårdsföretagens och arbetarnas fördelning på trädgårdsföretag (m. k. = med kollektivavtal; u. k. = utan kollektivavtal) av olika storlekar framgår av ovanstående tablå.

På den blankett som användes vid 1953 års undersökning efterfrågades för varje arbetare ålder, yrke, antal arbetstimmar, antal arbetsdagar, kontant lön och naturaförmånernas värde. Arbetstiden och den kontanta lönen skulle fördelas på tidlönsarbete och ackordsarbete. Naturaförmånerna skulle värderas med användande av värdena i den på orten gällande skattetabellen. För varje arbetare med fri bostad eller fri kost eller fri kost och fritt logi skulle dessutom antecknas ett särskilt nummer, varigenom förmånernas art och omfattning närmare preciserades (t. ex. fri bostad om 2 rum och kök med vatten- och avloppsledning och central uppvärmningsanordning) enligt samma system som i statistiken över lantarbetarlönerna vid värderingen av lantarbetarnas naturaförmåner (jfr s. 1). Dessa nummer skulle hämtas från två tabeller i »Särskilda anvisningar» som medföljde blanketterna. Vidare begärdes uppgifter om företagets specialitet, trädgårdens areal och förekomsten av kollektivavtal. Blankettens och anvisningarnas utseende framgår av bilaga 3 och 4.

En preliminär redogörelse för statis-

¹ Folkräkningen den 31 december 1950, Del II Urvalsundersökningar, tab. 9.

tikens viktigaste resultat har offentliggjorts i »Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå» 1954, nr 19.

Genomsnittsförtjänster har i statistiken beräknats för yrkesgrupperna förmän, yrkesarbetare, grovarbetare, elever och lärlingar, specialarbetare och övriga arbetare. Till gruppen förmän har räknats de som av arbetsgivaren benämnts »förmän» eller »trädgårdsmästare». Med yrkesarbetare avses arbetare som arbetsgivaren betecknat som »trädgårdsarbetare» och som under redovisningsåret fyllt minst 21 år. »Trädgårdsarbetare» som inte fyllt 21 år har räknats till gruppen elever och lärlingar.

Som mått på trädgårdsarbetarnas löner har liksom ifråga om lantarbetarlöner använts:

- 1) den genomsnittliga timförtjänsten,
- 2) de individuella genomsnittliga timförtjänsternas median,
- 3) den genomsnittliga årsförtjänsten,
- 4) årsförtjänsternas median.

Den *genomsnittliga timförtjänsten* för trädgårdsarbetarna har beräknats som kvoten mellan den totala lönesumman och det totala antalet arbetstimmar. I lönesumman inräknas sålunda, vilket inte var fallet då timförtjänsten beräknades för lantarbetarna, även ackordslön och i timsumman ackordsarbetstimmar. Om på detta sätt en genomsnittlig timförtjänst beräknas för varje arbetare, är *mediantimförtjänsten* den av dessa timförtjänster, som halva antalet arbetare ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Utom den »totala» genomsnittliga timförtjänsten beräknas (tab. 16) dels en genomsnittlig kontant timförtjänst av timlön vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och dels en sådan timförtjänst vid tidlönsarbete på övertid. Härvid medräknas ej naturaförmånernas värde, semesterlön och provi-

sion m. m. och ej heller ackordsförtjänster. De för trädgårdsarbetarna i tab. 16 och för lantarbetarna i tab. 7 beräknade kontanta genomsnittliga timförtjänsterna är således av samma slag. Den *genomsnittliga årsförtjänsten* beräknas på samma sätt som för lantarbetarna, dvs. summan av arbetarnas förtjänster under året divideras med antalet arbetare. Härvid användes endast uppgifter för arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. *Årsförtjänsternas median* är den årsförtjänst som halva antalet arbetare med minst 250 arbetsdagar ej når upp till och halva antalet arbetare överskrider. Genomsnittliga tim- och årsförtjänster för olika grupper av trädgårdsarbetare redovisas i tab. 13, mediantimförtjänster i tab. 14 och medianårsförtjänster i tab. 15.

I tab. 14 redovisas för vissa yrkesgrupper den relativa fördelningen av antalet arbetare på olika storleksklasser av individuella genomsnittliga timförtjänster och dessa timförtjänsters nedre och övre kvartil. För årsförtjänsterna återfinns motsvarande fördelningar och kvartiler i tab. 15. De i tabellerna angivna kvartilförtjänsterna definieras på samma sätt som lantarbetarnas kvartilförtjänster (se s. 8). Det bör dock observeras, att de för trädgårdsarbetarna och de för lantarbetarna beräknade kvartilförtjänsterna ej avser individuella genomsnittsförtjänster av alldeles samma slag (se ovan).

I tabellerna redovisade medeltal och fördelningar avser uppgifter för minst 50 arbetare.

Löneutvecklingen åren 1948—1953. Löneutvecklingen sedan år 1948 för trädgårdsarbetare enligt socialstyrelsens statistik kan studeras i tab. N. Tabellens

Tab. N. Genomsnittliga timförtjänster åren 1948—1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år samt indextal (år 1948 = 100) utvisande förändringarna i dessa timförtjänster

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

År	Manliga arbetare										Kvinnliga arbetare	
	Samtliga ¹		därav								Samtliga	
			yrkesarb. m. k.		yrkesarb. u. k.		grovarb. m. k.		grovarb. u. k.			
	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index	Kr	Index
1948.....	1,96	100	2,01	100	1,72	100	1,82	100	1,56	100	1,45	100
1949.....	2,04	104	2,04	101	1,86	108	1,90	104	1,71	110	1,52	105
1950.....	2,07	106	2,05	102	1,94	113	1,87	103	1,78	114	1,56	108
1951.....	2,40	122	2,43	121	2,15	125	2,25	124	1,94	124	1,78	123
1952.....	2,86	146	2,91	145	2,62	152	2,73	150	2,35	153	2,16	149
1953.....	2,97	152	3,01	150	2,79	162	2,76	152	2,60	167	2,29	158

¹ Här i ingår även grupperna förmän, elever och lärlingar, specialarbetare, övriga arbetare.

Timförtjänster har uträknats såsom vägda medeltal av genomsnittsförtjänsterna för olika åldersgrupper. Som vikter har använts antalet inom varje åldersgrupp år 1952 redovisade arbetstimmar. Timförtjänsterna i tab. N har sålunda »standardräknats» att avse samma åldersfördelning som bland de år 1952 redovisade arbetarna. Av tabellen framgår, att trädgårdsarbetarnas timförtjänster stigit med omkring 50 % från år 1948 till år 1953. Ökningen pågick hela perioden men var betydligt starkare 1950—1953 än 1948—1950. Eftersom socialstyrelsens levnadskostnadsindex (inkl. skatter och sociala förmåner) steg med 36 % från år 1948 till år 1953, kan trädgårdsarbetarnas reallöneökning under samma tid uppskattas till omkring 12 %.

Arbetstiden år 1953. Enligt lantarbetstidslagen får arbetstiden för arbetare vid självständigt trädgårdsföretag, som i regel sysselsätter minst en arbetare, uppgå till högst 10 timmar per dygn och 48 timmar per vecka. Om veckoarbetstiden inskränkes till 45 timmar un-

der tiden november—februari, får den utökas till 50 timmar under tiden mars—oktober. Lönestatistikens uppgifter om trädgårdsarbetarnas arbetstid är, liksom uppgifterna om lantarbetarnas arbetstid, otillräckliga för en verklig arbetstidsstatistik. Eftersom trädgårdsarbetet är mycket säsongbetonat, är många av trädgårdsföretagens arbetare anställda endast en kort tid. Den genomsnittliga årsarbetstiden för olika grupper av trädgårdsarbetare i tab. 12 blir därför i hög grad en följd av arbetarnas anställningstid. En och samma arbetare kan vidare ha varit anställd vid mer än ett trädgårdsföretag under året och i så fall ev. redovisats mer än en gång i socialstyrelsens statistik. I vad mån den genomsnittliga årsarbetstiden för en viss grupp arbetare i tabellen avviker från den totala genomsnittliga årsarbetstiden inom trädgårdsyrket för de i gruppen ingående arbetarna är ej möjligt att avgöra.

Förekomsten av övertidsarbete belyses i de fyra sista kolumnerna av tab. 12. Endast betalt övertidsarbete redovisas. Övertidsarbetet skall enligt kollek-

Tab. O. Timlöner vid arbete på ordinarie arbetstid för arbetare inom trädgårdsodlingen enligt kollektivavtalet för år 1953.

Grupp A = Stockholmstrakten, Göteborgstrakten Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Grupp B = övriga städer. Grupp C = landet i övrigt

Anställningsgrupp	Timlön, öre, för			
	grupp A	grupp B	grupp C	
<i>I. Trädgårdsarbetare:</i>				
a) under 1:a utbildningsåret	{ manliga } { kvinnliga }	161	156	152
b) » 2:a »	{ manliga } { kvinnliga }	188	181	177
c) » 3:e »	{ manliga } { kvinnliga }	214	206	201
d) » 4:e »	{ manliga } { kvinnliga }	238	230	224
e) efter 4:e utbildningsåret	manliga	268	256	252
f) yrkeskunniga som fyllt 21 år och med minst 4 års praktik	manliga	280	270	263
g) yrkeskunniga som fyllt 24 år och med minst 7 års praktik	manliga	290	280	273
<i>II. Övriga arbetare:</i>				
a) manliga, som fyllt 18 men ej 20 år		259	247	241
b) » » » 20 år		265	253	247
c) kvinnliga, som fyllt 18 år		214	204	199

tivavtalet alltid betalas och torde därför ha redovisats fullständigare vid företaget med kollektivavtal än vid andra företaget. Detta är troligen anledningen till att övertidsarbete rapporteras för betydligt flera av arbetarna med kollektivavtal än av arbetarna utan kollektivavtal.

Lönerna år 1953. I Svenska trädgårdsarbetsgivareföreningens och Svenska lantarbetareförbundets kollektivavtal (»Riksavtal för trädgårdsodlingen») indelas arbetarna i två huvudgrupper nämligen »trädgårdsarbetare» och »övriga arbetare». Inom den förstnämnda gruppen finns 7 olika anställningsgrupper. Av dessa har en anställningsgrupp, bestående av yrkeskunniga manliga arbetare som fyllt 24 år och som har minst 7 års praktik, den högsta lönen. Hela landet indelas i tre ortsgupper. För varje anställningsgrupp är lönesatsen olika i de

tre ortsgupperna. Timlönesatserna år 1953 för de olika anställningsgrupperna framgår av tab. O.

Risken för att de i socialstyrelsens statistik beräknade genomsnittsförtjänsterna till följd av det stora bortfallet av uppgiftslämnare kan ha blivit starkt avvikande från de »rätta» genomsnittsförtjänsterna (dvs. de som skulle ha erhållits om man haft uppgifter för alla arbetare) torde vara störst för sådana huvudgrupper som »manliga arbetare» och »kvinnliga arbetare». Då uppgifter till statistiken är från år lämnas av i stort sett samma arbetsgivare, betyder bortfallet sannolikt mindre när man önskar följa lörens förändringar i tiden än när man vill ha ett mått på trädgårdsarbetarnas löner, lämpligt att jämföra med genomsnittsförtjänsten för arbetare inom andra näringsgrenar.¹ Som allmän regel

¹ Angående trädgårdsarbetarnas löner i jämförelse med lönerna för andra arbetargrupper hänvisas till s. 15.

Tab. P. Naturaförmännernas förekomst och värde år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år

m. k. = med kollektivavtal, u. k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke	Totala antalet redo- visade arbe- tare	Därav, %, med natura- för- män	Arbetare utan naturaförmän		Arbetare med naturaförmän				
			Total genom- snittlig timför- tjänst, kr	Total genom- snittlig årsför- tjänst, kr	Genomsnittlig timförtjänst		Genomsnittlig årsförtjänst		
					Totalt, kr	Därav in natura, kr	Totalt, kr	Därav in natura, kr	
Manliga arbetare ..	m. k.	1 708	5,9	3,01	7 260	3,49	0,33	8 262	821
	u. k.	756	15,5	2,75	6 923	2,82	0,41	6 125	990
	s:a	2 458	8,8	2,95	7 178	3,21	0,36	7 284	898
förmän	m. k.	185	29,7	3,67	8 746	8 788	810
	u. k.	84	26,2
yrkesarbetare ..	m. k.	1 001	2,5	3,00	7 073
	u. k.	469	15,6	2,78	6 564
grovarbetare	m. k.	271	1,5	2,75	6 329
	u. k.	106	8,5	2,56
elever, lärlingar .	m. k.	139	2,9	2,45
	u. k.	69	13,0
specialarbetare ..	m. k.	91	12,1	3,16	7 550
	u. k.	11	—	—
övriga arbetare ..	m. k.	21	—	—
	u. k.	11
Kvinnliga arbetare ..	m. k.	622	0,3	2,33	5 274
	u. k.	329	5,8	2,14
	s:a	951	2,2	2,29	5 297
därav:									
yrkesarbetare ..	m. k.	338	0,6	2,35	5 274
	u. k.	168	7,7	2,17
grovarbetare	m. k.	240	—	2,35	—	—	—	—	—
	u. k.	140	1,4	2,08	—	—	—	—	—

kan sägas, att genomsnittsförtjänsterna för de olika yrkesgrupperna av trädgårdsarbetare med uppdelning på arbetare med och arbetare utan kollektivavtal är tillförlitligare än genomsnittsförtjänsterna för mindre homogena grupper, t. ex. samtliga manliga (kvinnliga) arbetare.

Av de i tab. 13 redovisade yrkesgrupperna bland trädgårdsarbetarna är »yrkesarbetare» och »grovarbetare» de viktigaste. Inom den förstnämnda gruppen återfinnes de yrkeskunniga arbetarna, dvs. trädgårdsarbetare i egentlig bemärkelse (kollektivavtalets »trädgårdsar-

betare»). Yrkesarbetarnas genomsnittliga timförtjänst (inkl. värdet av naturaförmän, semesterlön m. m.) utgjorde år 1953 enligt tab. 13 3,01 kr vid företag med kollektivavtal och 2,78 kr vid företag utan kollektivavtal mot år 1952 2,91 resp. 2,62 kr. Från år 1952 till år 1953 kan alltså konstateras en ökning med 3 resp. 6 %. Grovarbetare med kollektivavtal förtjänade år 1953 2,75 kr och grovarbetare utan kollektivavtal 2,56 kr, vilket innebär att timförtjänsterna stigit med 1 resp. 8 % sedan år 1952. De individuella genomsnittstimförtjänsternas spridning för olika yrkesgrupper kan

Tab. Q. Genomsnittliga timförtjänster, kr, år 1953 för yrkesarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 22 år och däröver med olika lång praktik, vid olika stora företag inom olika dyrortsgrupper

	Yrkesarb. med 0—5 års praktik anställda vid företag med			Yrkesarb. med minst 5 års praktik anställda vid företag med		
	1—5 arb.	6—10 arb.	11—50 arb.	1—5 arb.	6—10 arb.	11—50 arb.
Dyrortsgrupp 1..
” 2..	2,69	¹ 2,57	3,07	2,84	¹ 2,94	3,05
” 3..	2,77	2,88	¹ 2,90	2,96	¹ 3,07	¹ 3,16
” 4..	¹ 2,80	..	¹ 3,04	¹ 3,04
” 5..
Hela riket	2,75	2,83	3,02	2,93	3,06	3,11

¹ Genomsnitt av uppgifter för 25—49 arbetare.

studeras i tab. 14. De genomsnittliga årsförtjänsterna för olika yrkesgrupper återfinnes i tab. 13 och årsförtjänsternas spridning i tab. 15.

I de allra flesta fall har trädgårdsarbetarna enbart kontant lön. Tidigare hände det ofta, att naturaförmåner — t. ex. kost och logi, fri bostad, fria trädgårdsprodukter — ingick i lönen, men under senare år har detta blivit allt mindre vanligt. Enligt socialstyrelsens lönestatistik ingick sålunda år 1939 naturaförmåner i lönen för 31 % av de manliga trädgårdsarbetarna (oavsett ålder). Av hela antalet i lönestatistiken för åren 1952 och 1953 redovisade manliga trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år hade däremot endast 11 resp. 9 % naturaförmåner. Detaljuppgifter angående naturaförmånernas förekomst och värde lämnas i tab. P. Av manliga arbetare (i åldern 18—64 år) vid företag med kollektivavtal hade enligt tabellen 6 % naturaförmåner men vid företag utan kollektivavtal 16 %. För gruppen förmän förekom naturaförmåner oftare än för andra yrkesgrupper. De särskilda uppgifterna om naturaförmånernas art och omfattning (se ovan s. 23) användes vid en värdering av trädgårdsarbetarnas natura-

förmåner enligt samma grunder som tillämpades vid värderingen av lantarbetarnas naturaförmåner. Det visade sig därvid, att de två sätten att värdera naturaförmånerna — att följa skattetablerna resp. lantarbetaravtalet — ger nästan exakt samma genomsnittliga tim- och årsförtjänster, när man ej skiljer på arbetare med och utan naturaförmåner. Däremot blir resultaten olika, då beräkningarna enbart avser arbetare med naturaförmåner. Om naturaförmånerna värderas med användande av lantarbetaravtalets nyttjanderättsavgifter etc. får man följande genomsnittliga tim- och årsförtjänster för manliga trädgårdsarbetare i åldern 18—64 år med naturaförmåner:

	Arb. med koll.-avtal	Arb. utan koll.-avtal	Samtl. arb.
Genomsnittlig total timförtjänst, kr ..	3,39	2,80	3,15
Genomsnittlig total årsförtjänst, kr ..	8 083	6 170	7 208

Dessa tim- och årsförtjänster kan jämföras med motsvarande genomsnittsförtjänster i tab. P, vilka beräknats med användande av uppgiftslämnarnas värde-

Tab. R. Indextal över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma år 1953 (år 1952 = 100) vid 692 trädgårdsföretag med uppgifter för båda åren

Landsdel ¹	Antal leжда arb. år 1953	Indextal över antalet leжда arbetare				Indextal över antalet arbetsdagar av					Indextal över total lönesumma till leжда arb.
		S:a leжда arb. oavsett ålder	Manl. helårsarb. ² 18 år o. där-över	Övr. manl. arb. 18 år o. där-över	Samtl. kvinnl. arb. 18 år o. där-över	s:a arb. o. fam.-medl. ålder	manl. arb. 18 år o. där-över	kvinnl. arb. 18 år o. där-över	manl. fam.-medl. 18 år o. där-över	kvinnl. fam.-medl. 18 år o. där-över	
Östra Sverige....	247	103	99	101	114	99	98	114	101	101	102
Småland o. öarna	69	98	..	87	..	99	94	..	100	..	99
Södra Sverige ..	174	101	78	108	102	100	95	103	108	..	101
Västra Sverige ..	134	101	98	95	102	99	99	114	94	..	105
Norra Sverige ..	68	96	..	124	92	98	96	107	93	..	101
Hela riket	692	101	88	102	105	99	97	108	100	102	102

¹ Beträffande indelningen i landsdelar se Löner 1952 s. 21, not 1.

² Arbetare, som under året arbetat minst 300 dagar hos den rapporterende arbetsgivaren.

ring av naturaförmånerna (enligt skatte- tabellerna).

De genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster framgår av tab. 16. Ackordsförtjänsterna betyder i allmänhet ganska litet för trädgårdsarbetarna liksom för lantarbetarna.

De manliga trädgårdsarbetarnas timförtjänst steg i allmänhet med åldern upp till åldersklassen 40—50 år för att därefter sjunka (tab. 17).

I tab. 18 har beräknats dels genomsnittliga timförtjänster för arbetare vid trädgårdsföretag i olika dyrortsgrupper och dels timförtjänster vid företag med olika antal arbetare. De förstnämnda timförtjänsterna tyder på ett visst samband mellan lörens höjd och ortens »dyrhet». Det bör i detta sammanhang erinras om att kollektivavtalet har olika lönesatser för tre skilda ortsgrupper (se s. 26). Enligt tab. 18 tenderar timförtjänsten att stiga med företagets storlek, som här mäts av antalet anställda arbetare. Tab. Q visar, att för yrkesarbetare återfinns denna tendens till högre timförtjänst vid

större företag även inom varje dyrortsgrupp.

Vid trädgårdsföretag, där kollektivavtalet gällde, var genomsnittsförtjänsterna för olika yrkesgrupper nästan undantagslöst högre än vid företag där det inte gällde. Tab. 14 och 15 ger vid handen, att lönespridningen i allmänhet är mindre i förra fallet än i det senare.

Förändringar 1952—1953 i antalet arbetare, antalet arbetsdagar och i lönesummornas storlek. Lönestatistikens primärmaterial för de trädgårdsföretag som lämnat uppgifter om arbetarnas löner och arbetstid både år 1952 och 1953 har använts för beräkning av indextal, utvisande förändringarna från år 1952 till år 1953 i antal arbetare, i antal arbetsdagar och i den utbetalda lönesummans storlek. Resultatet av dessa beräkningar redovisas i tab. R. Enligt denna tabell hade antalet leжда arbetare stigit med 1 % från år 1952 till år 1953 och lönesumman till dessa arbetare med 2 %. Indextal över arbetarantal, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma för åren

Tab. S. Enligt kedjemetoden beräknade indextal för åren 1940—1953 över antal arbetare, antal arbetsdagar och utbetald lönesumma vid trädgårdsföretag, som lämnat uppgifter till lönestatistiken

År	Indextal (år 1940 = 100) över			Total lönesumma till lejda arb.
	antal lejda arbetare	antal arbetsdagar av lejda arb., företagarna själva o. fam.-medl. ¹	antal arbetsdagar av lejda arb.	
1940	100	—	100	100
1941	118	100	105	115
1942	123	102	163	129
1943	129	108	112	148
1944	126	108	113	160
1945	145	113	123	189
1946	103	106	113	198
1947	94	100	104	208
1948	97	101	108	243
1949	93	101	107	255
1950	90	100	107	252
1951	87	96	102	282
1952	81	92	95	319
1953	82	91	94	325

¹ År 1941 = 100.

1940—1953 återges i tab. S. Indextalen har, med användande av indextalen i tab. R och samma slags indextal för tidigare år, beräknats enligt den s. k. kedjemetoden. Basåret är 1940 utom för indexserien över det totala antalet arbetsdagar, vilkens basår är 1941. Indextalen visar, att vid företag som lämnat upp-

gifter till socialstyrelsens lönestatistik för trädgårdsarbetare steg antalet lejda arbetare och antalet arbetsdagar åren 1940—1945. Efter år 1945 kan en viss minskning iakttagas. Den totala lönesumman till lejda arbetare har oavbrutet stigit sedan år 1940.

III. Skogsarbetare

Sedan vintern 1917/1918 har socialstyrelsen från jägmästarna i reviren (f. n. 105) årligen inhämtat uppgifter om de normala dagsförtjänsterna vid skogsarbete för huggare och körare (häst och karl). Före år 1943 begärdes sådana uppgifter både i februari och i augusti men fr. o. m. år 1943 endast i augusti efter drivningarnas slutlikvidering. Uppgifterna, som avser förtjänsterna i kronoparkerna består av jägmästarnas uppskattningar av de normala

dagsförtjänsterna för huggare och körare. Det bör sålunda framhållas, att socialstyrelsens statistik över skogsarbetarnas löner inte grundas direkt på uppgifter om förtjänsterna på olika arbetsplatser inom reviren utan på jägmästarnas sammanfattningar av förtjänstlögget inom varje revir.

För olika län, för norra Sverige (Värmland, Dalarna och Norrland) och för hela riket har i tab. U uträknats ovägda genomsnitt av dessa uppskattade

Tab. T. Skogsarbetarnas dagsförtjänster vintersäsongerna 1939/40—1953/54

Vintern	Huggare			Körare		
	Kr per dag	Indextal		Kr per dag	Indextal	
		1939/40 = 100	Föreg. år = 100		1939/40 = 100	Föreg. år = 100
1939/40	7,73	100	112	14,46	100	112
1940/41	8,97	116	116	17,42	120	120
1941/42	10,62	137	118	20,93	145	120
1942/43	12,52	162	118	24,15	167	115
1943/44	12,62	163	101	24,63	170	102
1944/45	12,50	162	99	23,82	165	97
1945/46	13,77	178	110	26,63	184	112
1946/47	15,89	206	115	30,94	214	116
1947/48	17,42	225	110	31,82	220	103
1948/49	18,74	242	108	33,89	234	107
1949/50	17,76	230	95	32,46	224	96
1950/51	22,38	290	126	39,01	270	120
1951/52	31,62	409	141	53,15	368	136
1952/53	30,15	390	95	50,18	347	94
1953/54	32,04	414	106	53,26	368	106

normala dagsförtjänster. Någon vägning har inte gjorts, eftersom socialstyrelsen varken har uppgift om antalet sysselsatta arbetare eller om antalet dagsverken i de olika reviren. Skogsarbetarnas

individuella förtjänster varierar sannolikt starkt med väderleks- och terrängförhållandena, med arbetarnas yrkesvana m. m. De beräknade genomsnittsförtjänsterna är därför osäkra mått på

Tab. U. Skogsarbetarnas dagsförtjänster i olika län vintersäsongerna 1952/53 och 1953/54

Län	Genomsnittet av uppgifterna om den normala dagsförtjänsten, kr, för				Län	Genomsnittet av uppgifterna om den normala dagsförtjänsten, kr, för			
	Huggare		Körare			Huggare		Körare	
	Vintern 1952 /53	Vintern 1953 /54	Vintern 1952 /53	Vintern 1953 /54		Vintern 1952 /53	Vintern 1953 /54	Vintern 1952 /53	Vintern 1953 /54
Stockholms	24	25	38	42	Skaraborgs.....	25	26	39	38
Uppsala	24	26	38	44	Värmlands	27	29	38	41
Södermanlands.....	25	26	35	40	Örebro	29	31	40	45
Östergötlands	26	29	39	44	Västmanlands ...	27	34	42	50
Jönköpings.....	27	28	39	41	Kopparbergs	32	35	52	55
Kronobergs	26	26	42	40	Gävleborgs	31	35	53	61
Kalmar	24	26	38	39	Västernorrlands ..	32	32	57	56
Gotlands.....	23	23	32	35	Jämtlands	33	33	54	52
Blekinge	25	25	38	38	Västerbottens ...	35	37	64	66
Kristianstads.....	26	26	42	41	Norrbottnens	35	37	63	69
Malmöhus	25	25	40	40	Hela riket	30	32	50	53
Hallands	25	27	41	41	Därav:				
Göteborgs o. Bohus..	28	27	41	43	Norra Sverige ¹ ..	34	35	59	62
Älvsborgs	26	26	40	41					

¹ Värmland, Dalarna och Norrland.

skogsarbetarnas absoluta lönenivå. Något tillförlitligare torde de vara som mått på lönenivåns förändringar år från år.

De på ovannämnt sätt beräknade genomsnittliga dagsförtjänsterna för lugare och körare alltsedan vintern 1939/40 återges i tab. T. Att tabellens genomsnittliga dagsförtjänster angivits i kr med överskjutande öretal motiveras ej av uppgifternas noggrannhet utan av en

önskan att undvika ej nödvändiga ändringar i en serie som publicerats alltsedan vintern 1918/19. Såväl huggarnas som körarnas dagsförtjänst var enligt tabellen 6 % högre vintern 1953/54 än vintern 1952/53. — Förändringarna i skogsarbetarnas förtjänster från vintern 1952/53 till vintern 1953/54 kan i tab. U studeras länsvis.

IV. Arbetare inom industri

Primärmaterialets omfattning och beskaffenhet

Socialstyrelsens industriarbetarlöneundersökningar. Socialstyrelsen har sedan 1918 företagit årliga undersökningar rörande förtjänstläget för arbetarpersonal inom industri och angränsande verksamhetsområden. Primärmaterialet till dessa undersökningar utgöres av uppgifter från arbetsgivare, vilka ur sin lönebokföring hämtar de begärda uppgifterna. Uppgifterna lämnas av företag inom flertalet industrigrupper per post på blanketter som socialstyrelsen varje år utsänder direkt till företagen (arbetsställena). Företag anslutna till Pappersmasseförbundet har sedan ett flertal år tillbaka insänt uppgifterna via förbundet. Uppgifter från samtliga företag anslutna till Sveriges textilindustriförbund har år 1953 för socialstyrelsens räkning sammanställts inom textilindustriförbundet.

Socialstyrelsen företar dessutom för en avlöningsperiod i varje kvartal en undersökning (»veckostatistiken») för att erhålla kunskap om tendenserna i löneutvecklingen under året för industriarbetare. Arbetsgivarna lämnar uppgifter om utbetalda lönesummor och ut-

gjorda arbetstimmar under en avlöningsperiod i var och en av månaderna februari, maj, augusti och november.

Den följande redogörelsen för löneutvecklingen fram till och löneläget för år 1953¹ baseras på uppgifter från den årligen återkommande industriarbetarlöneundersökningen. I ett avslutande avsnitt ges på basis av material från veckostatistiken² en gång per kvartal siffror över löneutvecklingen under år 1954.

Adressregistret. De företag (arbetsställen) från vilka uppgifter begäres ingår i ett inom socialstyrelsen förefintligt adressregister. Detta register har utarbetats samt kompletterats och aktualiserats med hjälp av uppgifter från företagsräkningar, från kommerskollegii industristatistik, från länsarbetsnämnderna samt från industrikalendrar och arbetsgivarförteckningar.

Adressregistret har trots kompletteringarna icke kunnat hållas aktuellt och omfattar långt ifrån alla industriföre-

¹ Preliminära resultat från undersökningen publicerades i juni och september i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå (stencil) 1954 samt i Sociala Meddelanden 1954, nr 8.

² Resultaten från de kvartalsvisa undersökningarna publiceras efter hand i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå och i Sociala Meddelanden.

Tab. V. Antal redovisade företag och antal arbetare inom olika industrigrupper år 1953

Industrigrupp	Antal företag	Antal män			Antal kvinnor		
		Vuxna	Minder- åriga	Tillhopa	Vuxna	Minder- åriga	Tillhopa
Gruvindustri	70	12 931	594	13 525	165	8	173
Metall- och verkstadsindustri	2 706	182 774	12 615	195 389	12 697	736	13 433
Jord- och stenindustri	738	26 934	1 063	27 997	2 363	280	2 643
Träindustri	1 500	38 340	2 648	41 088	1 097	139	1 236
Massa- och pappersindustri	281	37 431	1 361	38 792	2 111	116	2 227
Pappersvaru- och grafisk industri	661	17 111	1 680	18 791	4 952	590	5 542
Livsmedelsindustri	924	24 214	942	25 156	9 979	598	10 577
Dryckesvaru- och tobaksindustri	190	4 245	164	4 409	1 997	112	2 109
Textil- och beklädnadsindustri ..	1 138	28 812	2 721	31 533	46 352	5 270	51 622
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	436	12 763	869	13 632	7 146	765	7 911
Kemisk-teknisk industri	354	14 160	475	14 635	3 705	180	3 885
Samtliga industrigrupper	8 998	399 765	25 132	424 897	92 564	8 794	101 358
Privata el-verk	45	3 148	—	3 148	—	—	—

tag inom riket. Enligt en beräkning, som gjordes för år 1952, fanns vid de arbetsställen som ingick i socialstyrelsens register då ca 560 000 arbetare. Sedan dess har mycket få arbetsställen tillkommit eller fallit bort och totalantalet sysselsatta inom industrin har minskat relativt obetydligt mellan 1952 och 1953.

Kommerskollegium redovisade för år 1953 ca 654 000 arbetare i en särskild undersökning rörande industrins produktion och sysselsättning (kapitalinvesteringsundersökningen).¹ Antalet industriarbetare vid de arbetsställen socialstyrelsen har i sitt register kan beräknas utgöra ca 85 % av antalet arbetare enligt kommerskollegii kapitalinvesteringsundersökning. Som jämförelse kan vidare nämnas, att Svenska arbetsgivareföreningens delägare 1953 hade omkring 500 000 arbetare anställda inom den egentliga industrin.

Materialets omfattning. Företagarna är icke skyldiga att lämna de uppgifter socialstyrelsen begär. Trots påminnelser

¹ Se Kommersiella Meddelanden 1954 nr 12, sid. 596.

underlåter också många att sända in blanketten. För år 1953 saknas uppgifter från 23 % av samtliga arbetsställen till vilka blanketter utsänts. Emellertid svarar dessa 23 % av samtliga arbetsställen för en betydligt mindre andel av totala arbetarantalet i de företag som tillfrågas. Det är huvudsakligen mindre företag som underlåter att svara.

Tab. V belyser materialets omfattning inom olika industrigrupper. Tillhopa redovisas 529 403 arbetare, vilket beräknas utgöra ca 94 % av arbetarantalet vid samtliga de arbetsställen som ingår i socialstyrelsens adressregister.

Att gruppen »privata el-verk» här — liksom i övriga tabeller — ej inräknats i summan för samtliga industrigrupper beror på att gruppen tidigare ej ingått i redovisningen för den egentliga industrin. De få el-verk som tidigare ingick i lönestatistiken återfanns huvudsakligen under grupperna »elektriska installationsarbeten» samt »kommunala verk o. byggnadsarbeten m. m.».

Tab. X belyser lönestatistikens omfattning jämfört med industristatistiken mätt i antal utgjorda arbetstimmar. Ta-

Tab. X. Antal redovisade arbetstimmar 1952 i industristatistiken och i lönestatistiken

Industrigrupp	Antal arbetstimmar 1952 (i 000-tal)		Lönestat. i % av industri- stat.
	i industristat.	i lönestat.	
Gruvindustri	25 464	25 786	101,3
Metall- och verkstadsindustri	609 000	465 960	76,5
Jord- och stenindustri	74 290	65 101	87,6
Träindustri	118 934	87 738	73,8
Massa- och pappersindustri	102 052	89 603	87,8
Pappersvaru- och grafisk industri	56 535	53 448	94,5
Livsmedelsindustri	94 351	78 151	82,8
Dryckesvaru- och tobaksindustri	20 471	13 151	64,2
Textil- och beklädnadsindustri	181 391	156 590	86,3
Läder-, hår- och gummivaruindustri	52 839	42 924	81,2
Kemisk-teknisk industri	49 388	43 831	88,7
Samtliga industrigrupper	1 384 715	1 122 283	81,0

bellen visar, att lönestatistiken omfattade 81 % av industristatistikens material för motsvarande grupper. Det bör påpekas att avgränsningen av arbetsstälлена ej alltid är helt lika i industristatistiken och i lönestatistiken. Det höga procenttalet för gruvindustrin t. ex. torde kunna förklaras med att företag som kombinerar gruvindustri och någon form av metallindustri ofta till socialstyrelsen har redovisat hela företaget som gruvindustri. Det bör vidare observeras att en del statliga företag ingår i kommerskollegii statistik men ej i socialstyrelsens, varför tablåns procentsiffror inom vissa grupper är för låga.

Tab. 19 redovisar den vuxna arbetarpersonalens fördelning på olika industrigrupper samt på dyrortsgrupper.

Tabellen visar bl. a. vilken dominerande plats metall- och verkstadsindustrin intar. Denna industrigrupp svarade för icke mindre än 40 % av hela antalet vuxna arbetare (män och kvinnor) inom industrin. Näst efter denna industrigrupp kommer i storleksordning textil- och beklädnadsindustrin som svarade för ca 15 % av arbetarantalet inom industrin. Antalet kvinnor

utgjorde enligt denna tabell 19 % av totala antalet vuxna arbetare inom industrin. Det är företrädesvis inom textil- och beklädnadsindustrin, som arbetskraften i större utsträckning utgöres av kvinnor. Inom denna industrigrupp uppgick antalet kvinnor till ca 62 %. Ett förhållandevis stort antal kvinnor redovisas även inom läder-, hår- och gummivaruindustri (36 %), inom livsmedelsindustri (29 %) samt inom dryckesvaru- och tobaksindustri (32 %). Nedanstående tablå upptar de industrigrupper som redovisar den största procentuella andelen kvinnor.

Industrigrupp	Kvinnor i % av samtliga arbetare
Hatt- och mössfabriker	81
Sömnadsindustri	79
Triåfabriker	72
Käxfabriker	71
Tobaksindustri	71
Choklad- och konfektindustri	66
Fruktkonservindustri	61
Fiskkonservfabriker m. m.	60
Päls- och skinnvarufabriker	53
Ylleindustri	49
Linne- och juteindustri	49
Bomullsindustri	44

De redovisade arbetarnas relativa fördelning på dyrortsgrupper visas i följande tablå.

	Män	Kvinnor
Dyrortsgrupp 1	4	3
2	26	20
3	41	49
4	16	12
5	13	16
Summa	100	100

Uppgiftsblanketten. Som bilaga 5 återgives den blankett, som socialstyrelsen använde vid undersökningen för år 1953. Som ovan sagts insamlades uppgifter från företag inom massindustrin, anslutna till Pappersmassförbundet, genom detta förbund. Den därvid använda blanketten överensstämde i alla viktiga avseenden med socialstyrelsens blankett. De uppgifter för vissa företag anslutna till Sveriges textilindustriförbund, som insamlades genom detta förbund, sammanställdes på socialstyrelsens blanketter.

Materialets beskaffenhet. Socialstyrelsen begär — som framgår av blanketten — endast summariska uppgifter om arbetstid och lönesummor för samtlig arbetarpersonal vid de av undersökningen berörda företagen. De på ett dylikt primärmaterial beräknade medeltalen döljer givetvis stora variationer i timförtjänsterna, betingade av yrkesspecialitet, ålder, anställningstid, personliga förutsättningar m. m. Då de redovisade industrigruppernas sammansättning i här antydda avseende icke är känd, kan man icke med säkerhet bedöma orsakerna till de olikheter i genomsnittligt förtjänstläge, som konstateras mellan olika industrigrupper, eller till de förändringar i de genomsnittliga timförtjänsterna, som registreras år för år. Så ger t. ex. primärmaterial ingen möjlighet att avgöra, i vilken utsträckning en konstaterad höjning av de genomsnittliga timförtjänsterna för en viss industrigrupp beror på en höjning av de individuella

timförtjänsterna och i vilken utsträckning andra faktorer, t. ex. ändrad ålders- och yrkessammansättning inom vederbörande industrigrupp, medverkat till förändringen i förtjänstnivån. För en närmare analys härav skulle erfordras ett primärmaterial grundat på nominativa uppgifter eller ett primärmaterial som möjliggjorde en starkare differentiering av statistiken med avseende på olika yrkesgrupper, åldersgrupper o. d. Med skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 juni 1954 har socialstyrelsen framlagt förslag angående den officiella lönestatistikens framtida utformning. I förslaget beträffande lönestatistiken för industriarbetare framhölls bl. a. att möjligheten skulle prövas att för årsstatistiken få till stånd en uppdelning av uppgifterna om löner och timmar efter arbetets art, varvid styrelsen skulle söka utnyttja de erfarenheter som i detta hänseende gjorts inom privata organisationer.

Löneutvecklingen åren 1939—1953

Allmän löneutveckling. Mellan 1939 och 1953 steg den genomsnittliga timförtjänsten för industriarbetare med ungefär 220 %. Drygt en femtedel av denna stegring skedde under krigsåren 1939—1945. Den faktiska löneutvecklingen, som redovisas i tab. 20, bör ses mot bakgrunden av situationen på avtalsmarknaden.

På hösten 1942 genomfördes allmänt prisstopp samtidigt som en överenskommelse träffades mellan arbetsmarknadens parter att inga generella lönehöjningar skulle genomföras. Det avtalsenliga lönestoppet utsträcktes att gälla även åren närmast efter kriget — 1945 och 1946. Endast för de lägst avlönade arbetargrupperna medgavs avtalsenliga löneökningar. Inför avtalsförhandlingarna 1947 skärptes lönekraven, som resulterade i av-

sevärda höjningar av avtalslönerna. Den avtalsenliga lönehöjningen 1947 beräknades i LO:s avtalsöversikt till i genomsnitt ca 11 %. Den faktiska lönestegringen blev ca 14 % för männen och 18 % för kvinnorna. För 1948 beräknades den avtalsenliga lönestegringen till 4 %, medan den faktiska lönestegringen blev ca 8 %. Inför avtalsförhandlingarna på hösten 1948 träffades en överenskommelse om en allmän inkomststabilisering; de gällande avtalen prolongerades. Samma politik följdes även vid nästa årsskifte. Enligt lönestatistiken dessa år skedde en mindre ökning i de genomsnittliga timförtjänsterna: mellan 1948 och 1949 ca 3 % och mellan 1949 och 1950 ca 4 %. På hösten 1950 återgick man till fria avtalsrörelser, vilka beräknades resultera i en löneökning på ca 14 %. Den s. k. »löneglidningen», varmed här avses lönestegringen utöver den avtalsenliga, blev emellertid ovanligt stor under 1951, varför den i lönestatistiken redovisade lönestegringen uppgick till icke mindre än 21 % för män och 20 % för kvinnor. För 1952 beräknades avtalsrörelsen ha resulterat i en löneökning på ca 11 %. Den faktiska löneökningen enligt lönestatistiken var 19 % för män och 18 % för kvinnor.

Den starka lönestegringen 1950—1952 följdes av en mera dämpad 1952—1953. Männens timförtjänster steg mellan dessa båda år med 5 % och kvinnornas med 4 %. Den avtalsenliga lönestegringen beräknades av LO under samma tid vara ca 2,5 %. Av denna stegring beror ca 1 % på att semestern var tre dagar längre 1953 än 1952. Om man studerar de olika industrigrupperna framstår den enhetliga lönestegringen tydligt. I industrigrupper avseende 92 % av såväl de manliga som de kvinnliga arbetarna låg lönestegringen i genomsnitt mellan 3 och 6 %.

Med hänsyn till vad som ovan sagts om svårigheterna att analysera vilka faktorer som ligger bakom förändringarna i timförtjänsterna kan man på grundval av den officiella statistikens siffror ej närmare klarlägga vad som skilda år betytt mest för skillnaderna mellan avtalsenlig förändring i timförtjänsterna och faktiskt observerad förändring i timförtjänsterna för industrin i dess helhet och för skilda industrigrupper. Några huvuddrag i utvecklingen bör dock framhållas.

Löneutvecklingen 1939—1953 har bl. a. resulterat i en minskning av lönedifferenserna mellan olika dyrortsgrupper. Som nedanstående tablå visar, var lönestegringen starkare i de lägre dyrortsgrupperna än i de högre.

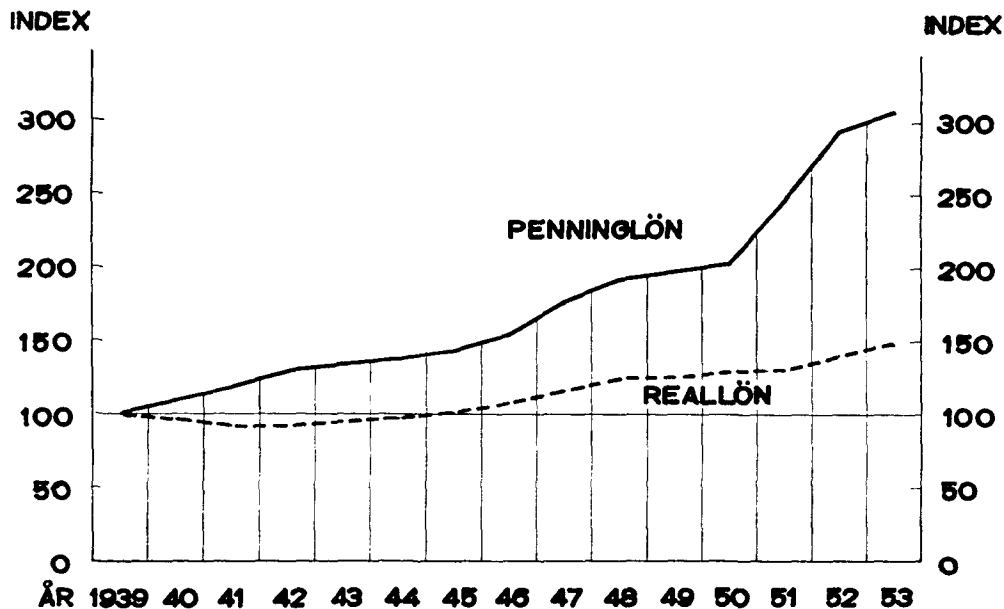
	Genomsnittlig förtjänst		Ökning i %
	1939	1953	
Män, dyrortsgrupp	1..	1,07 3,45	222
	2..	1,17 3,79	224
	3..	1,31 4,02	207
	4..	1,46 4,46	205
	5..	1,80 4,84	169
Kvinnor, dyrortsgrupp	1..	0,69 2,50	262
	2..	0,74 2,69	264
	3..	0,80 2,77	246
	4..	0,88 2,95	235
	5..	1,01 3,26	223

I viss mån beror den i tablån konstaterade differensen i löneutvecklingen inom olika dyrortsgrupper mellan åren 1939 och 1953 på att de typiska låglöneindustrierna med stor andel okvalificerade arbetare är mera koncentrerade till landsbygden och de mindre städerna, medan industrier med högt avlönade kvalificerade arbetare är vanligare i storstäderna. Som framgår av tabellerna 21 och 22 har lönestegringen under den studerade tiden varit starkare för de industrigrupper som 1939 hade de lägsta genomsnittsförtjänsterna, t. ex. träindustri, textil- och beklädnadsindustri samt

Diagram III

PENNING- OCH REALLÖNEUTVECKLINGEN 1939 - 1953

FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM INDUSTRIEN

jord- och stenindustri. Tabellerna visar, att det sedan förkrigstiden skett en stark minskning av lönedifferenserna mellan låg- och höglöneindustrierna.

Tab. 20 liksom även diagram III lämnar uppgift om reallöneutvecklingen under de angivna åren. Reallöneserierna har erhållits genom att penninglöneserierna dividerats med socialstyrelsens levnadskostnadsindex (1935 års serie inkl. skatter och sociala förmåner omräknad till 1939 som basår). Det bör framhållas, att en på detta sätt framräknad reallöneserie blir mycket approximativ. Penninglöne- och levnadskostnadsindex bör avse personer inom samma yrken, hushållstyper och geografiska områden för att en mätning av reallöneindex skall bli rättvisande. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex mäter kostnadsförändringarna

vid samma konsumtionsstandard för tvåbarnsfamiljer (arbetare och lägre tjänstemän) i städer och tätorter. Penninglöneserien avser den genomsnittliga timförtjänsten för samtliga arbetare vid de redovisade företagen — oavsett vilken hushållstyp de tillhör. Den använda levnadskostnadsserien inkluderar skatter. Det bör framhållas, att en beräkning av skatteposten i en levnadskostnadsindex är behäftad med viss osäkerhet. Olika beräkningsmetoder har tillämpats för att räkna ut skatteindex. Under tidigare år har den direkta skatten uträknats på en inkomst som ändrats med hjälp av uppgifter om den faktiska inkomstutvecklingen. Fr. o. m. 1951 tillämpas en ny metod enligt vilken de direkta skatterna uträknas på en inkomst, som efter avdrag av därpå belöpande skatter motsvarar

Timförtjänster för vuxna män och vuxna kvinnor 1949–1953

	År				
	1949	1950	1951	1952	1953
<i>Observerade timförtjänster</i>					
Män	2,61	2,72	3,30	3,92	4,11
Kvinnor	1,86	1,92	2,31	2,73	2,84
<i>Index för observerade timförtjänster</i>					
Män	100	104	126	150	157
Kvinnor	100	103	124	145	153
<i>Standardberäknade timförtjänster</i>					
Män	2,56	2,64	3,17	3,68	3,84
Kvinnor	1,86	1,91	2,29	2,72	2,84
<i>Index för standardberäknade timförtjänster</i>					
Män	100	103	124	144	150
Kvinnor	100	103	123	146	153
»Löneklyfta» ¹ , %, mellan observ. timförtjänst....	29	29	30	30	31
» ¹ , %, » stand.-ber. timförtjänst	27	28	28	26	26
¹ »Löneklyfta» := $\frac{\text{Manl. timförtj.} - \text{Kvinnl. timförtj.}}{\text{Manl. timförtj.}}$					

den vid varje beräkningstillfälle erhållna kostnadssumman för indexbudgeten exkl. skatter.¹ Vidare bör erinras om den osäkerhet vid beräkning av levnadskostnadsutvecklingen under en längre period, som sammanhänger med svårigheterna att särskilja vad i en prisändring på en vara eller tjänst som betingas av en kvalitetsändring.²

Löneutvecklingen för kvinnorna. Inom industrin är kvinnornas genomsnittslön c:a 30 % lägre än den manliga genomsnittslönen. En svag ökning av skillnaden mellan männens och kvinnornas löner (löneklyftan) har ägt rum under de senaste fem åren, från 29 % till 31 %. Under denna period har emellertid en förändring skett i relationen mellan antalet män och kvinnor inom olika industrigrupper. När man vill jämföra förändringarna i tiden i skillnaden mellan männens och kvinnornas timförtjänster

för hela industrin, är det under sådana förhållanden av intresse att göra beräkningar, som eliminerar förändringarna i antalssiffrorna. I ovanstående tablå anges vilka genomsnittliga timförtjänster män och kvinnor skulle ha haft om arbetarantalets procentuella fördelning på olika näringsgrenar för både män och kvinnor varit densamma som den var för kvinnor 1953 enligt socialstyrelsens statistik. För metall- och verkstadsindustrin, livsmedelsindustrin och textil- och beklädnadsindustrin har även den procentuella fördelningen på dyrorter satts konstant och både för män och kvinnor lika med kvinnliga arbetarantalets procentuella fördelning på dyrorter inom dessa näringsgrenar 1953. Dessa timförtjänster kallas i tablå för »standardberäknade timförtjänster» i motsats till dem som erhålls på basis av respektive års fördelningar av antalet män respektive kvinnor på näringsgrenar och dyrortsgrupper, »de observerade timförtjänsterna».

Den standardberäknade timförtjänsten för vuxna män är genomgående lägre och har dessutom stigit mindre under

¹ Se artikel i Sociala Meddelanden 1951 nr 5, s. 346.

² Jfr de olika resultat av de svenska indexberäkningarna mellan 1946 och 1949 som redovisas i *Erland v. Hofsten: Price Indexes and Quality Changes*, kap. 4.

åren 1949—1953 än den på vanligt sätt uträknade timförtjänsten. Detta beror i viss utsträckning på att antalet manliga arbetare i de näringsgrenar, där lönerna är högst, procentuellt sett ökat de senaste åren. Så har icke varit fallet för kvinnorna. Följden blir att medan en jämförelse mellan »observerade timförtjänster» för män och kvinnor visar på en ökad löneklyfta uppvisar motsvarande standardberäknade timförtjänster en något minskad sådan mellan åren 1949 och 1953.

Lönerna år 1953

Begreppsredovisning. De mått på förtjänstläget för arbetare inom olika industrigrupper som redovisas i denna undersökning utgöres av *genomsnittliga timförtjänster*. Dessa timförtjänststal utgör erhållna kvoter mellan redovisade lönesummor och däremot svarande arbetstimmar. För varje industrigrupp har lönesummorna och arbetstimmarna summerats för samtliga redovisade företag.

Den genomsnittliga timförtjänsten kan uträknas med eller utan olika slags tillägg till lönen på ordinarie arbetstid, t. ex. övertidstillägg, skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m. Emedan olika varianter av timförtjänsten efterfrågas har i det följande genomgående redovisats tre olika genomsnittliga timförtjänster betecknade a), b) och c).

Genomsnittlig timförtjänst a) innefattar förtjänsterna vid arbete på ordinarie tid (inberäknat grundlönen vid övertidsarbete) — såväl vid tidlöns- som ackordsarbete. Vid framräknandet av denna timförtjänst har lönesummorna enligt kolumnerna 4 och 6 på blanketten (bilaga 5) dividerats med arbetstimmarna enligt kolumnerna 3 och 5. I denna timförtjänst ingår förutom de egentliga tidlöns-

resp. ackordsförtjänsterna även ersättning för restid och väntetid samt ackordskompensation.

Genomsnittlig timförtjänst b) innefattar förutom de lönebelopp som ingår i timförtjänst a) även övertidstillägg och skifttillägg samt tillägg för förskjutet arbetstid. Vid framräknandet av denna timförtjänst har lönesummorna i kol. 4, 6, 8 och 9 på blanketten dividerats med arbetstimmarna enligt kol. 3 och 5.

Genomsnittlig timförtjänst c) innefattar samtliga de lönebelopp som finns angivna på uppgiftsblanketten — alltså även semesterlön, semesterersättning samt sjuklön och värdet av andra förmåner såsom hyresbidrag, fria arbetskläder, gratifikationer m. m. Vid framräknandet av denna timförtjänst har lönesumman i kol. 13 dividerats med den enligt kol. 12 utgjorda arbetstiden.

I tab. 24 angives dessa tre slag av timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper. Förtjänsttalet a) angives dels för tidlönsarbete, dels för ackordsarbete. I tabellen har även angivits till vilka belopp per arbetstimme övertidstillägg, skifttillägg, semesterlön samt övriga förmåner uppgått.

Det bör framhållas, att den redovisning av olika slags timförtjänster som framlägges i tabellerna ej kan göra anspråk på att vara fullt exakt, då ett antal (i regel mindre) företag ej kunnat lämna de specificerade uppgifter som begärdes på blanketten. Detta gäller bl. a. uppgifter om antal övertidstimmar samt om övertidstilläggets storlek liksom om sjuklön och övriga förmåner. I vissa fall har det varit svårt för företagen att lämna uppgifterna fördelade på tidlöns- och ackordsarbete. Så är fallet inom bl. a. reparationsverkstäder.

För näringsgrupperna utanför den egentliga industrin har det i vissa fall

varit svårt att kunna få fram samma lönebegrepp som ovan redogjorts för. Särskilt gäller detta för det statliga vägväsendet. I redogörelserna för denna undersökning angives i vad mån där använda lönebegrepp är jämförbara med de begrepp för vilka ovan redogjorts.

Löneformer. För arbetare inom industri och angränsande näringsgrupper är arbete mot timlön den vanligast förekommande löneformen. Veckolöner förekommer dock i ganska stor utsträckning — framför allt inom vissa delar av livsmedelsindustri samt inom grafisk industri. För vissa grupper statligt anställda arbetare finns dessutom månadslöner.

Inom industrin finns två huvudformer av lönesystem — lönen kan antingen utbetalas med ett fast belopp per arbetad timme eller med ett visst belopp per presterad produktionsenhet. Det förra lönesystemet kallas arbete på tidlön, det senare arbete på ackord. Mellan dessa lönesystem finns en mängd övergångsformer, t. ex. en fast lön per timme plus en rörlig premie varierande antingen efter den enskilde arbetarens produktionsresultat eller efter produktionsutfallet i hela fabriken eller fabriksavdelningen. Det senare lönesystemet benämnes ofta premieackord eller driftsackord. Socialstyrelsen har i anvisningarna till blanketten framhållit, att till ackordsarbete skall räknas alla lönesystem, varigenom arbetsförtjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen eller -produkten.

Den ordinarie arbetstiden inom industrin är i regel fastställd till 48 timmar per vecka. Utöver denna tid äger arbetsgivaren rätt att uttaga viss övertid av arbetarna. För arbete på övertid stadgar kollektivavtalen ett särskilt procentuellt lönetillägg på den ordinarie

timlönen — övertidstillägg — varierande efter den tid det utföres på. I socialstyrelsens löneundersökningar har detta tillägg redovisats särskilt. På samma sätt har det lönetillägg som utbetalas till arbetare vid skiftarbete — skifttillägg — särredovisats.

Ackords- resp. övertidsarbetets omfattning. Eftersom arbetsförtjänsten ställer sig väsentligt olika vid tidlöns- och ackordsarbete, är den genomsnittliga timförtjänsten för en industrigrupp till stor del beroende på hur arbetstiden fördelar sig på tidlöns- och ackordsarbete. Tab. 23 visar ackordsvolymen, varmed menas antalet arbetstimmar på ackord i procent av samtliga arbetstimmar — inom olika närings- och industrigrupper. Denna växlar som synes ganska starkt mellan olika grupper. För samtliga manliga arbetare inom den egentliga industrin hade 59 % av arbetstiden utgjorts på ackord. Inom stora delar av livsmedelsindustrin spelar ackordsarbetet en obetydlig roll, t. ex. inom bageriindustrin samt slakterier och charkuterier. Detta är också förhållandet inom den grafiska industrin. Inom andra industrigrupper däremot är ackordsarbetet helt dominerande. Den största frekvensen ackordsarbete visar lastning och lossning, skeppsvarv, pappersbruk, massafabriker, gruvindustri samt järn-, stål- och kopparverk. Det bör framhållas, att den höga ackordsvolym som redovisas för pappersbruken och i viss mån för massafabrikerna till stor del beror på de former av premieackord som förekommer i dessa industrier och som i denna undersökning till huvudsaklig del redovisats som ackordsarbete. Diagram IV visar det procentuella antalet ackordstimmar för vissa industrigrupper inom industrin.

Ackordsarbetets andel av arbetstiden

Diagram IV

ACKORDSVOLYM ÅR 1953
FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM VISSA
INDUSTRIGRUPPER

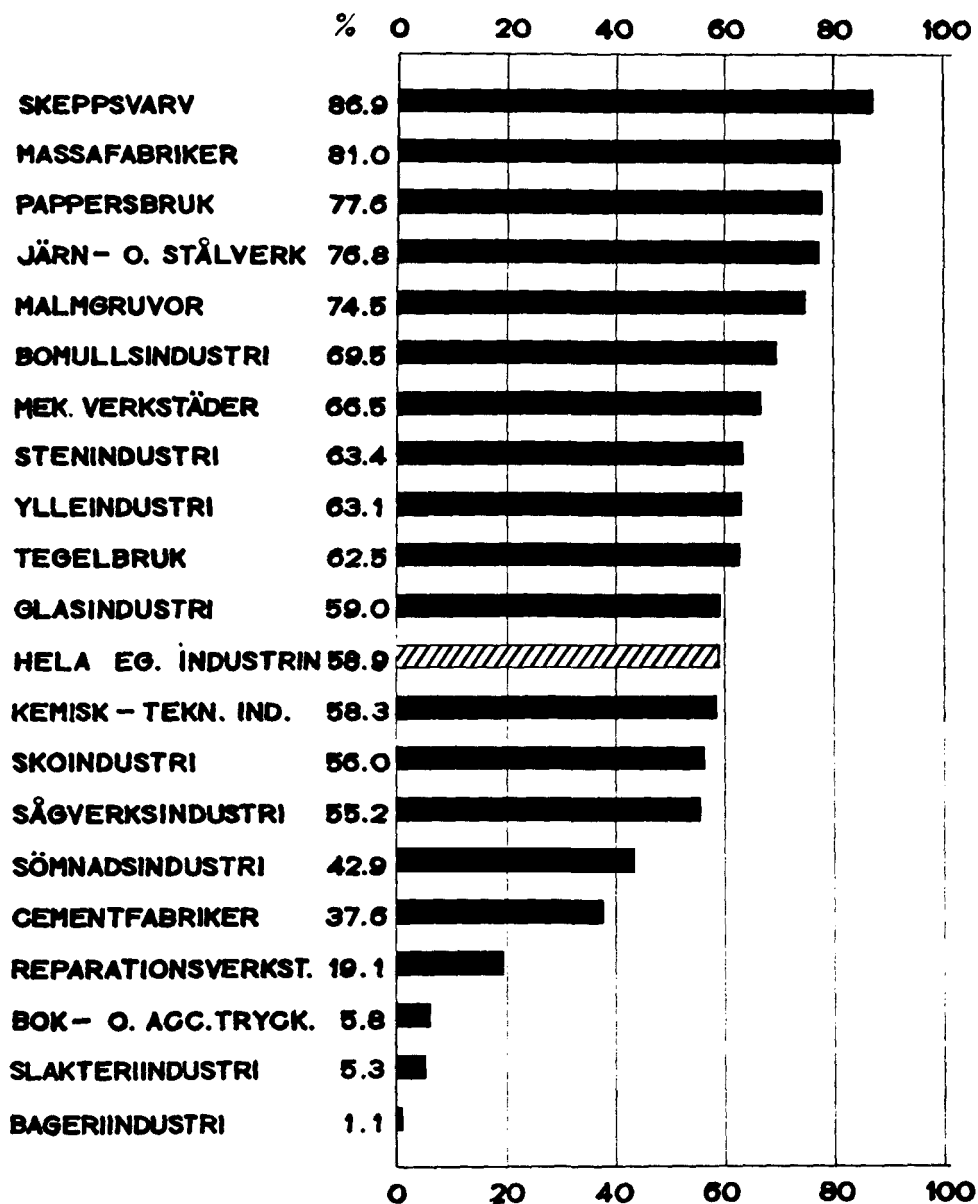
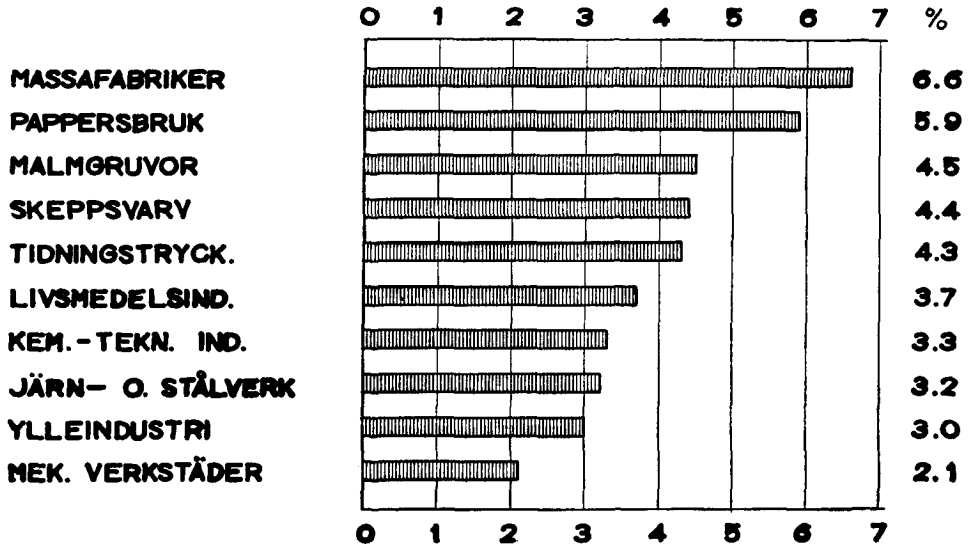

Diagram V

ÖVERTIDSARBETETS OMFATTNING ÅR 1953 FÖR VUXNA MANLIGA ARBETARE INOM VISSA INDUSTRI- GRUPPER

steg tämligen kraftigt under slutet av 1940-talet men har under de senaste åren varit praktiskt taget konstant. Nedanstående tablå visar »ackordsvolymen» för vuxna arbetare.

	Män	Kvinnor
1945.....	50	54
1948.....	57	58
1950.....	59	59
1952.....	59	57
1953.....	59	58

Till stor del synes denna stegring kunna förklaras bero på den ökade utbredning som driftsackord o. d. lönesystem fått.

För bedömandet av förtjänstläget inom olika industrigrupper är övertidsarbetets utbredning likaledes av stor betydelse. I tab. 23 lämnas uppgifter om det antal övertidstimmar i procent av samtliga timmar som redovisats inom olika indu-

strigrupper. Det bör dock påpekas, att dessa uppgifter får tagas med viss försiktighet då det kan antas, att ett antal (troligen mindre) företag, som ej redovisat övertidsarbete, haft sådant men ej kunnat lämna uppgifter härom.

Tabellen visar, att för samtliga män inom industrin övertiden utgjorde ca 3 procent av all arbetad tid. Den högsta procenten övertidsarbete visar massafabriker och pappersbruk. Diagram V åskådliggör skillnaden mellan ett antal viktigare industrigrupper i fråga om övertidsarbetets omfattning.

Tab. Y visar, att de minsta företagen (med högst 10 arbetare) i stor utsträckning inte redovisat något ackordsarbete eller något övertidsarbete. Som tidigare framhållits kan detta i viss mån bero på att det ej varit redovisningstekniskt möj-

Tab. Y. Förekomsten av ackordsarbete och övertidsarbete i företag av olika storlek

	Företag med följande antal arbetare						
	1—10	11—50	51—200	201—500	501—1 000	över 1 000	Samtliga
<i>Ackordsarbete</i>							
Antal företag (i %) som redovisat ackordsarbete för män	35	60	84	92	94	100	59
Antal ackordstimmar (i %) för män i dessa företag	50	53	63	68	75	77	68
<i>Övertidsarbete</i>							
Antal företag (i %) som redovisat övertidsarbete för män	38	75	93	96	95	90	68
Övertidsarbete (i %) för män i dessa företag	2,6	2,6	3,1	3,9	3,8	3,3	3,4

ligt för dessa företag att lämna sådana uppgifter. För de företag som redovisat ackords- resp. övertidsarbete stiger emellertid procenten ackords- resp. övertidsarbete med arbetarantalet i företagen. Detta förhållande beror förmodligen till stor del på att de större företagen är engagerade i massproduktion, vilken är bättre lämpad för olika slag av ackordsarbete och kräver mycket övertidsarbete. Av utrymmesskäl lämnas ej någon redovisning av detta samband inom olika industrigrupper.

Genomsnittliga timförtjänster. Löneläget år 1953 för vuxna arbetare inom industrin framgår av tabellerna 24—28. Till denna avdelning har de industrigrupper förts som ingår i kommerskollegii industristatistik med undantag av kraft-, belysnings- och vattenverk. Statliga verk och byggnadsarbeten ingår icke i tabellerna.

Några ändringar i industrigruppsindelningen har inte gjorts från 1952 till 1953. Vid jämförelser med tidigare år bör dock beaktas de ändringar som genomfördes från 1951 till 1952, vilka behandlas i publikationen Löner 1952.

Med avseende på arbetstidsförhållanden gjordes vid materialinsamlingen följande indelning av arbetarna. Arbetare

ovan jord (med i regel 48-timmarsvecka) särskildes från arbetare under jord (med 40-timmarsvecka). Vidare särskildes arbetare som går i helkontinuerligt treskiftsarbete, dvs. i treskiftsarbete som regelbundet utan uppehåll pågår jämväl sön- och helgdagar, och som har en veckoarbetstid på 42 timmar. Dessa återfinnes framför allt i järn-, stål- och kopparverk, massaindustrin samt inom den kemisk-tekniska industrin.

En sammanfattning av förtjänstläget år 1953 för arbetare inom huvudgrupperna av industrin redovisas i tabellerna Z och Å. Den förra tabellen redovisar förtjänstläget för vuxna och minderåriga, män och kvinnor, medan den senare redovisar de tre tidigare nämnda slagen av timförtjänster för vuxna arbetare.

Med minderåriga menas i denna undersökning ej som i arbetarskyddslagen enbart arbetare som ej fyllt 18 år. — I anvisningarna till blanketten angavs att som minderåriga skulle räknas personer under 18 år, såvida ej annan åldersgräns förekom i gällande kollektivavtal. Lärningar skulle redovisas bland minderåriga. I flertalet industrigrupper är dock gränsen mellan vuxna och minderåriga 18 år. Ett betydelsefullt undantag är bl. a. textil- och beklädnadsindustrin, där den

Tab. Z. Genomsnittliga timförtjänster för arbetare inom olika industrigrupper

Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor, för					
	män			kvinnor		
	vuxna	minder- åriga	samt- liga	vuxna	minder- åriga	samt- liga
Gruvindustri	5,22	2,66	5,11	2,59	..	2,54
Metall- och verkstadsindustri	4,37	2,18	4,24	3,11	2,01	3,05
Jord- och stenindustri	3,76	2,16	3,70	2,59	1,70	2,49
Träindustri	3,59	2,20	3,51	2,72	1,94	2,64
Massa- och pappersindustri	3,94	2,25	3,89	2,95	2,01	2,90
Pappersvaru- och grafisk industri	4,47	1,97	4,27	3,07	1,80	2,94
Livsmedelsindustri	3,75	1,98	3,70	2,83	1,83	2,78
Dryckesvaru- och tobaksindustri	3,73	2,05	3,68	2,94	2,06	2,90
Textil- och beklädnadsindustri	3,54	2,27	3,44	2,76	2,02	2,68
Läder-, hår- och gummivaruindustri	3,90	1,95	3,78	2,80	1,74	2,70
Kemisk-teknisk industri	4,08	2,42	4,03	2,87	1,97	2,83
Samtliga industrigrupper	4,11	2,18	4,01	2,84	1,96	2,77
Privata el-verk	4,28	—	4,28	—	—	—

är 20 år för män och 19 år för kvinnor.

Tab. Z visar, att de minderåriga männens löner utgör ca 50 % av de vuxna männens löner medan de minderåriga kvinnornas löner utgör ca 70 % av de vuxna kvinnornas löner. Skillnaden mellan vuxnas och minderårigas löner

synes vara minst inom textil- och beklädnadsindustrin, vilket delvis beror på den högre åldersgränsen i denna industrigrupp. I den följande redovisningen av löneläget år 1953 kommer blott i något enstaka fall uppgifter att lämnas om de minderårigas löner.

Tab. 24 visar de genomsnittliga tim-

Tab. Å. Genomsnittliga timförtjänster för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

- a) = *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) = *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) = *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp	Män			Kvinnor				
	Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr			Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kr		
		a	b	c		a	b	c
Gruvindustri	12 931	4,74	4,88	5,22	165	2,35	2,41	2,59
Metall- och verkstadsindustri	182 774	4,01	4,08	4,37	12 697	2,88	2,89	3,11
Jord- och stenindustri	26 934	3,40	3,51	3,76	2 363	2,38	2,39	2,59
Träindustri	38 390	3,31	3,37	3,59	1 097	2,53	2,55	2,72
Massa- och pappersindustri	37 431	3,40	3,70	3,94	2 111	2,72	2,77	2,95
Pappersvaru- och grafisk industri ..	17 111	3,87	4,23	4,47	4 952	2,84	2,88	3,07
Livsmedelsindustri	24 214	3,37	3,48	3,75	9 979	2,59	2,62	2,83
Dryckesvaru- och tobaksindustri ...	4 245	3,30	3,41	3,73	1 997	2,63	2,65	2,94
Textil- och beklädnadsindustri	28 812	3,16	3,26	3,54	46 352	2,55	2,58	2,76
Läder-, hår- och gummivaruindustri	12 763	3,61	3,66	3,90	7 146	2,61	2,62	2,80
Kemisk-teknisk industri	14 160	3,62	3,77	4,08	3 705	2,62	2,64	2,87
Samtliga industrigrupper	399 765	3,72	3,84	4,11	92 564	2,62	2,65	2,84
Privata el-verk	3 148	3,85	3,99	4,28	—	—	—	—

Tab. Ä. Genomsnittliga timförtjänstens (begrepp c) sammansättning

Kön Industrigrupp	Tidlöns- o. ackords- förtj., %	Skift- tillägg, %	Övertids- tillägg, %	Semes- terlön, %	Övriga förmä- ner, %	Total- förtjänst, %
Män						
Gruvindustri.....	90,8	1,1	1,7	5,6	0,8	100,0
Metall- och verkstadsindustri	91,8	0,7	0,9	5,9	0,7	100,0
Jord- och stenindustri	90,4	1,9	1,3	5,6	0,8	100,0
Träindustri.....	92,2	0,6	1,1	5,5	0,6	100,0
Massa- och pappersindustri	86,3	3,0	4,6	5,3	0,8	100,0
Pappersvaru- och grafisk industri	86,5	4,9	3,1	4,9	0,6	100,0
Livsmedelsindustri	89,9	0,9	2,1	4,9	2,2	100,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri..	88,5	0,8	2,1	5,1	3,5	100,0
Textil- och beklädnadsindustri ...	87,4	2,0	0,9	5,7	2,0	100,0
Läder-, hår- och gummivaruind...	92,6	0,5	0,8	5,6	0,5	100,0
Kemisk-teknisk industri.....	88,7	2,4	1,4	5,6	1,9	100,0
Samtliga industrigrupper	90,7	1,2	1,5	5,6	1,0	100,0
Kvinnor						
Gruvindustri.....	90,7	1,5	0,8	5,8	1,2	100,0
Metall- och verkstadsindustri	92,6	0,3	0,3	6,5	0,3	100,0
Jord- och stenindustri	91,8	0,3	0,3	6,1	1,5	100,0
Träindustri	92,9	0,4	0,4	5,9	0,4	100,0
Massa- och pappersindustri	92,2	1,0	0,7	6,1	..	100,0
Pappersvaru- och grafisk industri	92,5	0,3	1,0	5,5	0,7	100,0
Livsmedelsindustri	91,3	0,3	0,7	5,3	2,4	100,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri..	89,5	..	0,7	6,1	3,7	100,0
Textil- och beklädnadsindustri ...	92,4	0,7	0,4	5,8	0,7	100,0
Läder-, hår- och gummivaruind...	93,2	..	0,4	5,7	0,7	100,0
Kemisk-teknisk industri.....	91,3	0,3	0,4	5,9	2,1	100,0
Samtliga industrigrupper	92,2	0,4	0,4	6,0	1,0	100,0

förtjänsterna för vuxna arbetare i hela riket inom varje industrigrupp. Tab. Ä utgör en sammanfattning av denna tabell. För samtliga redovisade manliga arbetare (ca 400 000) redovisas en genomsnittlig timförtjänst inkl. alla tillägg (begrepp c) på 4,11 kr. Bortser man från de arbetare som har 40 resp. 42-timmarsvecka blir timförtjänsten 4,07 kr. Räkna man upp arbetstiden för de arbetare som har en normal arbetstid kortare än 48 timmar i veckan till »48-timmarsbasis» genom att multiplicera dessa arbetstimmar med 48/42 resp. 48/40, får man en genomsnittlig timförtjänst på 4,10 kr.

Av de ca 400 000 redovisade manliga arbetarna kommer nästan hälften på gruv- samt metall- och verkstadsindustrin. Genomsnittsförtjänsterna inom des-

sa industrier jämfört med övriga industrigrupper är relativt höga. Timförtjänsten för industriarbetare utanför gruv-, metall- och verkstadsindustrin blir i genomsnitt 3,83 kr mot 4,42 kr för arbetare inom gruv-, metall- och verkstadsindustrin.

Den genomsnittliga timförtjänsten exkl. tillägg (begrepp a) redovisas i tabellen dels för tidlönsarbete, dels för ackordsarbete. Genomsnittsförtjänsten för ackordsarbete ligger genomgående högre än genomsnittsförtjänsten för tidlönsarbete. För samtliga industrigrupper var förtjänsten vid ackordsarbete 17 % högre än vid tidlönsarbete. Inom vissa grupper — t. ex. inom massaindustrin, livsmedelsindustrin och textilindustrin — är skillnaderna i förtjänster på tidlön och ackord obetydliga, medan skillna-

Tab. Ö. Kvinnornas timförtjänst i procent av männens

Industrigrupp	Kvinnornas timförtjänster, %	Industrigrupp	Kvinnornas timförtjänster, %
Järn- o. stålmanufaktur.....	68,5	Bryggerier o. maltfabriker	79,9
Mekaniska verkstäder.....	74,4	Vatten- o. läskedrycksfabriker..	81,8
Elektroteknisk industri.....	74,0	Tobaksfabriker.....	71,1
Annan metallindustri.....	70,6	Ylleindustri.....	81,0
Porlins-, kakel- o. lergodsfabr.	71,1	Bomullsindustri.....	80,4
Papp- och pappersvaruindustri	75,4	Linne- och juteindustri.....	79,4
Bokbinderier.....	74,5	Trikåfabriker.....	76,3
Bok- och accidenstryckerier....	73,4	Sömnadsfabriker.....	75,2
Tidningstryckerier.....	64,7	Hatt- o. mössfabriker.....	66,2
Annan grafisk industri.....	69,2	Annan textilindustri.....	76,2
Bageriindustri.....	77,3	Päls- o. skinnvarufabriker.....	71,5
Socketindustri.....	76,9	Skoindustri.....	71,5
Choklad- och konfektindustri..	68,6	Andra lädervarufabriker.....	74,5
Mejeriindustri.....	78,3	Gummivarufabriker.....	70,2
Slakterier och charkuterier....	75,7	Färg-, olje- och parfymfabriker	69,5
Fiskkonserverfabriker m. m.....	79,7	Sprängämnesfabriker.....	67,7
Fruktkonserverindustri.....	74,4	Tändsticksfabriker.....	81,4
Margarinindustri.....	77,8	Annan kemisk-tekn. industri..	67,9
Annan livsmedelsindustri.....	79,3		

derna är högst avsevärda inom t. ex. jord- och stenindustri samt dryckesvaru- och tobaksindustri. För kvinnliga arbetare låg förtjänsterna vid ackordsarbete ca 16 % över förtjänsterna vid tidlönsarbete.

Tabellen belyser även av vilken storleksordning skift- och övertidstillägg liksom semesterlön och övriga förmåner är inom olika industrigrupper. Som tidigare framhållits har ett antal företag icke lämnat fullständiga uppgifter om de olika löneposter om vilka uppgifter begärdes på blanketten, varför här nämnda uppgifter ej är fullt exakta.

Tab. Å visar hur den genomsnittliga timförtjänsten (begrepp c) är sammansatt för män resp. kvinnor inom olika industrigrupper. Tabellen visar t. ex. att skifttillägget för de manliga arbetarna utgjorde 1,2 %, övertidstillägget 1,5 %, semesterlönen 5,6 % samt sjuklön och övriga förmåner 1,0 %. Återstoden — 90,7 % av den genomsnittliga timförtjänsten inkl. alla tillägg (begrepp c) —

utgjorde ersättning för arbete på ordinarie arbetstid. För de kvinnliga arbetarna spelade övertids- och skifttillägget relativt mindre roll än för de manliga arbetarna, medan däremot semesterlönen var av något större betydelse för kvinnorna.

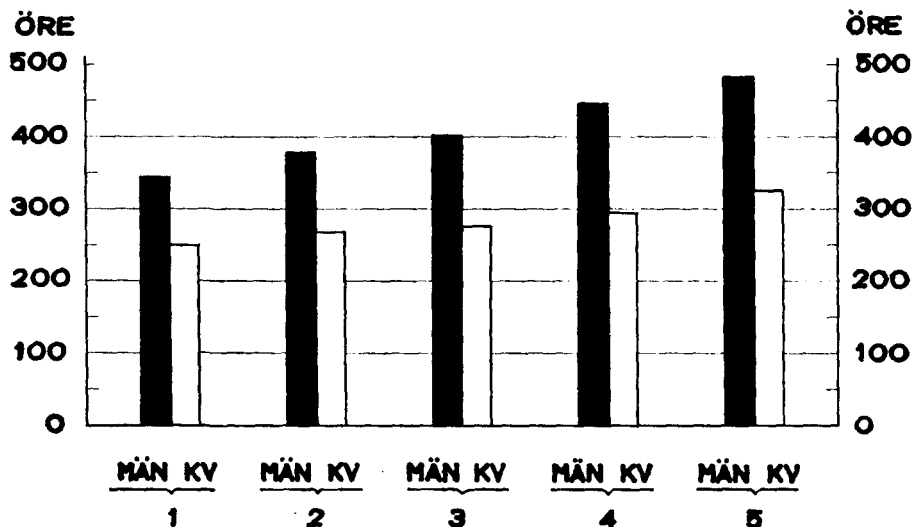
Övertidstillägg och skifttillägg visar de högsta värdena inom massa- och pappersindustri samt inom pappersvaru- och grafisk industri.

Siffrorna i tab. 24 möjliggör jämförelser mellan männens och kvinnornas timförtjänster. Sådana jämförelser bör göras med ledning av timförtjänsterna exkl. övertids- och skifttillägg eftersom förhållandevis flera män än kvinnor är skiftarbetare och/eller arbetare på övertid. Tab. Ö visar kvinnornas timförtjänster i procent av männens inom vissa industrigrupper.

Tab. 24 visade timförtjänsterna för hela riket. Vid en jämförelse av löneläget inom olika industrigrupper bör man emellertid taga hänsyn till före-

Diagram VI

GENOMSNISSLIGA TIMFÖRTJÄNSTER ÅR 1953 FÖR VUXNA ARBETARE INOM OLIKA DYRORTSGRUPPER

fagens lokalisering i dyrortshänsende. Tab. 25 redovisar de genomsnittliga timförtjänsterna (lönebegreppen a, b och c) inom olika industrigrupper och dyrortsgupper. En sammanfattande bild av dyrortsskillnaderna ges i diagram VI.

Den statliga dyrortsgrupperingen har undan för undan fått en ökad betydelse vid avtalsuppgörelserna på arbetsmarknaden. I vissa avtal har den statliga grupperingen spännvidd helt accepterats, i andra har den modifierats på olika sätt med hänsyn till facket's speciella förutsättningar. Skillnaderna i de faktiskt utbetalda lönerna mellan de olika dyrortsgupperna blir dock för den privata arbetsmarknaden ofta helt andra än vad den officiella dyrortsspännvidden anger.

Det är ej möjligt att på grundval av föreliggande material till den officiella lönestatistiken närmare ange vilka faktorer som mest bidragit till den bris-

tande överensstämmelsen mellan de faktiska genomsnittsförtjänsternas variationer mellan dyrortsgupperna och den offentliga dyrortsspännvidden. Olikheter i de observerade timförtjänsterna mellan dyrortsgupperna för en och samma industrigrupp kan bero förutom på olikheter i lönesättningen för likartat arbete även på olika fördelning på kvalificerad och okvalificerad arbetskraft, olika fördelning på ackords- och tidlönsarbete m. m. De i tabellerna 25 och 26 redovisade siffrorna måste därför tolkas med mycket stor försiktighet och bör ej tas till utgångspunkt för alltför långtgående slutsatser om den privata arbetsmarknadens lönesättningsprinciper jämfört med den statliga.

Som synes av tab. 25 är skillnaderna i de genomsnittliga timförtjänsterna mellan olika dyrortsgupper betydande. I tab. AA belyses spännvidden mellan olika dyrortsgupper (dyrortsgrupp 5 = 100)

Tab. AA. Indextal för timförtjänsten (begrepp c) inom olika dyrortsgrupper

Kön Industrigrupp	Indextal för timförtjänsten (dyrortsgrupp 5 = 100) inom dyrortsgrupp						Tim- förtjänst i Stock- holm
	1	2	3	4	5		
					hela	enbart Stockholm	
Män							
Gruvindustri.....	63	75	79	87	100	—	—
Metall- och verkstadsindustri.....	74	82	87	99	100	100	4,88
Jord- och stenindustri.....	65	72	76	84	100	102	5,18
Träindustri.....	83	84	89	93	100	112	4,58
Massa- och pappersindustri.....	85	93	98	101	100	—	—
Pappersvaru- och grafisk industri....	72	78	86	90	100	101	4,95
Livsmedelsindustri.....	80	80	84	93	100	100	4,33
Dryckesvaru- och tobaksindustri....	72	79	81	92	100	102	4,34
Textil- och beklädnadsindustri.....	78	81	85	88	100	100	4,20
Läder-, hår- och gummivaruindustri..	80	85	90	89	100	101	4,45
Kemisk-teknisk industri.....	84	87	91	98	100	100	4,40
Samtliga industrigrupper.....	71	78	83	99	100	99	4,78
Kvinnor							
Metall- och verkstadsindustri.....	71	82	85	100	100	99	3,39
Jord- och stenindustri.....
Träindustri.....	83	79	83	82	100	100	3,29
Massa- och pappersindustri.....
Pappersvaru- och grafisk industri....	77	82	86	88	100	100	3,36
Livsmedelsindustri.....	78	81	83	89	100	101	3,29
Dryckesvaru- och tobaksindustri.....	..	76	84	91	100	102	3,38
Textil- och beklädnadsindustri.....	82	86	88	91	100	100	3,11
Läder-, hår- och gummivaruindustri..	77	81	87	87	100	101	3,28
Kemisk-teknisk industri.....	..	91	92	93	100	100	3,08
Samtliga industrigrupper.....	77	83	85	90	100	100	3,26
Den statliga lönegrupperingen.....	84	88	92	96	100	100	..

jämfört med den statliga lönegrupperingen. Mellan dyrortsgrupp 3 och 5 är det i den statliga lönegrupperingen en spännvidd på 8 %. Mindre spännvidd visar för manliga arbetare massa- och pappersindustrin (2 %). Kemisk-teknisk industri och läder-, hår- och gummivaruindustri samt träindustrin visar 9—11 % spännvidd. Större är spännvidden inom livsmedelsindustri, pappersvaru- och grafisk industri, textilindustri samt metall- och verkstadsindustri (13—16 %). Störst är den i jord- och stenindustri samt gruvindustri (21—24 %).

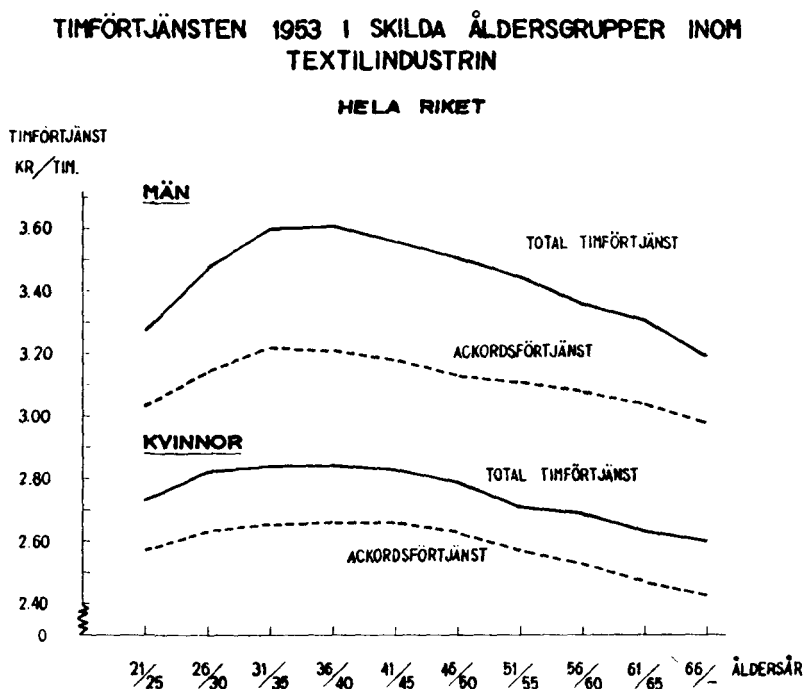
Tab. 26 kompletterar de i tab. 25 meddelade genomsnittliga timförtjänsterna för olika dyrortsgrupper genom att be-

lysa det stundom rätt växlande löneläget å särskilda orter. Uppgifter lämnas i tabellen om förtjänstläget i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping.

En jämförelse mellan de genomsnittliga timförtjänsterna i Stockholm och i hela dyrortsgrupp 5 ger till resultat, att Stockholm i de flesta industrigrupper visar högre genomsnittstal. För samtliga industrigrupper är dock genomsnittsförtjänsten för manliga arbetare i Stockholm lägre än för hela dyrortsgrupp 5 beroende på den vikt den norrländska gruvindustrin har inom dyrortsgrupp 5.

Förtjänstläget i Göteborg ligger i flertalet industrigrupper högre än i hela

Diagram VII

dyrortsgrupp 4, medan förtjänstläget i Malmö och Norrköping i vissa grupper är högre och i andra lägre än i hela dyrortsgrupp 3.

Timförtjänster för arbetare i olika åldrar inom textilindustrin. I en särskild undersökning ombads ett utvalt antal företag i textilindustrin att för *varje arbetare* lämna samma uppgifter som i den ordinarie industriarbetarlöneundersökningen samt dessutom uppgift om varje arbetares födelseår. Dessutom erhöles från Sveriges textilindustriförbund uppgift om utbetalda lönesummor vid ackordsarbete och totalt för arbetare i olika åldersgrupper anställda i företag tillhörande detta förbund. På grundval av dessa uppgifter kunde timförtjänsten för arbetare i olika åldrar beräknas. Resultaten av undersök-

ningen redovisas i diagrammen VII och VIII.

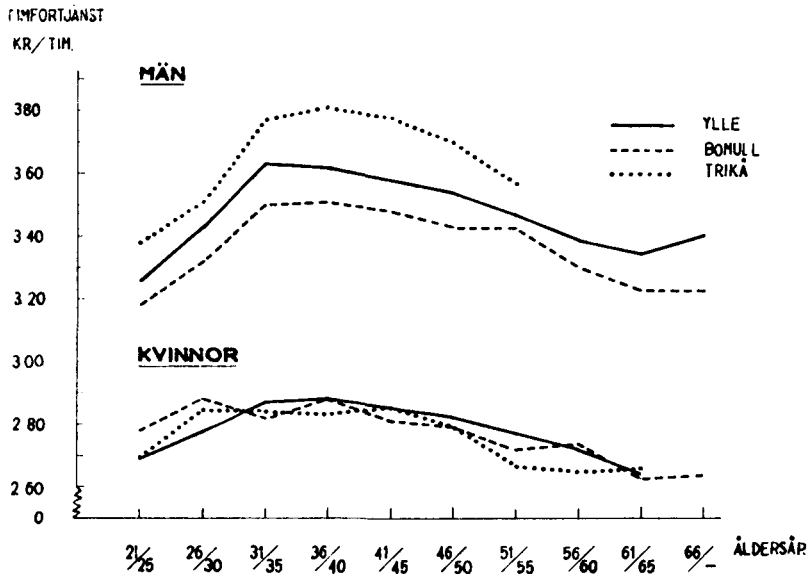
Diagrammen ger en bild av löneläget i skilda åldrar *vid en given tidpunkt*. Diagrammen ger således ej en bild av förändringen i tiden av lönerna för en och samma generation textilarbetare. Även om tim- och ackordslöner hade varit oförändrade under de senaste fyrtio åren skulle diagrammen ej helt åskådliggjort lörens förändringar i tiden för en och samma generation textilarbetare. För att detta senare skulle varit fallet hade då även dels fordrats att inga av de som för fyrtio år sedan blev textilarbetare vid 20 års ålder lämnat detta yrke under årens lopp och dels att inga inträtt i yrket under perioden.

Diagram VII visar den genomsnittliga timförtjänsten totalt och på ackord i hela

Diagram VIII

DEN TOTALA TIMFÖRTJÄNSTEN 1953 I SKILDA ÅLDERSGRUPPER INOM YLLE- BOMULLS- OCH TRIKÅINDUSTRIN

DYRORTSGRUPP III

riket. Som synes är timförtjänsten högst i 30-årsåldern. De män som är i åldern 36—40 år har 10 % högre timförtjänst än de som är i åldern 21—25 år. De som är 61—65 år har 8 % lägre lön än de i åldern 36—40 år. Bland kvinnorna är skillnaden i lön inom skilda åldersgrupper betydligt mindre. Diagram VIII visar löneläget efter ålder i olika industrigrupper och uppgifterna avser totala timförtjänster i dyrortsgrupp 3. Skillnaderna mellan åldersgrupperna är mest markanta för trikåarbetare.

Sjuklön samt övriga förmåner. På blanketten för industriarbetare särredovisar uppgiftslämnarna stundom vad de låtit ingå i kol. 11 (sjuklön samt övriga förmåner). Härvid har det framgått att det icke sällan förekommit att belopp, som avsett annat än förmåner, upptagits i kol.

11. För att få en uppfattning om storleken av dessa utgifter, som avsåg annat än förmåner, samt vilka förmåner som är de viktigaste i styrelsens statistik gjordes en kompletterande undersökning varvid uppgiftslämnarna i ett utvalt antal företag ombads särredovisa de i kol. 11 angivna beloppen. Vidare tillfrågades ett slumpmässigt valt antal företag, som inte redovisat utgifter i kol. 11, huruvida det vid företaget förekom någon eller några av styrelsen angivna förmåner. Från urvalen undantogs av tekniska skäl företag inom massa- och pappersindustrin, kolgruvor samt inom textil- och beklädnadsindustrin.

Svarsfrekvensen var mycket god -- ca 90 % av alla tillfrågade företag besvarade blanketten.

Undersökningen ger vid handen att ca 23 % av de i kol. 11 upptagna be-

loppen avser utgifter för andra ändamål än egentliga förmåner. 18 % avsåg ersättningar för arbetsprestationer o. dyl., för vilka utgifterna skulle redovisas på blanketten — men i annan kolumn än nr 11 — medan 5 % var utgifter av sådant slag, som inte alls skulle redovisas på blanketten. Även företag, som ursprungligen inte hade redovisat utgifter i kol. 11, uppgav vid den kompletterande undersökningen ofta att de hade de av styrelsen angivna förmånerna.

En utförligare redogörelse för undersökningen har lämnats i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå 1955: 4 under titeln »Allmänna anställningsförmåner för industriarbetare 1953».

Relativa löneläget. Rikets kommuner är enligt den statliga löne- och skattegrupperingen fördelade på ett antal dyrortsgrupper. Grupperingen avser att ange olikheterna mellan rikets kommuner i de totala levnadskostnaderna vid lika levnadsstandard. Som underlag för dyrortsgrupperingen ligger av socialstyrelsen beräknade levnadskostnadstal för varje ort. I den senaste levnadskostnadsundersökningen (1951) uträknades två levnadskostnadstal för varje ort, ett baserat på konsumtionsförhållandena i Stockholm och ett baserat på konsumtionsförhållandena på landsbygden. Båda levnadskostnadstalen har omvandlats till indextal med Stockholm = 1 000 i båda fallen.

Vid inplaceringen av orterna i ortsgrupp vid den nu gällande grupperingen användes som utgångspunkt i enlighet med Kungl. Maj:ts direktiv ett medeltal av de två indextalen för resp. ort enligt 1951 års levnadskostnadsundersökning. Orterna skulle i regel placeras i ortsgrupp 5 om medeltalet av ortens indextal var 1 000 eller högre, i

ortsgrupp 4 om medeltalet låg mellan 960 och 999, i ortsgrupp 3 om medeltalet låg mellan 920 och 959 och i ortsgrupp 2 om medeltalet låg under 920. Från denna huvudregel gjordes emellertid i samband med den s. k. skälighetsprövningen en rad undantag. En del orter placerades i högre dyrortsgrupp, andra i lägre dyrortsgrupp än vad indextalen visade på.

Relativa löneläget anger den procentuella skillnaden mellan olika industrigrupper i fråga om den genomsnittliga timförtjänsten dels med, dels utan hänsyn tagen till företagets lokalisering i dyrortsavseende. Hänsynstagandet till orternas lokalisering i dyrortsavseende har för år 1953 tillgått på följande sätt.

Företagens lönesumma har multiplicerats med kvoten mellan Stockholms indextal för levnadskostnaderna (1 000) och det ovan nämnda medeltalet av ortens två indextal enligt 1951 års levnadskostnadsundersökning, om orten (där företaget ligger) enligt från och med 1954 gällande dyrortsgruppering placerats enligt den ovan omnämnda huvudregeln. Om orten fr. o. m. 1954 placerats i högre ortsgrupp än medeltalet av indextalen utvisat har vid omräkningen av lönesumman använts kvoten mellan Stockholms indextal (1 000) och lägsta indextal för den ortsgrupp i vilken orten placerats. Om t. ex. ett företag legat på en ort med ett genomsnittligt indextal av 956 och orten fr. o. m. 1954 placerats i dyrortsgrupp 4, har lönesumman för företaget multiplicerats med 1 000/960. Om orten fr. o. m. 1954 placerats i lägre dyrortsgrupp än medeltalet av indextalen utvisat, har vid omräkningen av lönesumman använts kvoten mellan Stockholms indextal (1 000) och högsta indextal för den ortsgrupp i vilken orten placerats. Om t. ex. ett företag legat på en ort med ett genomsnitt-

ligt indextal av 922 och orten fr. o. m. 1954 placerats i dyrortsgrupp 2 har lönesumman för företaget multiplicerats med 1 000/919.

Den för varje företag omräknade lönesumman har använts som underlag för beräkningarna av de i tab. 27 som B-tal betecknade genomsnittliga timförtjänsterna.¹ De som A-tal betecknade timförtjänsterna är hämtade från tab. 24.

I tab. 27 har industrigrupperna ordnats i sjunkande skala efter B-seriens indextal. Indextal för de omräknade timförtjänsterna (B-talen) redovisas även dyrortsvis. Eftersom lönespännvidden mellan dyrortsgrupperna ofta är större inom den enskilda sektorn av arbetsmarknaden än inom den statliga sektorn, där lönespännvidden i princip är densamma som spännvidden i levnadskostnader, ger de dyrortsvis redovisade talen ytterligare möjlighet att studera löneläget inom olika industrigrupper. Det visar sig t. ex. att gruvorna, som i stor utsträckning ligger i dyrortsgrupp 5, får ett högt genomsnittligt riksmedelstal även efter en omvandling med hänsyn till lokaliseringen efter dyrortsgrupper. Inom industrigrupper med ett relativt stort antal företag i lägre ortsgupp blir riksmedeltalen låga även efter en sådan omvandling. Om man däremot jämför industrigruppernas tal inom de olika dyrortsgrupperna var för sig kan bilden stundom bli en annan.

Siffrorna i tab. 27 bör användas med viss försiktighet, främst med hänsyn till att man ej kan beakta de skillnader mellan industrigrupperna, som betingas av olikheter i fråga om arbetarnas yrke, kvalifikationer m. m.

¹ Utförligare redogörelser för beräkningarna av relativa löneläget återfinnes i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå 1954, nr 18 och 23.

Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar och i lönesummornas storlek (vid »identiska» företag)

Det är ej möjligt att på grundval av det lönestatistiska primärmaterialet med önskvärd noggrannhet mäta de förändringar som sker i industrins sysselsättningsförhållanden liksom ej heller att uppskatta de totalt utbetalda lönesummorna till arbetare inom industrin. Det bidrag lönestatistiken i detta hänseende kan giva inskränker sig till vissa approximativa beräkningar rörande förändringarna i den totala lönebudgeten och sysselsättningsvolymen, mätt i antalet utgjorda arbetstimmar, vid sådana företag som lämnat uppgift till lönestatistiken såväl för år 1952 som för år 1953. Detta material tar givetvis ingen hänsyn till sådana förändringar i lönebudget och sysselsättning som orsakas av ändringar i företagsbeståndet, t. ex. till mellan jämförelseåren nytillkomna företag.

Tab. 28 visar resultaten av denna beräkning. Den av de redovisade företagen till samtliga arbetare utbetalda lönesumman var 1,5 % högre 1953 än 1952. För de manliga arbetarna var ökningen 1,3 % och för de kvinnliga 2,9 %. Den största ökningen i utbetalda lönesummor för män och kvinnor tillhoppa visar gruvindustrin (+ 11 %) samt läder-, hår- och gummivaruindustrin (+ 9 %). Minskning har ägt rum i metall- och verkstadsindustrin (— 2 %).

Den utgjorda arbetstiden vid de jämförda företagen visar en minskning med 3 % för samtliga arbetare. Den kraftigaste ökningen uppvisar läder-, hår- och gummivaruindustri (+ 4 %) samt textil- och beklädnadsindustri (+ 2 %). Den starkaste minskningen redovisar metall- och verkstadsindustri (— 7 %) och

livsmedelsindustri (— 5 %). Det bör dock erinras om att strejk rådde i livsmedelsindustrin 1953.

Tabellen visar även förändringarna i de genomsnittliga timförtjänsterna (begrepp c) mellan 1952—1953 vid de »identiska» företagen. För männen var stegringen 5 % och för kvinnorna 4 %.

Att under en längre följd av år studera förändringarna i industrins sysselsättningsvolym och lönebudget på grundval av det lönestatistiska primärmaterialiet erbjuder stora vanskligheter. Ju längre tillbaka i tiden man går desto ofullständigare blir uppgifterna. Vidare kan — som ovan framhölls — jämförelserna ej fullständigt återspegla förändringarna, när materialet ej tar hänsyn till de förändringar som betingas av hela företags nedläggande resp. nyskapande. Detta medför framför allt i tider med uppåtgående konjunkturer, då de nytillkomna företagen ofta blir betydligt flera än de nedlagda, att den faktiska sysselsättningen och lönebudgeten växer hastigare än vad en jämförelse med lönestatistikens material skulle utvisa. Den enda jämförelse tillbaka i tiden som göres är därför de två kedjeindex som återgives i nedanstående tabell (1946 = 100).

	Antal utgjorda arbetstimmar	Totalt utbetald lönesumma
1946.....	100	100
1947.....	97	113
1948.....	99	125
1949.....	99	130
1950.....	99	137
1951.....	101	169
1952.....	99	198
1953.....	96	202

Lönerna år 1954 samt löneutvecklingen 1953—1954

Den redogörelse, som i föregående avsnitt lämnats rörande industriarbetarnas

löner, grundar sig som tidigare nämnts på de undersökningar som socialstyrelsen gör rörande löneläget varje kalenderår (»årsstatistiken»). Förutom dessa undersökningar gör socialstyrelsen undersökningar som avser löneförhållandena under en avlöningsperiod i mellersta månaden varje kvartal (»veckostatistiken»). Dessa undersökningar är liksom årsstatistiken baserade på summariska uppgifter för varje arbetsställe om utbetalda lönesummor och utförda arbetstimmar.

I lönesummorna ingår all kontant ersättning som utbetalats vid avlöningstillfället exklusive semesterlön, sjuklön och andra individuella förmåner. I lönesumman ingår sålunda övertidsersättning, skifttidsersättning och ackordsöverskott. De genomsnittsförtjänster som framräknas på grundval av denna statistik motsvarar i stort sett timförtjänst b) enligt definitionen på s. 39.

Hela det utbetalda ackordsöverskottet ingår i de redovisade lönesummorna, oavsett om detta till viss del intjänats under föregående avlöningsperioder, och har slutavräkning av visst ackordsarbete icke gjorts under den redovisade avlöningsperioden kommer följaktligen den kvarstående ersättningen icke med i den redovisade lönesumman.

På grundval av veckostatistiken lämnas i tab. 29 uppgifter om de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna manliga arbetare inom huvudgrupperna av industrin. Tabellen lämnar även indexantal som visar lönestegringen mellan motsvarande undersökningsmånader 1953 och 1954.

Timförtjänsten steg i genomsnitt för samtliga industrigrupper med omkring 4 % mellan 1953 och 1954.

V. Arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

Primärmaterialet. Lönestatistik för arbetare inom byggnads- och anläggningsföretag har sedan 1918 utarbetats av socialstyrelsen på samma sätt som för den egentliga industrin. Primärmaterialet utgöres sålunda av summariska uppgifter från företag om till arbetare utbetalda lönesummor under året samt om antalet under året arbetade timmar. Arbetare som sysselsättes vid statliga byggnads- och anläggningsarbeten återfinnes i kap. VI och VIII.

Adressregister för denna näringsgren har huvudsakligen utarbetats med hjälp av industrikalendrar, arbetsgivarförteckningar m. m. Registret är mindre fullständigt än för den egentliga industrin trots att det betydligt utvidgades år 1951. Beträffande husbyggnadsföretag utnyttjades för detta ändamål medlemsförteckningar för Svenska byggnadsindustriförbundet och Landsorts-entreprenörernas arbetsgivareförening. I fråga om väg- och vattenbyggnadsföretag och måleriföretag utnyttjades medlemsregistren för resp. Svenska väg- och vattenbyggarnas arbetsgivareförbund och Målarmästarnas riksförening.

För husbyggnadsföretagen har — liksom föregående år — en särskild blankett använts (bilaga 6) på vilken uppgifter begärdes för yrkesgrupperna murare, träarbetare, grovarbetare och övriga arbetare. För övriga grupper av byggnads- och anläggningsverksamhet användes samma blankett som för den egentliga industrin (bilaga 5).

Svarsfrekvensen är betydligt lägre än inom den egentliga industrin. Endast 53 % av de tillskrivna husbyggnads- samt väg- och vattenbyggnadsföretagen lämnade de begärda uppgifterna.

För måleriföretag liksom för rörledningsföretag och elektriska installationsföretag är svarsfrekvensen likaledes mycket låg.

Inom hela näringsgrenen redovisar socialstyrelsen 62 758 vuxna manliga arbetare, varav 38 397 inom husbyggnadsföretag. Uppgifter begärdes icke för kvinnliga arbetare. Tab. 19 samt tab. 30 lämnar uppgifter om antalet redovisade arbetare i olika industrigrupper.

Uppgifterna om väg- och vattenbyggnadsarbeten avser ej väg- och vattenbyggnadsverkets arbeten. För dessa erhåller styrelsen i annan ordning uppgifter från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. En redogörelse för dessa arbetares löneförhållanden återfinnes i kap. VIII (s. 58).

Beträffande materialets beskaffenhet gäller i stort sett vad som sagts i kapitlet om industrin (se s. 35). Husbyggnadsföretagen har emellertid lämnat uppgifter om utbetalda löner och arbetad tid för var och en av yrkesgrupperna murare, träarbetare, grovarbetare samt övriga arbetare.

Löneutvecklingen 1939—1953. Löneutvecklingen sedan 1939 för arbetare inom hela näringsgrenen byggnads- och anläggningsverksamhet framgår av tab. 21. Löneutvecklingen inom de olika undergrupperna redovisas i tab. AB.

Lönestegringen mellan 1952 och 1953 är enligt dessa siffror 7 % för husbyggnadsarbete. Som jämförelse kan nämnas, att den avtalsenliga löneförhöjningen beräknas till 1 %, som följd av införandet av den lagstadgade treveckorssemestern.

Tab. AB. Genomsnittliga timförtjänster 1939 samt 1947—1953 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

	1939	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953
Genomsnittlig timförtjänst, kr								
Husbyggnadsarbete	1,95	3,05	3,26	3,35	3,48	4,33	5,27	5,62
Väg- och vattenbyggnadsarbete	1,50	3,29	3,79	3,54	3,82	4,56	5,45	5,77
Elektriska installationsarbeten..	1,78	2,62	2,96	3,03	3,18	3,62	4,28	4,84
Rörledningsarbete	1,83	2,58	2,89	3,09	3,16	3,72	4,48	4,82
Måleriarbete	2,22	3,65	4,06	4,19	4,23	5,07	5,88	6,04
Indextal (1939 = 100)								
Husbyggnadsarbete	100	156	167	172	178	222	270	288
Väg- och vattenbyggnadsarbete	100	219	253	236	255	304	363	385
Elektriska installationsarbeten..	100	147	166	170	179	203	240	272
Rörledningsarbete	100	141	158	169	173	203	245	263
Måleriarbete	100	164	183	189	191	228	265	279

Lönerna år 1953. Löneläget år 1953 för arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet framgår av tabellerna 30 t. o. m. 32. Beträffande de tre lönebegrepp som användes i tabellerna hänvisas till redogörelsen härför på s. 39.

Uppgifter om antalet utförda arbetstimmar utförda under året samt antalet timmar som utgjorts på ackord och på övertid framgår av tab. 23.

Tab. 30 visar, att den genomsnittliga timförtjänsten (begrepp c) för samtliga arbetare inom hela riket vid husbyggnadsföretag (5,62 kr) överskrides av murare med 19 % och av träarbetare med 9 %. Grovarbetarnas förtjänststal låg 7 % under samtliga arbetares och övriga arbetares 11 % under. Jämför man skillnaderna i genomsnittliga timförtjänster (begrepp c) för arbetare inom olika yrtsgrupper (enl. tab. 31) visar det sig, att murare och träarbetare jämfört med övriga arbetare har relativt högre timförtjänster i yrtsgruppen

perna 4 och 5 än i övriga yrtsgrupper. Enligt tab. 32 låg i Stockholm murarnas löner 25 % och träarbetarnas 19 % över genomsnittet för samtliga redovisade husbyggnadsarbetare i Stockholm.

Att dessa löneskillnader till stor del beror på ackordsarbetets utbredning inom olika yrtsgrupper visar nedanstående tablå.

Tablåen visar, att ackordsvolymen är av störst betydelse för murare, därefter för träarbetare och av minst betydelse för grovarbetare samt övriga arbetare. Ackordsförtjänsterna överstiger tidlönsförtjänsterna med 130 % för murare, med 110 % för träarbetare, med 104 % för grovarbetare och med 69 % för övriga arbetare.

De genomsnittliga timförtjänsterna för arbetare inom väg- och vattenbyggnadsföretag ligger något högre än timförtjänsterna för hela gruppen husbyggnadsarbete oavsett yrke. Detta samman-

	Ackordsvolym (%) inom yrtsgrupp					Sthlm	Hela riket
	1	2	3	4	5		
Murare	58,4	64,6	68,2	64,7	70,0	70,0	68,6
Träarbetare	46,5	56,2	62,1	64,1	68,5	67,9	63,3
Grovarbetare.....	27,8	48,5	43,6	44,1	42,2	41,3	44,3
Övriga arbetare	15,4	31,9	34,5	35,2	42,0	33,5

hänger bl. a. med den större utbredning som ackordsarbetet har inom väg- och vattenbyggnadsföretagen.

De högsta genomsnittliga timförtjänsterna av de i denna avdelning redovi-

sade industrigrupperna visar måleriföretagen, vilkas genomsnittliga timförtjänst (6,04 kr) ligger 7 % över husbyggnadsföretagens.

VI. Arbetare inom statlig tjänst

Primärmaterialet. För arbetare anställda vid statliga verk och byggnadsarbeten har primärmaterialet insamlats och bearbetats på samma sätt som materialet för den egentliga industrin. Samma blankett - - bilaga 5 --- har använts. Sådana bolag, i vilka staten äger hela eller en del av aktiekapitalet, t. ex. Norrbottens järnverk AB och Luossavaara-Kiirunavaara AB har redovisats under resp. industri-grupp i avsnittet om industrin.

Antal redovisade vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten utgjorde ca 43 000, varav 95 % män. Den största av de redovisade grupperna är »mekaniska och elektriska verkstäder samt skeppsvarv». I denna grupp ingår bl. a. statens järnvägars, postens och telegrafverkets huvudverkstäder, militära verkstadsanläggningar samt örlogsvarven. Gruppen »el. linjearbeten och kraftverk» består till största delen av telegrafverkets linjearbetare. I gruppen »ban- och byggnadsarbeten» ingår framför allt statens järnvägars banarbetare. I gruppen »övrig statlig verksamhet» ingår bl. a. viss grafisk industri, tvättinrättningar m. m.

Beträffande materialets beskaffenhet gäller vad som sagts i kapitlet om industrin (se s. 35).

Förutom de summariska uppgifter som socialstyrelsen införskaffat från resp. statliga verk har tabellsammansättningar erhållits från järnvägsstyrelsen för olika grupper av banarbetare samt från vattenfallsstyrelsen för olika grupper av arbetare vid kraftverksbyggen och sjöregleringar.

Löneutvecklingen 1939—1953. Löneutvecklingen för arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten sedan 1939 framgår av tabellerna 21 och 22 samt för de olika undergrupperna genom index-talen i tab. 33. Mellan 1952 och 1953 steg timförtjänsterna med i genomsnitt 8 %.

Lönerna år 1953. Löneläget år 1953 för arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten framgår av tabellerna 33 och 34. Beträffande de tre lönebegrepp som användes i tabellerna hänvisas till redogörelsen härför på s. 39.

Tab. 33 visar att den genomsnittliga timförtjänsten inkl. alla tillägg (begrepp c) för samtliga vuxna manliga arbetare var 4,35 kr eller 6 % högre än för de vuxna manliga arbetarna inom den egentliga industrin.

Som nedanstående uppställning visar,

	Tidlöns- o. ackords- förtjänst	Skift- tillägg	Övertids- tillägg	Semester- lön	Övriga förmåner	Total förtjänst
Industrin	90,5	1,2	1,5	5,6	1,0	99,8
Statlig tjänst.....	88,7	0,5	1,2	5,7	3,9	100,0

	Stockholm		Göteborg		Malmö	
	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.
Antal arbetare	2 312	164	657	111	873	—
Genomsnittlig timförtjänst a)	4,83	3,10	3,96	3,24	3,97	—
" " b)	4,90	3,11	4,00	3,24	3,99	—
" " c)	5,39	3,54	4,50	3,72	4,40	—

var semesterlön samt sjuklön och övriga förmåner av relativt större betydelse för de statligt anställda arbetarna än för övriga industriarbetare.

På grund av materialets ringa omfattning redovisas ej genomsnittsförtjänster för arbetare inom olika arbetsområden i städerna Stockholm, Göteborg och Malmö. För samtliga arbetare, oavsett arbetsområde, redovisas dock i ovanstående tablå genomsnittliga timförtjänster i dessa städer.

Genomsnittliga timförtjänster för olika kategorier av arbetare vid vattenfallsstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar redovisas i tab. 35. De förtjänsttal som redovisas i tabellen motsvarar begrepp c).

Genomsnittliga timförtjänster för olika kategorier av arbetare vid statens järnvägars banavdelning redovisas i tab. AC. De förtjänsttal som redovisas i tabellen motsvarar begrepp a).

Tab. AC. Genomsnittliga timförtjänster för olika grupper av banarbetare sysselsatta vid drift- och underhålls- samt förändrings- och nybyggnadsarbeten

Löneform Arbetarkategori	Medel- antal arbete- tare under året	Genomsnittlig timförtjänst, kronor					Hela riket
		Dyrortsgrupp					
		1	2	3	4	5	
a) Arbeta mot tidlön å ordinarie tid	5 481	2,87	2,97	3,11	3,25	3,46	3,12
Grupp I (arb. utan särskild yrkeskunnighet) ..	4 236	2,81	2,91	3,01	3,18	3,41	3,05
Grupp II (yrkeskunniga arb. såsom cementsli- pare, stenarb. m. fl.)	530	2,98	3,08	3,19	3,34	3,56	3,21
Grupp III (särsk. yrkeskunniga arb. såsom byggnads- och finslipare, elektriker m. fl.) ...	715	3,39	3,32	3,43	3,54	3,75	3,46
b) Ackordsarbete å ordinarie tid	3 088	4,07	4,20	4,26	4,62	4,90	4,34
Grupp I (arb. utan särskild yrkeskunnighet) ..	2 862	4,06	4,19	4,24	4,61	4,86	4,31
Grupp II (yrkeskunniga arb. såsom cementsli- pare, stenarb. m. fl.)	54	4,37	4,07	4,23	4,68	4,95	4,41
Grupp III (särsk. yrkeskunniga arb. såsom byggnads- och finslipare, elektriker m. fl.) ...	172	4,66	4,60	4,41	4,71	5,29	4,66
Samtliga arbetare	8 569	3,31	3,47	3,50	3,72	3,86	3,56
Medelantal arbetare under året	8 569	649	3 098	2 457	1 101	1 264	8 569

VII. Arbetare inom samfärdsl (endast stuverirörelse)

Uppgifter rörande löneförhållandena 1953 för arbetare inom buss- och åkerirörelse har inhämtats för september månad. Tidigare år inhämtades uppgifter för hela året. Resultaten av septemberundersökningen har publicerats i Meddelande från socialstyrelsens utredningsbyrå 1954: 7 och i Sociala Meddelanden 1954: 5, till vilka hänvisas. Uppgifterna

rörande löneförhållandena 1953 för stuveriarbetare avser däremot liksom tidigare hela året. Stuveriarbetarna utgjorde i statistiken för hela år 1952 mer än hälften av samtliga transportarbetare för vilka löneuppgifter erhållits. I tab. AD redovisas de genomsnittliga timförtjänsterna för stuveriarbetare år 1953.

Tab. AD. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom stuverirörelse

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Dyrortsgrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
	a			b			c			1939 = 100	1952 = 100
	på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
				skift- till- lägg	över- tids- tillägg		semes- terlön	sjuk- lön m. m.			
Hela riket	3,01	4,66	4,42	4,69	0,01	0,26	5,07	0,28	0,10	243	104
Dyrortsgrupp 2.....	2,71	4,32	4,19	4,36	4,60
3.....	2,89	4,48	4,28	4,45	4,73
4.....	2,98	4,44	4,15	4,53	5,01
5.....	3,38	5,23	5,09	5,30	5,64

VIII. Arbetare vid det statliga vägväsendet

Socialstyrelsens lönestatistik för arbetare inom det statliga vägväsendet utarbetas sedan år 1947 av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. De för denna statistik erforderliga uppgifterna insamlas från de lokala vägförvaltningarna — från och med 1952 kvartalsvis. Sammandrag för hela året utarbetas efter varje årsskifte.

Den indelning av arbetarna efter lönegrupp som redovisas i tab. 36 avsluter sig till kollektivavtalens indel-

ningar. Det föreligger två avtal: vägun-
 derhållsavtalet samt väg- och brobygg-
 nadsavtalet. Det förra omfattar dels
 egentliga vägunderhållsarbetare och dels
 arbetare vid verkstad, garage och för-
 råd. Den redovisade statistiken i tab. 36
 avser samtliga arbetare som omfattas av
 dessa kollektivavtal.

Uppgifter inhämtas för varje i resp.
 avtal fastställd yrkes- och lönegrupp om
 antal arbetstimmar med fördelning på
 tidlön, ackord och övertid samt utbe-

Arbetstimmar (1 000-tal)

Vägunderhållsarbetare				Väg- o. brobyggnadsarbetare	
Underhållsarbetare		Verkstadsarbetare		Totalt	därav grovarb.-tim.
Totalt	därav grovarb.-tim.	Totalt	därav grovarb.-tim.		
18 111	9 543	2 442	95	7 667	6 343

talda lönesummor fördelade på tidlön, ackord, övertid, skift samt på olika slags tillägg. Antalet utförda arbetstimmar framgår av ovanstående tablå.

Av arbetstimmiarna enligt väg- och brobyggnadsavtalet utfördes ca 1,6 milj. av friställd arbetskraft som sysselsattes inom vägväsendet.

Lönestatistiken var före år 1947 i stort sett begränsad till grovarbetarna. För belysning av löneutvecklingen för vägarbetarna under åren 1939—1953 är man därför hänvisad till förtjänstuppgifterna för grovarbetarna. Emedan den avtalsenliga timlönen för grovarbetarna är grundtimpenning och yrkesarbetarnas lön utgår som tillägg till denna kan grovarbetarlönens förändringar anses representera hela gruppens löneutveckling. Siffrorna över löneutvecklingen återfinns i tab. 21.

Lönenivån för vägarbetarna höjdes under åren 1951 och 1952 jämfört med lönestoppsperioden 1948—1950 med över 40 %. Avtalsrörelsen under år 1953 medförde främst att de flesta speciella lönetilläggen till grundtimlönen (grovarbetarlönen) i resp. lönegrupper försvann och en ny lönegrupsindelning infördes. Ackordskompensationen höjdes 1953 till 20 öre per timme.¹ Juste-

ringar av yrkesarbetarnas timförtjänst i förhållande till grovarbetarlönen gjordes också 1953, samtidigt med en uppflyttning i lönegrupp av vissa kategorier arbetare. Antalet lönegrupper enligt vägunderhållsavtalet utökades till sex och enligt väg- och brobyggnadsavtalet till fem mot den tidigare indelningen i tre grupper för båda avtalen. Det kan påpekas att chaufförerna, vilka tidigare tillhört såväl lönegrupp 2 som 3, samtliga placerades i sistnämnda lönegrupp 1953. Vidare kan nämnas att samtliga väghyvelförare 1953 hänförs till grupp 4 med placering i grupp 5 vid särskilt kvalificerade arbeten, vilket innebär att siffrorna för grupp 2 icke är jämförbara med tidigare års siffror. På grund av de vidtagna förändringarna är uppgifterna för år 1953 endast direkt jämförbara med föregående års uppgifter beträffande grovarbetare (lönegrupp 1) och vägförmän (lönegrupp 6).

Timförtjänsterna för år 1953 redovisas i tabellerna 36 och 37. Arbetare anställda enligt väg- och brobyggnadsavtalet uppnår till följd av större ackordsvolym högre timförtjänst än underhållsarbetarna. Vid väg- och brobyggnad är även timförtjänstens variation mellan grupperna mindre.

¹ Ackordskompensation infördes år 1952 och utgick då med 15 öre per tidlöntimme. Vid

ackordsarbete reduceras dock antalet kompen- serade timmar enligt särskild tabell.

Tab. 1. Lantarbetarnas fördelning efter antalet arbetsdagar år 1953 hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren. Förekomsten av övertidsarbete

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Löneform Kollektivavtal Gårdarnas storlek	Antal arbeta- rare	Därav, i %, arbetare med nedanstående antal arbets- dagar under året					Övertidsarbete ¹ betalt med tidlö			
		högst 49	50— 149	150— 249	250— 299	300 och där- över	Av antalet arb. med uppg. om arb.-tim. mot tidlö hade % haft över- tidsarb.	Av totala antalet arb.-tim. mot tid- lö var % över- tids- tim.	Antal övertids- tim. i ge- nomsn. per arb. med över- tidsarbete mot tidlö	
Mänliga arb. 18—64 år ..	{m.k.	6 016	19,3	13,8	19,0	32,9	15,0	54,5	2,0	60,0
	{u.k.	4 868	55,1	12,8	9,4	11,1	11,6	9,3	0,8	71,2
	{s:a	10 884	35,3	13,3	14,7	23,2	13,5	35,0	1,7	61,3
a) yrke:										
rättare	333	3,6	3,9	13,2	55,3	24,0	56,6	2,1	80,4	
egentliga lantarbetare	6 738	48,1	15,4	14,5	15,7	6,3	27,3	1,2	42,2	
traktorskötare	1 057	9,6	8,0	26,2	43,8	12,4	76,4	3,6	88,2	
arbetare med blandat arbete	498	18,1	10,4	16,7	29,7	25,1	33,4	1,1	58,4	
ladugårdsförmän	316	1,9	9,2	7,3	33,9	47,7	34,0	1,0	..	
djurskötare	1 392	5,2	13,5	11,8	31,4	38,1	35,6	1,3	74,0	
specialarbetare	434	51,6	9,0	7,1	26,3	6,0	36,8	2,7	74,0	
övriga arbetare	116	76,7	12,1	3,4	6,9	0,9	10,2	1,4	..	
b) löneform:										
utan naturaförmåner	7 302	28,1	13,7	17,7	27,8	12,7	46,6	1,9	60,2	
med fri kost	1 924	83,3	10,3	3,3	1,8	1,3	1,5	0,2	..	
» kost och logi	1 019	15,1	18,2	16,7	20,7	29,3	10,2	0,3	..	
» livsförn. och/eller bost.	639	4,8	10,5	12,7	38,0	34,0	40,8	1,6	83,0	
c) gårdarnas åkerareal:										
högst 20,0 ha	{m.k.	75
	{u.k.	1 564	77,0	8,3	4,8	4,0	5,9	1,2	0,1	..
20,1— 30,0 »	{m.k.	185	40,6	13,5	10,3	20,5	15,1	19,6	1,7	..
	{u.k.	1 018	57,3	15,2	7,9	7,6	12,0	3,4	0,3	..
30,1— 50,0 »	{m.k.	871	34,1	14,1	14,2	20,8	16,8	26,7	1,3	66,3
	{u.k.	1 426	48,2	14,4	10,4	13,3	13,7	9,4	0,7	70,6
50,1—100,0 »	{m.k.	1 887	23,3	13,0	17,9	29,9	15,9	46,4	1,6	52,6
	{u.k.	657	29,5	15,5	16,5	19,2	19,3	22,4	1,4	83,3
100,1 ha och däröver	{m.k.	2 998	10,1	14,3	21,8	39,7	14,1	70,0	2,4	61,8
	{u.k.	203	5,4	14,8	23,1	41,9	14,8	59,4	2,0	63,6
Mänliga arb. 65 år och däröver	891	43,2	20,0	14,6	15,5	6,7	18,1	0,6	31,2	
Mänliga arb. under 18 år	807	51,7	20,1	15,1	8,9	4,2	18,0	0,7	30,1	
Kvinnliga arb. 18—64 år	1 853	62,7	17,1	5,6	4,5	10,1	2,4	0,1	..	
därav:										
egentliga lantarbetare	1 267	84,1	13,3	1,5	0,5	0,6	2,3	0,1	..	
mjölkerskor	171	10,5	25,7	16,4	8,2	39,2	3,9	0,3	..	
hembiträden	240	17,5	17,9	15,8	19,2	29,6	0,5	0,0	..	
Kvinnliga arb. 65 år o. däröver	30	—	—	—	
Kvinnliga arb. under 18 år ...	208	64,4	14,9	12,5	6,3	1,9	0,6	0,0	..	

¹ Härvid avses egentligt övertidsarbete (ej ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar eller rykt och annat förberedelsearbete, se texten s. 13). — Se not 1, s. 62.

Tab. 2. Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1953

Kön Ålder Löneform Yrke	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Genomsnittlig timförtjänst ¹ vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och övertid						Genomsnittlig årsförtjänst ¹ (tidlön och ackordslön på ordinarie arbetstid och övertid)					
	Antal redov. arb. med uppgift om arbets- timmar		Total timförtj. (kontant tidlön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Där- av in na- tura- kr	Antal redov. arb. med minst 250 arbetsdagar under året		Total årsförtj. (kontant lön, naturaförm., semesterlön, provision m. m.), kr, för			Där- av in na- tura- kr
	Arb. med koll- avtal	Arb. utan koll- avtal	arb. med avtal	arb. utan avtal	sam- liga arb.		Arb. med koll- avtal	Arb. utan koll- avtal	arb. med koll- avtal	arb. utan koll- avtal	sam- liga arb.	
Manliga arb. 18—64 år												
a) utan naturaförmåner	5 069	1 629	2,83	2,72	2,81	0,00	2 546	413	6 966	6 767	6 938	3
rättare	140	29	3,12	..	3,13	0,00	125	22	7 431	..	7 483	2
egentliga lantarbetare	2 645	1 151	2,69	2,62	2,68	0,00	879	178	6 414	6 242	6 385	4
traktorskötare	806	106	2,77	2,79	2,77	0,00	481	50	6 659	..	6 674	1
arb. med blandat arbete ..	155	63	2,77	..	2,72	0,00	112	25	6 765	..	6 766	2
ladugårdsförmän	200	14	3,29	..	3,28	0,00	177	14	8 512	..	8 496	9
djurskötare	872	151	2,94	2,84	2,93	0,00	643	117	7 476	7 182	7 431	1
specialarbetare	229	92	3,01	..	3,02	0,00	123	7	6 983	..	6 962	0
därav:												
smeder, snickare m. fl. ...	180	82	3,02	..	3,04	0,00	86	6
övriga arbetare	22	23	6	—	..	—	..	—
b) med fri kost	105	1 659	2,63	2,55	2,56	0,50	4	56
därav:												
egentliga lantarbetare	94	1 465	..	2,51	2,52	0,49	—	37	—
c) med kost och logi	94	780	..	2,32	2,36	0,81	47	463	..	5 592	5 676	1 981
därav:												
egentliga lantarbetare	50	517	..	2,29	2,31	0,81	21	269	..	5 519	5 530	1 983
arb. med blandat arbete ...	10	135	..	2,23	2,26	0,81	5	95	5 439	1 975
djurskötare	15	93	2,44	0,82	8	75
d) med livsförn. och/eller bost. ²	348	204	3,19	2,78	3,04	0,28	286	174	7 977	6 977	7 599	731
därav:												
rättare	72	22	74	28	8 253	769
egentliga lantarbetare	70	77	2,68	0,27	40	59
djurskötare	74	68	2,96	0,32	59	58	7 420	851
e) oavsett löneform	5 616	4 272	2,85	2,57	2,77	0,14	2 883	1 106	7 057	6 239	6 830	359
rättare	222	59	3,24	..	3,21	0,15	206	58	7 762	..	7 788	407
egentliga lantarbetare	2 859	3 210	2,69	2,48	2,61	0,17	940	543	6 418	5 789	6 188	468
traktorskötare	855	169	2,78	2,83	2,79	0,04	515	79	6 678	..	6 706	109
arb. med blandat arbete ...	183	266	2,77	2,38	2,57	0,32	131	142	6 815	5 794	6 284	831
ladugårdsförmän	265	23	3,36	..	3,35	0,08	237	21	8 676	..	8 680	219
djurskötare	965	319	2,95	2,70	2,89	0,11	713	255	7 499	6 647	7 275	285
specialarbetare	241	164	3,02	3,22	3,04	0,02	132	8	7 016	..	7 008	35
därav:												
smeder, snickare m. fl. ...	191	148	3,03	3,26	3,06	0,03	94	7	6 885	45
övriga arbetare	26	62	9	—
Manl. arb. 65 år och däröver												
a) utan naturaförmåner	392	153	2,43	2,23	2,44	0,00	129	20	5 909	..	5 877	3
b) med naturaförmåner	52	224	..	2,03	2,10	0,52	23	26

¹ I tab. 1—10 angivna medeltal och fördelningar avser serier av uppgifter för minst 100 arbetare.² Utom bostad i regel även bränsle.

Tab. 2 (forts.). Lantarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1953

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
c) oavsett löneform	444	377	2,45	2,12	2,36	0,12	152	46	5 789	..	5 603	305
därav:												
egentliga lantarbetare	321	317	2,33	2,01	2,24	0,13	71	18
Manl. arb. under 18 år												
a) utan naturaförmåner	311	99	1,89	..	1,89	0,00	40	11	—
b) med naturaförmåner	28	290	..	1,86	1,88	0,66	7	48
c) oavsett löneform	339	389	1,90	1,87	1,88	0,30	47	59	4 423	841
Kvinnl. arb. 18—64 år												
a) utan naturaförmåner	606	329	2,22	2,10	2,19	0,00	84	22	2 833	1
b) med naturaförmåner	68	441	..	1,78	1,81	0,73	44	121	..	3 867	3 986	1 707
c) oavsett löneform	674	770	2,11	1,83	1,96	0,45	128	143	3 360	3 692	3 535	1 039
egentliga lantarbetare	477	516	2,19	2,09	2,15	0,19	6	8
arb. med blandat arbete	50	52	2,16	0,32	10	17
mjölkerskor	51	52	2,08	0,20	49	31
hembiträden	46	146	..	1,69	1,70	0,78	33	84	3 970	1 885
diskerskor	43	4	27	2	—
specialarbetare	7	—	..	—	3	1
Kvinnl. arb. 65 år och däröver												
oavsett löneform	13	11	5	1
Kvinnl. arb. under 18 år												
oavsett löneform	59	105	..	1,53	1,57	0,67	6	11

Tab. 3. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1953 för manliga lantarbetare i åldern 18-64 år

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Löneform Yrke Kollektivavtal	Antal arb. med uppg. om arbets- tim.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas ¹			Relativa antalet ¹ arbetare (%) med en individuell genomsnittlig timförtjänst av kr										
		nedre kvartil, kr	median, kr	övre kvartil, kr	högst 1,99	2,00- 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00- 3,19	3,20- 3,39	3,40- 3,59	3,60- 3,79	3,80 och däröver
Utan naturaförmåner															
rättare	m.k. 140	2,90	3,00	3,22	—	—	—	—	7,2	41,4	25,7	7,9	8,6	2,1	7,1
egentliga lantarbetare .	m.k. 2 645	2,57	2,66	2,77	1,3	1,7	2,7	22,9	49,4	10,0	7,2	2,3	1,2	0,4	0,9
	u.k. 1 151	2,50	2,61	2,95	4,0	4,7	5,5	31,8	22,8	6,9	15,9	4,0	1,4	0,9	2,1
traktorskötare	m.k. 806	2,70	2,75	2,83	0,2	0,5	0,4	6,3	59,9	24,2	5,3	1,9	0,6	0,3	0,4
	u.k. 106	2,66	2,77	3,00	1,9	0,9	0,9	16,0	34,9	17,0	15,1	3,8	1,0	1,0	7,5
arb. m. blandat arbete	m.k. 155	2,68	2,76	2,88	1,3	0,6	1,9	7,7	50,3	25,2	9,0	1,3	1,3	0,7	0,7
	u.k. 200	3,07	3,22	3,51	—	—	—	1,0	3,0	14,0	29,5	22,0	11,5	10,5	8,5
ladugårdsförmän	m.k. 872	2,79	2,88	3,05	0,1	0,7	0,5	2,7	22,7	43,5	17,2	6,6	2,3	2,1	1,6
	u.k. 151	2,69	2,85	3,04	4,6	1,3	4,6	6,6	22,5	28,5	17,9	8,0	3,3	2,0	0,7
specialarbetare	m.k. 229	2,82	2,98	3,37	—	—	0,4	2,2	18,8	29,7	11,8	13,5	7,0	7,4	9,2
Fri kost															
egentliga lantarbetare .	u.k. 1 465	2,44	2,88	3,28	7,5	6,7	6,7	17,0	8,9	7,3	16,9	7,3	7,9	8,7	5,1
Kost och logi															
egentliga lantarbetare .	u.k. 517	1,99	2,39	2,81	25,2	11,0	14,1	13,2	11,0	8,3	4,5	5,8	2,9	1,9	2,1
arb. m. blandat arbete	u.k. 135	1,88	2,30	2,66	27,4	12,6	17,8	15,5	11,1	10,4	3,7	1,5	—	—	—
Oavsett löneform															
rättare	m.k. 222	2,95	3,14	3,47	—	—	—	0,4	5,8	28,4	20,7	13,1	15,8	5,4	10,4
	u.k. 59
egentliga lantarbetare .	m.k. 2 859	2,57	2,67	2,79	1,6	1,6	3,1	21,8	47,6	10,8	7,5	2,6	1,6	0,8	1,0
	u.k. 3 210	2,43	2,65	3,06	9,3	6,6	7,6	21,6	14,5	7,5	14,3	5,9	4,6	4,7	3,4
traktorskötare	m.k. 855	2,70	2,76	2,84	0,2	0,5	0,5	6,0	57,9	25,4	5,8	1,9	0,8	0,6	0,4
	u.k. 169	2,67	2,83	3,10	1,8	1,2	3,0	13,0	27,8	16,0	17,7	5,9	4,7	2,4	6,5
arb. m. blandat arbete	m.k. 183	2,68	2,77	2,90	2,2	1,1	2,2	7,7	46,5	24,0	10,9	2,7	1,6	0,6	0,5
	u.k. 266	2,09	2,53	2,79	20,3	9,8	10,5	16,6	18,4	12,0	7,9	3,0	1,1	0,4	—
ladugårdsförmän	m.k. 265	3,10	3,27	3,58	—	—	—	0,7	2,3	10,6	25,3	22,6	14,0	13,2	11,3
	u.k. 23
djurskötare	m.k. 965	2,79	2,89	3,06	0,4	0,8	0,6	2,9	21,5	41,3	17,7	7,2	3,0	2,9	1,7
	u.k. 319	2,43	2,76	3,00	9,4	6,0	8,1	11,9	17,9	20,4	14,4	6,6	2,5	1,6	1,2
specialarbetare	m.k. 241	2,83	3,00	3,37	—	—	0,4	2,1	17,8	29,5	11,2	15,8	6,6	7,9	8,7
	u.k. 164	3,01	3,50	3,88	1,2	0,6	1,2	7,9	3,1	5,5	18,9	6,7	18,3	9,2	27,4
övriga arbetare	m.k. 26
	u.k. 62
summa	m.k. 5 616	2,64	2,76	2,97	1,0	1,2	1,9	12,9	39,4	20,2	10,7	5,2	3,1	2,2	2,2
	u.k. 4 272	2,44	2,70	3,07	9,2	6,2	7,3	19,2	15,0	9,2	14,4	6,0	4,9	4,3	4,3
	s:a 9 888	2,56	2,75	3,00	4,5	3,4	4,2	15,7	28,9	15,4	12,3	5,5	3,9	3,1	3,1

¹ Se not 1, s. 62.

Tab. 4. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas (oavsett löneform) spridning år 1953 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år
 m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Yrke Kollektivavtal	Antal arb. med uppg. om arbets- tim.	De individuella genomsnittliga timförtjänsternas			Relativa antalet arbetare (%) med en individuell genomsnittlig timförtjänst av kr											
		nedre kvartil, kr	me- dian, kr	övre kvartil, kr	högst 1,19	1,20- 1,39	1,40- 1,59	1,60- 1,79	1,80- 1,99	2,00- 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00 och däröver	
S:a redovisade arbetare ...	m.k.	674	2,00	2,10	2,32	0,7	0,6	1,5	2,5	13,7	45,1	14,2	11,6	4,0	2,2	3,9
	u.k.	770	1,82	2,00	2,30	2,1	4,9	8,4	5,4	12,5	33,6	12,5	11,6	2,1	2,1	4,8
	s:a	1 444	1,98	2,05	2,30	1,4	2,9	5,2	4,1	13,0	39,0	13,3	11,6	3,0	2,1	4,4
därav:																
egentliga lantarbetare	m.k.	477	2,00	2,10	2,31	—	0,4	—	1,0	14,7	47,4	15,5	11,3	4,2	1,9	3,6
	u.k.	516	2,00	2,03	2,37	0,4	1,0	4,5	3,3	10,1	42,0	14,9	13,8	2,3	1,3	6,4
hembiträden	u.k.	146	1,42	1,68	1,98	6,8	17,1	21,2	11,6	19,2	8,9	6,2	5,5	0,7	1,4	1,4

Tab. 5. Årsförtjänsternas (oavsett löneform) spridning år 1953 för kvinnliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren
 m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Yrke Kollektivavtal	Antal arb.	Årsförtjänsternas			Relativa antalet arbetare (%) med en årsförtjänst av kr								
		nedre kvar- til, kr	medi- an, kr	övre kvar- til, kr	högst 2 599	2 600- 2 999	3 000- 3 399	3 400- 3 799	3 800- 4 199	4 200- 4 599	4 600- 4 999	5 000 och däröver	
S:a redovisade arbetare	m.k.	128	2 232	3 545	4 332	32,8	7,0	5,5	10,9	14,1	10,9	4,7	14,1
	u.k.	143	2 962	3 562	4 398	17,5	8,4	14,0	18,1	12,6	7,7	7,0	14,7
	s:a	271	2 602	3 558	4 381	24,7	7,7	10,0	14,8	13,3	9,2	5,9	14,4

Tab. 6. Årsförtjänsternas spridning år 1953 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Löneform Yrke Kollektivavtal	Antal arbeta- rare	Års- förtjänsternas ¹			Relativa antalet ¹ arbetare (%) med en års- förtjänst av kr								
		nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 4 599	4 600- 5 399	5 400- 6 199	6 200- 6 999	7 000- 7 799	7 800- 8 599	8 600- 9 399	9 400 och där- över	
Utan naturaförmåner													
rättare	m.k.	125	6 710	7 256	7 892	—	—	2,4	36,0	35,2	16,8	4,8	4,8
egentliga lantarbetare	m.k.	879	6 031	6 345	6 764	0,9	3,2	34,1	46,9	11,3	2,7	0,5	0,4
	u.k.	178	5 798	6 206	6 757	5,6	7,9	36,5	30,9	11,2	7,3	0,6	—
traktorskötare	m.k.	481	6 224	6 582	6 971	0,4	0,2	22,9	52,2	18,9	4,0	1,2	0,2
arb. m. blandat arbete	m.k.	112	6 281	6 756	7 142	—	2,7	15,2	50,0	21,4	9,8	0,9	—
ladugårdsförmän	m.k.	177	7 678	8 400	9 062	—	—	5,1	23,2	32,7	22,6	16,4	—
	u.k.	643	6 779	7 284	7 906	0,1	0,9	5,0	27,8	35,5	18,7	6,1	5,9
djurskötare	m.k.	117	6 625	7 174	7 905	1,7	3,4	6,0	27,3	34,2	20,5	4,3	2,6
	u.k.	123	6 437	6 916	7 492	0,8	1,6	12,2	43,9	24,4	15,5	0,8	0,8
Kost och logi													
egentliga lantarbetare	u.k.	269	4 563	5 602	6 381	26,4	19,0	23,0	21,6	7,1	2,2	0,7	—
Oavsett löneform													
rättare	m.k.	206	6 924	7 652	8 410	—	—	2,4	25,3	29,6	24,3	9,7	8,7
	u.k.	58
egentliga lantarbetare	m.k.	940	6 032	6 355	6 809	1,4	3,3	32,9	46,9	11,7	2,8	0,5	0,5
	u.k.	543	5 034	5 887	6 588	18,6	15,7	28,4	22,8	9,4	4,2	0,7	0,2
traktorskötare	m.k.	515	6 242	6 588	7 033	0,4	0,2	21,7	52,2	20,0	3,9	1,4	0,2
	u.k.	79
arb. m. blandat arbete	m.k.	131	6 286	6 765	7 229	0,7	2,3	15,3	45,8	22,9	10,7	1,5	0,8
	u.k.	142	4 627	5 825	6 766	24,0	13,4	22,5	23,2	11,3	2,8	1,4	1,4
ladugårdsförmän	m.k.	237	7 819	8 495	9 280	—	—	—	3,8	20,7	30,4	23,6	21,5
	u.k.	21
djurskötare	m.k.	713	6 784	7 319	7 947	0,1	1,4	5,1	26,4	34,7	19,6	6,7	6,0
	u.k.	255	5 870	6 751	7 500	8,2	7,8	16,1	25,1	25,1	12,9	2,4	2,4
specialarbetare	m.k.	132	6 470	6 932	7 566	0,7	1,5	11,4	43,2	25,8	15,9	0,8	0,7
	u.k.	8
övriga arbetare	m.k.	9
	u.k.	8
summa	m.k.	2 883	6 313	6 848	7 603	0,7	1,7	17,3	37,4	22,0	11,9	4,8	4,2
	u.k.	1 106	5 360	6 239	7 085	14,2	11,8	22,3	23,8	15,1	7,7	2,9	2,2
s:a		3 989	6 128	6 712	7 480	4,5	4,5	18,7	33,6	20,1	10,7	4,3	3,6

¹ Se not 1, s. 62.

Tab. 7. Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön (månadslön etc.) vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och av timlön på övertid år 1953 samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Löneform Yrke Kollektivavtal	Antal arb. med uppg. om arbets- tim.	Kontant ge- nomsnittlig timförtj. ¹ kr, av tim- lön (ej se- mesterlön, provision m. m.) vid arbete på		Den totala genomsnittliga timförtjänstens sammansättning					
		ord. arbets- tid	över- tid	Total ge- nom- snitt- lig tim- förtj., kr	Därav				
					kon- tant tidlön vid arbete på ordi- narie arb.- tid, kr	kon- tant tidlön vid arbete på över- tid, kr	kon- tant lön av ers.-tj- gör. på sön- o. helgd. och av rykt o. förbe- red.- arb., kr	kon- tant semes- ter- lön, provi- sion etc., kr	na- tura- för- mä- ner- nas värde, kr
Manl. arb. utan naturaförm. {m.k. 5 069 2,61 3,44 2,83 2,48 0,07 0,08 0,20 0,00									
därav: {u.k. 1 629 2,57 3,41 2,72 2,48 0,04 0,07 0,13 0,00									
rättare m.k. 140 2,95 .. 3,12 2,80 0,09 0,06 0,17 0,00									
egentl. lantarb. {m.k. 2 645 2,49 3,38 2,69 2,37 0,05 0,10 0,17 0,00									
{u.k. 1 151 2,49 3,38 2,62 2,42 0,03 0,06 0,11 0,00									
traktorskötare {m.k. 806 2,54 3,47 2,77 2,38 0,13 0,08 0,18 —									
{u.k. 106 2,59 .. 2,79 2,44 0,13 0,07 0,15 0,00									
arb. med blandat arbete. m.k. 155 2,53 3,46 2,77 2,35 0,06 0,17 0,19 —									
ladugårdsförmän m.k. 200 2,91 .. 3,29 2,84 0,03 0,05 0,37 0,00									
djurskötare {m.k. 872 2,73 3,32 2,94 2,64 0,05 0,03 0,22 0,00									
{u.k. 151 2,67 .. 2,84 2,57 0,03 0,08 0,16 0,00									
specialarbetare m.k. 229 2,76 3,67 3,01 2,66 0,11 0,03 0,21 0,00									
Manl. arb. med fri kost {m.k. 105 2,09 .. 2,63 2,07 0,02 0,01 0,06 0,47									
därav: {u.k. 1 659 2,00 .. 2,55 2,00 0,00 0,01 0,04 0,50									
egentliga lantarb. u.k. 1 465 1,97 .. 2,51 1,96 0,00 0,01 0,04 0,50									
Manl. arb. m. kost o. logi .. u.k. 780 1,47 .. 2,32 1,46 0,01 0,01 0,04 0,80									
därav: ..									
egentliga lantarb. u.k. 517 1,44 .. 2,29 1,43 0,01 0,01 0,04 0,80									
arb. med blandat arbete. u.k. 135 1,38 .. 2,23 1,37 0,01 0,01 0,04 0,80									
Manl. arb. med livsförn. och/ {m.k. 348 2,76 3,46 3,19 2,65 0,07 0,06 0,19 0,22									
eller bostad {u.k. 204 2,30 .. 2,78 2,24 0,04 0,03 0,09 0,38									
Manl. arb. oavsett löneform {m.k. 5 616 2,60 3,44 2,85 2,48 0,07 0,08 0,19 0,03									
{u.k. 4 272 2,07 3,32 2,57 2,03 0,03 0,04 0,08 0,39									
därav: {sa 9 888 2,45 3,42 2,77 2,35 0,06 0,06 0,16 0,14									
rättare m.k. 222 2,97 3,61 3,24 2,84 0,09 0,05 0,14 0,12									
egentliga lantarb. {m.k. 2 859 2,47 3,38 2,69 2,35 0,05 0,10 0,16 0,03									
{u.k. 3 210 1,98 3,29 2,48 1,95 0,02 0,03 0,07 0,41									
traktorskötare {m.k. 855 2,54 3,47 2,78 2,38 0,13 0,08 0,18 0,01									
{u.k. 169 2,44 .. 2,83 2,32 0,11 0,06 0,12 0,22									
arb. med blandat arbete. {m.k. 183 2,49 3,43 2,77 2,31 0,07 0,16 0,17 0,06									
{u.k. 266 1,75 .. 2,38 1,72 0,01 0,04 0,06 0,55									
ladugårdsförmän m.k. 265 2,91 .. 3,36 2,84 0,04 0,05 0,36 0,07									
djurskötare {m.k. 965 2,71 3,31 2,95 2,63 0,05 0,02 0,22 0,03									
{u.k. 319 2,23 .. 2,70 2,18 0,03 0,04 0,11 0,34									
specialarbetare {m.k. 241 2,77 3,68 3,02 2,66 0,10 0,03 0,21 0,02									
{u.k. 164 3,01 .. 3,22 2,97 0,03 0,01 0,11 0,10									
Kvinnl. arb. oavsett löneform {m.k. 674 1,74 .. 2,11 1,73 0,00 0,02 0,10 0,26									
{u.k. 770 1,19 .. 1,83 1,18 0,00 0,00 0,03 0,62									
därav: {sa 1 444 1,43 .. 1,96 1,43 0,00 0,01 0,07 0,45									
egentliga lantarb. {m.k. 477 1,98 .. 2,19 1,97 0,00 0,00 0,17 0,05									
{u.k. 516 1,68 .. 2,09 1,68 0,00 0,01 0,02 0,38									
hembiträden u.k. 146 0,87 .. 1,69 0,87 0,00 — 0,03 0,79									

¹ Se not I. s. 62.

Tab. 8. Sammansättningen av de genomsnittliga årsförtjänsterna år 1953 för lantarbetare i åldern 18—64 år med minst 250 arbetsdagar under året samt genomsnittliga årsförtjänster för lantarbetare i åldern 18—64 år med anställning hela året

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Löneform Yrke Kollektivavtal	Arb. med minst 250 arbetsdagar under året						Arb. med uppg. att anställn. varat hela året	
	Antal arb.	Den genomsnittliga totala årsförtjänstens sammansättning ¹					Antal arb.	Genomsnittlig total årsförtj., ¹ kr
		Genomsnittlig total årsförtj., kr	Därav					
			kontant tidlön (timlön, månadslön etc.), kr	kontant akkordslön, kr	kontant semesterlön, provision etc., kr	naturaför-måner-nas värde, kr		
Manl. arb. utan naturaförm. { m.k. u.k.	2 546 413	6 966 6 767	6 251 6 266	255 163	458 329	2 9	2 184 332	6 649 6 478
därav:								
rättare m.k.	125	7 431	6 990	68	371	2	95	..
egentliga lantarb. { m.k. u.k.	879 178	6 414 6 242	5 787 5 727	262 210	364 289	1 16	889 160	5 926 5 941
traktorskötare m.k.	481	6 659	6 057	204	397	1	413	6 475
arb. med blandat arbete. . . m.k.	112	6 765	6 171	181	412	1	85	..
ladugårdsförmän m.k.	177	8 512	7 119	515	868	10	128	8 594
djurskötare { m.k. u.k.	643 117	7 476 7 182	6 656 6 716	287 102	532 362	1 2	454 83	7 488 ..
specialarbetare m.k.	123	6 983	6 357	161	465	0	113	6 723
Manl. arb. med fri kost u.k.	56
Manl. arb. med kost och logi u.k.	463	5 592	3 480	34	95	1 983	273	5 604
därav:								
egentliga lantarb. u.k.	269	5 519	3 419	32	82	1 986	162	5 536
Manl. arb. med livsförn. och/ { m.k. eller bostad { u.k.	286 174	7 977 6 977	6 795 5 716	175 82	434 187	573 992	236 120	7 944 7 198
Manl. arb. oavsett löneform { m.k. u.k. sa	2 883 1 106 3 989	7 057 6 239 6 830	6 273 4 900 5 892	244 89 201	448 197 378	92 1 053 359	2 458 757 3 215	6 763 6 208 6 632
därav:								
rättare m.k.	206	7 762	7 063	85	304	310	150	7 837
egentliga lantarb. { m.k. u.k.	940 543	6 418 5 789	5 749 4 376	250 88	357 155	62 1 170	945 380	5 947 5 718
traktorskötare m.k.	515	6 678	6 051	195	395	37	440	6 492
arb. med blandat arbete. . . { m.k. u.k.	131 142	6 815 5 794	6 116 4 061	174 111	394 144	131 1 478	99 83
ladugårdsförmän m.k.	237	8 676	7 192	441	854	189	182	8 617
djurskötare { m.k. u.k.	713 255	7 499 6 647	6 611 5 490	284 48	523 254	81 855	511 175	7 513 6 654
specialarbetare m.k.	132	7 016	6 376	156	455	29	122	6 781
Kvinnl. arb. oavsett löneform { m.k. u.k.	128 143	3 360 3 692	1 801 2 039	839 143	130 68	590 1 442	125 85	3 136 ..

¹ Se not 1, s. 62.

Tab. 9. Genomsnittliga timförtjänster år 1953, oavsett löneform, för olika åldersgrupper av lantarbetare

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Åldersgrupper (år)									
	högst 17	18— 20	21— 24	25— 29	30— 34	35— 44	45— 54	55— 64	65 o. där- över	
A. Timförtjänster¹ (kr)										
Manliga arbetare	{m.k.	1,90	2,57	2,73	2,83	2,91	2,91	2,87	2,80	2,45
	{u.k.	1,87	2,30	2,52	2,63	2,69	2,67	2,55	2,47	2,12
	{s:a	1,88	2,42	2,64	2,76	2,85	2,85	2,80	2,72	2,36
därav:										
egentliga lantarbetare	{m.k.	1,89	2,51	2,67	2,71	2,72	2,73	2,72	2,64	2,33
	{u.k.	1,87	2,26	2,48	2,56	2,56	2,57	2,41	2,39	2,01
traktorskötare	m.k.	2,78	2,80	2,79	2,77
djurskötare	m.k.	2,97	2,99	2,96	2,90	..
Kvinnliga arbetare	{m.k.	2,19	2,26
	{u.k.	1,53	1,92	1,68
	{s:a	1,57	2,02	2,01	2,04	1,95	1,95	..
därav:										
egentliga lantarbetare	{m.k.	2,23	2,19
	{u.k.	2,08
B. Antal arbetare med timuppgifter										
Manliga arbetare	{m.k.	339	234	376	563	582	1 307	1 323	994	444
	{u.k.	389	341	391	447	437	801	805	666	377
	{s:a	728	575	767	1 010	1 019	2 108	2 128	1 660	821
därav:										
egentliga lantarbetare	{m.k.	302	173	241	271	224	545	661	554	321
	{u.k.	337	270	313	329	322	579	590	490	317
traktorskötare	m.k.	10	39	77	135	133	256	160	50	3
djurskötare	m.k.	8	15	27	77	108	280	250	191	51
Kvinnliga arbetare	{m.k.	59	33	30	54	80	164	149	73	13
	{u.k.	105	51	45	59	89	172	142	82	11
	{s:a	164	84	75	113	169	336	291	155	24
därav:										
egentliga lantarbetare	{m.k.	48	16	20	36	51	115	102	53	7
	{u.k.	52	27	19	38	62	120	87	48	5

¹ Se not 1, s. 62.

Tab. 10. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vissa yrkesgrupper av manliga lantarbetare i åldern 18—64 år, i olika jordbruksområden och på gårdar med olika åkerareal

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Jordbruksområde ¹ Arealgrupp	Utan naturaförmåner								Fri kost		Kost och logi	
	Eg. lantarb. m.k.		Eg. lantarb. u.k.		Traktor-skötare m.k.		Djur-skötare m.k.		Eg. lantarb. u.k.		Eg. lantarb. u.k.	
	Antal	Timförtj., kr ²	Antal	Timförtj., kr ²	Antal	Timförtj., kr ²	Antal	Timförtj., kr ²	Antal	Timförtj., kr ²	Antal	Timförtj., kr ²
Skånes o. Hallands slättb.	348	2,68	199	2,60	107	2,75	84	..	69	..	24	..
Sydsvenska mellanb.	269	2,66	98	..	90	..	77	..	55	..	20	..
Öland och Gotland	82	..	56	..	25	..	16	..	97	..	24	..
Östgöta- o. Vänerslätten utom Värml. läns slättb.	471	2,67	156	2,59	135	2,77	161	2,94	168	2,36	59	..
Värml. läns slättb. och Mälar- o. Hjälmarb.	650	2,68	199	2,56	270	2,78	284	2,96	137	2,33	79	..
Sydsv. höglandet, öst- o. västsv. dalb.	423	2,66	201	2,60	92	..	133	2,92	322	2,37	177	2,19
Södra Bergsl., västsvenska dalsjöomr., norra Bergslagen o. östra Dalarna-Gästrikland	327	2,79	94	..	69	..	98	..	149	2,74	53	..
Kustlandet i nedre Norrll., nordsv. mellanb. o. jämtl. silurområdet	70	..	97	..	17	..	18	..	328	3,04	44	..
Kustlandet i övre Norrll. och fjäll- o. moränb....	5	..	51	..	1	..	1	..	140	2,91	37	..
Hela riket	2 645	2,69	1 151	2,62	806	2,77	872	2,94	1 465	2,51	517	2,29
Därav på gårdar med en åkerareal av												
högst 20,0 ha	32	..	297	2,60	1	..	—	—	706	2,68	145	2,09
20,1—30,0 »	92	..	177	2,60	4	..	15	..	362	2,47	149	2,28
30,1—50,0 »	469	2,68	358	2,59	44	..	129	2,91	334	2,40	172	2,38
50,1—100,0 »	886	2,67	247	2,62	221	2,75	241	2,94	62	..	47	..
100,1 ha o. däröver....	1 166	2,70	72	..	536	2,78	487	2,94	1	..	4	..

¹ Jfr jordbruksräkningen 1944, s. 11* och 322. — ² Se not 1, s. 62.

Tab. 11. Av brukarna själva, deras familjemedlemmar och anställda arbetare år 1953 gjorda arbetsdagar per 100 ha åker inom olika jordbruksområden

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Jordbruksområde ¹	Antal redovisade gårdar	Medelantalet arbetsdagar ² per 100 ha åker (för vissa områden även, i %, andelen »lejda» arbetsdagar) på gårdar med nedanstående åkerareal (ha)					Medelantalet arbetsdagar ² per 100 ha åker på samtliga gårdar
		högst 20	20,1—30	30,1—50	50,1—100	100,1 o. där-över	
Män i åldern 18 år och däröver							
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	2 064	2 744	2 136	1 704	1 430	1 289	1 545
därav, i %, lejda arbetsdagar		18,6	32,5	49,7	68,9	92,8	64,4
Skånes o. Hallands slättbygder	299	2 976	2 367	1 952	1 576	..	1 748
Sydsvenska mellanbygden	206	3 098	2 378	2 011	1 598	1 516	1 802
Öland och Gotland	183	2 385	2 160	1 615	1 401	..	1 600
Östgötaslätten, Vänerslätten	525	2 954	2 066	1 638	1 406	1 289	1 490
Värmlands läns slättbygder, Mälars- och Hjälmbygden	851	2 566	1 989	1 597	1 381	1 233	1 453
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1 010	3 046	2 295	1 965	1 591	1 620	1 959
därav, i %, lejda arbetsdagar		30,6	44,7	59,4	76,6	96,9	63,1
Sydsvenska höglandet, östsvenska dalbygden, västsvenska dalbygden	683	3 264	2 449	2 048	1 642	1 712	2 092
Södra Bergslagen, västsvenska dalsjöområdet, norra Bergslagen, östra Dalarne-Gästrikland	327	2 605	1 927	1 754	1 493	1 528	1 725
Norra Sverige	357	2 875	2 266	2 109	2 441
därav, i %, lejda arbetsdagar		24,6	47,8	73,4	43,8
Hela riket	1 084 2 347 3 431	3 105	2 628	1 976	1 534	1 361	1 512
därav, i %, lejda arbetsdagar		2 878 2 885	2 157 2 204	1 698 1 784	1 387 1 488	1 224 1 350	1 928 1 687
		24,6	38,4	53,4	70,8	93,8	62,7
Kvinnor i åldern 18 år och däröver samt pojkar och flickor under 18 år							
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	2 064	1 051	643	431	225	132	301
därav, i %, lejda arbetsdagar		21,1	28,3	44,3	64,8	91,2	50,3
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1 010	1 058	678	357	176	123	381
därav, i %, lejda arbetsdagar		24,7	38,6	43,2	66,1	97,5	42,9
Norra Sverige	357	1 463	872	717	970
därav, i %, lejda arbetsdagar		29,6	37,8	69,2	38,2
Hela riket	1 084 2 347 3 431	914	424	382	204	129	189
därav, i %, lejda arbetsdagar		1 160 1 152	704 676	439 421	237 214	154 131	574 351
		24,9	33,0	45,5	65,7	92,4	46,8

¹ Se not 1, s. 70. — ² I tabellen angivna medeltal avser minst 10 gårdar med tillhopa minst 25 arbetare.

Tab. 12. Trädgårdsarbetarnas arbetstid år 1953

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal Företagens storlek o. specialitet	Antal arb. med uppg. om arbets- tim.	Därav, i %, med nedanstående antal arbetstimmar (inkl. övertidstimmar) under året ¹							Medel- antal arbets- tim. under året per arb.	Övertidsarbete betalt med tidlön eller ackordslön ²			
		högst 499	500- 999	1 000- 1 499	1 500- 1 999	2 000- 2 399	2 400- 2 499	2 500 och där- över		Av anta- let arb. med uppg. om arb- tim. hade ... % haft över- tids- arbete	Av totala anta- let arb- tim. ... % över- tids- tim.	Antal över- tids- tim. i ge- nom- snitt per arb- dag för med över- tids- ar- bete	Antal över- tids- tim. i ge- nom- snitt per arb- dag för med över- tids- arb- bete
Manl. arb. 18—64 år {m.k. u.k. s:a	1 518 571 2 089	18,2 27,5 20,7	11,2 11,5 11,3	10,9 12,3 11,2	13,4 15,1 13,9	29,2 20,8 27,0	11,2 9,3 10,7	5,9 3,5 5,2	1 583 1 329 1 514	49,7 13,3 39,7	2,6 0,8 2,2	84,2 82,7 84,0	0,4 0,4 0,4
a) yrke :													
förmän	179	2,2	1,7	2,8	5,0	38,5	35,8	14,0	2 238	23,5	1,3
yrkesarbetare	1 252	18,0	11,7	11,3	15,0	29,3	10,1	4,6	1 551	43,6	2,4	85,4	0,4
grovarbetare	360	41,4	13,9	13,9	14,5	12,2	1,9	2,2	999	27,8	1,3	45,4	0,2
elever, lärlingar	185	23,8	17,8	18,4	17,3	16,7	3,8	2,2	1 256	38,9	1,8	56,8	0,3
specialarbetare	87	6,9	4,6	4,6	6,9	50,6	14,9	11,5	2 046	67,8	3,6	109,2	0,4
övriga arbetare	26
b) företagens storlek :													
1—5 arb. {m.k. u.k.	283 372	11,0 20,1	12,4 12,4	10,6 14,0	13,4 15,6	33,2 23,4	13,4 11,0	6,0 3,5	1 702 1 453	34,3 7,8	1,9 0,5	94,0 ..	0,4 ..
6—10 » {m.k. u.k.	300 103	16,0 42,7	10,3 11,7	7,7 9,7	14,7 12,6	28,6 16,5	14,7 3,9	8,0 2,9	1 680 1 040	45,3 15,5	2,4 1,2	89,7 ..	0,4 ..
11—50 » {m.k. u.k.	675 96	17,8 39,6	10,2 8,3	11,8 8,3	13,8 15,6	30,5 15,6	10,1 8,4	5,8 4,2	1 599 1 161	49,8 32,3	2,6 2,1	83,2 ..	0,4 ..
51 o. fler » m.k.	260	29,6	13,5	12,3	11,1	22,3	7,7	3,5	1 299	71,2	4,2	76,7	0,4
c) företagens specialitet:													
köksväxtodling	294	32,0	15,6	9,5	13,3	19,0	9,2	1,4	1 228	22,4	1,3	73,8	0,3
blomsterodling	412	10,7	8,0	9,0	11,4	34,7	16,7	9,5	1 830	46,8	3,1	122,9	0,5
fruktodling	98	38,8	19,4	5,1	9,2	24,5	2,0	1,0	1 038	15,3	0,5
plantskolerörelse	402	28,9	8,7	14,4	14,9	24,4	6,7	2,0	1 331	48,8	2,1	57,2	0,3
köksväxt- o. blomsterodl.	494	17,8	12,1	12,8	15,2	25,3	9,9	6,9	1 546	31,8	1,6	78,1	0,4
köksväxt- o. fruktodl. .	80	15,0	15,0	8,8	16,2	31,2	7,5	6,3	1 590	63,8	3,4	84,3	0,4
blomster- o. fruktodl. .	61	11,5	6,5	16,4	11,5	24,6	23,0	6,5	1 772	82,0	4,5	97,2	0,4
allsidig trädg.-rörelse ...	223	13,9	9,9	10,8	17,0	30,9	12,6	4,9	1 668	44,8	2,1	78,2	0,3
ej angiven odling	25
Manl. arb. 65 år o. däröver¹	145	17,2	22,8	20,7	16,6	17,9	4,8	—	1 255	18,6	0,6
Manl. arb. under 18 år¹ ...	240	39,2	17,5	12,5	11,3	16,2	2,9	0,4	1 007	15,0	0,6
Kvinnl. arb. 18—64 år {m.k. u.k. s:a	594 287 881	35,0 56,8 42,1	21,7 27,9 23,7	18,0 9,4 15,2	12,6 4,2 9,9	10,5 1,4 7,5	1,5 0,3 1,1	0,7 — 0,5	964 543 827	30,0 2,4 21,0	1,9 0,1 1,5	59,9 .. 58,3	0,3 .. 0,3
Kvinnl. arb. 65 år o. däröver¹	21
Kvinnl. arb. under 18 år¹.	115	73,1	19,1	4,4	1,7	1,7	—	—	422	14,8	0,7
Manl. anläggn.-arb. 18—64 år	69	30,4	16,0	16,0	27,5	10,1	—	—	1 086	—	—	—	—

¹ Exkl. anläggningsarbetare. — ² Se not 1, s. 73.

Tab. 13. Trädgårdsarbetarnas genomsnittsförtjänster år 1953

Kön Ålder Yrke	Genomsnittlig timförtjänst ¹ (ord. arbetstid och övertid)					Där- av in na- tura	Genomsnittlig årsförtjänst ¹ (ord. arbetstid och övertid)					
	Antal redov. arb. med uppg. om arbets- timmar		Total timförtjänst, såväl tidlön som ackordslön (kontant lön, naturaförmåner, semesterlön, provi- sion m. m.), kr, för				Antal redov. arb. med minst 250 arbetsdagar under året		Total årsförtjänst, såväl tidlön som ackordslön (kontant lön, naturaförmåner, semesterlön, provi- sion m. m.), kr, för			Där- av in na- tura
	Arb. med koll.- avtal	Arb. utan koll.- avtal	arb. med koll.- avtal	arb. utan koll.- avtal	samt- liga arb.		Arb. med koll.- avtal	Arb. utan koll.- avtal	arb. med koll.- avtal	arb. utan koll.- avtal	samt- liga arb.	
Mänliga arb. 18—64 år	1 518	571	3,04	2,75	2,97	0,03	815	302	7 355	6 751	7191	114
Förmän	129	50	3,68	3,17	3,54	0,09	162	68	8 759	8 538	8693	247
Yrkesarbetare	900	352	3,01	2,78	2,95	0,02	484	196	7 088	6 328	6869	82
Grovarbetare	261	99	2,75	2,56	2,72	0,01	62	9	6 315	..	6129	80
Elever, lärlingar	130	55	2,44	2,16	2,35	0,03	27	16
Specialarbetare	81	6	3,18	..	3,17	0,02	64	8	7 578	..	7674	52
Övriga arbetare	17	9	16	5
Mänliga arb. 65 år o. däröver	89	56	2,60	2,31	2,51	0,01	35	9
Mänliga arb. under 18 år	138	102	1,73	1,55	1,66	0,02	32	31	3557	73
Kvinnliga arb. 18—64 år	594	287	2,33	2,13	2,29	0,00	82	16	5 256	..	5254	45
Yrkesarbetare	320	144	2,35	2,17	2,32	0,00	62	15	5 306	..	5291	45
Grovarbetare	230	124	2,35	2,08	2,29	—	12	—	—
Elever, lärlingar	40	16	2,09	0,02	5	1	—
Övriga arbetare	4	3	3	—	—
Kvinnliga arb. 65 år o. däröver	10	11	—	—	—	—	—	—	—
Kvinnliga arb. under 18 år	92	23	1,70	..	1,66	—	2	—	..	—	..	—
Manl. anläggn.-arb. 18—64 år	64	5	4,26	..	4,26	—	7	—	..	—	..	—

¹ I tab. 12—18 angivna medeltal och fördelningar avser serier av uppgifter för minst 50 arbetare.

Tab. 14. De individuella genomsnittliga timförtjänsternas spridning år 1953 för trädgårdsarbetare
m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal	Antal arb. med uppg. om ar- bets- tim.	De individuella genomsnittliga timför- tjänsternas ¹			Relativa antalet ¹ arbetare (%) med en individuell genomsnittlig timför- tjänst av kr									
		nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 1,99	2,00- 2,19	2,20- 2,39	2,40- 2,59	2,60- 2,79	2,80- 2,99	3,00- 3,19	3,20- 3,39	3,40 och där- över	
Manl. arb. 18—64 år ..	{ m.k.	1 518	2,66	2,90	3,14	3,1	3,2	3,4	9,2	20,6	20,9	17,7	7,0	14,9
	{ u.k.	571	2,47	2,72	3,00	8,1	6,6	6,7	16,6	17,9	17,9	12,3	5,8	8,1
	{ s:a	2 089	2,61	2,86	3,11	4,4	4,2	4,3	11,2	19,9	20,0	16,2	6,7	13,1
därav:														
förmän	{ m.k.	129	3,20	3,55	4,22	0,8	0,8	—	3,1	4,6	5,4	10,1	14,0	61,2
	{ u.k.	50	2,90	3,10	3,53	—	—	6,0	6,0	4,0	18,0	24,0	10,0	32,0
yrkesarb.	{ m.k.	900	2,73	2,95	3,12	1,4	2,5	2,7	6,4	17,8	25,8	23,8	7,9	11,7
	{ u.k.	352	2,53	2,80	3,00	7,4	3,7	5,7	13,1	19,3	23,9	13,6	5,9	7,4
grovarb.	{ m.k.	261	2,56	2,68	2,80	3,4	3,8	5,4	16,9	44,8	12,3	4,6	1,9	6,9
	{ u.k.	99	2,44	2,55	2,73	6,1	11,1	4,0	32,3	24,2	6,1	8,1	5,1	3,0
elever, lärl.	{ m.k.	130	2,12	2,51	2,77	18,4	10,8	8,5	23,1	16,1	19,2	2,3	0,8	0,8
	{ u.k.	55	2,00	2,22	2,52	23,6	23,6	14,6	25,5	10,9	—	1,8	—	—
specialarb.	m.k.	81	2,92	3,12	3,39	—	—	1,2	3,7	11,1	19,8	27,2	13,6	23,4
Manl. arb. 65 år och däröver		145	2,11	2,47	2,78	17,2	12,4	16,6	11,7	18,6	13,1	6,9	0,7	2,8
Manl. arb. under 18 år		240	1,33	1,59	1,86	80,0	10,8	2,9	1,3	2,5	1,3	0,8	—	0,4
Kvinnl. arb. 18—64 år ..	{ m.k.	594	2,09	2,20	2,41	10,4	38,4	23,4	12,5	5,4	6,9	2,2	0,5	0,3
	{ u.k.	287	2,00	2,05	2,17	20,2	59,2	12,6	3,1	2,4	1,4	1,1	—	—
	{ s:a	881	2,04	2,16	2,35	13,6	45,2	19,9	9,4	4,4	5,1	1,8	0,4	0,2
därav:														
yrkesarb.	{ m.k.	320	2,14	2,26	2,45	7,8	31,0	28,8	18,1	5,3	5,6	2,8	0,3	0,3
	{ u.k.	144	2,00	2,07	2,20	13,9	61,1	14,6	4,8	2,1	2,1	1,4	—	—
Kvinnl. arb. 65 år och däröver		21
Kvinnl. arb. under 18 år ...		115	1,36	1,60	1,84	80,9	13,9	2,6	1,7	0,9	—	—	—	—
Manl. anläggn.-arb. 18—64 år		69	3,47	4,01	4,34	—	—	—	—	—	—	2,9	15,9	81,2

¹ Se not 1, s. 73.

Tab. 15. Årsförtjänsternas spridning år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) med minst 250 arbetsdagar (årsarbetare) hos den uppgiftslämnande arbetsgivaren

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Ålder Yrke Kollektivavtal	Antal arbeta- rare	Årsförtjänsternas ¹			Relativa antalet arbetare ¹ (%) med en årsförtjänst av kr								
		nedre kvar- til, kr	me- dian, kr	övre kvar- til, kr	högst 4 999	5 000- 5 499	5 500- 5 999	6 000- 6 499	6 500- 6 999	7 000- 7 499	7 500- 7 999	8 000 och där- över	
Manl. arb. 18—64 år	m.k. u.k. s:a	815 302 1 117	6 457 5 491 6 271	7 108 6 500 6 988	7 988 7 599 7 929	2,9 15,6 6,4	3,1 9,6 4,8	6,4 9,6 7,3	14,5 14,3 14,4	18,5 14,2 17,4	17,2 9,9 15,2	12,7 5,6 10,8	24,7 21,2 23,7
därav:													
förmän	m.k. u.k.	162 68	7 596 6 630	8 446 7 898	9 891 9 099	— 1,5	— 5,9	1,9 1,5	3,1 10,3	6,2 10,3	11,1 11,7	16,0 10,3	61,7 48,5
yrkesarb.	m.k. u.k.	484 196	6 458 5 511	6 987 6 433	7 571 7 153	2,3 15,3	2,7 9,2	5,4 11,7	17,3 16,8	23,3 17,9	21,5 11,2	12,8 4,6	14,7 13,3
grovarb.	m.k.	62	5 831	6 286	6 755	6,4	8,1	24,2	25,8	17,7	6,5	3,2	8,1
specialarb.	m.k.	64	6 899	7 401	8 248	—	—	1,5	9,4	20,3	21,9	17,2	29,7
Manl. arb. 65 år o. däröver		44
Manl. arb. under 18 år		63	2 775	3 600	4 253	96,8	—	—	1,6	—	1,6	—	—
Kvinnl. arb. 18—64 år	m.k. u.k. s:a	82 16 98	4 680 .. 4 592	5 274 .. 5 235	5 733 .. 5 769	37,8 .. 41,8	25,6 .. 22,5	17,1 .. 14,3	8,5 .. 9,2	7,3 .. 6,1	2,5 .. 2,0	1,2 .. 4,1	— .. —
därav:													
yrkesarb.	m.k.	62	4 699	5 437	5 819	33,9	22,6	22,6	9,7	6,4	3,2	1,6	—
Kvinnl. arb. 65 år och däröver		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kvinnl. arb. under 18 år		2

¹ Se not 1, s. 73.

Tab. 16. Kontanta genomsnittliga timförtjänster av timlön (månadslön etc.) vid tidlönsarbete på ordinarie arbetstid och på övertid samt de totala genomsnittliga timförtjänsternas sammansättning av olika slags förtjänster för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år, år 1953

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Löneform Yrke Kollektivavtal	Antal redov. arb. med uppg. om arbets-tim.	Kontant genomsnittlig timförtj. ¹ kr, av tidlön (e) ackordslön, semesterlön, provision m. m.) vid arbete på		Den totala genomsnittliga timförtjänstens ¹ sammansättning							
		ord. arbets-tid	över-tid	Total genomsnittlig timförtjänst	Därav						natura-för-måner-nas värde, kr
					kontant tidlön vid arbete på ordinarie arb.-tid, kr	kontant tidlön vid arbete på över-tid, kr	kontant ackords-lön vid arbete på ordinarie arb.-tid, kr	kontant ackords-lön vid arbete på över-tid, kr	kontant semesterlön, provision etc., kr		
Manl. arb. utan natura-förmåner	m.k. 1 450	2,81	3,92	3,01	2,68	0,11	0,07	0,00	0,15	—	
därav:	u.k. 509	2,63	3,93	2,75	2,59	0,04	0,02	0,00	0,10	—	
förmän	m.k. 93	3,45	..	3,67	3,37	0,07	0,02	—	0,21	—	
	u.k. 38	
yrkesarbetare	m.k. 882	2,80	3,97	3,00	2,67	0,12	0,06	0,00	0,15	—	
	u.k. 313	2,66	..	2,78	2,62	0,04	0,02	0,00	0,10	—	
grovarbetare	m.k. 257	2,57	3,66	2,75	2,41	0,06	0,14	0,00	0,14	—	
	u.k. 95	2,48	—	2,56	2,48	—	—	0,00	0,08	—	
elever, lärlingar	m.k. 127	2,32	3,26	2,45	2,25	0,08	0,02	0,00	0,10	—	
	u.k. 49	
specialarbetare	m.k. 74	2,88	3,91	3,16	2,74	0,15	0,04	0,01	0,22	—	
Manl. arb. med natura-förmåner	m.k. 68	2,99	..	3,49	2,95	0,05	—	—	0,16	0,33	
därav:	u.k. 62	2,31	..	2,82	2,30	0,01	0,00	0,00	0,10	0,41	
förmän	m.k. 36	
yrkesarbetare	m.k. 18	
	u.k. 39	
Samtl. manl. arb.	m.k. 1 518	2,82	3,92	3,04	2,70	0,10	0,06	0,00	0,16	0,02	
därav:	u.k. 571	2,59	3,92	2,75	2,56	0,03	0,01	0,00	0,10	0,05	
förmän	sa 2 089	2,76	3,92	2,97	2,66	0,09	0,05	0,00	0,14	0,03	
yrkesarbetare	m.k. 129	3,39	..	3,68	3,33	0,06	0,02	—	0,18	0,09	
	u.k. 50	2,94	..	3,17	2,88	0,05	0,02	—	0,14	0,08	
grovarbetare	m.k. 900	2,79	3,98	3,01	2,67	0,12	0,06	0,00	0,15	0,01	
	u.k. 352	2,61	3,84	2,78	2,58	0,03	0,02	0,00	0,10	0,05	
elever, lärlingar	m.k. 261	2,56	3,66	2,75	2,41	0,06	0,13	0,00	0,14	0,01	
	u.k. 99	2,45	—	2,56	2,45	—	0,00	0,00	0,08	0,03	
specialarbetare	m.k. 130	2,30	3,26	2,44	2,23	0,08	0,02	0,00	0,10	0,01	
	u.k. 55	2,02	..	2,16	2,01	0,01	0,02	—	0,06	0,06	
Kvinnl. arb. utan natura-förmåner	m.k. 593	2,18	3,35	2,33	2,04	0,06	0,13	0,00	0,10	—	
därav:	u.k. 275	2,07	..	2,14	2,03	0,00	0,02	—	0,09	—	
yrkesarbetare	m.k. 319	2,22	3,44	2,35	2,12	0,07	0,06	—	0,10	—	
	u.k. 134	2,11	..	2,17	2,06	0,00	0,01	—	0,10	—	
grovarbetare	m.k. 230	2,15	..	2,35	1,87	0,02	0,35	0,00	0,11	—	
	u.k. 124	2,01	..	2,08	2,01	0,00	—	—	0,07	—	
Kvinnl. arb. med natura-förmåner	13	
	m.k. 594	2,18	3,35	2,33	2,04	0,06	0,13	0,00	0,10	0,00	
Samtl. kvinnl. arb.	u.k. 287	2,05	..	2,13	2,01	0,00	0,02	0,00	0,09	0,01	
därav:	sa 881	2,15	3,35	2,29	2,03	0,05	0,11	0,00	0,10	0,00	
yrkesarbetare	m.k. 320	2,22	3,44	2,35	2,12	0,07	0,06	—	0,10	0,00	
	u.k. 144	2,10	..	2,17	2,04	0,01	0,01	—	0,10	0,01	
grovarbetare	m.k. 230	2,15	..	2,35	1,87	0,02	0,35	0,00	0,11	—	
	u.k. 124	2,01	..	2,08	2,01	0,00	—	—	0,07	—	

¹ Se not 1, s. 73.

Tab. 17. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i olika åldersgrupper

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Åldersgrupper (år)												ej an- given ålder
	högst 15	16— 17	18— 19	20	21	22— 29	30— 39	40— 49	50— 59	60— 64	65 o. där- över		
A. Timförtjänster¹ (kr)													
Manliga arb.	{ m.k.	1,42	1,83	2,40	2,95	3,16	3,25	3,11	2,91	2,60	..
	{ u.k.	1,35	2,82	2,95	2,87	2,82	..	2,31	..
	{ s:a	1,38	1,81	2,31	2,58	2,59	2,92	3,11	3,17	3,06	2,84	2,51	2,58
därav:													
yrkesarb.	{ m.k.	—	2,94	3,10	3,11	3,01	..	2,61	..
	{ u.k.	2,79	2,85	2,86
grovarb.	m.k.	2,74
elever, lärl.	m.k.	..	1,82	2,37	—	—	—	—	—
Kvinnliga arb.	{ m.k.	..	1,73	2,47	2,40	2,32	2,28
	{ u.k.	2,15	2,17	2,10
	{ s:a	1,57	1,72	2,40	2,34	2,29	2,24	2,11
därav:													
yrkesarb.	m.k.	—	2,49	2,40	2,29
grovarb.	m.k.	2,38	2,36
B. Antal arbetare med timuppgifter													
Manliga arb.	{ m.k.	55	83	127	49	39	410	336	274	167	75	89	42
	{ u.k.	62	40	48	17	13	160	103	99	66	32	56	34
	{ s:a	117	123	175	66	52	570	439	373	233	107	145	76
därav:													
yrkesarb.	{ m.k.	—	4	19	17	23	320	215	157	78	35	51	36
	{ u.k.	1	2	7	2	10	130	76	63	32	15	22	18
grovarb.	m.k.	25	12	30	5	5	46	58	47	44	24	32	2
elever, lärl.	m.k.	25	61	76	27	9	17	1	—	—	—	—	—
Kvinnliga arb.	{ m.k.	38	54	39	16	18	100	141	148	83	18	10	31
	{ u.k.	18	5	7	15	2	36	64	65	61	18	11	19
	{ s:a	56	59	46	31	20	136	205	213	144	36	21	50
därav:													
yrkesarb.	m.k.	1	2	—	2	10	74	74	79	49	13	5	19
grovarb.	m.k.	23	33	13	2	6	23	66	69	34	5	5	12

¹ Se not 1, s. 73.

Tab. 18. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för trädgårdsarbetare (exkl. anläggningsarbetare) i åldern 18—64 år vid företag i olika dyroartsgrupper och vid olika stora företag

m.k. = med kollektivavtal, u.k. = utan kollektivavtal

Kön Yrke Kollektivavtal	Företag i dyroartsgrupp					Företag med nedanstående antal arbetare					Samt- liga före- tag	
	1	2	3	4	5	1—3	4—5	6—10	11—50	51 o. fler		
A. Timförtjänster¹ (kr)												
Manliga arb.	m.k.	2,98	2,96	3,02	3,15	3,28	2,90	2,99	2,98	3,08	3,11	3,04
	u.k.	2,82	2,69	2,73	2,90	..	2,65	2,77	2,86	2,98	—	2,75
	s:a	2,94	2,90	2,94	3,07	3,26	2,75	2,89	2,96	3,07	3,11	2,97
därav:												
förmän	m.k.	3,81	..	3,68
	u.k.	3,17
yrkesarb.	m.k.	2,91	2,98	2,99	3,16	3,04	2,90	3,01	2,97	3,07	2,99	3,01
	u.k.	..	2,73	2,79	2,81	..	2,71	2,82	2,84	..	—	2,78
grovarb.	m.k.	..	2,71	2,77	2,79	..	2,75
	u.k.	—	2,56
elever, lärl.	m.k.	..	2,34	2,44	..	2,44
	u.k.	—	2,16
Kvinnliga arb.	m.k.	2,38	2,28	2,23	2,41	2,52	2,13	2,37	2,41	2,33
	u.k.	..	2,07	2,13	2,06	2,16	2,21	2,14	—	2,13
	s:a	2,36	2,23	2,20	2,41	2,51	2,09	2,20	2,15	2,34	2,41	2,29
därav:												
yrkesarb.	m.k.	2,37	2,25	2,26	..	2,54	2,39	2,44	2,35
	u.k.	..	2,05	2,21	2,07	—	2,17
grovarb.	m.k.	..	2,42	2,19	2,44	2,34	2,35
	u.k.	..	2,12	—	—	2,08
B. Antal arbetare med timuppgifter												
Manliga arb.	m.k.	174	500	450	192	202	139	144	300	675	260	1518
	u.k.	59	206	207	87	12	255	117	103	96	—	571
	s:a	233	706	657	279	214	394	261	403	771	260	2089
därav:												
förmän	m.k.	18	41	48	8	14	14	17	30	57	11	129
	u.k.	4	17	18	11	—	23	12	6	9	—	50
yrkesarb.	m.k.	88	255	286	116	155	108	90	199	350	153	900
	u.k.	33	125	123	61	10	170	73	64	45	—	352
grovarb.	m.k.	35	121	71	27	7	11	16	34	154	46	261
	u.k.	13	36	43	7	—	28	18	26	27	—	99
elever, lärl.	m.k.	17	51	20	28	14	5	15	32	62	16	130
	u.k.	8	22	19	5	1	31	10	3	11	—	55
Kvinnliga arb.	m.k.	138	194	123	76	63	28	43	79	287	157	594
	u.k.	27	135	95	27	3	93	60	61	73	—	287
	s:a	165	329	218	103	66	121	103	140	360	157	881
därav:												
yrkesarb.	m.k.	91	81	52	45	51	23	22	47	131	97	320
	u.k.	11	58	54	18	3	54	34	27	29	—	144
grovarb.	m.k.	41	96	69	19	5	5	20	30	125	50	230
	u.k.	14	70	35	5	—	35	19	31	39	—	124

¹ Se not 1, s. 73.

Tab. 19. Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1953 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrortsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Närings- och industrigrupp	Antal företag	Män						Kvinnor					
		dyrortsgrupp					hela riket	dyrortsgrupp					hela riket
		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
Gruvindustri	70	82	6 015	883	1 161	4 690	12 931	—	91	74	—	—	165
Malmgruvor	61	—	5 317	883	1 161	4 690	12 151	—	81	74	—	—	155
42-tim.-arb.	—	—	8	8	80	10	106	—	—	—	—	—	—
40-tim.-arb.	—	—	2 312	388	462	2 081	5 243	—	—	—	—	—	—
övriga	—	—	2 997	487	619	2 599	6 802	—	—	—	—	—	—
Kolgruvor	9	82	698	—	—	—	780	—	10	—	—	—	10
42-tim.-arb.	—	—	32	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—
40-tim.-arb.	—	56	506	—	—	—	562	—	—	—	—	—	—
övriga	—	26	160	—	—	—	186	—	—	—	—	—	—
Metall- och verkstadsindustri	2 706	3 509	38 372	84 766	29 331	26 338	182 774	164	1 653	5 405	1 610	3 847	12 697
42-tim.-arb.	—	14	982	1 372	397	583	3 348	—	—	—	—	—	—
övriga	—	3 495	37 390	83 394	28 934	25 755	179 426	—	—	—	—	—	—
Järn-, stål- o. kopparverk	60	—	11 370	16 128	1 463	1 670	30 631	—	325	564	—	54	943
42-tim.-arb.	—	—	949	1 349	393	379	3 070	—	—	—	—	—	—
övriga	—	—	10 421	14 779	1 070	1 291	27 561	—	—	—	—	—	—
Järn- o. stålmanufaktur	523	699	6 358	10 216	1 068	1 660	20 001	50	520	1 286	82	102	2 040
Mekaniska verkstäder	916	1 575	12 269	36 902	10 589	8 236	70 029	37	457	905	1 086	636	3 139
Bil- o. karosserifabriker	63	143	407	708	3 504	1 205	5 967	1	—	3	90	10	104
Reparationsverkstäder	504	198	1 019	4 045	1 063	2 647	8 972	—	4	3	4	3	14
Skeppsvarv	100	24	4 410	4 313	9 921	557	19 225	—	3	1	2	—	6
Elektroteknisk industri	213	147	822	9 404	668	8 094	19 135	10	139	2 041	190	2 310	4 690
Annan metallindustri	327	723	1 717	3 050	1 055	2 269	8 814	66	205	602	156	732	1 761
Jord- och stenindustri	738	3 536	13 633	7 940	1 173	634	26 934	388	749	1 213	6	7	2 363
42-tim.-arb.	—	182	1 454	581	64	23	2 304	—	—	—	—	—	—
övriga	—	3 354	12 179	7 359	1 109	611	24 630	—	—	—	—	—	—
Torvindustri	56	223	480	32	—	—	735	22	20	1	—	—	43
Stenindustri	139	284	2 308	1 490	169	38	4 289	6	5	1	2	—	14
Kalk- o. kritbruk	52	169	1 005	526	98	68	1 875	—	5	11	—	—	16
42-tim.-arb.	—	8	216	54	35	23	336	—	—	—	—	—	—
övriga	—	161	789	472	63	45	1 539	—	—	—	—	—	—
Cementfabriker	8	250	562	1 054	—	—	1 866	—	10	33	—	—	43
42-tim.-arb.	—	52	76	179	—	—	307	—	—	—	—	—	—
övriga	—	198	486	875	—	—	1 559	—	—	—	—	—	—

Tab. 19 (forts.). Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1953 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrortsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Cementvarufabriker	149	109	1 041	951	502	307	2 919	4	36	2	1	—	43
Tegelbruk	164	722	3 649	942	216	36	5 565	36	63	5	2	1	107
42-tim.-arb.	—	77	402	102	29	—	610	—	—	—	—	—	—
övriga	—	645	3 247	840	187	36	4 955	—	—	—	—	—	—
Porslins-, kakel- o. lergodsfabriker...	29	41	1 373	2 055	23	—	3 492	5	348	1 134	—	—	1 487
Glasindustri	83	1 632	2 011	390	59	91	4 183	309	248	26	1	6	590
42-tim.-arb.	—	40	338	88	—	—	466	—	—	—	—	—	—
övriga	—	1 592	1 673	302	59	91	3 717	—	—	—	—	—	—
Annan jord- o. stenindustri	58	106	1 204	500	106	94	2 010	6	14	—	—	—	20
Träindustri	1 500	4 551	15 308	11 357	4 723	2 357	38 390	139	356	389	122	91	1 097
Sågverk o. hyvlerier	545	1 004	7 047	5 489	3 196	1 916	18 720	11	77	128	64	3	283
Möbelfabriker	378	1 542	3 000	1 903	141	164	6 750	27	71	79	7	4	188
Byggnadsmackierier och trähusfabriker	265	1 243	2 854	1 901	355	72	6 442	21	30	24	—	—	75
Lådfabriker	45	145	221	319	28	13	726	5	20	4	—	—	29
Fanér- o. plywoodfabriker	15	114	20	410	679	—	1 223	—	—	31	32	—	63
Svarveri- o. skidfabriker	123	254	1 393	662	144	121	2 574	43	78	45	—	3	169
Annan trävaruindustri	129	249	773	673	180	71	1 955	32	80	78	19	81	290
Massa- o. pappersindustri	281	1 909	12 415	10 562	11 485	1 060	37 431	264	1 158	443	242	4	2 111
42-tim.-arb.	—	44	424	373	798	61	1 700	—	—	—	—	—	—
övriga	—	1 865	11 991	10 189	10 687	999	35 731	—	—	—	—	—	—
Massafabriker	201	362	4 391	5 952	9 728	1 021	21 454	—	—	—	—	—	—
42-tim.-arb.	—	8	337	312	798	61	1 516	—	—	—	—	—	—
övriga	—	354	4 054	5 640	8 930	960	19 938	—	—	—	—	—	—
Pappersbruk o. pappfabriker	80	1 547	8 024	4 610	1 757	39	15 977	264	1 158	443	242	4	2 111
42-tim.-arb.	—	36	87	61	—	—	184	—	—	—	—	—	—
övriga	—	1 511	7 937	4 549	1 757	39	15 793	—	—	—	—	—	—
Pappersvaru- o. grafisk industri	661	55	897	6 849	1 913	7 397	17 111	48	365	2 067	435	2 037	4 952
Papp- o. pappersvaruindustri	129	35	439	1 438	281	259	2 452	32	244	848	124	301	1 549
Bokbinderier	73	20	76	313	344	408	1 161	16	45	367	166	565	1 159
Bok- o. accidenstryckerier	264	—	221	1 999	414	3 242	5 876	—	64	532	106	768	1 470
Tidningstryckerier	117	—	148	2 588	713	2 492	5 941	—	6	171	18	242	437
Annan grafisk industri	78	—	13	511	161	996	1 681	—	6	149	21	161	337
Livsmedelsindustri	924	970	4 098	11 517	3 130	4 226	24 214	152	1 615	4 733	1 313	2 129	9 979
Kvarnar	49	33	152	691	471	—	1 347	4	18	99	92	—	213
Bageriindustri	304	42	375	2 728	818	1 164	5 127	6	102	1 279	397	668	2 452

Mjukbrödsbagerier	274	42	229	1 988	741	1 099	4 099	6	50	571	359	588	1 574
Spisbrödsbagerier	23	—	143	607	76	40	866	—	51	386	37	—	474
Käxfabriker	7	—	3	133	1	25	162	—	1	322	1	80	404
Sockerindustri	22	696	1 058	503	308	159	2 724	55	119	95	44	35	348
Råsockerbruk	15	672	712	162	—	—	1 546	55	43	13	—	—	111
Raffinaderier o. komb. fabriker ...	7	24	346	341	308	159	1 178	—	76	82	44	35	237
Choklad- o. konfektindustri	66	—	245	387	215	416	1 263	4	325	975	374	752	2 430
Mejerindustri	108	72	380	2 151	481	1 093	4 234	13	75	308	51	171	624
Slakterier o. charkuterier	198	64	967	3 633	411	1 243	6 526	5	147	731	104	399	1 415
Fiskkonserverfabriker m. m.	55	—	77	512	181	1	771	—	85	878	207	1	1 171
Fruktkonserverindustri	30	39	423	89	11	20	590	64	699	150	3	12	930
Margarinindustri	11	6	—	256	102	36	400	—	—	78	15	15	108
Annan livsmedelsindustri	81	18	421	567	132	94	1 232	1	45	140	26	76	288
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	190	36	415	1 763	827	1 204	4 245	5	111	931	479	471	1 997
Sprit- o. vinfabriker	10	—	133	33	135	279	580	—	13	6	20	53	92
Bryggerier o. maltfabriker	149	36	268	1 465	411	646	2 826	5	63	328	122	208	726
Vatten- o. läskedrycksfabriker	22	—	10	128	129	185	452	—	10	53	80	97	240
Tobaksfabriker	9	—	4	137	152	94	387	—	25	544	257	113	939
Textil- o. beklädnadsindustri	1 138	752	8 549	16 187	2 275	1 032	28 812	1 150	10 463	24 493	5 905	4 253	46 352
Ylleindustri	101	282	1 451	3 098	258	7	5 096	246	1 315	2 876	527	6	4 970
Bomullsindustri	74	2	3 333	3 951	952	—	8 238	107	2 333	2 881	1 182	—	6 503
Linne- o. juteindustri	13	111	916	295	3	—	1 325	67	726	400	61	—	1 254
Trikåfabriker	176	55	498	1 461	153	74	2 241	114	1 108	3 282	972	394	5 870
Sömnadsindustri	502	92	1 259	3 317	582	607	5 874	457	4 391	11 907	2 461	2 935	22 239
Hatt- o. mössfabriker	45	3	7	182	35	28	255	7	31	788	205	83	1 114
Annan hithörande industri	227	207	1 085	3 883	292	316	5 783	152	559	2 359	497	835	4 402
Läder-, hår- o. gummivarindustri ...	436	356	3 149	8 090	579	589	12 763	215	1 194	4 946	488	303	7 146
Garverier	28	6	939	886	15	—	1 846	6	95	17	—	—	118
Päls- o. skinnvarufabriker	97	—	135	729	48	85	997	—	59	834	118	128	1 139
Skoindustri	160	173	507	3 109	164	49	4 002	147	440	2 185	88	47	2 907
Andra lädervarufabriker	69	68	215	287	245	76	891	47	105	168	228	68	616
Gummivarufabriker	18	—	1 210	2 783	5	197	4 195	—	446	1 663	—	36	2 145
Annan hithörande industri	64	109	143	296	102	182	832	15	49	79	54	24	221
Kemisk-teknisk industri	354	131	2 437	6 841	2 879	1 685	14 160	23	841	1 657	381	803	3 705
42-tim.-arb.	—	—	129	533	624	104	1 390	—	—	—	—	—	—
övriga	—	131	2 308	6 308	2 255	1 581	12 770	—	—	—	—	—	—
Färg-, olje- o. parfymfabriker	117	—	162	1 401	1 167	835	3 565	—	31	506	121	507	1 165
Sprängämnesfabriker	8	—	417	871	—	10	1 298	—	264	379	—	—	643
Tändsticksfabriker	8	—	551	370	—	—	921	—	330	268	—	—	598

Tab. 19 (forts.). Antal företag samt antal vuxna arbetare år 1953 inom olika närings- och industrigrupper samt dyrortgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Annan kemisk-teknisk industri	221	131	1 307	4 199	1 712	840	8 376	23	216	504	260	296	1 299
42-tim.-arb.	—	—	129	521	391	99	1 140	—	—	—	—	—	—
övriga	—	131	1 178	3 678	1 321	741	7 236	—	—	—	—	—	—
Samtliga industrigrupper	8 998	15 887	105 288	166 755	59 476	51 212	399 765	2 548	18 596	46 351	10 981	13 945	92 564
42-tim.-arb.	—	245	3 069	3 375	1 988	801	9 478	—	—	—	—	—	—
40-tim.-arb.	—	56	2 822	413	464	2 087	5 842	—	—	—	—	—	—
övriga	—	15 586	99 397	162 967	57 024	48 324	384 445	—	—	—	—	—	—
Byggnadsverksamhet	3 970	624	6 999	23 882	11 738	14 942	62 758	—	—	—	—	—	—
Husbyggnadsarbete	2 818	429	4 674	15 278	5 980	8 792	38 397	—	—	—	—	—	—
Väg- o. vattenbyggnadsarbete	269	89	1 194	2 126	3 043	1 589	9 250	—	—	—	—	—	—
Installationsarbete	631	95	775	5 073	2 438	4 044	12 545	—	—	—	—	—	—
El. installationsarbete	—	33	141	1 707	904	1 540	4 350	—	—	—	—	—	—
Rörledningsarbete	—	62	634	3 366	1 534	2 504	8 195	—	—	—	—	—	—
Målning	252	11	356	1 405	277	517	2 566	—	—	—	—	—	—
Statliga verk o. byggnadsarbeten m. m.	242	87	1 304	11 472	4 796	5 302	40 981	—	70	791	679	395	1 936
Mek. o. elektr. verkst. samt skeppsvarv	93	87	1 138	9 368	1 828	3 249	15 814	—	11	147	297	195	651
El. linjearbeten o. kraftverk	36	—	37	818	2 322	917	12 996	—	—	—	—	—	—
Ban- o. byggnadsarbeten	34	—	—	—	—	—	8 994	—	—	—	—	—	—
Intendenturverkstäder, förråd o. d...	58	—	12	524	157	251	944	—	—	384	198	59	641
Övrig statlig verksamhet	21	—	117	742	489	885	2 233	—	59	260	184	141	644
Privata el.-verk	45	79	394	1 277	174	49	3 148	—	—	—	—	—	—
Stuverirörelse	48	—	166	1 518	2 210	1 320	5 214	—	—	—	—	—	—

¹ Antal arbetsplatser.

Tab. 20. Löneutvecklingen 1939—1953 för arbetare inom industri, byggnadsverksamhet, samfärdsel m. m.

År	Industri ¹				Industri, byggnadsverksamhet, samfärdsel m. m.			
	Genomsnittlig timförtjänst för				Genomsnittlig timförtjänst för			
	vuxna män	vuxna kvinnor	minder-åriga	samtliga	vuxna män	vuxna kvinnor	minder-åriga	samtliga
a) Absoluta tal, kronor								
1939.....	1,34	0,84	0,57	1,18	1,43	0,84	0,58	1,27
1941.....	1,57	1,00	0,72	1,39	1,64	1,01	0,72	1,47
1943.....	1,78	1,13	0,81	1,59	1,86	1,14	0,81	1,67
1944.....	1,83	1,18	0,84	1,64	1,90	1,19	0,84	1,72
1945.....	1,90	1,26	0,90	1,73	1,98	1,27	0,91	1,81
1946.....	2,05	1,37	1,02	1,87	2,15	1,38	1,02	1,98
1947.....	2,34	1,62	1,24	2,15	2,45	1,62	1,24	2,27
1948.....	2,54	1,79	1,37	2,34	2,67	1,80	1,38	2,48
1949.....	2,62	1,86	1,43	2,43	2,75	1,87	1,44	2,56
1950.....	2,73	1,92	1,48	2,53	2,85	1,93	1,48	2,65
1951.....	3,30	2,31	1,79	3,05	3,44	2,32	1,83	3,21
1952.....	3,92	2,73	2,11	3,63	4,08	2,74	2,13	3,81
1953.....	4,11	2,84	2,12	3,79
b) Indextal för penninglönen (1939 = 100)								
1941.....	117	119	126	118	115	120	124	116
1943.....	133	135	142	135	130	136	140	132
1944.....	137	141	147	139	133	142	145	135
1945.....	142	150	158	147	139	151	157	143
1946.....	153	163	179	159	150	164	176	156
1947.....	175	193	218	182	171	193	214	179
1948.....	190	213	240	198	187	214	238	195
1949.....	196	221	251	206	192	223	248	202
1950.....	204	229	260	214	199	230	255	209
1951.....	246	275	314	259	241	276	316	253
1952.....	293	325	370	308	285	326	367	300
1953.....	307	338	372	321
c) Indextal för reallönen (1939 = 100)								
1941.....	92	93	99	92	90	94	97	90
1943.....	95	96	102	96	93	97	100	94
1944.....	97	100	105	99	94	101	103	96
1945.....	101	106	112	104	98	107	111	101
1946.....	108	115	126	112	106	116	124	110
1947.....	116	129	145	122	114	129	143	119
1948.....	124	139	157	130	122	140	156	128
1949.....	125	142	161	132	123	143	159	129
1950.....	129	145	164	136	126	145	162	132
1951.....	131	146	167	138	128	147	168	135
1952.....	141	157	179	149	138	157	177	145
1953.....	148	162	179	154

¹ Industrigrupperna »gruvindustri» t. o. m. »kemisk-teknisk industri» i tab. 19.

² Samtliga grupper i kap. IV t. o. m. VII samt dessutom arbetare i kommunal tjänst. Siffrorna

för år 1953 kommer att publiceras i Sociala Meddelanden samtidigt med redogörelsen över löneförhållandena för arbetare i kommunal tjänst.

Tab. 21. Lönutvecklingen 1939—1953 för vuxna manliga arbetare inom olika närings- och industrigrupper

Anm. Under åren 1939—1951 ingår ej s. k. arbetande förmän

Närings- och industrigrupp	1939	1941	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953
Genomsnittlig timförtjänst, kronor													
Gruvindustri	1,72	1,90	2,18	2,21	2,28	2,40	2,81	3,16	3,28	3,51	4,12	4,95	5,22
Metall- o. verkstadsindustri	1,39	1,65	1,88	1,93	2,00	2,12	2,41	2,61	2,73	2,85	3,43	4,14	4,37
Jord- o. stenindustri	1,12	1,30	1,57	1,63	1,73	1,88	2,18	2,34	2,42	2,50	3,04	3,59	3,76
Träindustri	1,10	1,27	1,47	1,51	1,63	1,81	2,07	2,25	2,31	2,40	2,95	3,42	3,59
Massa- och pappersindustri	1,27	1,43	1,59	1,62	1,70	1,89	2,20	2,35	2,40	2,49	3,24	3,81	3,94
Pappersvaru- o. grafisk ind.	1,72	1,99	2,24	2,32	2,40	2,52	2,87	3,06	3,09	3,18	3,73	4,32	4,47
Livsmedelsindustri	1,39	1,58	1,78	1,80	1,86	1,99	2,24	2,43	2,50	2,58	3,09	3,55	3,75
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1,45	1,71	1,83	1,84	1,94	2,00	2,28	2,47	2,48	2,52	3,06	3,63	3,73
Textil- o. beklädnadsindustri	1,11	1,30	1,52	1,59	1,69	1,86	2,14	2,34	2,43	2,50	2,99	3,41	3,54
Läder-, hår- o. gummivaruind. . .	1,28	1,53	1,75	1,81	1,89	2,02	2,33	2,56	2,67	2,75	3,20	3,69	3,90
Kemisk-teknisk industri	1,37	1,62	1,78	1,83	1,93	2,07	2,38	2,58	2,64	2,74	3,28	3,88	4,08
Samtliga industrigrupper	1,33	1,56	1,78	1,82	1,90	2,04	2,33	2,53	2,61	2,72	3,30	3,92	4,11
Byggnadsverksamhet	1,89	1,94	2,30	2,38	2,45	2,77	2,97	3,25	3,32	3,44	4,21	5,09	5,46
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	1,48	1,79	1,99	2,03	2,08	2,32	2,54	2,75	2,84	2,91	3,41	4,04	4,35
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	1,78	1,99	2,23	2,26	2,37	2,59	2,98	3,31	3,44	3,44	4,12	4,66	* ..
Stuverirörelse	2,09	2,41	2,65	2,64	2,65	2,90	3,23	3,44	3,53	3,46	4,09	4,87	5,07
Vägväsende ¹	1,00	1,14	1,34	1,43	1,52	1,78	2,09	2,45	2,52	2,58	3,07	3,72	3,94
Indextal (1939 = 100)													
Gruvindustri	100	110	127	128	133	140	163	184	191	204	240	288	303
Metall- o. verkstadsindustri	100	119	135	139	144	153	173	188	196	205	247	298	314
Jord- o. stenindustri	100	116	140	146	154	168	195	209	216	223	271	321	336
Träindustri	100	115	134	137	148	165	188	205	210	218	268	311	326
Massa- och pappersindustri	100	113	125	128	134	149	173	185	189	196	255	300	310
Pappersvaru- o. grafisk ind.	100	116	130	135	140	147	167	178	180	185	217	251	260
Livsmedelsindustri	100	114	128	129	134	143	161	175	180	186	222	255	270
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	100	118	126	127	134	138	157	170	171	174	211	250	257
Textil- o. beklädnadsind.	100	117	137	143	152	168	193	211	219	225	269	307	319
Läder-, hår- o. gummivaruind. . .	100	120	137	141	148	158	182	200	209	215	250	288	305
Kemisk-teknisk industri	100	118	130	134	141	151	174	188	193	200	239	283	298
Samtliga industrigrupper	100	118	134	138	143	155	177	192	198	206	248	295	309
Byggnadsverksamhet	100	103	122	126	130	147	157	172	176	182	223	269	289
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	100	121	134	137	141	157	172	186	192	197	230	273	294
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	100	112	125	127	133	146	167	186	193	193	231	262	* ..
Stuverirörelse	100	115	127	126	127	139	155	165	169	166	196	233	243
Vägväsende	100	114	134	143	152	178	209	245	252	258	307	372	394

¹ Siffrorna avser endast timförtjänst a) för grovarbetare.

² Siffran publiceras senare i Sociala Meddelanden.

Tab. 22. Lönutvecklingen 1939—1953 för vuxna kvinnliga arbetare inom olika närings- och industrigrupper

Närings- och industrigrupp	1939	1941	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953
Genomsnittlig timförtjänst, kronor													
Gruvindustri	0,83	0,97	1,10	1,13	1,04	1,12	1,38	1,51	1,55	1,70	2,06	2,52	2,59
Metall- o. verkstadsindustri	0,96	1,13	1,25	1,29	1,36	1,43	1,67	1,83	1,92	2,01	2,42	2,96	3,11
Jord- o. stenindustri	0,69	0,80	0,96	1,02	1,08	1,20	1,47	1,61	1,66	1,70	2,07	2,49	2,59
Träindustri	0,75	0,90	1,00	1,06	1,12	1,30	1,53	1,70	1,75	1,82	2,21	2,57	2,72
Massa- och pappersindustri	0,80	0,93	1,06	1,08	1,14	1,29	1,57	1,74	1,78	1,83	2,40	2,85	2,95
Pappersvaru- o. grafisk ind.	0,91	1,07	1,22	1,27	1,36	1,49	1,74	1,92	1,95	2,01	2,47	2,98	3,07
Livsmedelsindustri	0,87	1,01	1,15	1,18	1,23	1,38	1,61	1,75	1,84	1,86	2,28	2,67	2,83
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1,03	1,32	1,38	1,39	1,44	1,51	1,73	1,90	1,91	1,93	2,37	2,88	2,94
Textil- o. beklädnadsindustri ..	0,79	0,95	1,08	1,15	1,24	1,36	1,60	1,78	1,85	1,91	2,28	2,65	2,76
Läder-, hår- o. gummivaruind. ...	0,84	1,02	1,14	1,17	1,24	1,34	1,61	1,79	1,89	1,95	2,28	2,67	2,80
Kemisk-teknisk industri	0,83	1,00	1,09	1,15	1,21	1,31	1,55	1,70	1,78	1,87	2,25	2,73	2,87
Samtliga industrigrupper	0,84	1,00	1,13	1,18	1,26	1,37	1,61	1,79	1,86	1,92	2,31	2,73	2,84
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	1,04	1,23	1,36	1,41	1,49	1,73	1,89	1,99	2,07	2,15	2,53	3,02	3,30
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	1,02	1,11	1,41	1,69	1,83	1,99	2,23	2,66	2,69	2,87	2,92	3,24	1..
Indextal (1939 = 100)													
Gruvindustri	100	117	133	136	125	135	166	182	187	205	248	304	312
Metall- o. verkstadsindustri	100	118	130	134	142	149	174	191	200	209	252	308	324
Jord- o. stenindustri	100	116	139	148	157	174	213	233	241	246	300	361	375
Träindustri	100	120	133	141	149	173	204	227	233	243	295	343	363
Massa- och pappersindustri	100	116	133	135	143	161	196	218	223	229	300	356	369
Pappersvaru- o. grafisk ind.	100	118	134	140	149	164	191	212	214	221	271	327	337
Livsmedelsindustri	100	116	132	136	141	159	185	201	211	214	262	307	325
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	100	128	134	135	140	147	168	184	185	187	230	280	285
Textil- o. beklädnadsindustri	100	120	137	146	157	172	203	225	234	242	289	335	349
Läder-, hår- o. gummivaruind. ...	100	121	136	139	148	160	192	213	225	232	271	318	333
Kemisk-teknisk industri	100	120	131	139	146	158	187	205	214	225	271	329	346
Samtliga industrigrupper	100	119	135	140	150	163	192	213	221	229	275	325	338
Statliga verk o. byggnadsarb. m. m.	100	118	131	136	143	166	182	191	199	207	243	290	317
Kommunala verk o. byggnadsarb. m. m.	100	109	138	166	179	195	219	261	264	281	286	318	1..

¹ Se not 2 å föregående sida.

Tab. 23. Antal utförda arbetstimmar år 1953 för vuxna arbetare inom olika närings- och industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8
Närings- och industrigrupp	Arbetstimmar			Närings- och industrigrupp	Arbetstimmar		
	totalt i 1 000-tal	därav i %			totalt i 1 000-tal	därav i %	
		på ac- kord	på över- tid			på ac- kord	på över- tid
Män							
Gruvindustri	25 792	74,1	4,3	Svarveri- o. skidfabriker....	5 311	55,5	1,5
Malmgruvor	24 336	74,5	4,5	Annan trävaruindustri	4 048	45,4	1,7
42-tim.-arb.	228	68,1	3,2	Massa- o. pappersindustri ...	85 255	79,5	6,3
40-tim.-arb.	9 927	76,2	5,3	42-tim.-arb.	3 440	89,1	3,4
övriga	14 181	73,4	4,0	övriga	81 815	79,1	6,4
Kolgruvor	1 456	67,7	1,5	Massafabriker	48 932	81,0	6,6
42-tim.-arb.	67	2,3	0,5	42-tim.-arb.	3 099	90,9	2,4
40-tim.-arb.	993	82,2	0,7	övriga	45 833	80,3	6,9
övriga	396	42,3	3,7	Pappersbruk o. pappfabriker	36 323	77,6	5,9
Metall- o. verkstadsindustri .	395 709	66,3	2,5	42-tim.-arb.	341	73,3	12,6
42-tim.-arb.	6 555	86,5	1,4	övriga	35 982	77,6	5,9
övriga	389 154	65,9	2,6	Pappersvaru- o. grafisk ind. .	39 332	7,4	3,3
Järn-, stål- o. kopparverk ..	66 628	76,8	3,2	Papp- o. pappersvaruindustri	5 404	26,8	2,6
42-tim.-arb.	5 984	89,9	0,9	Bokbinderier	2 637	20,1	2,0
övriga	60 644	75,5	3,5	Bok- o. accidenstryckerier ..	13 642	5,8	2,6
Järn- o. stålmanufaktur	42 476	60,7	1,8	Tidningstryckerier	13 562	0,6	4,3
Bil- o. karosserifabriker	12 239	68,0	2,9	Annan grafisk industri	4 087	1,6	3,7
Reparationsverkstäder	19 718	19,1	2,6	Livsmedelsindustri	53 995	13,5	3,7
Skeppsvarv	42 327	86,9	4,4	Kvarnar	2 930	0,6	4,0
Elektroteknisk industri	41 178	62,8	2,3	Bagerindustri	11 234	1,1	1,8
Annan metallindustri	19 003	50,0	1,7	Mjukbrödsbagerier	8 930	0,0	1,6
Jord- o. stenindustri	57 319	61,1	2,8	Spisbrödsbagerier	1 931	0,2	2,7
42-tim.-arb.	4 802	48,6	3,6	Käxfabriker	373	31,5	2,7
övriga	52 517	62,2	2,7	Sockerindustri	6 015	74,4	3,5
Torvindstri	1 348	61,5	2,5	Råsockerbruk	3 402	71,2	3,3
Stenindustri	8 628	63,4	1,8	Raffinaderier o. komb. fabr.	2 613	78,6	3,7
Kalk- och kritbruk	3 987	61,9	3,2	Choklad- o. konfektindustri .	2 672	46,1	4,4
42-tim.-arb.	756	78,9	2,4	Mejerindustri	10 216	0,1	3,5
övriga	3 231	57,6	3,4	Slakterier o. charkuterier ...	14 235	5,3	4,4
Cementfabriker	4 296	37,6	6,3	Fiskkonserverfabriker m. m...	1 707	9,4	5,4
42-tim.-arb.	663	9,1	4,6	Fruktkonserverindustri	1 335	32,4	8,1
övriga	3 633	42,7	6,6	Margarinindustri	887	—	6,5
Cementvarufabriker	6 476	62,2	3,4	Annan livsmedelsindustri ...	2 764	3,0	3,5
Tegelbruk	11 967	62,5	1,9	Dryckesvaru- o. tobaksind. .	9 543	9,3	4,7
42-tim.-arb.	1 233	14,6	0,6	Sprit- o. vinfabriker	1 244	—	2,9
övriga	10 734	68,0	2,0	Bryggerier o. maltfabriker ..	6 457	9,0	5,1
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	7 574	63,5	2,6	Vatten- o. läskedrycksfabr. .	1 012	9,9	5,8
Glasindustri	8 765	59,0	2,0	Tobaksfabriker	830	24,6	3,1
42-tim.-arb.	909	87,9	6,9	Textil- o. beklädnadsindustri	62 641	58,6	2,5
övriga	7 856	55,6	1,4	Ylleindustri	11 277	63,1	3,0
Annan jord- o. stenindustri .	4 278	73,3	4,7	Bomullsindustri	18 192	69,5	2,5
Träindustri	80 879	54,7	2,4	Linne- o. juteindustri	2 888	62,1	2,1
Sågverk o. hyvlerier	39 179	55,2	2,6	Trikåfabriker	4 682	53,3	2,2
Möbelfabriker	14 247	54,7	1,9	Sömnadsindustri	12 463	42,9	1,9
Byggnadssnickrierier o. trähus- fabriker	13 880	51,4	2,5	Hatt- o. mössfabriker	531	40,2	1,7
Lådfabriker	1 521	60,4	1,3	Annan hithörande industri..	12 608	56,5	2,6
Fanér- o. plywoodfabriker ..	2 693	74,8	3,5	Läder-, hår- o. gummivaruind.	27 731	63,8	2,2
				Garverier	4 182	68,7	3,3
				Päls- o. skinnvarufabriker ..	2 042	43,3	1,4

Tab. 23 (forts.). Antal utförda arbetstimmar år 1953 för vuxna arbetare inom olika närings- och industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8
Skoindustri	8 583	56,0	1,4	Träindustri	1 952	53,2	0,9
Andra lädervarufabriker	1 946	51,5	1,2	Massa- o. pappersindustri ...	4 103	72,4	1,1
Gummivarufabriker	9 162	80,6	2,7	Pappersvaru- o. grafisk ind. .	10 543	27,7	1,2
Annan hithörande industri..	1 816	41,5	2,4	Papp- o. pappersvaruind....	3 250	35,6	0,9
Kemisk-teknisk industri ...	31 722	58,3	3,3	Bokbinderier	2 390	28,4	0,7
42-tim.-arb.	2 937	67,9	1,5	Bok- o. accidenstryckerier ..	3 228	21,3	1,0
övriga	28 785	57,3	3,5	Tidningsstryckerier	927	34,3	3,1
Färg-, olje- o. parfymfabr. .	7 959	39,8	3,6	Annan grafisk industri	748	10,7	1,9
Sprängämnesfabriker	2 867	73,8	2,0	Livsmedelsindustri	18 845	28,4	1,4
Tändsticksfabriker	2 078	50,3	2,6	Bageriindustri	4 878	6,2	0,7
Annan kemisk-teknisk ind. .	18 818	64,7	3,4	Mjukbrödsbagerier	3 076	0,2	0,7
42-tim.-arb.	2 408	79,5	1,5	Spisbrödsbagerier	1 020	1,0	0,6
övriga	16 410	62,4	3,7	Käxfabriker	782	36,5	0,6
Samtliga industrigrupper	869 918	58,9	3,1	Sockerindustri	664	56,5	1,7
42-tim.-arb.	19 176	73,4	2,5	Choklad- o. konfektindustri .	4 340	59,0	1,5
40-tim.-arb.	10 987	76,8	4,8	Mejeriindustri	1 364	—	2,1
övriga	839 755	58,4	3,1	Slakterier o. charkuterier ...	2 727	1,6	1,5
Byggnadsverksamhet	112 710	55,5	3,0	Fiskkonserverfabriker m. m. .	1 984	49,4	1,2
Husbyggnadsarbete	69 473	51,4	2,7	Fruktkonserverindustri	1 703	56,0	2,8
Väg- o. vattenbyggn.-arbete	10 770	81,1	7,4	Margarinindustri	215	5,1	1,9
Installationsarbete	27 576	51,2	2,2	Annan livsmedelsindustri ...	556	23,7	1,7
El. installationsarbete	9 606	47,9	2,7	Dryckesvaru- o. tobaksind. .	3 974	34,9	1,4
Rörledningsarbete	17 970	52,9	1,9	Bryggerier o. maltfabriker ..	1 497	19,8	2,2
Målning	4 891	82,0	1,5	Vatten- o. läskedrycksfabr. .	484	27,4	2,9
Statliga verk o. byggn.-arb.				Tobaksfabriker	1 810	53,0	0,4
m. m.	85 331	53,5	2,5	Textil- o. beklädnadsindustri.	88 704	65,3	0,7
Mek. och elektr. verkst. samt				Ylleindustri	9 659	80,1	1,3
skeppsvarv	33 255	71,2	1,9	Bomullsindustri	12 860	81,9	0,6
El. linjearb. o. kraftverk ...	27 439	45,9	3,7	Linne- o. juteindustri	2 438	77,7	0,6
Ban- o. byggnadsarbeten ...	17 711	36,9	1,9	Trikafabriker	10 744	62,4	0,9
Intendenturverkstäder, förråd				Sömnadsindustri	42 217	60,9	0,6
o. d.	2 111	28,2	1,9	Hatt- o. mössfabriker	2 156	41,6	0,8
Övrig statlig verksamhet ...	4 815	45,9	2,8	Annan hithörande industri..	8 630	51,4	0,8
Privata el.-verk.	6 783	42,9	4,2	Läder-, hår- o. gummivaruind.	13 926	59,4	0,7
Stuverirörelse	10 558	85,7	9,0	Päls- o. skinnvarufabriker ..	2 090	35,8	0,6
Vägväsende	28 221	Skoindustri	5 718	47,4	0,8
				Andra lädervarufabriker	1 189	48,1	0,6
				Gummivarufabriker	4 267	89,1	0,7
Kvinnor				Kemisk-teknisk industri ...	7 240	64,4	0,7
Gruvindustri	297	65,6	1,1	Färg-, olje- o. parfymfabriker	2 256	64,9	0,9
Metall- o. verkstadsindustri .	24 504	66,6	0,8	Sprängämnesfabriker	1 134	78,5	0,4
Järn- o. stålmanufaktur	3 771	69,8	0,6	Tändsticksfabriker	1 263	77,3	0,3
Mekaniska verkstäder	6 305	66,4	1,0	Annan kemisk-tekn. industri	2 587	51,5	0,9
Elektroteknisk industri	9 091	74,8	0,5	Samtliga industrigrupper	178 337	58,0	0,9
Annan metallindustri	3 375	53,3	0,6	Statliga verk o. byggnadsarb.			
Jord- o. stenindustri	4 249	58,3	0,8	m. m.	3 751	79,8	1,0
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	2 767	71,6	0,9				

Tab. 24. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp	Antal arbetare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
		a			b			c			1939 = 100	1952 = 100
		på tid-lön	på ac-kord	oavsett löneform	to-talt	därav		to-talt	därav			
						skift-till-lägg	över-tids-till-lägg		se-mes-ter-lön	sjuk-lön m.m.		
Män												
Gruvindustri	12 931	4,13	4,95	4,74	4,88	0,06	0,09	5,22	0,29	0,04	303	105
Malmgruvor	12 151	4,22	5,00	4,80	4,96	0,06	0,10	5,30	0,29	0,05	296	105
42-tim.-arb.	106	4,03	4,08	4,06	4,42	0,31	0,05	4,75	0,30	0,03
40-tim.-arb.	5 243	4,81	5,83	5,59	5,76	0,06	0,12	6,14	0,33	0,05
övriga	6 802	3,85	4,41	4,26	4,40	0,06	0,08	4,72	0,27	0,04
Kolgruvor	780	2,92	3,95	3,62	3,64	0,00	0,02	3,90	0,26	0,00	325	104
42-tim.-arb.	32	3,41	..	3,40	3,43	0,03	0,00	3,65	0,22	—
40-tim.-arb.	562	3,00	4,12	3,92	3,93	—	0,01	4,21	0,28	0,00
övriga	186	2,72	3,14	2,90	2,95	—	0,04	3,16	0,21	0,00
Metall- och verkstadsindustri	182 774	3,54	4,25	4,01	4,08	0,03	0,04	4,37	0,26	0,03	314	106
42-tim.-arb.	3 348	3,86	4,44	4,37	4,80	0,35	0,09	5,12	0,25	0,07	..	110
övriga	179 426	3,53	4,25	4,01	4,06	0,02	0,04	4,35	0,26	0,03	..	105
Järn-, stål- o. kopparverk	30 631	3,49	4,03	3,90	4,06	0,10	0,06	4,34	0,25	0,03	331	106
42-tim.-arb.	3 070	3,96	4,46	4,41	4,84	0,35	0,08	5,13	0,25	0,05	..	110
övriga	27 561	3,47	3,98	3,85	3,98	0,07	0,06	4,27	0,25	0,03	..	106
Järn- o. stålmanufaktur	20 001	3,50	4,14	3,88	3,93	0,03	0,02	4,22	0,25	0,03	320	105
Mekaniska verkstäder	70 029	3,54	4,29	4,04	4,07	0,01	0,03	4,37	0,27	0,02	..	105
Bil- o. karosserifabriker	5 967	3,82	5,00	4,62	4,67	0,00	0,04	4,97	0,28	0,02	..	108
Reparationsverkstäder	8 972	3,42	4,70	3,67	3,73	0,01	0,05	4,01	0,21	0,07	..	103
Skeppsvarv	19 225	3,56	4,40	4,29	4,37	0,02	0,06	4,68	0,26	0,05	316	105
Elektroteknisk industri	19 135	3,67	4,16	3,98	4,02	0,01	0,03	4,30	0,27	0,02	287	105
Annan metallindustri	8 814	3,50	4,26	3,88	3,91	0,01	0,02	4,19	0,26	0,02	322	105
Jord- och stenindustri	26 934	2,91	3,71	3,40	3,51	0,07	0,05	3,76	0,21	0,03	336	105
42-tim.-arb.	2 304	3,11	3,56	3,33	3,96	0,58	0,05	4,28	0,25	0,07	..	105
övriga	24 630	2,88	3,72	3,40	3,47	0,03	0,05	3,71	0,21	0,02	..	104
Torvindustri	735	2,82	3,14	3,01	3,07	0,01	0,05	3,26	0,18	0,01	423	102
Stenindustri	4 289	2,94	3,68	3,41	3,45	0,02	0,03	3,65	0,19	0,00	341	102
Kalk- och kritbruk	1 875	2,97	3,70	3,42	3,57	0,09	0,06	3,81	0,23	0,01	..	106
42-tim.-arb.	336	3,39	3,65	3,59	3,98	0,34	0,05	4,23	0,25	0,00	..	103
övriga	1 539	2,93	3,68	3,36	3,46	0,04	0,07	3,70	0,22	0,01	..	105
Cementfabriker	1 866	2,97	4,14	3,41	3,68	0,14	0,13	3,92	0,22	0,02	319	104
42-tim.-arb.	307	3,18	3,53	3,21	3,99	0,69	0,10	4,30	0,25	0,05	..	105
övriga	1 559	2,91	4,16	3,44	3,62	0,05	0,13	3,84	0,21	0,01	..	104
Cementvarufabriker	2 919	3,17	4,34	3,90	4,01	0,06	0,06	4,27	0,22	0,03	..	107
Tegelbruk	5 565	2,79	3,45	3,20	3,28	0,05	0,03	3,50	0,21	0,01	307	103
42-tim.-arb.	610	3,11	3,53	3,17	3,63	0,45	0,01	3,89	0,24	0,03	..	104
övriga	4 955	2,69	3,45	3,20	3,24	0,01	0,03	3,46	0,21	0,01	..	103
Porslins-, kakel- o. lergodsfabriker	3 492	2,78	3,67	3,34	3,42	0,04	0,04	3,70	0,22	0,06	325	105
Glasindustri	4 183	2,83	3,47	3,21	3,32	0,09	0,02	3,56	0,21	0,04	312	104
42-tim.-arb.	466	2,96	3,62	3,54	4,27	0,71	0,01	4,63	0,27	0,10	..	106
övriga	3 717	2,83	3,44	3,17	3,21	0,02	0,02	3,44	0,20	0,03	..	103
Annan jord- o. stenindustri	2 010	3,13	3,97	3,74	4,02	0,19	0,08	4,35	0,25	0,09	..	106

Tab. 24 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Träindustri	38 390	3,01	3,56	3,31	3,37	0,02	0,04	3,59	0,20	0,02	326	105
Sågverk o. hyvlerier	18 720	3,05	3,51	3,31	3,39	0,03	0,05	3,62	0,20	0,03	335	105
Möbelfabriker	6 750	2,95	3,63	3,32	3,35	0,00	0,02	3,56	0,21	0,01	..	104
Byggnadssnickrier o. trähusfabriker	6 442	2,97	3,62	3,30	3,34	0,01	0,03	3,55	0,20	0,01	..	107
Lådfabriker	726	3,03	3,36	3,23	3,26	0,00	0,02	3,50	0,22	0,02	..	104
Fanér- o. plywoodfabr.	1 223	3,05	3,51	3,39	3,55	0,07	0,09	3,78	0,22	0,01	..	104
Svarveri- o. skidfabriker	2 574	3,00	3,56	3,31	3,33	0,00	0,02	3,56	0,20	0,02	..	106
Annan trävaruindustri	1 955	3,03	3,70	3,33	3,36	0,00	0,02	3,58	0,20	0,02	289	106
Massa- och pappersindustri	37 431	3,20	3,45	3,40	3,70	0,12	0,18	3,94	0,21	0,03	310	103
42-tim.-arb.	1 700	3,85	4,24	4,20	4,62	0,31	0,10	4,91	0,25	0,05	..	103
övriga	35 731	3,18	3,41	3,36	3,66	0,11	0,18	3,90	0,21	0,03	..	103
Massafabriker	21 454	3,21	3,53	3,47	3,78	0,12	0,20	4,04	0,22	0,04	313	103
42-tim.-arb.	1 516	3,83	4,30	4,26	4,63	0,30	0,07	4,92	0,25	0,05	..	103
övriga	19 938	3,19	3,47	3,41	3,72	0,11	0,20	3,98	0,22	0,04	..	103
Pappersbruk o. pappfabriker	15 977	3,18	3,34	3,30	3,59	0,13	0,16	3,81	0,20	0,01	307	104
42-tim.-arb.	184	3,92	3,10	3,68	4,54	0,46	0,40	4,83	0,28	0,01	..	103
övriga	15 793	3,17	3,34	3,30	3,58	0,13	0,16	3,80	0,20	0,01	..	104
Pappersvaru- o. grafisk industri ..	17 111	3,81	4,59	3,87	4,23	0,22	0,14	4,47	0,22	0,03	260	103
Papp- o. pappersvaruindustri ...	2 452	3,46	4,07	3,62	3,76	0,07	0,06	3,98	0,21	0,02	274	104
Bokbinderier	1 161	3,44	5,13	3,78	3,86	0,03	0,05	4,11	0,24	0,01	..	104
Bok- o. aceidenstryckerier	5 876	3,75	5,04	3,83	4,00	0,08	0,10	4,28	0,22	0,05	252	103
Tidningstryckerier	5 941	4,10	5,89	4,11	4,81	0,46	0,23	5,04	0,21	0,03	255	104
Annan grafisk industri	1 681	3,54	4,69	3,56	3,90	0,21	0,13	4,12	0,21	0,01	247	100
Livsmedelsindustri	24 214	3,34	3,57	3,37	3,48	0,03	0,08	3,75	0,18	0,08	270	106
Kvarnar	1 347	3,23	4,26	3,24	3,38	0,06	0,08	3,73	0,21	0,14	257	106
Bageriindustri	5 127	3,64	3,59	3,63	3,68	0,00	0,05	3,92	0,17	0,07	250	106
Mjukbrödsbagerier	4 099	3,68	..	3,68	3,72	0,00	0,04	3,95	0,16	0,07	248	105
Spisbrödsbagerier	866	3,48	..	3,48	3,56	0,00	0,07	3,86	0,22	0,08	257	108
Käxfabriker	162	3,20	3,54	3,31	3,38	0,03	0,04	3,62	0,20	0,03	287	108
Sockerindustri	2 724	2,69	3,29	3,14	3,34	0,15	0,05	3,60	0,20	0,06	295	105
Råsockerbruk	1 546	2,65	3,10	2,97	3,20	0,19	0,05	3,43	0,18	0,05	293	105
Raffinaderier o. komb. fabriker	1 178	2,77	3,53	3,36	3,53	0,10	0,06	3,82	0,23	0,07	301	104
Choklad- o. konfektindustri.	1 263	3,31	3,91	3,59	3,70	0,04	0,07	3,95	0,22	0,03	297	106
Mejeriindustri	4 234	3,34	4,55	3,34	3,45	0,03	0,08	3,73	0,16	0,12	294	106
Slakterier o. charkuterier	6 526	3,30	4,57	3,37	3,47	0,00	0,10	3,75	0,19	0,09	255	106
Fiskkonserverfabriker m. m.	771	3,03	4,22	3,14	3,22	0,00	0,07	3,45	0,18	0,05	..	107
Fruktkonserverindustri	590	2,98	3,40	3,12	3,27	0,05	0,11	3,47	0,17	0,02	..	107
Margarinindustri	400	3,40	—	3,40	3,59	0,01	0,17	3,97	0,21	0,18	..	109
Annan livsmedelsindustri	1 232	3,12	3,83	3,14	3,29	0,06	0,09	3,52	0,17	0,06	..	103
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	4 245	3,23	3,95	3,30	3,41	0,03	0,08	3,73	0,19	0,13	257	103
Sprit- o. vinfabriker	580	3,50	—	3,50	3,60	0,03	0,06	3,90	0,20	0,11	..	105
Bryggerier o. maltfabriker	2 826	3,15	3,80	3,21	3,32	0,03	0,08	3,64	0,18	0,14	..	102
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	452	3,22	4,77	3,37	3,50	0,01	0,12	3,80	0,20	0,11	..	102
Tobaksfabriker	387	3,50	4,00	3,63	3,71	0,02	0,06	4,08	0,25	0,12	236	104
Textil- o. beklädnadsindustri	28 812	3,03	3,26	3,16	3,26	0,07	0,03	3,54	0,20	0,07	319	104
Ylleindustri	5 096	2,91	3,14	3,06	3,14	0,05	0,04	3,42	0,20	0,08	329	104
Bomullsindustri	8 238	2,89	3,10	3,04	3,16	0,09	0,03	3,47	0,21	0,10	334	104
Linne- o. juteindustri	1 325	2,78	3,01	2,92	3,04	0,09	0,03	3,35	0,20	0,11	322	103
Trikáfabriker	2 241	2,98	3,37	3,19	3,29	0,07	0,03	3,58	0,20	0,09	306	105
Sömnadsindustri	5 874	3,24	3,68	3,43	3,46	0,00	0,03	3,67	0,20	0,02	278	105
Hatt- o. mössfabriker	255	3,27	4,55	3,78	3,81	—	0,03	4,11	0,24	0,06	296	104
Annan hithörande industri	5 783	3,02	3,31	3,19	3,33	0,11	0,04	3,62	0,21	0,08	..	103

Tab. 24 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigruppera) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1 Industrigrupp	2 Antal arbetare	3 Genomsnittlig timförtjänst, kronor									12 Indextal	
		a			b			c			1939 = 100	1952 = 100
		4 på tid-lön	5 på ac-kord	6 oavsett löneform	7 to-talt	8 därav		9 to-talt	10 därav			
						11 skifttillägg	12 övertidslägg		13 se- mes- ter- lön	14 sjuk- lön m.m.		
Läder-, hår- o. gummivaruindustri	12 763	3,17	3,86	3,61	3,66	0,02	0,03	3,90	0,22	0,02	305	106
Garverier	1 846	3,03	3,70	3,49	3,54	0,01	0,04	3,75	0,21	0,01	298	105
Päls- o. skinnvarufabriker	997	3,54	4,13	3,79	3,82	0,01	0,02	4,07	0,22	0,03	328	106
Skoindustri	4 002	3,01	3,99	3,56	3,58	—	0,01	3,79	0,21	0,00	287	106
Andra lädervarufabriker	891	3,17	3,77	3,48	3,50	0,00	0,01	3,73	0,22	0,01	..	104
Gummivarufabriker	4 195	3,24	3,84	3,72	3,81	0,05	0,04	4,09	0,23	0,04	317	106
Annan hithörande industri	832	3,36	3,65	3,48	3,53	0,00	0,05	3,73	0,17	0,03	..	105
Kemisk-teknisk industri	14 160	3,35	3,81	3,62	3,77	0,10	0,06	4,08	0,23	0,08	298	105
42-tim.-arb.	1 390	3,71	3,52	3,58	4,27	0,66	0,03	4,63	0,26	0,10	..	104
övriga	12 770	3,32	3,84	3,62	3,72	0,04	0,06	4,03	0,23	0,08	..	105
Färg-, olje- o. parfymfabriker ..	3 565	3,47	3,97	3,67	3,81	0,08	0,07	4,16	0,23	0,12	306	106
Sprängämnesfabriker	1 298	3,63	4,48	4,26	4,37	0,08	0,04	4,70	0,26	0,06	278	108
Tändsticksfabriker	921	3,00	3,39	3,19	3,23	0,00	0,03	3,49	0,22	0,05	301	104
Annan kemisk-tekn. industri	8 376	3,29	3,68	3,54	3,72	0,12	0,06	4,02	0,23	0,07	300	104
42-tim.-arb.	1 140	3,49	3,49	3,49	4,19	0,68	0,03	4,55	0,26	0,09	..	103
övriga	7 236	3,27	3,72	3,55	3,65	0,04	0,06	3,94	0,22	0,07	..	104
Samtliga industrigrupper	399 765	3,38	3,97	3,72	3,84	0,05	0,06	4,11	0,23	0,04	309	105
42-tim.-arb.	9 478	3,48	4,05	3,89	4,43	0,46	0,07	4,75	0,25	0,07	..	107
40-tim.-arb.	5 842	4,68	5,66	5,43	5,59	0,06	0,11	5,96	0,32	0,05	..	105
övriga	384 445	3,37	3,93	3,70	3,80	0,05	0,06	4,07	0,23	0,04	..	105
Privata el-verk	3 148	3,11	4,84	3,85	3,99	0,05	0,09	4,28	0,23	0,06	..	103
Kvinnor												
Gruvindustri	165	2,20	2,43	2,35	2,41	0,04	0,02	2,59	0,15	0,03	312	103
Metall- o. verkstadsindustri	12 697	2,50	3,07	2,88	2,89	0,01	0,01	3,11	0,20	0,01	324	105
Järn- o. stålmanufaktur	2 040	2,35	2,81	2,67	2,68	0,00	0,01	2,89	0,20	0,01	371	105
Mekaniska verkstäder	3 139	2,56	3,24	3,01	3,03	0,01	0,01	3,25	0,20	0,02	325	106
Elektroteknisk industri	4 690	2,51	3,10	2,95	2,96	0,00	0,00	3,18	0,21	0,01	309	105
Annan metallindustri	1 761	2,49	2,98	2,75	2,76	0,00	0,00	2,96	0,19	0,01	325	104
Jord- o. stenindustri	2 363	1,95	2,68	2,38	2,39	0,01	0,01	2,59	0,16	0,04	375	104
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr. ..	1 487	2,04	2,69	2,50	2,52	0,00	0,01	2,74	0,17	0,05	386	104
Träindustri	1 097	2,27	2,76	2,53	2,55	0,01	0,01	2,72	0,16	0,01	363	106
Massa- o. pappersindustri	2 111	2,38	2,84	2,72	2,77	0,03	0,02	2,95	0,18	0,00	369	104
Pappersvaru- o. grafisk industri .	4 952	2,57	3,56	2,84	2,88	0,01	0,03	3,07	0,17	0,02	337	103
Papp- o. pappersvaruindustri ...	1 549	2,52	3,30	2,80	2,83	0,02	0,01	3,00	0,17	0,00	337	103
Bokbinderier	1 159	2,53	3,67	2,86	2,87	0,00	0,01	3,06	0,19	0,00	..	104

Tab. 24 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bok- o. accidenstryckerier	1 470	2,66	3,69	2,88	2,91	0,01	0,02	3,14	0,18	0,05	320	104
Tidningstryckerier	437	2,45	4,02	2,99	3,09	0,01	0,09	3,26	0,16	0,01	358	99
Annan grafisk industri	337	2,52	3,67	2,64	2,70	0,01	0,05	2,85	0,14	0,01	313	105
Livsmedelsindustri	9 979	2,51	2,76	2,59	2,62	0,01	0,02	2,83	0,15	0,07	325	106
Bageriindustri	2 452	2,74	3,13	2,77	2,79	0,01	0,01	3,03	0,14	0,09	294	105
Mjukbrödsbagerier	1 574	2,81	3,04	2,81	2,83	0,00	0,01	3,05	0,12	0,10	293	106
Spisbrödsbagerier	474	2,67	..	2,67	2,69	0,00	0,01	2,99	0,18	0,12	269	103
Käxfabriker	404	2,49	3,16	2,73	2,79	0,05	0,01	3,02	0,18	0,05	332	103
Sockerindustri	348	2,20	2,64	2,45	2,53	0,06	0,03	2,77	0,16	0,07	330	103
Choklad- o. konfektindustri	2 430	2,18	2,75	2,52	2,54	0,01	0,01	2,71	0,15	0,01	347	105
Mejeriindustri	624	2,60	—	2,60	2,66	0,01	0,04	2,92	0,13	0,13	..	109
Slakterier o. charkuterier	1 415	2,57	3,39	2,58	2,61	0,00	0,02	2,84	0,14	0,10	293	108
Fiskkonserverfabriker m. m.	1 171	2,18	2,88	2,52	2,54	0,01	0,01	2,75	0,16	0,04	..	109
Fruktkonserverindustri	930	2,13	2,54	2,35	2,42	0,03	0,03	2,58	0,14	0,02	..	108
Margarinindustri	108	2,64	2,70	2,65	2,70	0,02	0,04	3,09	0,21	0,18	..	108
Annan livsmedelsindustri	288	2,44	2,94	2,55	2,59	0,00	0,04	2,79	0,14	0,07	..	106
Dryckesvaru- o. tobaksindustri ..	1 997	2,50	2,86	2,63	2,65	0,00	0,02	2,94	0,18	0,11	285	102
Bryggerier o. maltfabriker	726	2,45	3,07	2,57	2,60	0,01	0,02	2,91	0,16	0,15	..	100
Vatten- o. läskedrycksfabriker ..	240	2,58	3,22	2,76	2,81	0,00	0,05	3,11	0,16	0,14	..	97
Tobaksfabriker	939	2,47	2,75	2,62	2,62	—	0,00	2,90	0,20	0,08	276	104
Textil- o. beklädnadsindustri	46 352	2,32	2,67	2,55	2,58	0,02	0,01	2,76	0,16	0,02	349	104
Ylleindustri	4 970	2,26	2,61	2,54	2,58	0,03	0,01	2,77	0,16	0,03	374	105
Bomullsindustri	6 503	2,19	2,56	2,49	2,58	0,08	0,01	2,79	0,17	0,05	372	104
Linne- o. juteindustri	1 254	2,10	2,45	2,37	2,44	0,07	0,01	2,66	0,16	0,06	364	104
Triåfabriker	5 870	2,28	2,68	2,53	2,55	0,01	0,01	2,73	0,16	0,03	355	105
Sömnadsfabriker	22 239	2,36	2,73	2,59	2,59	0,00	0,01	2,76	0,16	0,01	325	104
Hatt- o. mössfabriker	1 114	2,32	2,81	2,53	2,54	—	0,01	2,72	0,15	0,03	328	107
Annan hithörande industri	4 402	2,33	2,73	2,54	2,58	0,03	0,01	2,76	0,15	0,03	..	105
Läder-, hår- o. gummivarindustri	7 114	2,30	2,83	2,61	2,62	0,00	0,01	2,80	0,16	0,02	333	105
Päls- o. skinnvarufabriker	1 139	2,61	2,84	2,69	2,70	—	0,01	2,90	0,17	0,04	345	105
Skoindustri	2 907	2,16	2,98	2,55	2,55	—	0,01	2,71	0,16	0,00	319	104
Andra lädervarufabriker	616	2,36	2,89	2,61	2,62	—	0,01	2,78	0,16	0,01	..	105
Gummivarufabriker	2 145	2,30	2,71	2,66	2,68	0,01	0,00	2,87	0,17	0,02	346	105
Kemisk-teknisk industri	3 705	2,35	2,78	2,62	2,64	0,01	0,01	2,87	0,17	0,06	346	105
Färg-, olje- o. parfymfabriker ...	1 165	2,33	2,80	2,63	2,65	0,01	0,01	2,89	0,16	0,08	340	105
Sprängämnesfabriker	643	2,53	3,07	2,95	2,96	0,01	0,00	3,18	0,19	0,02	..	108
Tändsticksfabriker	598	2,37	2,66	2,59	2,60	0,01	0,00	2,84	0,19	0,04	379	105
Annan kemisk-tekn. industri	1 299	2,32	2,65	2,49	2,50	0,01	0,01	2,73	0,17	0,06	325	103
Samtliga industrigrupper	92 564	2,40	2,79	2,62	2,65	0,01	0,01	2,84	0,17	0,03	338	104

Tab. 25. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrortsgrupper

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor														
	a (oavsett löneform)					b					c				
	dyrortsgrupp					dyrortsgrupp					dyrortsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Män															
Gruvindustri	3,61	4,21	4,44	4,80	5,48	3,64	4,30	4,55	4,98	5,70	3,88	4,58	4,83	5,30	6,12
Malmgruvor	—	4,28	4,44	4,80	5,48	—	4,38	4,55	4,98	5,70	—	4,66	4,83	5,30	6,12
42-tim.-arb.	—	4,02	..	—	4,40	..	—	4,72	..
40-tim.-arb.	—	5,20	5,47	5,75	5,97	—	5,28	5,56	5,89	6,27	—	5,60	5,93	6,24	6,71
övriga	—	3,66	3,75	4,25	5,10	—	3,77	3,87	4,43	5,27	—	4,02	4,10	4,74	5,68
Kolgruvor	3,61	3,62	—	—	—	3,64	3,64	—	—	—	3,88	3,90	—	—	—
42-tim.-arb.	—	3,40	—	—	—	—	3,43	—	—	—	—	3,65	—	—	—
40-tim.-arb.	3,92	3,92	—	—	—	3,95	3,92	—	—	—	4,20	4,21	—	—	—
övriga	2,97	2,89	—	—	—	3,22	3,15	—	—	—	3,02	2,93	—	—	—
Metall- och verkstadsindustri ..	3,38	3,65	3,90	4,42	4,50	3,41	3,72	3,96	4,49	4,56	3,64	3,99	4,24	4,82	4,89
42-tim.-arb.	4,13	4,36	4,97	4,35	..	4,45	4,69	5,66	5,03	..	4,72	4,92	6,18	5,48
övriga	3,38	3,64	3,89	4,41	4,51	3,40	3,71	3,95	4,48	4,55	3,64	3,98	4,23	4,81	4,87
Järn-, stål- o. kopparverk	—	3,70	3,89	4,71	4,65	—	3,84	4,04	4,97	4,93	—	4,10	4,32	5,42	5,24
42-tim.-arb.	—	4,16	4,38	..	4,52	—	4,47	4,70	..	5,31	—	4,75	4,93	..	5,62
övriga	—	3,67	3,85	4,62	4,68	—	3,79	3,99	4,74	4,83	—	4,05	4,27	5,18	5,14
Järn- o. stålmanufaktur	3,35	3,65	3,80	4,38	5,25	3,38	3,69	3,86	4,42	5,27	3,60	3,95	4,15	4,72	5,61
Mekaniska verkstäder	3,45	3,63	4,03	4,23	4,51	3,47	3,66	4,07	4,28	4,55	3,71	3,92	4,35	4,61	4,86
Bil- o. karosserifabriker	3,49	3,85	3,88	4,63	5,55	3,50	3,87	3,91	4,67	5,61	3,75	4,12	4,18	4,98	5,96
Reparationsverkstäder	2,93	3,01	3,46	3,90	4,19	2,95	3,05	3,52	3,94	4,28	3,11	3,27	3,75	4,27	4,66
Skeppsvarv	3,82	3,92	4,63	4,59	..	3,89	3,98	4,73	4,66	..	4,20	4,24	5,05	4,99
Elektroteknisk industri	3,31	3,68	3,72	3,97	4,32	3,41	3,73	3,76	4,02	4,36	3,68	4,05	4,01	4,28	4,68
Annan metallindustri	3,42	3,46	3,76	4,08	4,39	3,45	3,49	3,79	4,12	4,43	3,68	3,75	4,05	4,41	4,75
Jord- och stenindustri	3,06	3,30	3,53	3,89	4,68	3,13	3,43	3,63	4,04	4,78	3,34	3,68	3,88	4,29	5,10
42-tim.-arb.	3,03	3,28	3,53	3,44	..	3,66	3,97	4,05	3,99	..	3,89	4,30	4,37	4,26	..
övriga	3,06	3,30	3,52	3,91	4,72	3,10	3,37	3,60	4,05	4,81	3,31	3,61	3,83	4,30	5,13
Torvindustri	3,19	2,95	2,94	—	—	3,20	3,03	2,94	—	—	3,40	3,21	3,13	—	—
Stenindustri	3,23	3,53	3,16	3,78	4,18	3,35	3,58	3,18	3,84	4,19	3,56	3,81	3,32	4,08	4,42
Kalk- och kritbruk	3,35	3,40	3,47	3,49	3,41	3,40	3,57	3,61	3,72	3,58	3,66	3,80	3,84	3,95	3,85
42-tim.-arb.	3,61	3,84	3,31	3,99	4,16	3,86	4,23	4,44	4,10	..
övriga	3,37	3,35	3,37	3,59	3,29	3,41	3,45	3,49	3,65	3,36	3,67	3,68	3,72	3,88	3,61
Cementfabriker	3,12	3,60	—	—	..	3,35	3,88	—	—	..	3,55	4,14	—	—
42-tim.-arb.	2,85	3,50	—	—	..	3,56	4,19	—	—	..	3,79	4,55	—	—
övriga	3,16	3,61	—	—	..	3,32	3,81	—	—	..	3,52	4,05	—	—
Cementvarufabriker	3,35	3,61	3,84	3,99	5,07	3,40	3,71	3,92	4,22	5,18	3,62	3,95	4,17	4,48	5,51
Tegelbruk	3,05	3,17	3,31	3,60	4,12	3,12	3,25	3,38	3,70	4,23	3,32	3,48	3,59	3,94	4,49
42-tim.-arb.	3,09	3,10	3,39	3,60	—	3,44	3,59	3,80	4,17	—	3,67	3,86	4,04	4,49	—
övriga	3,05	3,18	3,30	3,60	4,12	3,08	3,22	3,33	3,64	4,23	3,28	3,44	3,55	3,87	4,49
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	3,09	3,51	3,16	3,59	3,42	3,89
Glasindustri	2,94	3,19	3,95	3,99	4,51	2,97	3,37	4,05	4,03	4,54	3,20	3,62	4,32	4,32	4,86
42-tim.-arb.	3,31	3,42	4,13	—	—	3,80	4,28	4,46	—	—	4,03	4,67	4,80	—	—
övriga	2,93	3,14	3,91	3,99	4,51	2,95	3,20	3,95	4,03	4,54	3,18	3,42	4,20	4,32	4,86
Annan jord- o. stenindustri...	3,10	3,58	3,90	4,36	4,85	3,12	3,98	4,01	4,43	4,99	3,36	4,37	4,27	4,69	5,33

Tab. 25 (forts.) Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrtorsgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Träindustri	3,20	3,20	3,35	3,46	3,76	3,23	3,24	3,41	3,57	3,87	3,42	3,44	3,65	3,83	4,10
Sågverk o. hyvlerier	3,12	3,16	3,31	3,46	3,62	3,16	3,22	3,41	3,56	3,75	3,33	3,42	3,65	3,83	3,98
Möbelfabriker	3,14	3,29	3,42	3,44	4,29	3,16	3,31	3,45	3,46	4,32	3,36	3,52	3,68	3,65	4,59
Byggnadssnickrier och trähusfabriker	3,29	3,20	3,38	3,55	4,26	3,34	3,24	3,42	3,58	4,27	3,54	3,44	3,63	3,84	4,55
Lådfabriker	3,20	3,17	3,20	3,69	..	3,23	3,22	3,22	3,69	..	3,42	3,47	3,49	3,85	..
Fané- och plywoodfabriker	3,15	..	3,58	3,33	..	3,19	..	3,66	3,55	..	3,46	..	3,90	3,77	..
Svarveri- o. skidfabriker	3,08	3,21	3,32	3,46	4,77	3,08	3,24	3,34	3,49	4,78	3,24	3,48	3,55	3,69	5,01
Annan trävaruindustri	3,52	3,07	3,35	3,82	4,18	3,55	3,10	3,37	3,89	4,21	3,74	3,30	3,58	4,14	4,54
Massa- o. pappersindustri	2,97	3,28	3,44	3,54	3,54	3,25	3,58	3,75	3,85	3,85	3,44	3,79	3,98	4,13	4,07
42-tim.-arb.	3,16	3,85	4,18	4,44	4,01	4,25	4,45	4,57	4,76	4,35	4,51	4,73	4,87	5,09	4,39
övriga	2,96	3,26	3,42	3,48	3,52	3,24	3,55	3,72	3,79	3,32	3,43	3,77	3,95	4,07	4,06
Massafabriker	3,05	3,33	3,44	3,55	3,55	3,30	3,66	3,76	3,86	3,85	3,49	3,89	4,01	4,15	4,08
42-tim.-arb.	3,91	4,23	4,44	4,01	..	4,42	4,56	4,76	4,35	..	4,69	4,86	5,09	4,39
övriga	3,04	3,28	3,40	3,48	3,52	3,28	3,60	3,72	3,78	3,83	3,47	3,83	3,97	4,07	4,06
Pappersbruk o. papppabriker	2,95	3,25	3,44	3,51	..	3,24	3,54	3,73	3,80	..	3,43	3,74	3,95	4,05	..
42-tim.-arb.	3,05	3,64	3,93	4,22	4,53	4,66	4,46	4,85	4,93
övriga	2,94	3,25	3,43	3,51	..	3,23	3,53	3,72	3,80	..	3,42	3,73	3,93	4,05	..
Pappersvaru- o. grafisk industri	3,22	3,30	3,65	3,72	4,18	3,31	3,39	3,96	4,12	4,61	3,50	3,58	4,19	4,39	4,88
Papp- o. pappersvaruindustri	3,22	3,44	3,62	3,62	4,04	3,31	3,52	3,78	3,72	4,13	3,50	3,73	4,01	3,93	4,35
Bokbinderier	3,14	3,53	3,68	4,23	..	3,18	3,56	3,84	4,29	..	3,37	3,78	4,07	4,57
Bok- o. accidenstryckerier	3,01	3,62	3,68	4,03	..	3,05	3,81	3,75	4,23	..	3,24	4,03	3,97	4,55
Tidningsstryckerier	3,42	3,74	3,79	4,67	..	3,63	4,28	4,62	5,52	..	3,76	4,50	4,96	5,74
Annan grafisk industri	3,54	3,72	3,53	3,71	4,04	3,97	3,89	4,27	4,20
Livsmedelsindustri	2,99	3,08	3,28	3,55	3,87	3,19	3,23	3,38	3,68	3,96	3,41	3,45	3,62	4,00	4,31
Kvarnar	2,96	3,04	3,11	3,51	..	3,01	3,12	3,25	3,66	..	3,22	3,41	3,52	4,16	..
Bageriindustri	3,22	3,19	3,54	3,74	3,98	3,29	3,16	3,60	3,79	4,02	3,45	3,37	3,81	4,06	4,31
Mjukbrödsbagerier	3,22	3,22	3,58	3,70	3,99	3,29	3,26	3,62	3,75	4,03	3,45	3,42	3,81	4,02	4,32
Spisbrödsbagerier	3,00	3,49	4,20	3,01	3,59	4,20	3,29	3,90	4,54	..
Käxfabriker	3,05	3,31	3,54
Sockerindustri	2,74	3,16	3,15	3,08	3,32	3,35	3,42	3,47	3,63
Råsockerbruk	2,96	2,94	3,08	3,19	3,18	3,36	3,42	3,40	3,63
Raffinaderier och komb. fabriker	3,14	3,19	3,37	3,34	3,62	3,63
Choklad- o. konfektindustri	3,22	3,17	3,38	4,27	..	3,31	3,23	3,48	4,44	..	3,55	3,43	3,75	4,73
Mejeriindustri	2,94	3,05	3,18	3,42	3,74	3,22	3,14	3,25	3,70	3,88	3,38	3,35	3,47	3,94	4,32
Slakterier o. charkuterier	3,43	3,16	3,28	3,49	3,78	3,51	3,26	3,39	3,59	3,85	3,74	3,50	3,66	3,93	4,18
Fiskkonserverfabriker m. m.	3,21	3,04	3,39	3,26	3,11	3,49	3,43	3,32	3,80	..
Fruktkonserverindustri	2,81	3,12	2,94	2,86	3,31	3,05	3,06	3,50	3,21
Margarinindustri	3,39	3,34	3,56	3,61	3,98	3,92	..
Annan livsmedelsindustri	2,93	3,12	3,57	3,74	..	3,12	3,24	3,72	3,97	..	3,32	3,48	4,00	4,12
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	2,86	3,03	3,06	3,40	3,71	2,90	3,14	3,15	3,53	3,84	3,05	3,35	3,43	3,89	4,25
Sprit- o. vinfabriker	3,24	..	3,44	3,68	..	3,39	..	3,49	3,78	..	3,53	..	3,85	4,13
Bryggerier o. maltfabriker	2,86	2,93	3,05	3,33	3,65	2,90	3,03	3,14	3,47	3,79	3,05	3,27	3,42	3,85	4,25
Vatten- o. läskedrycksfabriker	2,85	3,25	3,89	2,93	3,47	3,98	3,17	3,77	4,35
Tobaksfabriker	3,36	3,71	3,41	3,80	3,74	4,17	..
Textil- o. beklädnadsindustri	2,93	3,04	3,17	3,30	3,87	3,03	3,14	3,27	3,39	3,92	3,28	3,41	3,55	3,69	4,19
Ylleindustri	2,93	2,98	3,09	3,18	..	3,05	3,07	3,18	3,23	..	3,34	3,33	3,46	3,50	..
Bomullsindustri	3,03	3,03	3,12	3,15	3,15	3,27	3,45	3,45	3,60	..
Linne- o. juteindustri	2,90	3,02	3,02	3,12	3,31	3,49
Trikåfabriker	2,98	3,05	3,24	3,14	3,45	3,15	3,10	3,35	3,23	3,54	3,37	3,34	3,64	3,58	4,03
Sömnadsindustri	3,00	3,22	3,38	3,63	3,96	3,01	3,24	3,41	3,67	4,00	3,17	3,43	3,63	3,91	4,26

Tab. 25 (forts.). **Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrortsgrupper**

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor														
	a (oavsett löneform)					b					c				
	dyrortsgrupp					dyrortsgrupp					dyrortsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Hatt- o. mössfabriker	3,80	3,52	4,40	3,83	3,55	4,41	4,15	3,77	4,68
Annan hithörande industri	2,96	3,09	3,16	3,43	3,77	3,02	3,22	3,32	3,50	3,83	3,25	3,49	3,62	3,75	4,08
Läder-, hår- o. gummivaruind.	3,28	3,45	3,65	3,65	4,07	3,30	3,51	3,70	3,68	4,13	3,50	3,74	3,94	3,91	4,40
Garverier	3,41	3,59	..	—	..	3,47	3,62	..	—	..	3,67	3,85	..	—
Päls- o. skinnvarufabriker	—	3,60	3,75	4,07	4,38	—	3,66	3,76	4,07	4,40	—	3,84	4,03	4,31	4,68
Skoindustri	3,16	3,46	3,60	3,58	3,60	3,17	3,47	3,61	3,59	3,60	3,38	3,67	3,83	3,78	3,79
Andra lädervarufabriker	3,38	3,13	3,35	3,77	4,23	3,39	3,14	3,36	3,79	4,25	3,60	3,34	3,59	4,05	4,54
Gummivarufabriker	—	3,54	3,77	..	4,26	—	3,61	3,87	..	4,33	—	3,92	4,13	..	4,62
Annan hithörande industri	3,38	3,42	3,40	3,38	3,79	3,41	3,42	3,44	3,46	3,89	3,61	3,56	3,63	3,68	4,15
Kemisk-teknisk industri	3,43	3,47	3,56	3,70	3,90	3,51	3,56	3,72	3,92	4,02	3,67	3,84	4,01	4,29	4,39
42-tim.-arb.	—	3,77	3,50	3,57	3,82	—	4,38	4,25	4,23	4,59	—	4,75	4,55	4,62	4,99
övriga	3,43	3,45	3,57	3,74	3,90	3,51	3,52	3,68	3,83	3,99	3,67	3,79	3,97	4,20	4,35
Färg-, olje- o. parfymfabriker .	—	3,62	3,39	3,79	4,00	—	3,64	3,54	3,99	4,07	—	3,91	3,84	4,39	4,43
Sprängämnesfabriker	—	3,87	4,44	—	..	—	3,92	4,58	—	..	—	4,19	4,94	—	..
Tändsticksfabriker	—	3,10	3,33	—	—	—	3,14	3,36	—	—	—	3,40	3,64	—	—
Annan kemisk-tekn. industri ..	3,43	3,48	3,46	3,65	3,80	3,51	3,63	3,64	3,87	3,97	3,67	3,91	3,91	4,22	4,35
42-tim.-arb.	—	3,77	3,47	3,36	3,79	—	4,38	4,22	4,01	4,60	—	4,75	4,52	4,41	5,00
övriga	3,43	3,45	3,46	3,73	3,80	3,51	3,55	3,56	3,82	3,90	3,67	3,82	3,83	4,17	4,27
Samtliga industrigrupper	3,16	3,44	3,66	4,00	4,37	3,24	3,55	3,76	4,15	4,52	3,45	3,79	4,02	4,46	4,84
42-tim.-arb.	3,08	3,64	3,91	4,20	4,23	3,74	4,19	4,39	4,72	4,90	3,99	4,50	4,67	5,10	5,30
40-tim.-arb.	3,92	4,97	5,45	5,74	5,97	3,95	5,05	5,53	5,88	6,27	4,20	5,36	5,90	6,23	6,71
övriga	3,16	3,39	3,65	3,98	4,31	3,23	3,49	3,74	4,11	4,44	3,44	3,74	4,01	4,42	4,76
Privata el.-verk	3,43	3,35	3,60	3,27	3,33	3,46	3,45	3,73	3,41	3,42	3,69	3,73	3,98	3,65	3,71
Kvinnor															
Gruvindustri	—	2,35	2,36	—	—	—	2,38	2,44	—	—	—	2,59	2,58	—	—
Metall- o. verkstadsindustri ...	2,27	2,59	2,68	3,15	3,17	2,27	2,60	2,69	3,17	3,18	2,43	2,79	2,90	3,40	3,41
Järn- o. stålmanufaktur	2,33	2,59	2,65	2,93	3,28	2,34	2,60	2,66	2,93	3,29	2,52	2,79	2,87	3,15	3,54
Mekaniska verkstäder	2,22	2,71	2,83	3,21	3,16	2,23	2,71	2,84	3,24	3,17	2,36	2,91	3,04	3,48	3,41
Elektroteknisk industri	2,61	2,65	3,17	3,21	..	2,62	2,65	3,17	3,21	..	2,84	2,87	3,37	3,45
Annan metallindustri	2,23	2,47	2,51	2,84	3,05	2,24	2,48	2,52	2,85	3,06	2,39	2,68	2,70	3,06	3,28
Jord- o. stenindustri	1,94	2,33	2,53	1,95	2,35	2,54	2,08	2,52	2,77
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	..	2,39	2,54	—	—	..	2,40	2,55	—	—	..	2,59	2,79	—	—
Träindustri	2,56	2,43	2,52	2,50	2,99	2,56	2,45	2,53	2,52	3,03	2,71	2,59	2,71	2,68	3,28
Massa- o. pappersindustri	2,60	2,72	2,76	2,76	..	2,70	2,77	2,80	2,81	..	2,86	2,95	2,98	3,00	..

Tab. 25 (forts.). Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom olika industrigrupper och dyrorstgrupper

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Pappersvaru- o. grafisk industri	2,41	2,58	2,68	2,75	3,08	2,42	2,60	2,72	2,78	3,12	2,57	2,75	2,89	2,95	3,35
Papp- o. pappersvaruindustri . . .	2,44	2,80	2,75	2,70	3,03	2,45	2,82	2,80	2,71	3,04	2,61	2,97	2,97	2,90	3,22
Bokbinderier	—	2,26	2,68	2,81	3,06	—	2,27	2,69	2,84	3,07	—	2,42	2,86	3,03	3,28
Bok- o. accidenstryckerier	—	2,08	2,68	2,71	3,11	—	2,09	2,71	2,72	3,14	—	2,23	2,88	2,89	3,43
Tidningstryckerier	—	—	2,68	—	3,22	—	—	2,75	—	3,34	—	—	2,93	—	3,52
Annan grafisk industri	—	—	2,34	—	2,93	—	—	2,39	—	3,00	—	—	2,50	—	3,18
Livsmedelsindustri	2,20	2,40	2,48	2,62	2,96	2,25	2,45	2,50	2,66	2,99	2,41	2,62	2,71	2,90	3,25
Bageriindustri	—	2,41	2,61	2,77	3,17	—	2,42	2,64	2,78	3,19	—	2,66	2,87	3,01	3,45
Mjukbrödsbagerier	—	2,21	2,49	2,77	3,22	—	2,21	2,50	2,79	3,24	—	2,41	2,67	3,02	3,50
Spisbrödsbagerier	—	2,62	2,68	2,70	—	—	2,62	2,69	2,70	—	—	2,91	3,00	2,91	—
Käxfabriker	—	—	2,73	—	2,77	—	—	2,79	—	2,79	—	—	3,02	—	3,06
Sockerindustri	2,20	2,36	2,49	—	—	2,30	2,46	2,57	—	—	2,47	2,66	2,84	—	—
Choklad- o. konfektindustri	—	2,40	2,32	2,33	2,92	—	2,43	2,34	2,35	2,95	—	2,61	2,48	2,52	3,14
Mejeriindustri	—	2,40	2,50	2,82	2,80	—	2,43	2,52	2,98	2,88	—	2,59	2,74	3,21	3,27
Slakterier o. charkuterier	—	2,41	2,45	2,65	2,85	—	2,44	2,49	2,67	2,86	—	2,63	2,70	3,01	3,15
Fiskkonserverfabriker m. m.	—	2,24	2,50	2,70	—	—	2,25	2,51	2,77	—	—	2,39	2,71	3,01	—
Fruktkonserverindustri	2,17	2,40	2,20	—	—	2,18	2,48	2,24	—	—	2,36	2,63	2,37	—	—
Margarinindustri	—	—	2,61	—	—	—	—	2,67	—	—	—	—	3,04	—	—
Annan livsmedelsindustri	—	2,57	2,41	2,59	2,84	—	2,58	2,44	2,59	2,92	—	2,71	2,66	2,80	3,12
Dryckesvaru- o. tobaksindustri . . .	—	2,30	2,50	2,67	2,91	—	2,32	2,51	2,69	2,94	—	2,52	2,78	3,01	3,31
Bryggerier o. maltfabriker	—	2,27	2,40	2,63	2,92	—	2,31	2,43	2,65	2,96	—	2,54	2,69	3,00	3,35
Vatten- o. läskedrycksfabriker	—	—	2,37	2,71	3,07	—	—	2,39	2,79	3,12	—	—	2,64	3,12	3,43
Tobaksfabriker	—	—	2,58	2,67	—	—	—	2,58	2,67	—	—	—	2,85	2,96	—
Textil- o. beklädnadsindustri	2,35	2,45	2,52	2,61	2,92	2,38	2,49	2,54	2,64	2,93	2,54	2,66	2,73	2,84	3,11
Ylleindustri	2,50	2,47	2,56	2,62	—	2,57	2,53	2,60	2,64	—	2,77	2,71	2,79	2,83	—
Bomullsindustri	2,25	2,52	2,46	2,54	—	2,26	2,60	2,54	2,65	—	2,44	2,81	2,74	2,90	—
Linne- och juteindustri	—	2,36	2,32	—	—	—	2,44	2,39	—	—	—	2,63	2,67	—	—
Trikåfabriker	2,43	2,43	2,56	2,46	2,75	2,44	2,43	2,58	2,47	2,78	2,59	2,61	2,76	2,70	2,93
Sömnadsindustri	2,31	2,44	2,52	2,69	2,99	2,32	2,45	2,53	2,69	2,99	2,45	2,59	2,71	2,86	3,18
Hatt- o. mössfabriker	—	2,11	2,52	2,51	2,79	—	2,12	2,53	2,52	2,80	—	2,25	2,72	2,69	2,96
Annan hithörande industri	2,28	2,44	2,47	2,64	2,77	2,28	2,49	2,52	2,66	2,78	2,44	2,67	2,71	2,86	2,94
Läder-, hår- o. gummivaruin.	2,32	2,47	2,63	2,67	3,03	2,33	2,48	2,64	2,68	3,05	2,49	2,64	2,82	2,83	3,25
Päls- o. skinnvarufabriker	—	2,73	2,62	2,60	3,23	—	2,74	2,62	2,61	3,26	—	2,89	2,84	2,74	3,46
Skoindustri	2,17	2,33	2,62	2,51	2,47	2,18	2,33	2,63	2,52	2,48	2,33	2,46	2,79	2,66	2,62
Andra lädervarufabriker	—	2,31	2,31	2,83	3,10	—	2,31	2,31	2,83	3,10	—	2,42	2,46	3,00	3,35
Gummivarufabriker	—	2,56	2,68	—	3,15	—	2,58	2,69	—	3,15	—	2,77	2,88	—	3,39
Kemisk-teknisk industri	—	2,56	2,59	2,59	2,79	—	2,57	2,60	2,61	2,81	—	2,78	2,83	2,84	3,07
Färg-, olje- o. parfymfabriker	—	2,68	2,42	2,64	2,84	—	2,68	2,43	2,65	2,86	—	2,90	2,66	2,86	3,11
Sprängämnesfabriker	—	2,72	3,10	—	—	—	2,72	3,12	—	—	—	2,93	3,33	—	—
Tändsticksfabriker	—	2,56	2,64	—	—	—	2,57	2,64	—	—	—	2,79	2,89	—	—
Annan kemisk-tekn. industri	—	2,37	2,39	2,57	2,71	—	2,39	2,40	2,59	2,72	—	2,55	2,61	2,83	3,01
Samtliga industrigrupper	2,32	2,48	2,56	2,71	3,02	2,34	2,51	2,58	2,74	3,03	2,50	2,69	2,77	2,95	3,26

Tab. 26. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna industriarbetare i vissa större städer

- a) *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

1 Stad Industrigrupp	2 Män			3 Kvinnor			8	9		
	Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kronor			Antal	Genomsnittlig timförtjänst, kronor				
		a	b	c		a			b	c
Stockholm										
Järn- och stålmanufaktur	1 309	5,34	5,36	5,69	49	3,38	3,38	3,67		
Mekaniska verkstäder	6 903	4,70	4,74	5,05	328	3,11	3,13	3,35		
Reparationsverkstäder	2 491	4,24	4,32	4,71	3		
Skeppsvarv	455	4,59	4,67	5,01	—	—	—	—		
Elektroteknisk industri	6 786	4,31	4,35	4,66	2 153	3,20	3,21	3,44		
Annan metallindustri	1 950	4,38	4,42	4,75	637	3,04	3,04	3,26		
Cementvarufabriker	191	5,06	5,21	5,55	—	—	—	—		
Sågverk och hyvlerier	164	3,94	3,97	4,23	—	—	—	—		
Möbelfabriker	164	4,29	4,32	4,59	4		
Papp- och pappersvaruindustri	225	4,11	4,21	4,42	266	3,05	3,06	3,23		
Grafisk industri ¹	6 482	4,27	4,68	4,96	1 599	3,09	3,13	3,38		
Bageriindustri	1 075	4,00	4,03	4,32	631	3,20	3,21	3,47		
Choklad- och konfektindustri	116	3,96	4,02	4,27	255	2,72	2,73	2,90		
Mejeriindustri	973	3,82	3,96	4,42	142	2,88	2,97	3,39		
Slakterier och charkuterier	1 015	3,87	3,94	4,28	340	2,90	2,91	3,21		
Dryckesvaruindustri	897	3,77	3,90	4,32	276	3,05	3,09	3,48		
Trikåfabriker	74	3,45	3,54	4,03	394	2,75	2,78	2,93		
Sömnadsindustri	592	3,96	4,01	4,26	2 812	3,00	3,00	3,19		
Annan textil- och beklädnadsindustri	307	3,78	3,84	4,09	794	2,77	2,78	2,95		
Gummivarufabriker	197	4,26	4,33	4,62	36		
Annan läder-, hår- och gummivaruindustri	125	3,77	3,91	4,14	13		
Färg-, olje- och parfymfabriker	799	4,01	4,09	4,45	483	2,85	2,87	3,12		
Annan kemisk-teknisk industri	586	3,79	3,94	4,33	287	2,71	2,72	3,01		
Samtliga industrigrupper	35 014	4,33	4,46	4,78	12 142	3,02	3,03	3,26		
Göteborg										
Järn- och stålmanufaktur	470	4,46	4,49	4,78	49	2,80	2,80	3,01		
Mekaniska verkstäder	5 964	4,35	4,40	4,71	1 001	3,23	3,27	3,50		
Reparationsverkstäder	562	3,76	3,81	4,13	2		
Skeppsvarv	9 287	4,66	4,75	5,08	—	—	—	—		
Elektroteknisk industri	500	3,96	4,01	4,28	52	3,03	3,04	3,29		
Annan metallindustri	182	3,97	4,00	4,28	21		
Cementvarufabriker	170	3,79	3,99	4,24	—	—	—	—		
Sågverk och hyvlerier	150	3,80	3,84	4,26	—	—	—	—		
Pappersbruk o. pappfabriker	365	3,31	3,58	3,79	44	2,67	2,73	2,86		
Papp- och pappersvaruindustri	253	3,64	3,76	3,97	105	2,65	2,66	2,84		
Grafisk industri ¹	1 240	3,72	4,18	4,50	277	2,79	2,83	3,00		
Bageriindustri	578	3,75	3,79	4,06	294	2,83	2,85	3,09		
Choklad- och konfektindustri	188	3,35	3,46	3,73	348	2,31	2,33	2,50		
Slakterier och charkuterier	250	3,55	3,68	4,05	77	2,68	2,71	3,06		
Fiskkonserverfabriker m. m.	180	3,39	3,48	3,79	205	2,71	2,77	3,01		
Dryckesvaruindustri	437	3,38	3,51	3,89	142	2,76	2,79	3,17		
Ylleindustri	156	3,28	3,31	3,62	339	2,65	2,66	2,86		
Bomullsindustri	401	3,10	3,25	3,58	432	2,66	2,76	2,97		
Trikåfabriker	127	3,12	3,21	3,58	709	2,49	2,51	2,76		
Sömnadsindustri	489	3,64	3,67	3,93	1 913	2,72	2,73	2,90		
Hatt- och mössfabriker	26	176	2,51	2,52	2,68		

¹ Bokbinderier, bok-, accidens- och tidningstryckerier samt annan grafisk industri.

Tab. 26 (forts.). **Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna industriarbetare i vissa större städer**

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Annan textil- och beklädnadsindustri	196	3,54	3,59	3,85	328	2,73	2,76	2,97
Andra lädervarufabriker	202	3,71	3,73	3,98	187	2,80	2,81	2,97
Färg-, olje- och parfymfabriker	508	3,85	4,04	4,38	89	2,61	2,62	2,84
Annan kemisk-teknisk industri	436	3,66	3,77	4,08	14
Samtliga industrigrupper	24 628	4,20	4,31	4,63	7 100	2,76	2,79	2,99
Malmö								
Järn- och stålmanufaktur	493	3,65	3,72	3,97	112	2,47	2,49	2,67
Mekaniska verkstäder	2 283	3,82	3,86	4,13	131	2,48	2,49	2,65
Reparationsverkstäder	504	3,61	3,66	3,90	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	186	4,20	4,28	4,53	3
Annan metallindustri	262	3,67	3,69	3,93	8
Kalk- och kritbruk	208	3,19	3,35	3,58	11
Cementvarufabriker	153	3,92	4,00	4,25	—	—	—	—
Grafisk industri ¹	1 219	3,88	4,34	4,59	372	2,79	2,81	2,98
Bageriindustri	415	4,10	4,11	4,19	70	2,41	2,42	2,46
Choklad- och konfektindustri	175	3,13	3,20	3,41	404	2,30	2,32	2,47
Mejeriindustri	167	3,17	3,25	3,54	25
Slakterier o. charkuterier	335	3,42	3,46	3,62	59	2,71	2,72	2,82
Bomullsindustri	609	3,09	3,22	3,53	677	2,54	2,59	2,80
Triåfabriker	542	3,29	3,42	3,75	1 000	2,55	2,58	2,77
Sömnadsindustri	305	3,36	3,39	3,57	1 492	2,46	2,47	2,63
Hatt- och mössfabriker	46	3,78	3,79	4,09	157	2,49	2,50	2,67
Annan textil- och beklädnadsindustri	307	3,10	3,16	3,41	437	2,49	2,52	2,70
Skoindustri	275	3,59	3,64	3,84	271	2,66	2,68	2,83
Andra lädervarufabriker	38	119	2,24	2,25	2,38
Färg-, olje- och parfymfabriker	208	3,21	3,25	3,47	89	2,26	2,27	2,46
Annan kemisk-teknisk industri	723	3,55	3,61	3,89	88	2,43	2,44	2,70
Samtliga industrigrupper	14 386	3,66	3,76	4,03	6 235	2,51	2,53	2,71
Norrköping								
Mekaniska verkstäder	845	3,51	3,56	3,82	41
Reparationsverkstäder	245	3,21	3,32	3,48	—	—	—	—
Elektroteknisk industri	256	3,34	3,36	3,61	107	2,61	2,61	2,86
Pappersbruk o. pappfabriker	898	3,62	3,99	4,18	24
Papp- och pappersvaruindustri	378	3,55	3,63	3,92	180	2,82	2,89	3,09
Grafisk industri ¹	399	3,71	3,91	4,21	48	2,71	2,71	2,88
Choklad- o. konfektindustri	52	159	2,25	2,26	2,42
Slakterier och charkuterier	196	3,25	3,32	3,52	46
Annan livsmedelsindustri	171	2,89	3,10	3,31	—	—	—	—
Ylleindustri	1 102	3,10	3,20	3,51	850	2,65	2,68	2,88
Bomullsindustri	630	2,99	3,09	3,40	396	2,48	2,53	2,73
Triåfabriker	100	3,25	3,38	3,71	223	2,50	2,52	2,70
Sömnadsindustri	49	403	2,45	2,45	2,61
Annan textil- och beklädnadsindustri	290	2,99	3,15	3,38	236	2,49	2,59	2,73
Annan kemisk-teknisk industri	575	3,62	3,78	4,07	43
Samtliga industrigrupper	7 614	3,40	3,54	3,81	3 058	2,55	2,59	2,77

¹ Se not å föregående sida.

Tab. 27. Löneläget inom olika industrigrupper år 1953 dels med dels utan hänsyn tagen till företagens lokalisering i dyrortshänseende

A = utan hänsyn till företagens lokalisering i dyrortshänseende

B = med , , , , ,

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Industrigrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kr		Indextal		Indextal B för dyrortsgrupp				
	A	B	A	B	1	2	3	4	5
Män									
Malmgruvor, arbetare under jord	6,14	6,37	149	147	—	147	150	139	139
Tidningsstryckerier	5,04	5,20	123	120	—	98	112	112	119
Bil- och karosserifabriker	4,97	5,11	121	118	109	109	104	112	123
Sprängämnesfabriker	4,70	4,96	114	115	—	111	120	—	..
Malmgruvor, arbetare ovan jord	4,72	4,90	115	113	—	105	104	104	117
Skeppsvarv	4,68	4,87	114	112	..	109	105	114	103
Annan jord- och stenindustri	4,35	4,67	106	108	98	115	106	105	110
Järn-, stål- och kopparverk	4,34	4,60	106	106	—	107	107	123	108
Mekaniska verkstäder	4,37	4,58	106	106	107	103	108	104	100
Cementvarufabriker	4,27	4,51	104	104	105	104	104	101	114
Järn- och stålmanufaktur	4,22	4,47	103	103	104	104	103	106	114
Elektroteknisk industri	4,30	4,43	105	102	106	107	99	96	97
Gummivarufabriker	4,09	4,42	100	102	—	105	104	..	96
Bok- och accidenstryckerier	4,28	4,39	104	101	—	85	100	89	94
Annan metallindustri	4,19	4,38	102	101	105	99	100	99	98
Päls- och skinnvarufabriker	4,07	4,35	99	100	—	102	101	96	97
Färg-, olje- och parfymfabriker	4,16	4,33	101	100	—	104	96	99	92
Hatt- och mössfabriker	4,11	4,32	100	100	103	85	97
Kolgruvor	3,90	4,29	95	99	110	104	—	—	—
Bokbinderier	4,11	4,24	100	98	..	90	94	92	95
Massafabriker	4,04	4,23	98	98	101	102	100	93	84
Papp- och pappersvaruindustri	3,98	4,23	97	98	102	100	100	88	90
Annan kemisk-teknisk industri	4,02	4,23	98	98	106	104	97	95	90
Annan grafisk industri	4,12	4,21	100	97	—	..	97	96	87
Tobaksfabriker	4,08	4,21	99	97	—	—	93	94	92
Cementfabriker	3,92	4,20	95	97	107	93	103	—	—
Reparationsverkstäder	4,01	4,17	98	96	90	86	93	96	96
Margarinindustri	3,97	4,17	97	96	99	88	88
Mjukbrödsbagerier	3,95	4,12	96	95	99	91	95	90	89
Pappersbruk och pappfabriker	3,81	4,09	93	94	100	99	98	91	81
Choklad- och konfektindustri	3,95	4,07	96	94	—	92	85	84	98
Garverier	3,75	4,07	91	94	..	97	97	..	—
Spisbrödsbagerier	3,86	4,04	94	93	—	86	96	99	85
Raffinaderier och komb. fabr.	3,82	4,04	93	93	..	97	91	92	88
Sprit- och vinfabriker	3,90	4,03	95	93	—	94	92	87	86
Kalk- och kritbruk	3,81	4,02	93	93	103	96	96	88	82
Skoindustri	3,79	4,02	92	93	98	96	95	85	78
Fanér- och plywoodfabriker	3,78	3,99	92	92	99	..	98	85	—
Andra lädervarufabriker	3,73	3,97	91	92	104	89	91	91	94
Porslins-, kakel- och legodsfs.	3,70	3,96	90	91	88	91	96	..	—
Slakterier och charkuterier	3,75	3,95	91	91	108	93	91	89	86
Annan läder-, hår- och gummivaruind.	3,73	3,95	91	91	104	95	91	84	86
Stenindustri	3,65	3,92	89	91	102	100	83	91	83
Kvarnar	3,73	3,90	91	90	93	91	88	91	—
Mejeriindustri	3,73	3,90	91	90	98	89	86	89	89
Vatten- och läskedrycksfabriker	3,80	3,90	92	90	—	..	79	84	90
Glasindustri	3,56	3,89	87	90	93	96	107	97	101
Sömnadsindustri	3,67	3,88	89	90	92	90	90	88	88
Möbelfabriker	3,56	3,87	87	89	97	93	92	82	95
Annan textil- och beklädnadsind.	3,62	3,86	88	89	94	93	90	84	84
Byggnadssnickrier o. trähusf.	3,55	3,84	86	89	102	91	91	87	94

Tab. 28. Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1 Industrigrupp	2 Antal utgjorda arbetstimmar (milj.)			5 Utbetalda lönesummor (milj. kr)			8 Genomsnittlig timförtjänst, kronor		
	1952	1953	Index 1952 = 100	1952	1953	Index 1952 = 100	1952	1953	Index 1952 = 100
Män									
Gruvindustri	24,1	24,4	101	119,3	132,8	111	4,95	5,45	110
Malmgruvor	22,5	22,9	102	113,1	127,1	112	5,04	5,55	110
Kolgruvor	1,6	1,5	88	6,2	5,7	92	3,74	3,90	104
Metall- och verkstadsindustri	388,1	362,1	93	1 610,4	1 584,8	98	4,15	4,38	106
Järn-, stål- o. kopparverk	64,4	62,5	97	264,0	271,2	103	4,10	4,34	105
Järn- och stålmanufaktur	43,8	39,9	91	176,4	168,1	95	4,02	4,21	105
Mekaniska verkstäder	155,1	141,9	91	643,3	619,1	96	4,15	4,36	105
Bil- och karosserifabriker	12,4	11,9	96	57,0	59,5	104	4,61	5,00	108
Reparationsverkstäder	18,3	17,7	97	70,9	71,5	101	3,88	4,05	104
Skeppsvarv	40,9	40,9	100	181,7	192,9	106	4,44	4,71	106
Elektroteknisk industri	33,1	29,4	89	137,0	127,7	93	4,14	4,34	105
Annan metallindustri	20,1	17,9	89	80,1	74,8	93	3,98	4,19	105
Jord- och stenindustri	54,8	54,9	100	197,9	206,9	105	3,61	3,77	104
Torvindstri	1,6	1,3	85	5,0	4,3	86	3,23	3,25	101
Stenindustri	7,3	7,8	108	26,1	29,1	112	3,58	3,71	104
Kalk- och kritbruk	4,0	3,9	97	14,4	14,7	102	3,61	3,79	105
Cementfabriker	4,2	4,3	101	16,0	16,8	105	3,77	3,92	104
Cementvarufabriker	5,5	5,8	105	22,4	24,9	111	4,03	4,27	106
Tegelbruk	12,0	11,7	97	40,8	41,0	101	3,39	3,51	104
Porlins-, kakel- o. lergodsfabr.	7,1	7,5	106	25,4	27,9	110	3,59	3,71	103
Glasindustri	8,9	8,4	95	30,4	30,1	99	3,43	3,58	104
Annan jord- o. stenindustri	4,2	4,2	98	17,4	18,1	104	4,12	4,34	105
Träindustri	75,9	74,7	99	259,4	269,1	104	3,42	3,60	105
Sågverk och hyvlerier	34,8	35,6	102	120,7	129,1	107	3,47	3,63	105
Möbelfabriker	14,0	13,2	94	47,8	47,0	98	3,41	3,56	104
Byggnadssnickrier o. trähusfabr.	13,3	13,2	100	43,7	47,0	108	3,30	3,55	108
Lådfabriker	1,5	1,3	88	5,1	4,7	92	3,38	3,52	104
Fanér- o. plywoodfabriker	3,0	2,7	91	10,8	10,2	94	3,64	3,78	104
Svarveri- o. skidfabriker	5,2	4,9	94	17,6	17,4	99	3,37	3,57	106
Annan trävaruindustri	4,1	3,8	94	13,8	13,7	99	3,39	3,60	106
Massa- och pappersindustri	80,5	80,2	100	306,4	316,7	103	3,81	3,95	104
Massafabriker	46,5	46,3	100	182,1	187,3	103	3,92	4,04	103
Pappersbruk o. pappfabriker	34,0	33,9	100	124,3	129,4	104	3,66	3,82	104
Pappersvaru- o. grafisk industri	36,9	36,7	99	159,8	165,5	104	4,33	4,51	104
Papp- o. pappersvaruindustri	5,4	5,3	98	20,6	21,2	103	3,81	3,99	105
Grafisk industri ¹	31,5	31,4	100	139,2	144,3	104	4,42	4,60	104
Livsmedelsindustri	52,8	50,3	95	188,2	189,5	101	3,56	3,77	106
Kvarnar	3,3	2,8	86	11,6	10,6	91	3,53	3,74	106
Bagerindustri	11,2	10,5	94	41,7	41,3	99	3,72	3,94	106
Sockerindustri	6,4	6,0	93	22,2	21,7	98	3,44	3,60	105
Choklad- o. konfektindustri	2,7	2,6	97	10,1	10,4	102	3,75	3,95	105
Mejerindustri	9,1	9,3	102	32,5	34,9	107	3,56	3,76	106
Slakterier o. charkuterier	14,4	13,5	94	51,1	50,9	100	3,54	3,77	106
Fiskkonserverfabriker m. m.	1,7	1,6	96	5,4	5,5	103	3,24	3,46	107
Fruktkonserverindustri	0,9	0,7	79	3,3	2,9	88	3,62	4,03	111
Margarinindustri	1,2	1,3	109	3,8	4,4	117	3,26	3,48	107
Annan livsmedelsindustri	1,9	2,0	102	6,5	6,9	106	3,39	3,53	104

¹ Se not, s. 96.

Tab. 28 (forts.). Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	8,5	8,7	104	30,7	32,5	106	3,64	3,71	102
Dryckesvaruindustri	7,6	7,9	104	27,3	29,1	106	3,60	3,68	102
Tobaksfabriker	0,9	0,8	96	3,4	3,4	100	3,91	4,08	104
Textil- o. beklädnadsindustri	57,5	57,7	100	196,4	203,9	104	3,41	3,54	104
Ylleindustri	10,7	10,6	98	35,5	36,2	102	3,31	3,42	103
Bomullsindustri	16,5	16,1	98	55,3	55,6	100	3,35	3,45	103
Linne- o. juteindustri	2,7	2,9	106	8,9	9,6	108	3,28	3,34	102
Triåfabriker	4,4	4,3	98	15,1	15,6	103	3,41	3,60	106
Sömnadsindustri	11,2	11,8	106	39,3	43,3	110	3,52	3,67	104
Hatt- o. mössfabriker	0,5	0,5	98	2,0	2,1	103	3,93	4,12	105
Annan hithörande industri	11,5	11,5	100	40,3	41,5	103	3,52	3,63	103
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	26,5	27,2	102	98,0	105,7	108	3,70	3,89	105
Garverier	3,9	4,2	107	14,0	15,6	111	3,59	3,75	104
Sko- o. skinnvarufabriker	1,9	1,9	101	7,5	8,0	106	3,87	4,07	105
Skoindustri	8,1	8,3	103	28,8	31,4	109	3,57	3,79	106
Andra lädervarufabriker	2,0	1,9	94	7,1	6,9	97	3,58	3,68	103
Gummivarufabriker	8,9	9,2	103	34,5	37,4	108	3,87	4,09	106
Annan hithörande industri	1,7	1,7	101	6,0	6,4	106	3,55	3,73	105
Kemisk-teknisk industri	32,1	30,8	96	124,5	125,8	101	3,88	4,09	105
Färg-, olje- o. parfymfabriker	7,8	7,7	98	30,5	31,9	104	3,91	4,15	106
Sprängämnesfabriker	2,8	2,8	100	12,5	13,4	108	4,37	4,70	108
Tändsticksfabriker	2,0	1,7	84	6,5	5,7	88	3,29	3,42	104
Annan kemisk-teknisk industri	19,5	18,6	95	75,0	74,8	100	3,85	4,02	104
Samtliga industrigrupper	837,7	807,7	96	3 291,0	3 333,2	101	3,93	4,13	105
Kvinnor									
Gruvindustri	0,3	0,3	112	0,6	0,7	116	2,52	2,61	104
Metall- o. verkstadsindustri	25,8	21,7	84	76,3	67,4	88	2,96	3,11	105
Järn- o. stålmanufaktur	4,2	3,4	81	11,6	9,8	85	2,75	2,89	105
Mekaniska verkstäder	6,9	6,1	88	21,1	19,8	94	3,07	3,26	106
Elektroteknisk industri	9,1	7,3	81	27,6	23,4	85	3,04	3,18	105
Annan metallindustri	3,5	3,1	90	9,8	9,1	93	2,85	2,94	103
Jord- o. stenindustri	4,4	4,2	94	11,1	10,8	98	2,50	2,59	104
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	3,0	2,8	92	7,9	7,6	96	2,63	2,74	104
Glasindustri	0,9	0,9	103	1,9	2,1	109	2,08	2,20	106
Träindustri	1,9	1,8	93	4,8	4,8	99	2,57	2,72	106
Massa- o. pappersindustri	3,8	3,8	101	10,8	11,3	105	2,85	2,95	104
Pappersvaru- o. grafisk industri	10,4	10,0	96	31,0	30,8	99	2,98	3,08	103
Papp- o. pappersvaruindustri	3,2	3,1	98	9,4	9,5	101	2,92	3,02	103
Grafisk industri ¹	7,2	6,9	95	21,6	21,3	98	3,01	3,11	103
Livsmedelsindustri	18,6	17,8	96	49,9	50,8	102	2,68	2,85	106
Bageriindustri	5,1	4,6	92	14,7	14,2	97	2,91	3,05	105
Sockerindustri	0,8	0,7	84	2,1	1,8	86	2,68	2,77	103
Choklad- o. konfektindustri	4,3	4,2	97	11,2	11,4	102	2,57	2,71	105
Mejeriindustri	1,1	1,2	106	3,1	3,5	115	2,72	2,96	109
Slakterier o. charkuterier	2,9	2,6	91	7,5	7,4	100	2,60	2,87	110
Fiskkonserverfabriker m. m.	1,9	1,8	98	4,7	5,0	107	2,54	2,77	109
Fruktkonserverindustri	0,2	0,2	84	0,7	0,6	91	2,88	3,11	108
Margarinindustri	1,4	1,6	115	3,3	4,1	124	2,41	2,60	108
Annan livsmedelsindustri	0,5	0,5	101	1,3	1,4	108	2,61	2,80	107

¹ Se not, s. 96.

Tab. 28 (forts.). Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Industrigrupp	Antal utgjorda arbetstimmar (milj.)			Utbetalda lönesummor (milj. kr)			Genomsnittlig timförtjänst, kronor		
	1952	1953	Index 1952 = 100	1952	1953	Index 1952 = 100	1952	1953	Index 1952 = 100
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	4,0	3,9	98	11,4	11,3	99	2,88	2,93	102
Dryckesvaruindustri	2,0	2,1	102	5,9	6,1	102	2,96	2,96	100
Tobaksfabriker	2,0	1,8	93	5,5	5,2	97	2,79	2,90	104
Textil- o. beklädnadsindustri	78,0	80,9	104	206,6	223,4	108	2,65	2,76	104
Ylleindustri	8,8	8,9	101	23,3	24,7	106	2,66	2,78	105
Bomullsindustri	11,0	11,1	101	29,2	31,0	106	2,66	2,78	105
Linne- o. juteindustri	2,0	2,3	117	5,1	6,1	118	2,59	2,63	102
Trikåfabriker	9,5	9,8	103	25,0	27,0	108	2,63	2,75	105
Sömnadsindustri	37,3	39,3	105	99,2	108,4	109	2,66	2,76	103
Hatt- o. mössfabriker	2,0	2,0	102	5,1	5,5	108	2,55	2,72	107
Annat hithörande industri	7,4	7,5	101	19,7	20,7	105	2,64	2,75	104
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	12,6	13,6	108	33,8	38,1	113	2,68	2,80	104
Päls- o. skinnvarufabriker	2,0	2,0	99	5,6	5,8	104	2,76	2,91	105
Skoidustri	5,1	5,6	110	13,2	15,1	115	2,61	2,71	104
Andra lädervarufabriker	1,2	1,2	93	3,3	3,2	97	2,64	2,76	105
Gummivarufabriker	3,7	4,3	116	10,1	12,2	121	2,74	2,87	105
Kemisk-teknisk industri	7,2	7,0	96	19,7	20,0	101	2,73	2,86	104
Färg-, olje- o. parfymfabriker	2,2	2,2	101	6,0	6,4	106	2,74	2,88	105
Sprängämnesfabriker	1,1	1,1	103	3,2	3,6	111	2,94	3,18	108
Tändsticksfabriker	1,3	1,1	83	3,5	3,0	87	2,69	2,81	104
Annat kemisk-teknisk industri	2,6	2,6	96	7,0	7,0	100	2,64	2,73	103
Samtliga industrigrupper	167,0	165,0	99	456,0	469,4	103	2,73	2,85	104
Män och kvinnor									
Gruvindustri	24,4	24,7	101	119,9	133,5	111	4,92	5,42	110
Malmgruvor	22,7	23,2	102	113,7	127,8	112	5,01	5,51	110
Kolgruvor	1,7	1,5	88	6,2	5,7	92	3,74	3,90	104
Metall- och verkstadsindustri	413,9	383,8	93	1 686,7	1 652,2	98	4,08	4,30	105
Järn-, stål- o. kopparverk	66,2	64,1	97	269,2	275,8	103	4,07	4,30	105
Järn- och stålmanufaktur	48,0	43,3	90	187,9	177,9	95	3,91	4,11	105
Mekaniska verkstäder	162,0	147,9	91	664,4	638,9	96	4,10	4,32	105
Bil- och karosserifabriker	12,6	12,1	96	57,8	60,2	104	4,58	4,97	109
Reparationsverkstäder	18,3	17,7	97	71,0	71,5	101	3,88	4,05	104
Skeppsvarv	41,0	40,9	100	181,9	193,0	106	4,44	4,71	106
Elektroteknisk industri	42,2	36,8	87	164,5	151,1	92	3,90	4,10	105
Annat metallindustri	23,6	21,0	89	90,0	83,8	93	3,82	4,00	105
Jord- och stenindustri	59,3	59,2	100	209,0	217,7	104	3,53	3,68	104
Torvindustri	1,6	1,4	84	5,2	4,4	85	3,20	3,24	101
Stenindustri	7,3	7,9	108	26,1	29,1	111	3,58	3,70	103
Kalk- o. kritbruk	4,0	3,9	97	14,4	14,7	102	3,60	3,78	105
Cementfabriker	4,4	4,4	101	16,2	17,0	105	3,75	3,89	104
Cementvarufabriker	5,6	5,9	105	22,7	25,2	111	4,01	4,25	106
Tegelbruk	12,2	11,9	97	41,3	41,5	101	3,38	3,49	103
Porslins-, kakel- o. lergodsfabr.	10,1	10,3	102	33,3	35,4	106	3,30	3,45	105
Glasindustri	9,8	9,3	96	32,3	32,2	100	3,30	3,44	104
Annat jord- o. stenindustri	4,3	4,2	99	17,5	18,2	104	4,10	4,32	105

Tab. 23 (forts.). Förändringar 1952—1953 i antal arbetstimmar, i lönesummornas storlek och i genomsnittliga timförtjänster (vid »identiska» företag) inom industrin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Träindustri	77,8	76,5	98	264,3	273,9	104	3,40	3,58	105
Sågverk o. hyvlerier	35,2	36,0	102	121,7	130,2	107	3,45	3,62	105
Möbelfabriker	14,3	13,5	94	48,6	47,8	98	3,39	3,54	104
Byggnadssnickrier o. trähusfabr.	13,4	13,3	100	44,0	47,4	108	3,29	3,55	108
Lådfabriker	1,6	1,4	88	5,2	4,8	92	3,36	3,49	104
Fanér- o. plywoodfabriker	3,2	2,8	89	11,3	10,5	93	3,57	3,74	105
Svarveri- o. skidfabriker	5,5	5,2	94	18,3	18,1	99	3,32	3,51	106
Annan trävaruindustri	4,6	4,3	93	15,2	15,1	99	3,31	3,53	107
Massa- och pappersindustri	84,3	84,0	100	317,2	328,0	103	3,76	3,90	104
Massafabriker	46,5	46,3	100	182,1	187,3	103	3,92	4,04	103
Pappersbruk o. pappfabriker	37,8	37,7	100	135,1	140,7	104	3,58	3,73	104
Pappersvaru- o. grafisk industri	47,3	46,7	99	190,8	196,3	103	4,03	4,21	104
Papp- o. pappersvaruindustri	8,6	8,5	98	30,0	30,7	102	3,48	3,63	104
Grafisk industri ¹	38,7	38,2	99	160,8	165,6	103	4,16	4,33	104
Livsmedelsindustri	71,4	68,1	95	238,1	240,3	101	3,33	3,53	106
Kvarnar	3,7	3,2	86	12,9	11,8	91	3,44	3,65	106
Bageriindustri	16,2	15,1	93	56,4	55,5	98	3,47	3,67	106
Sockeriindustri	7,2	6,7	92	24,3	23,5	97	3,36	3,52	105
Choklad- o. konfektindustri	7,0	6,8	97	21,3	21,8	102	3,02	3,18	105
Mejeriindustri	10,3	10,5	102	35,6	38,4	108	3,47	3,67	106
Slakterier o. charkuterier	17,4	16,1	93	58,6	58,4	100	3,37	3,62	107
Fiskkonserverfabriker m. m.	3,5	3,4	97	10,1	10,6	105	2,87	3,09	108
Fruktkonserverindustri	1,2	0,9	80	4,0	3,5	89	3,46	3,83	111
Margarinindustri	2,5	2,9	113	7,1	8,5	120	2,80	2,99	107
Annan livsmedelsindustri	2,4	2,5	102	7,8	8,3	107	3,23	3,38	105
Dryckesvaru- o. tobaksindustri	12,4	12,6	102	42,1	43,8	104	3,39	3,47	102
Dryckesvaruindustri	9,6	10,0	104	33,3	35,2	106	3,47	3,53	102
Tobaksfabriker	2,8	2,6	94	8,8	8,6	98	3,14	3,27	104
Textil- o. beklädnadsindustri	135,5	138,6	102	402,9	427,3	106	2,97	3,08	104
Ylleindustri	19,5	19,4	100	58,7	60,8	104	3,01	3,13	104
Bomullsindustri	27,5	27,2	99	84,5	86,6	102	3,07	3,18	103
Linne- o. juteindustri	4,7	5,2	111	14,0	15,7	112	2,99	3,03	101
Trikåfabriker	14,0	14,2	101	40,2	42,7	106	2,87	3,01	105
Sömnadsindustri	48,4	51,1	105	138,5	151,7	110	2,86	2,97	104
Hatt- o. mössfabriker	2,5	2,5	101	7,1	7,6	107	2,84	3,00	106
Annan hithörande industri	18,9	19,0	100	59,9	62,2	104	3,17	3,28	103
Läder-, hår- o. gummivaruindustri ...	39,1	40,7	104	131,7	143,9	109	3,37	3,53	105
Garverier	4,1	4,4	107	14,7	16,4	111	3,54	3,70	105
Päls- o. skinnvarufabriker	4,0	3,9	100	13,0	13,7	105	3,30	3,48	105
Skoindustri	13,1	13,9	105	42,0	46,5	111	3,20	3,36	105
Andra lädervarufabriker	3,2	3,0	94	10,4	10,1	97	3,22	3,33	103
Gummivarufabriker	12,6	13,4	107	44,6	49,7	111	3,54	3,70	105
Annan hithörande industri	2,1	2,1	102	7,0	7,5	107	3,37	3,53	105
Kemisk-teknisk industri	39,3	37,8	96	144,2	145,7	101	3,67	3,86	105
Färg-, olje- o. parfymfabriker	10,0	9,9	99	36,5	38,2	105	3,66	3,87	106
Sprängämnesfabriker	3,9	4,0	101	15,7	17,0	108	3,98	4,27	107
Tändsticksfabriker	3,3	2,7	84	10,0	8,7	88	3,05	3,18	104
Annan kemisk-teknisk industri	22,1	21,2	96	82,0	81,8	100	3,70	3,87	105
Samtliga industrigrupper	1 004,7	972,7	97	3 746,9	3 802,6	102	3,73	3,91	105

¹ Se not, s. 96.

Tab. 29. Indextal (motsvarande månad 1953 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för vuxna män och vuxna kvinnor i februari, maj, augusti och november 1954 samt den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna män i februari, maj, augusti och november 1954 inom industrin¹

(Indextalen och timförtjänsterna avser lönen exklusive semesterlön, sjuklön m. m. Motsvarar timförtjänst b) enl. redovisningen s. 39)

1	2	3	4	5	6	7	8
Industrigrupp och redovisningsperiod	Indextal (motsvarande månad 1953 = 100)		Genomsnittlig timförtjänst (kronor) för vuxna män i nedanstående dyrortsgrupper				
	vuxna män	vuxna kvinnor	2	3	4	5	2-5
Gruvindustri							
Februari 1954	103,4	..	3,82	4,48	4,89	5,74	4,99
Maj »	103,0	..	3,95	4,51	5,06	5,73	5,05
Augusti »	102,8	..	3,99	4,52	5,09	5,74	4,98
November »	103,5	..	4,06	4,61	5,06	5,94	5,19
Metall- och verkstadsindustri							
Februari 1954	102,8	103,8	3,66	4,00	4,61	4,68	4,17
Maj »	103,6	104,1	3,73	4,05	4,66	4,76	4,22
Augusti »	103,4	103,4	3,71	4,08	4,67	4,74	4,24
November »	104,2	103,8	3,79	4,10	4,74	4,86	4,29
Jord- och stenindustri							
Februari 1954	105,2	102,2	3,36	3,65	4,07	4,65	3,58
Maj »	106,5	104,3	3,49	3,81	4,25	5,05	3,71
Augusti »	106,8	106,5	3,50	3,90	4,34	5,06	3,79
November »	106,3	106,8	3,53	3,91	4,31	4,92	3,81
Träindustri							
Februari 1954	103,4	102,5	3,29	3,43	3,56	3,75	3,43
Maj »	106,9	106,0	3,41	3,60	3,78	4,68	3,64
Augusti »	106,0	107,3	3,46	3,64	3,82	3,97	3,64
November »	106,9	107,0	3,50	3,68	3,92	4,03	3,69
Massa- och pappersindustri							
Februari 1954	104,0	102,7	3,50	3,74	3,95	..	3,76
Maj »	107,0	103,6	3,66	4,02	4,05	..	3,97
Augusti »	107,5	103,5	3,67	3,96	4,16	..	3,97
November »	107,2	106,1	3,69	3,97	4,21	..	4,00
Pappersvaru- och grafisk industri							
Februari 1954	103,4	102,7	3,52	4,01	4,43	4,73	4,34
Maj »	102,2	103,5	3,56	4,06	4,47	4,85	4,42
Augusti »	103,1	102,1	3,63	4,08	4,45	4,84	4,43
November »	102,9	101,9	3,66	4,10	4,55	4,79	4,43
Livsmedelsindustri							
Februari 1954	103,7	104,0	3,18	3,43	3,61	3,94	3,52
Maj »	100,7	102,1	3,28	3,46	3,68	3,99	3,57
Augusti »	100,7	102,1	3,28	3,46	3,68	3,99	3,57
November »	102,5	102,2	3,50	3,47	3,75	4,03	3,62

¹ Utom i ett par undantagsfall meddelas uppgifter rörande genomsnittlig timförtjänst endast, då antalet redovisade företag utgör minst 10 och antalet på en vecka utgjorda arbetstimmar minst 10 000.

² På grund av arbetskonflikt i maj 1953 läm-

nade ett stort antal företag icke uppgift för maj 1953. Då undersökningen endast avser företag som medverkat i undersökningen såväl i maj 1953 som i maj 1954 är det statistiska underlaget i maj 1954 mycket begränsat för livsmedelsindustrin.

Tab. 29 (forts.). Indextal (motsvarande månad 1953 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för vuxna män och vuxna kvinnor i februari, maj, augusti och november 1954 samt den genomsnittliga timförtjänsten för vuxna män i februari, maj, augusti och november 1954 inom industrin¹

1	2	3	4	5	6	7	8
Dryckesvaru- och tobaksindustri							
Februari 1954	101,8	104,5	3,11	3,11	3,56	3,78	3,37
Maj	106,1	108,7	..	3,34	3,76	3,91	3,57
Augusti	107,0	107,4	..	3,33	3,70	3,88	3,55
November	107,1	107,6	..	3,34	3,70	3,95	3,57
Textil- och beklädnadsindustri							
Februari 1954	103,1	103,4	3,19	3,32	3,40	3,97	3,31
Maj	103,9	104,1	3,25	3,38	3,55	4,10	3,38
Augusti	104,4	104,0	3,29	3,40	3,55	4,11	3,41
November	105,1	103,9	3,29	3,43	3,64	4,09	3,43
Läder-, hår- och gummivaruindustri							
Februari 1954	103,6	102,1	3,64	3,67	3,87	4,21	3,69
Maj	103,5	102,6	3,71	3,75	3,95	4,23	3,77
Augusti	104,0	104,1	3,72	3,77	4,15	4,36	3,80
November	104,7	104,2	3,77	3,80	4,18	4,45	3,83
Kemisk-teknisk industri							
Februari 1954	104,7	102,9	3,59	3,85	4,09	3,90	3,88
Maj	105,1	104,4	3,60	3,94	4,10	4,10	3,96
Augusti	104,1	104,3	3,76	3,90	4,14	4,07	3,97
November	105,2	103,5	3,74	4,00	4,19	4,11	4,03
Samtliga industrigrupper							
Februari 1954	103,2	103,3	3,42	3,82	4,26	4,59	3,93
Maj	104,3	104,2	3,54	3,93	4,37	4,80	4,05
Augusti	104,2	104,0	3,54	3,93	4,37	4,66	4,04
November	104,9	104,2	3,59	3,96	4,43	4,78	4,09

¹ Se not 1 & föregående sida. — ² I majuppgifterna ingår icke livsmedelsindustrin.

Tab. 30. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp Yrke	Antal arbeta- rare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									Indextal	
		a			b			c			1939 = 100	1952 = 100
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav			
						skift- till- lägg	över- tids- till- lägg		se- mes- ter- lön	sjuk- lön m.m.		
Husbyggnadsarbete	38 397	3,34	6,94	5,19	5,24	—	0,05	5,62	0,35	0,02	288	107
Murare	4 317	3,32	7,63	6,28	6,29	—	0,01	6,69	0,37	0,02	..	105
Träarbetare	10 018	3,36	7,05	5,70	5,71	—	0,02	6,11	0,38	0,02	..	108
Grovarbetare	22 153	3,29	6,71	4,81	4,88	—	0,07	5,25	0,34	0,02	..	106
Övriga arbetare	1 909	3,71	6,27	4,57	4,68	—	0,11	4,99	0,28	0,02	..	108
Väg- o. vattenbyggnadsarb. ...	9 250	3,27	5,70	5,24	5,43	0,05	0,14	5,77	0,31	0,03	385	106
Elektriska installationsarb. ...	4 350	3,40	5,68	4,49	4,55	0,00	0,06	4,84	0,27	0,02	272	113
Rörledningsarbete	8 195	3,72	5,18	4,49	4,53	0,00	0,04	4,82	0,28	0,02	263	108
Måleriarbete	2 566	4,09	6,00	5,66	5,70	—	0,04	6,04	0,34	0,00	272	103
Samtliga grupper	62 758	3,42	6,35	5,04	5,11	0,01	0,06	5,46	0,33	0,02	289	107

Tab. 31. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet fördelade på dyrorter

Industrigrupp Yrke	Genomsnittlig timförtjänst, kronor														
	a (oavsett löneform)					b					c				
	dyrortsgrupp					dyrortsgrupp					dyrortsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Husbyggnadsarbete ..	3,79	4,45	4,77	5,11	6,37	3,82	4,51	4,82	5,16	6,44	4,11	4,88	5,17	5,52	6,90
Murare	4,32	5,00	5,77	6,27	8,12	4,33	5,01	5,78	6,28	8,12	4,67	5,38	6,14	6,67	8,64
Träarbetare	4,04	4,52	5,17	5,60	7,69	4,05	4,54	5,19	5,62	7,71	4,39	4,95	5,55	6,00	8,21
Grovarbetare	3,50	4,33	4,45	4,72	5,70	3,53	4,42	4,53	4,79	5,79	3,77	4,75	4,86	5,14	6,24
Övriga arbetare ...	4,40	3,89	4,07	4,56	5,54	4,47	4,02	4,19	4,74	5,65	4,76	4,33	4,45	5,10	6,02
Väg- och vattenbygg- nadsarb.	4,17	5,13	4,81	5,49	5,72	4,23	5,30	4,97	5,79	5,87	4,91	5,56	5,31	6,12	6,31
Elektriska installa- tionsarb.	3,40	3,64	4,18	4,56	4,91	3,44	3,66	4,23	4,64	4,97	3,63	3,89	4,49	4,95	5,28
Rörledningsarbete ...	3,36	3,85	4,20	4,57	5,00	3,37	3,87	4,24	4,63	5,05	3,59	4,09	4,50	4,92	5,37
Måleriarbete	5,02	5,43	5,69	6,71	..	5,03	5,47	5,70	6,78	..	5,34	5,80	6,04	7,20
Samtliga grupper.	3,73	4,49	4,67	5,03	5,87	3,76	4,55	4,73	5,12	5,94	4,05	4,88	5,05	5,45	6,35

Tab. 32. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna manliga arbetare inom byggnads- och anläggningsverksamhet i vissa större städer

- a) *exkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- och skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- och skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Industrigrupp Yrke	Stockholm			Göteborg			Malmö					
	Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kr		Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kr		Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kr				
		a	b		c	a		b	c	a	b	c
Husbyggnadsarbete	5 677	6,53	6,58	7,04	2 250	5,13	5,15	5,52	1 604	5,01	5,06	5,42
Murare	570	8,27	8,27	8,78	292	6,11	6,11	6,47	225	6,03	6,04	6,41
Träarbetare	1 352	7,86	7,87	8,37	677	5,55	5,55	5,95	439	5,69	5,71	6,08
Grovarbetare	3 326	5,81	5,89	6,32	1 247	4,73	4,76	5,11	852	4,56	4,63	5,00
Övriga arbetare	429	5,85	5,95	6,34	34	4,64	4,79	5,05	88	3,75	3,82	3,96
Väg- o. vattenbyggnadsarb.	731	6,20	6,31	6,78	86	5,38	5,55	5,85	223	4,70	4,84	5,22
Elektriska installationsarb.	1 328	4,99	5,05	5,38	687	4,56	4,62	4,94	258	4,20	4,25	4,49
Rörledningsarbete	2 042	5,06	5,11	5,44	813	4,39	4,45	4,73	342	4,12	4,16	4,41
Måleriarbete	377	6,96	7,03	7,46	75	5,78	5,79	6,16	122	5,11	5,20	5,56
Samtliga grupper	10 155	5,99	5,98	6,42	3 911	4,87	4,91	5,25	2 549	4,78	4,84	5,17

Tab. 33. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten

- a) *exkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids- o. skifttillägg men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids- o. skifttillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Kön Industrigrupp	Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor								Indextal		
		a			b		c			1939 = 100	1952 = 100	
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav	to- talt	därav	se- mes- ter- lön			sjuk- lön m.m.
Män												
Mek. o. elektr. verkstäder samt skeppsvarv	15 814	3,48	4,16	3,97	4,00	0,00	0,03	4,42	0,26	0,16	263	107
El. linjearbeten och kraftverk .	12 996	3,12	4,82	3,90	4,03	0,05	0,08	4,47	0,24	0,20	313	107
Ban- o. byggnadsarbeten	8 994	3,07	4,36	3,53	3,57	0,01	0,04	3,96	0,23	0,16	302	106
Intendenturverkstäder, förråd o. d.	944	3,24	4,27	3,53	3,57	0,01	0,04	3,91	0,22	0,11	247	103
Övrig statlig verksamhet	2 233	3,55	5,23	4,32	4,40	0,03	0,05	4,81	0,27	0,13	..	114
Samtliga grupper	40 981	3,23	4,42	3,86	3,93	0,02	0,05	4,35	0,25	0,17	294	108
Kvinnor												
Samtliga grupper	1 936	2,47	3,03	2,91	2,93	0,00	0,01	3,30	0,19	0,18	317	109

Tab. 34. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för vuxna arbetare inom statliga verk och byggnadsarbeten fördelade på dyrortsgrupper

Kön Industrigrupp	Antal arbe- tare	Genomsnittlig timförtjänst, kronor											
		a (oavsett löneform)				b				c			
		dyrortsgrupp				dyrortsgrupp				dyrortsgrupp			
		2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5
Män													
Mek. o. elektr. verkstä- der samt skeppsvarv	15 814	3,90	3,88	3,94	4,30	3,93	3,91	3,98	4,34	4,36	4,31	4,38	4,82
El. linjearb. och kraft- verk	12 996	..	4,06	5,00	5,16	..	4,17	5,27	5,43	..	4,57	5,83	6,17
Ban- o. byggnadsarbe- ten	8 994
Intendenturverkstäder, förråd o. d.....	944	..	3,35	4,20	3,52	..	3,38	4,28	3,56	..	3,70	4,72	3,88
Övrig statlig verksam- het	2 233	..	3,85	3,78	5,14	..	3,93	3,88	5,21	..	4,28	4,32	5,66
Samtliga grupper	40 981	3,83	3,86	4,43	4,54	3,87	3,90	4,59	4,62	4,29	4,30	5,06	5,12
Kvinnor													
Samtliga grupper	1 936	..	2,67	3,11	3,10	..	2,69	3,12	3,11	..	3,01	3,54	3,51

Tab. 35. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för arbetare vid Vattenfallstyrelsens kraftverksbyggen och sjöregleringar

(Förtjänsttal har icke angivits för grupper med mindre än 5 000 arbetstimmar)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Yrkeskategori Lönegrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor (inkl. dyrtidstillägg, ev. kallortstillägg, övertids- o. skifttillägg, förmanspengar, semesterlön och naturaförmåner)														
	Sjöregle- ringar	Harsprånget Ligga	Kilforsen	Forsmo	Lasele	Hölle	Berge- forsen	Näverede	Stugun	Stads- forsen	Midskog	Umluspen	Stornorrfors	Totalt	
Förrädsarbetare	3,41	..	3,70	4,25	3,87
Jord- o. diversearbetare	5,19	5,28	4,60	5,00	4,89	4,66	5,23	5,22	4,89	4,50	5,43	4,35	4,54	..	5,08
Utsättare	3,57	..	3,16	3,53	3,51
Verkstadsarbetare (hjälparb.) ..	5,16	5,75	4,50	4,76	5,04	..	5,09	5,53	5,29	5,45	6,37	..	4,31	..	5,28
Övriga tillh. lönegrupp I ..	4,95	..	4,30	..	4,33	..	5,25	4,29	4,83
S:a lönegrupp I	5,07	5,39	4,53	4,82	4,80	4,71	5,19	5,19	4,96	4,75	5,71	4,31	4,42	..	5,05
Armerare, yrkeskunniga	6,76	6,94	6,58
Bergarbetare, totalt	5,92	6,48	5,85	5,99	6,95	..	7,21	7,24	6,89	5,80	7,72	6,68
Betonggjutare, yrkeskunniga	6,22	5,70	5,92	6,58	..	5,74	6,03
Bilförare, förräds- o. trafik- körning	4,31	3,70	4,51	4,40	4,52	4,58	4,33
Elektromontörer	5,01	6,82	4,85	..	5,42	..	5,72	7,26	5,79
Grävmaskinförare	6,20	6,41	5,98	6,43	6,22	6,18
Järn- o. metallarbetare, yr- keskunniga	5,35	6,01	5,16	..	5,19	..	5,32	5,69	5,45	5,55
Kompressormaskinister	5,58	4,91
Smeder m. lägre yrkeskickl. Spelskötare vid spel o. kranar	5,37	4,69	5,45	5,45
Svetsare m. lägre yrkesk...	5,05	5,55
Träarbetare, yrkeskunniga ..	6,90	7,79	6,66	..	7,09	6,65	6,40	7,15
Utsättare	4,12	3,90
Bilreparatörer	5,33	4,42	4,94
Förrädsarbetare	4,52	3,89	4,50	4,38	4,01	4,30
Övriga tillh. lönegrupp II ..	5,93	5,99	4,59	5,49	5,77	5,86	5,69
S:a lönegrupp II	5,96	6,32	5,32	5,85	6,60	..	6,31	6,22	5,78	5,37	6,99	5,43	5,25	..	6,09
Bilförare, trp. från grävmask. Bilreparatörer fullt yrkesk...	5,69	5,12	..	5,70	..	5,45	5,46	5,53
Byggnadssnickare	5,71	4,92	5,38
Elektromontörer, ledande	7,13	7,66	7,01	6,68	7,22	5,80	7,30	7,08	6,88	6,13	6,96	6,83	6,43	..	7,21
Grävmaskinförare, fullt yr- keskunniga	5,17	7,13	4,98	6,64	7,36	6,07	6,21
Järn- o. metallarbetare, le- dande	6,49	6,95	5,77	..	7,04	..	6,52	6,86	6,82	6,58
Smeder m. högre yrkesk... ..	5,81	6,27	5,33	5,72	..	5,97	5,77	5,87
Spelskötare vid spel o. kranar	5,19	6,42
Svetsare m. högre yrkesk...	6,76	5,55	5,75	6,23	6,42	..	5,98	6,11
Armerare fullt yrkeskunniga	7,11	6,00	7,07	7,13	..	5,47	6,75
Betonggjutare fullt yrkesk...	6,40	6,40
Övriga tillh. lönegrupp III ..	5,14	6,08	5,23	6,09	6,08	6,65	5,65	5,83
S:a lönegrupp III	6,08	6,72	5,84	6,36	6,54	5,75	6,47	6,57	6,54	5,82	6,66	6,69	5,71	..	6,41
Dykare	11,78	11,48	11,31
Samtliga vuxna arbetare ..	5,49	6,10	5,45	5,48	5,69	5,24	5,90	5,87	5,79	5,38	6,46	5,06	4,96	..	5,76
Underåriga	3,12	2,93	2,48	..	2,84	..	2,60	2,97	2,58	2,71	2,45	2,69	2,15	..	2,74
Antal utgjorda arbetstimmar (1 000-tal)															
Lönegrupp I	295,4	449,1	539,5	37,8	221,0	10,8	513,9	214,1	138,3	36,5	57,0	37,8	37,3	2	588,5
Lönegrupp II	140,8	435,3	385,5	11,6	103,8	4,6	381,6	134,8	83,7	45,5	44,8	16,3	11,1	1	799,4
Lönegrupp III	103,9	329,0	393,8	24,0	110,3	13,4	357,9	140,8	107,8	49,2	31,8	13,9	21,9	1	697,7
Samtliga vuxna arbetare ..	540,5	1 217,0	1 320,8	73,4	435,5	28,8	1 256,2	489,7	335,7	131,2	135,9	68,1	70,4	6	1 032,2
Underåriga	47,6	62,1	78,8	3,3	28,7	4,0	61,9	31,5	21,5	16,4	8,8	5,7	6,3	..	376,6

Tab. 36. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet

- a) *exkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.
 c) *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.

Yrkesgrupp Lönegrupp	Antal arbets- timmar (1 000- tal)	Genomsnittlig timförtjänst, kronor								
		a			b			c		
		på tid- lön	på ac- kord	oav- sett löne- form	to- talt	därav		to- talt	därav	
				skift- tillägg	över- tids- tillägg		se- mes- ter	övriga för- månar		
Vägunderhållsarbete										
Underhållsarbetare	18 111	3,12	4,17	3,47	3,63	0,00	0,10	3,98	0,22	0,13
Grovarbetare i lönegrupp 1	9 543	2,95	4,17	3,44
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	1 551	3,06	4,24	3,59
” ” 3	4 375	3,19	4,05	3,43
” ” 4	2 017	3,41	4,52	3,49
” ” 5	61	3,57	5,25	4,30
” ” 6	564	3,71	4,61	3,74
Arbetare vid verkstad, garage och förråd	2 442	3,44	4,70	3,47	3,61	0,00	0,11	3,96	0,22	0,13
Grovarbetare i lönegrupp 1	95	3,01	4,11	3,06
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	680	3,28	4,67	3,33
” ” 3	311	3,28	4,26	3,29
” ” 4	821	3,47	4,87	3,52
” ” 5	63	3,54	4,35	3,54
” ” 6	472	3,77	5,56	3,77
Väg- och brobyggnadsarbetare	7 667	4,05	4,07	0,00	0,02	4,45	0,27	0,11
Grovarbetare i lönegrupp 1	6 343	4,05
Yrkesarbetare i lönegrupp 2	398	4,18
” ” 3	682	4,04
” ” 4	92	4,03
” ” 5	152	4,21
Samtliga arbetare	28 220	3,62	3,74	0,00	0,08	4,11	0,23	0,12

Tab. 37. Genomsnittliga timförtjänster år 1953 för manliga arbetare vid det statliga vägväsendet inom olika dyrortsgrupper

- a) *exkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, semesterlön, sjuklön m. m.
 b) *inkl.* övertids-, skift- samt div. andra tillägg, men *exkl.* semesterlön, sjuklön m. m.

Yrkesgrupp Lönegrupp	Genomsnittlig timförtjänst, kronor									
	a					b				
	dyrortsgrupp					dyrortsgrupp				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vägunderhållsarbetare										
Underhållsarbetare	3,17	3,36	3,45	3,66	3,87	3,29	3,52	3,62	3,84	4,04
Arbetare vid verkstad, garage och förråd	3,23	3,33	3,45	3,60	3,93	3,35	3,48	3,59	3,74	4,09
Väg- och brobyggnadsarbetare	3,73	3,85	4,05	4,30	4,41	3,70	3,86	4,07	4,47	4,34
Samtliga arbetare	3,29	3,50	3,60	3,82	4,05	3,38	3,61	3,73	4,00	4,14

97-547802

SOCIALSTYRELSEN Uppgifter om löneförhållandena under år 1953 för lantarbetare.

UTREDNINGSBYRÅN
Tel. Väner 23 12 08. Dagliga i väder nr 10

Markera i förekommande fall svaras med kryss (X) i ruta (□)

Brukingsidolens namn Kommun Län

Brukarens fullständiga namn Brukarens postadress Telefon

Brukningsidolens hela äkerareal utgör hektar.

Arealen angives i hektar, ej i tunnland. (1 tunnland = 0,5 hektar.)

Uppgifterna skall om möjligt avse perioden från 1.1.1953 till och med 31.12.1953.
Om uppgifter ej kan lämnas för ovan angivna period, skall uppgifter avges beträffande annan helårsperiod.

Uppgifterns avser perioden:
från den / 19.....
till den / 19.....

Är gården bunden av kollektivavtal?

ja nej

Om gården inte är bunden av kollektivavtal, tillämpas likväl kollektivavtalet?

ja nej

Har produktionen onlagts i jämförelse med föregående år?

I så fall på vad sätt?

Konfidentiellt.

För socialstyrelsens anteckningar	
Namn	Ärarb. _____ H.-allskap _____
	Övriga _____ Bygd _____
M. C.	Ärarb. _____ Kommun _____
	Övriga _____ Jorbr.-om. _____
Arbetslag	Anda _____ Fast-er _____
	Kv _____ Årsgrupp _____
	Mf _____ Årsl _____
	Kvf _____ Årsl _____
Övrigt	Kontant an.förn _____

A. Arbetare (fast anställda eller tillfälliga) anställda under hela året eller del av redovisningsperioden. (Brukaren själv och hans familjemedlemmar t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, svägar, svägerska, mäg, sonbarn redovisas i svd. C.)
Obs! Redovisningen skall avse hela den intjänade lönen innan avdrag gjorts för skatt, inköpta produkter och dylikt. Ni ombesörjs godkännande taga del av anvisningarna, innta Ni fyller i blanketten. Om urytmet på en blankett ej räcker, använd flera blanketter, som betecknas med "Form. 1", "Form. 2" osv.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
Namn (efternamn) Förnamn Kv kv	Män = m Kv kv	Födelsår	Yrke (Skötare, motorkörtning, traktorförare, svärter, lantarbetare, arbetare med både djurkött och annat arbete, landagårdsmän, djurköttare och fodermark, maskinköran, landbilförare, svärter och med m. m. kvinnliga lantarbetare, mjölkmarka osv.)	Tidigarearbete: arbetstid och lönsamt lön (Obs! All mot lönen svarande faktiskt fullgjord arbetstid redovisas)												Ackorderarbete: lönsamt lön och antal arb.-dagar		Semesterlön, sjuklön	Totalt utbetalad löne (kol. 14 + 16 + 17 + 19)	Värde av under redovisningsperioden just utbetalda närvaroförmåner					Tid utbetald arbetare (antal dagar) (kol. 27, 28, 29)	Månads- och års- lönen (under året)	För socialstyrelsens anteckningar	
				Arbetstid på ordinarie arbetstid, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 5)	Arbetstid på övertid, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 6)	Arbetstid på semester, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 7)	Arbetstid på sjukdag, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 8)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 9)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 10)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 11)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 12)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 13)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 14)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 15)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 16)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 17)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 18)			Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 19)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 20)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 21)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 22)	Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 23)				Arbetstid på andra dagar, (arbete betecknats med lönsamt arbete) (kol. 24)
				Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr	Dagar	Kr	Kr	Dagar	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	

Bilaga I

111

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
Namn (initialer)	Män = m Kvinnor = kv	Födels- år	Yrke (Rättare, motorföresare, trafikföresare, agerare, lantbrukare, arbetare med både djur/hästar och annat arbete, lädgerlädare, smas, skräddare och fodermark, maskinledare, lastbilförare, snickare och smed m.m., kvinnlig lantbrukare, mjölkare osv.)	Tidlönsarbete: arbetstid och lönsamt lön (Obs! Allt mot lönen svarande faktiskt fullgjord arbetstid redovisas)										Arbetslöshets: lönsamt lön och antal arbetsdagar		Sommertid, lönsamt lön		Totalt arbetstid lönsamt lön (kol. 14+16+17+19)		Värdet av under redovisningsperioden fört utskilna naturaförmlär					Tidlönsarbete: lönsamt lön		Månads- och lönsamt lön		För socialstyrelsens anseendepengar
				Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	Lön	Arbets- tid	

B. Ange här nedan för varje lantbrukare, hur Ni beräknat värdet av i kol. 21—25 redovisade naturaförmlär (ange produkt, kvantitet etc. på i anvisningarna närmare angivet sätt).

29	30	31	32	33	34
Namn (initialer)	Specifikation av förmlär etc.	Namn (initialer)	Specifikation av förmlär etc.	Namn (initialer)	Specifikation av förmlär etc.

C. Av brukaren och dennes familjemedlemmar (Se anvisningarna) under redovisningsperioden fullgjord arbetstid.

35	36	37	38	39	40	41
	Män = m Kvinnor = kv	Födels- år	Summa arbets- dagar	Utdrag över utgjorda arbetstimmar för spesialt jordbruksarbete och hushållsarbete	Summa arbetstimmar	
Brukaren						
Brukarens hustru						
Ovriga familjemedl:						
1.						
2.						
3.						

..... den / 1934.
 (Förnamn)
 (Uppförelseansvarig namn)
 Telefon:

B. Ange här nedan för varje lantarbetare, hur Ni beräknat värdet av i kol. 21—25 redovisade naturförmåner (ange produkt, kvantitet etc. på i avsnittens rännsare angivet sätt).

29 Namn (initialer)	30 Specifisering av förmåner etc.	31 Namn (initialer)	32 Specifisering av förmåner etc.	33 Namn (initialer)	34 Specifisering av förmåner etc.
I.H.	Kost 298 dagar inkl. ståndagar å 4:50 kr per dag (se rad 12 medan) = 1.341 kr Logi för 10 mån. å 30 kr per mån. (rad 10) = 300 kr 1.341 kr + 300 kr = 1.641 kr	G.H.	Kost 240 dagar inkl. ståndagar å 4:50 kr per dag (rad 12) = 1.080 kr Logi för 8,5 mån. å 30 kr per mån. (rad 10) = 255 kr 1.080 kr + 255 kr = 1.335 kr		
M.A.	Ett rum och kök modernt å 31:65 kr per mån. (rad 8) samt bränsle å 15 kr per mån. (rad 9) 12 mån. X 31:65 kr = 379:80 kr 12 mån. X 15 kr = 180 kr 379:80 kr + 180 kr = 559:80 kr	A.O.	Tre rum och kök å 40:65 kr per mån. (rad 8) 12 mån. = 487:80 kr Bränsle å 25 kr per mån. (rad 9) 12 mån. = 300 kr 487:80 kr + 300 kr = 787:80 kr Mjölks 1.095 l å 39 öre per l = 427:05 kr		

Värden, som skall användas vid naturförmånernas värdering

Boender (ej möblerade). Samma värden för hela riket

Naturförmånernas art	Naturförmånernas värde i kronor per månad				
	Enkalrum	En rum och kök	Två rum och kök	Tre rum och kök	Fyra rum och kök
1 Utan bekvämligheter	9:50	18:—	23:50	28:—	32:50
2 Endast vattenledning	11:40	22:15	26:65	31:15	35:65
3 Endast central uppvärmningsanordning	12:15	24:30	28:80	33:30	37:80
4 Vatten- och avloppledning	12:50	24:30	28:80	33:30	37:80
5 Vatten- och avloppledning, vattenklosett	14:—	26:30	30:80	35:30	39:80
6 Vattenledning och central uppvärmningsanordning	14:05	27:50	32:—	36:50	41:—
7 Vatten- och avloppledning, central uppvärmningsanordning	15:15	29:65	34:15	38:65	43:15
8 Vatten- och avloppledning, central uppvärmningsanordning, vattenklosett	16:65	31:65	36:15	40:65	45:15
9 Bränsle, som täcker hela behovet	10:—	15:—	20:—	25:—	30:—

Kost och logi (möblerad bostad) samt tvätt. Samma värden för hela riket

Naturförmånernas art	Naturförmånernas värde	
10 Möblerat rum, exklusive (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lys)		30:— kr per mån.
11 Möblerat rum, delat (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lys)		20:— " " "
12 Fri huss (alla mål)		4:50 " " dag
13 Fri huss (ett mål per dag)		2:— " " "
14 Fri tvätt av kläder		8:25 " " mån.

C. Av brukaren och dennes familjemedlemmar under redovisningsperioden fullgjord arbetstid.

	35	36 Män = en Kvinnor = kv.	37 Födelsår	38 Summa arbetstid dagar	39 Under året utgjorda arbetsdagar för		40 Summa arbetsdagar	41 Summa arbetsdagar
					späntligt jordbruksarbete och landföretag	annat arbete (t. ex. hushålls-, trädgård- och skogsarbete)		
Brukaren	E.P.	m	1892	300	2800	350	3150	
Brukarens hustru	A.P.	kv	1891	300	700	2600	2700	
Övriga familjemedl.:								
1.	N.P.	m	1920	300	2700	300	3000	
2.	S.P.	m	1929	300	1800	—	1800	
3.	G.P.	kv	1923	300	300	2400	2700	

I gvid. C redovisar brukaren (om han själv deltagit i jordbruksarbetet) och de av hans familjemedlemmar (t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, svägerska, mäg, sonhustru) som deltagit i jordbruksarbetet. Brukaren och hans familjemedlemmar redovisar inte i svd. A och B.

Meddela här nedan Era synpunkter på blanketten. Socialstyrelsen är angelägen att få veta vilka svårigheter Ni haft med att fylla i blanketten. Kom gärna med förslag till förbättringar.

SOCIALSTYRELSEN

UTREDNINGSBYRÅN

STOCKHOLM 2
Tel. VÄxel: 2212 00
Begär i växel nr 69

Stockholm i januari 1954

(Om utrymmet på en blankett ej räcker, användas flera blanketter, vilka betecknas med "forts. 1", o. s. v.)

För fullföljande av de sedan år 1938 utförda årliga undersökningarna av trädgårdsarbetarnas löneförhållanden får socialstyrelsen härmed anhålla, att Ni för Eder rörelse ville ifylla denna blankett, avseende år 1953 samt därefter, *senast den 1 febr. 1954*, återsända den till styrelsen.

Blanketten översändes i minst två exemplar av vilka ett torde behållas av uppgiftslämnaren som avskrift. Ytterligare blanketter kan på begäran erhållas från socialstyrelsen.

Om samma företag bedriver trädgårdsanläggningsverksamhet och annan trädgårdsrörelse, redovisas trädgårdsanläggningsverksamheten på en blankett och trädgårdsrörelsen i övrigt på en annan.

Om bifogat svarskuvert användes, befordras försändelsen portofritt.

ERNST BEXELIUS

Sven Moberg.

Uppgifterna avser	(Företagets namn)
i kommun	län
(Stad, köping, municipalsamhälle)	
Hela trädgårdsarealens storlek hektar (1 hektar = 2 tunnland); (Eventuellt kombinerat jordbruk skall ej medräknas i trädgårdsarealens storlek.)	
därav växthus kvm markyta; bänkar	kvm.
Företagets specialitet: (Köksväxt-, blomster-, fruktodling, plantskola, anläggningsarbeten o. s. v.)	
Om företaget icke är bundet av kollektivavtal, tillämpas likväl kollektivavtalet?	
Är företaget bundet av kollektivavtal?	(Ja eller nej)
Antal dagsverken, som under året utförts av trädgårdsföretagaren själv eller hans vuxna, manliga familjemedlemmar?	
Vuxna, kvinnliga familjemedlemmar?	
Hemmavärande barn?	
Uppgiv på omstående sida arbetstid och samtliga löneförändringar för varje arbetare, som varit fast eller tillfälligt anställd vid företaget under år 1953 eller under det bokföringsår, som närmast sammanfaller med nämnda kalenderår. Om bokföringsåret avser annan tid än kalenderåret bör detta anmärkas.	
..... den / 1954.	
(Postadress)	
(Uppgiftslämnarens namn och telefon)	

Ifylls av socialstyrelsen.

m	öm	kv	ök	b	nb	m	kv	b	mf	bf	bf	kost	naturs

Uppgifter angående arbetstid och löneförhållanden År 1953 för trädgårdsarbetare m. fl. anställda hos företaget.

Uppgifter lämnas ej för drittsledare, försäljare, kontors- och butikspersonal eller för företagaren själv och hans familjemedlemmar (t. ex. hustru, barn, barnbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, syskon, svägar, svägerska, mäg, sonhustru). Antal dagsverken i trädgården, utifrån av företagaren och hans familjemedlemmar, redovisas på blankettens framsida.

Obs! Redovisningen skall avse hela den intjänade lönen, innan avdrag gjorts för skatt, inköpta produkter o. dyl.

Konfidentiellt.

Namn (initialer) eller nr	Födelseår	Mån - m Kvinnor - kv	Yrke (arbetande förman, trädgårdsarbetare, lärling, grövarbetare, äldre, solikare, hästkötare, chaufför o. s. v.)	Antal praktiska år för trädg- arb. o. lärlingar	Tidlönsarbete				Ackordsarbete				Övrig kontant lön (semesterlön, provision, sjuklön o. dyl.)	I kol 16 o. 17 redovisas de förmaners ersättning o. omfattningar av tjänstgöringar.	Värdet av fritt erhållna naturaförmåner under året			Totalavlöning under året kol. 7 + 9 + 11 + 12 + 14 + 16 + 17 + 18	Totala antalet arbetsdagar (mot tidlöns eller ackordslön) Dagar	Hyllen av socialstyrelsen		
					Arbete på ordinarie arbetstid		Arbete på övertid, vakttjänstgöring o. dyl.		Arbete på ordinarie arbetstid		Arbete på övertid, (även styckeloid och skissel) på övertid				Bostad, brukstul	Kost, logi, tvätt	Produkter			Arb. tim.	lön	
					Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr	Tim	Kr										Kr
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	

Anmärkningslag (avsedda att förtydliga ovanstående uppgifter):

Kol. 2. Födelseår.

Kan årtalet ej exakt uppgivas meddelas arbetarens ungefärliga ålder, t. ex. »25—29» eller »30—34 år».

Kol. 4. Yrke.

Med trädgårdsarbetare menas arbetare som förvärvat eller som håller på att förvärva sysselsättningen. Som grövarbetare räknas arbetare, vilka anställs för utförande av enklare arbeten, såsom grävning, hackning, rensning, frukt- och bärplockning.

Kol. 6—9. Tidlönsarbete.

Här redovisas arbete mot tidlön (ordinarie lön + tillägg). Arbetstiden skall endast avse faktisk arbetstid, alltså ej semester,

ANVÄNINGAR

fredagar, sjukdagar o. dyl. Semesterlön, sjuklön etc. redovisas i kol. 14. Kol. 6—7 avser endast ordinarie arbetstid. Kol. 8—9 avser arbete på övertid samt vakttjänstgöring och natteldning utförd av andra arbetare än särskilt anställda äldre. Här uppges alltså hela ersättningen för dessa slag av arbeten (ordinarie lön + tillägg).

Kol. 10—13. Ackordsarbete.

Här redovisas arbete mot ackordslön. Liksom beträffande tidlönsarbete skiljes här mellan arbete på ordinarie arbetstid och arbete på övertid. Ackordslön + tillägg redovisas. Är timantalet ej exakt känt, beräknas det så noggrant som möjligt.

Kol. 14. Semesterlön m. m.

Här redovisas semesterlön, semesterersättning, provision, avgift till sjukförsäkring, sjukvårdning, häkararvode m. m. som arbetsgivaren betalat (ej sjukpenning från riks-försäkringsanstalten, sjukförsäkring o. dyl.).

Kol. 15. Se medföljande »Särskilda anmärkningar».

Kol. 16—18. Naturaförmåner.

Här redovisas i resp. kolumn värdet av fri bostad, fri kost och fria produkter. Här andra naturaförmåner utgått under året redovisas värdet av dessa i kol. 18. På anmärkningsraden ovan bör då angivas vilka förmåner som avses. Värderingen bör ske enligt på orten gällande skattetabell.

SOCIALSTYRELSEN
 Utredningsbyrå
 Stockholm 2
 Tel. 22 12 00
 Begär i växeln nr 89

Särskilda anvisningar

rörande naturförmånernas numrering i kol. 15 på blanketten angående arbetstid och löneförhållanden år 1953 för trädgårdsarbetare

För varje arbetare med fri bostad eller fri kost eller kost och logi antecknas i kol. 15 ett (i förekommande fall två eller fler) nummer, som närmare anger naturförmånernas art och omfattning. Detta (dessa) nummer hämtas från nedanstående tabell och tablå.

Förmånen fri bostad (med eller utan värme)

	Omöblerad bostad bestående av				
	enkel- rum	1 rum o. kök	2 rum o. kök	3 rum o. kök	4 rum o. kök
Bostadens utrustning:					
utan bekvämligheter	nr 11	nr 21	nr 31	nr 41	nr 51
endast vattenledning	» 12	» 22	» 32	» 42	» 52
endast central uppvärmningsanordning	» 13	» 23	» 33	» 43	» 53
vatten- och avloppsledning	» 14	» 24	» 34	» 44	» 54
vatten- och avloppsledning, vattenklosett	» 15	» 25	» 35	» 45	» 55
vattenledning och central uppvärmningsanordning	» 16	» 26	» 36	» 46	» 56
vatten- och avloppsledning, central uppvärmningsanordning	» 17	» 27	» 37	» 47	» 57
vatten- och avloppsledning, central uppvärmningsanordning, vattenklosett	» 18	» 28	» 38	» 48	» 58
Bränsle som täcker hela behovet	» 19	» 29	» 39	» 49	» 59

Förmånerna fri kost, kost och logi, fri tvätt

Möblerat rum, enskilt (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	nr 61
Möblerat rum, delat (inklusive sängkläder, linne, bränsle och lyse)	» 62
Fri kost (alla mål)	» 63
Fri kost (ett mål om dagen)	» 64
Fri tvätt av kläder	» 65

För en arbetare med t. ex. fri kost, bestående av tre mål om dagen, skrivs alltså 63 i kol. 15. Har han även haft fri tvätt av kläder skrivs 63, 65 i kol. 15.

Uppgifter om löneförhållanden under år 1953 för industriarbetare m. fl.

Obs! Redovisningen skall avse hela lönen inberäknat av företaget verkställda skatteavdrag. Uppgifterna skall endast avse arbetare, inberäknat lagerarbetare, chaufförer och förmän som deltar i arbetet. Skogs- och jordbruksarbetare medtages ej likasom ej heller hemarbetare, butikspersonal, städerskor och servitriser. Traktamenten redovisas ej. Olika arbetsplatser bör redovisas var för sig på olika blanketter.

Genomläs noga anvisningarna på konceptblanketten innan nedanstående uppgifter lämnas.

Arbets- kategori	Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3		Kol. 4		Kol. 5		Kol. 6		Kol. 7		Kol. 8		Kol. 9	Kol. 10	Kol. 11	Kol. 12		Kol. 13	
	Medel- lön under 1953	All tid (även övertid och skifttid)	Tidönsarbete		Ackordsarbete		Övertids- tillägg		All övertid på såväl tidlös- som ackords- arbete	Ackordalön, ej övertids- och skifttillägg	Övertids- tillägg Obl: endast tillägget	Skifttillägg samt tillägg för förskjutna arbets- tider	Obl: Aavis- ningarna	Semesterlöns- semester- ersättning	Sjuklön samt övriga förmåner (även nature- nsom hyres- bidrag, fria arbetstillägg, gratifikationer m. m.)	Kronor (ej ören)	Kronor (ej ören)	Totalsumma		Arbetslön och förmåner under året	
			Arbetslön, ej övertids- och skifttillägg	Kronor (ej ören)	Arbetslön, ej övertids- och skifttid	Kronor (ej ören)	Under året utgjorda arbetstimmar	(Kol. 3 + 5) Timmar (ej halva)										(Kol. 4 + 6 + 8 + 9 + 10 + 11) Kronor (ej ören)			
A.	Vid dagarbete och tvåskiftgång samt treskiftgång med 48-timmarsvecka																				
10	Vuxna	Män																			
11	Vuxna	Kvinnor																			
20	Minder- åriga	Män																			
21	Minder- åriga	Kvinnor																			
B.	Vid helkontinuerlig drift med 42-timmarsvecka (utan sön- och helgdagsuppehåll)																				
30	Vuxna	Män																			
C.	Vid gruvarbete under jord med 40-timmarsvecka																				
40	Vuxna	Män																			
D.	A + B + C (Raderna 10 + 11 + 20 + 21 + 30 + 40)																				
	Samtliga																				

Företagets namn:	
Företagets väsentliga verksamhet (närlingsgren):	
Arbetsstället belägenhet (kommun):	
Som minderåriga har i ovanstående redovisning räknats:	Anmärkningar:
manliga arbetare som ej fyllt år	
kvinnliga arbetare som ej fyllt år	

I detta ärende efterfrågas (namn och tel.-nr.)
Postadress och datum
Namnunderskrift

Uppgifter om löneförhållanden under år 1953 för byggnadsarbetare.

Obs! Redovisningen skall avse hela lönen inberäknat av företaget verkställda skatteavdrag. Om verksamheten under året bedrivits på flera orter bör om möjligt särskild uppgift lämnas för varje ort.

Genomlys noga anvisningarna innan nedanstående uppgifter lämnas.

Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3	Kol. 4	Kol. 5	Kol. 6	Kol. 7	Kol. 8	Kol. 9	Kol. 10	Kol. 11	Kol. 12	Kol. 13	Kol. 14	Kol. 15
Arbetskategori (Gäller endast manliga hus- byggnadsarbetare) Arbetsinnehav under året s/!	Medeltal arbetare under den tid arbetet pågått	Tidlönsarbete		A sk or ds ar be te			A sk or ds k om p r o m i s s i o n vid tidlönsarbete		O v e r t i d s l i g g		S e m e s t e r- l o n, s e m e s t e r- o v e r s t i t t a n g K r o n e r	A n d r a f ö r m å n e r o m s o m o j u b l o n o. s. K r o n e r	T o t a l s u m m a	
		All tid (även övertid och ackordkomp.) Timmar	Arbetstid (ej övertid- och ackordkomp.) Kronor	All tid (även övertid och ackordkomp.) Timmar	Arbetstid (ej övertid- och ackordkomp.) Kronor	Förskott Kronor	Överkost Kronor	Samtliga övertids- timmar	Övertids- lön Kronor	Arbetstimer (Kol. 3+5) Timmar			Arbetlön (Kol. 4+6+7+9 +11+12+13) Kronor	
10	Manliga arbetare													
	Murare, utlärda													
11	»													
	lärningar													
20	Träarbetare, utlärda													
21	»													
	lärningar													
30	Grovarbetare, över 18 år													
31	»													
	lärningar													
40	Övriga arbetare, över 18 år													
41	»													
	lärningar													
	Samtliga													

Företagets namn _____

Kommun där arbetet bedrivits _____

Verksamheten avsåg huvudsakligen: husbyggnadsarbete Antal dagar arbetet pågick under 1953 _____
 reparations- och underhållsarbete annat arbete _____

I detta ärende öfverföra (namn och talor) _____

Postadress och datum _____

Namnunderskrift _____

Anmärkingar _____

Anvisningar på konceptblanketten som uppgiftslämnaren behåller som kopia

I. Uppgifter om löneförhållandena under år 1953 för industriarbetare m. fl.

ANVISNINGAR

Under avd. B redovisas endast arbetare i helkontinuerligt treskiftsarbete, dvs. i treskiftsarbete, som regelbundet utan uppehåll pågår jämväl sön- och helgdagar. Gruvarbetare under jord med 40-timmarsvecka redovisas under avd. C. Samtliga andra arbetare oavsett arbetstiden redovisas under avd. A.

Kol. 1. Arbetarkategori. Som vuxna resp. minderåriga räknas personer över resp. under 18 år, såvida ej annan åldersgräns förekommer i gällande avtal. Lärlingar redovisas bland minderåriga.

Kol. 2. Medeltal arbetare. Medeltal av arbetarantal på årets samtliga avlöningslistor.

Kol. 3. Tidlönsarbete, tid. Här redovisas all tidlönsbetalad tid. Medtag även restid, väntetid och tid, varunder ackordskompensation utgår.

Kol. 4. Tidlönsarbete, lön. All tidlön, såväl timpenning som veckolön och månadslön som svarar mot i kol. 3 uppgiven tid. Medtag även ersättning för restid och väntetid samt ackordskompensation.

Kol. 5. Ackordsarbete, tid. All ackordstid, dvs. tid under vilken arbetsförtjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen.

Kol. 6. Ackordsarbete, lön. Här redovisas lönen på ackord till den del som svarar mot i kol. 5 uppgiven tid.

Kol. 7. Övertid, timmar. Alla övertidstimmar, både på tidlön och ackord, som enligt lag eller avtal äro övertid. Ej skifttid och förskjuten arbetstid.

Kol. 8. Övertid, tillägg. Här redovisas endast tillägget för i kol. 7 redovisad övertid.

Kol. 9. Skifttillägg m. m. Här redovisas endast tillägget vid skiftarbete och vid arbete på förskjuten arbetstid. Om dessa tillägg ej kan särredovisas utan inräknats i kol. 4 och 6, bör upplysning härom lämnas på blanketten.

Kol. 11. Sjuklön samt övriga förmåner. Här redovisas företagets direkta bidrag till arbetare vid sjukdom och olycksfall i arbetet, däremot ej ersättning som utbetalats av t. ex. sjukförsäkring eller försäkringsanstalt. Sådan sjukhjälp som läkarvård, sjukhusavgifter, medicin o. d. medtages ej.

Redovisa här även kontant hyresbidrag, fri bostad, fri ved, fritt lyse, fri kost, fria arbetskläder, fri tvätt m. fl. förmåner. Gratifikationer skall även medtagas här. Verktygsersättning och traktementen medtages ej.

Obs! Om någon av de begärda uppgifterna, t. ex. om övertidstillägg eller semesterlön ej kan särredovisas, bör detta meddelas på anmärkningsraden med uppgift om i vilken kolumn uppgiften inräknats.

II. Uppgifter om löneförhållandena under år 1953 för byggnadsarbetare

ANVISNINGAR

Kol. 1. Arbetarkategori. Till grovarbetare räknas jordschaktare, cementarbetare, stenarbetare, hantlangare m. fl. Till övriga arbetare räknas bl. a. chaufförer, maskinister, målare, vakter.

Kol. 3. Tidlönsarbete, tid. All tidlönsbetalad tid såsom ordinarie tid, övertid, skifttid och tid varunder ackordskompensation utgår. Här redovisas även väntetid.

Kol. 4. Tidlönsarbete, lön. Arbetarlön på tidlön inkl. ev. dyrtidstillägg men exkl. övertidstillägg och skifttillägg samt ackordskompensation.

Kol. 5. Ackordsarbete, tid. Till ackordsarbete räknas alla lönesystem, varigenom arbetsförtjänsten i väsentlig mån göres beroende av arbetsprestationen eller -produkten.

Kol. 6--7. Ackordsarbete, lön. Arbetarlön på ackordsarbete exkl. övertidstillägg och skifttillägg. Den ackordskompensation som utbetalas samtidigt med ackordsöverskott, sammanslås med detta och redovisas i kol. 7. Mätningkostnader till arbetarnas mätningmän medtages ej.

Kol. 8--9. Ackordskompensation vid tidlönsarbete. Här redovisas den tid varunder ackordskompensation utgått vid tidlönsarbete (i kol. 8) samt ackordskompensationsbeloppet (i kol. 9).

Kol. 10--11. Övertidstillägg. Här redovisas (i kol. 10) samtliga övertidstimmar under året och (i kol. 11) tillägget på i kol. 10 redovisad övertid.

Kol. 12. Semesterlön. Här redovisas semestermedel som företaget insatt å postgiro för under år 1953 arbetad tid (jmf kol. 14) eller som under året direkt utbetalats till arbetare.

Kol. 13. Andra förmåner, skifttillägg. Redovisa här bl. a. lön under militärtjänst, tillägg vid bottengrävnings-, rivnings- och vissa murningsarbeten m. m., lagbaspengar samt direkta bidrag till arbetare i form av sjuklön. Ev. naturaförmåner redovisas även här (ss fri bostad, hyresbidrag, fria arbetskläder o. dyl.).

Obs! Traktementen medtages ej på denna blankett.